

KATEKIZMUS

KATEKIZMUS

KATEKIZMUS

A KATOLIKUS EGYHÁZ TANÍTÁSA

HERDER

Róma — Freiburg — Bécs

1958

E könyv eredeti címe:
KATHOLISCHER KATECHISMUS *der Bistümer Deutschlands*
Verlag Herder, Freiburg im Breisgau

Magyarra Juhar József forditotta
A képeket Albert Burkart festőművész tanár rajzolta

Nihil obstat
P. Gilbertus Hardi O. Cist.
P. Julius Héjja S. J.
Romae, die 18 jul. 1957

Imprimatur
† Aloysius Traglia
Archiep. Caesarien. Vicesgerens
E Vicariatu Urbis, die 2 sept. 1957

© Casa Editrice Herder, Roma 1958
Készült J. Herp müncheni nyomdájában

BEVEZETÉS

Nagy a mi szerencsénk, hogy keresztények vagyunk. Isten kegyelme által gazdag ajándékokat kaptunk, tudjuk, hogy miért vagyunk e világon és hogy milyen csodálatos véget érünk.

1. Gazdag hivatásunk és feladatunk a világon

Keresztelés előtt a pap megkérdi a keresztelendőt: „Mit kérsz Isten Anyaszentegyházától?" A keresztelendő válaszol: „Hitet." A pap kérdi: „A Hit mit ád neked?" A keresztelendő válaszol: „Örök életet." A pap figyelmezteti a keresztelendőt: „Ha tehát az életre be akarsz menni, tartsd meg a parancsokat. Szeresd a te Uradat, Istenedet teljes szívedből és teljes lelkedből és teljes elmédből, felebarátodat pedig mint tenmagadat."

+

Amikor a keresztelőre vittek, a pap Isten Egyházának nevében fogadott minket. Az ő ajka által köszöntött minket a hívők egész közössége, a szentek serege és Jézus Krisztus, a mi Megváltónk és Urunk, aki bennünket a Szentlélek által az Atyához akar haza vezetni.

A keresztség által megnyíltak nekünk Isten Egyházának gazdag kincsei: a Hit, amelyet Krisztus hozott; a szentségek, amelyekkel az isteni életet ajándékozza; a parancsok és az ő szent példaadása, melyekkel megmutatja a mennybe vezető utat.

A keresztségben keresztszüleink által megvallottuk a Hitet, ellene mondottunk a Sátánnak és a bűnnek és megígértük, hogy Isten gyermekeiként fogunk élni. Tehát szükséges, hogy feladatunkat e világon, mint Isten gyermekei vigyük végbe: Istent felismerjük és egyre inkább megismerjük, teljes szívünkből szeressük, imádjuk és minden erőnkkel szolgáljuk.

Ha e világon Isten gyermekei vagyunk és végbe visszük az ő akaratát, majdan örökké együtt élünk vele.

Vedd fontolóra: 1. Ki fogadott minket, amikor a keresztelőre vittek? 2. Milyen kincsek nyíltak meg nekünk a keresztség által? 3. Mit tettek helyettünk keresztszüleink a keresztelőn?

1. Mivégre vagyunk a világon?

Avégre vagyunk a világon, hogy Istent megismerjük, őt szeressük, neki szolgáljunk és majdan örökké vele éljünk.

Útravaló: Mindig hálás leszek Istennek azért, hogy keresztény vagyok. — Magamban gyakran fölvetem a kérdést: „Isten mit akar tőlem?"

Isten szava: „Ti az élő Isten városához járultatok, a mennyei Jeruzsálemhez, az angyalok ezreihez, az elsőszülöttek ünnepi közösségéhez, akik fel vannak írva a mennyben, mindenek Bírájához, az Istenhez, a tökéletes igazak lelkeihez és az Újszövetség közvetítőjéhez, Jézushoz" (Zsid. 12, 22-24). — „Harcold a hit jó harcát, szerezd meg az örök életet, amelyre hívattál" (1 Tim. 6, 12). — „Írva vagyon: A te Uradat, Istenedet imádjad és csak neki szolgálj" (Mt. 4, 10).

A szentek tanításából: „Az ember arra van teremtve, hogy Istent, az ő Urát magasztalja, tisztelje, neki szolgáljon és így lelkét megmentse" (Loyolai Szent Ignác).

Feladat: 1. Milyen alkalmak adtán újítjuk meg a keresztségben tett fogadalmat? 2. Milyen szavakkal köszönheted meg Istennek a Hit ajándékát?

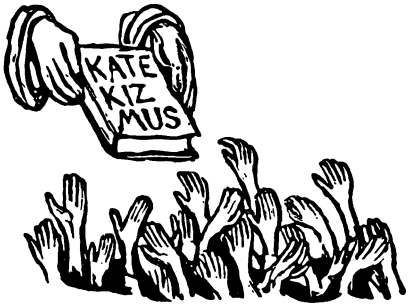
Krisztus
szabja, hogy kereszteltetvén világszerte, aki hisz,
az Atya nevét imádva, híven vallva a Fiút,
s a Lélekben megfürödve lássa a hit titkait,
megfürödve, újraszülve, mint Istennek gyermeke.

Szent Hiláriusz

2. Az Egyház hitünk őrzője és tanítója

Az Úr egykor hetvenkét tanítványt választott és kettesével elküldötte őket ama városokba és helyekre, ahová maga is menni akart. Ezt mondotta nekik: „Aki titeket hallgat, engem hallgat, és aki titeket megvet, engem vet meg. Aki pedig engem megvet, azt veti meg, aki engem küldött" (Lásd: Lk. 10, 1-16).

+

A szent katolikus Egyház a keresztséggel kapott Hitben nevel minket. Az Egyház a mi szent hitünk őrzője és tanítója. Papokat és tanítókat küld, akik az ő nevében közlik velünk a Hitet. Hogy hitünket egyre jobban megismerjük, könyveket ad kezünkbe: a Szentírást és a katekizmust, a misekönyvet és az imakönyvet.

Krisztus, az Isten Fia, teljhatalmat adott az Egyháznak a tanításra. Ezt mondotta az apostoloknak: „Menjetek el az egész világra és hirdessétek az Evangéliumot minden teremtménynek" (Mk. 16, 15). Az Egyház száján keresztül maga Krisztus, a mi mennyei Urunk és Mesterünk tanít minket. Ezt mondotta: „Aki titeket hallgat, engem hallgat" (Lk. 10, 16).

Az Egyház hitünk legfontosabb tanításait röviden az apostoli hitvallásban foglalta össze.

Isten azt akarja, hogy hallgassunk az Egyházra. Hinnünk kell, amit az Egyház hisz és hinni tanít. Így az igazság útján haladunk és egy napon eljutunk az örök életbe.

Vedd fontolóra: 1. Ki tanít minket az Egyház nevében? 2. Nevezd meg a könyveket, amelyeket az Egyház kezünkbe ad. 3. Ki adta az Egyháznak a tanítás teljhatalmát? 4. Miben foglalta össze röviden az Egyház a Hitről szóló tanítást?

2. *Ki a mi hitünk őrzője és tanítója?*

A mi hitünk őrzője és tanítója a szent katolikus Egyház.

3. *Ki tanít minket az Egyház száján keresztül?*

Az Egyház száján keresztül Krisztus, a mi mennyei Urunk tanít minket.

4. Hogyan szól az apostoli hitvallás?

1. **Hiszek egy Istenben, mindenható A t y á b a n, mennynek és földnek teremtőjében,**
2. **és a Jézus Krisztusban, ő egy F i á b a n, a mi Urunkban,**
3. **ki fogantaték Szentlélektől, születék Szűz Máriától,**
4. **kínzaték Poncius Pilátus alatt, megfeszítteték, meghala és eltemetteték,**
5. **szálla alá poklokra, harmadnapon halottaiból föltámada,**
6. **fölméne a mennyekbe, ül a mindenható Atya Istennek jobbja felől,**
7. **onnét lészen eljövendő ítélni eleveneket és holtakat.**
8. **Hiszek S z e n t l é l e k b e n,**
9. **egy katolikus keresztény Anyaszentegyházat, szenteknek egyességét,**
10. **bűnöknek bocsánatát,**
11. **testnek föltámadását**
12. **és az örök életet. Amen.**

Útravaló: Az apostoli hitvallás szerint akarok élni és halni.

Isten szava: „Ha valaki más evangéliumot hirdetne nektek, mint amit kaptatok, átkozott legyen!" (Gal. 1, 9)

Az Egyház életéből: Az Egyház oktató működését már kezdettől fogva „hitoktatásnak" és a Hit oktatóját „katekétának" nevezték. A hitoktatásra használt könyv neve: „katekizmus".

A keresztvetés: Hitünk legrövidebb összefoglalója a keresztvetés. Midőn keresztet vetünk, megvalljuk hitünket Istenben: az Atyában, a Fiúban és a Szentlélekben és abban, hogy az Úr kereszthalála megváltott minket.

Nincs ragyogóbb gazdagság, nagyobb tisztesség,
nincs nagyobb jó a világon,
mint a katolikus Hit.

Szent Ágoston

3. Isten országának örömhíre

Jézus egy napon ezt a hasonlatot mondotta a népnek: „A mennyek országa hasonlít egy királyhoz, aki menyegzőt rendezett fiának. Elküldötte szolgáit, hogy megmondják a meghívottaknak: 'Elkészítettem ebédemet és minden kész: jöjjetek a menyegzőre.' De azok nem akartak eljönni. Ekkor a király ezt mondotta szolgáinak: 'Menjetek ki az útszélre és akit csak találtok, hívjátok a menyegzőre!' A szolgák ekkor kimentek az utakra és összegyűjtöttek mindenkit, akit csak találtak, és a lakodalmas ház megtelt vendégekkel." (Lásd: Mt. 22, 2-10)

+

Isten a világ végén kilép rejtelméből és leplezetlenül megmutatja nekünk az ő hatalmát és szeretetét. Fiát, Krisztust, megdicsőíti az egész világ előtt és minden népből és korszakból maga köré gyűjti gyermekeit. Szeretetében örökké boldoggá teszi őket és az egész világot betölti mennyei dicsőséggel. Ekkor jön el Isten országa teljes dicsőségében. Olyan lesz, mint a menyegző: Isten a király, Krisztus a vőlegény, a megváltott emberiség a menyasszony és az újonnan teremtett világ a lakodalmas ház.

Isten azt akarja, hogy mindannyian részt vegyünk ebben az országban. Ezért küldte Fiát, Jézus Krisztust a földre. Jézus meg-

hirdette nekünk Isten országát, megváltott és Isten gyermekeivé tett minket.

Krisztus által Isten országa **máris eljött** nekünk: Isten mint jó Atyánk uralkodik fölöttünk és kegyelmét ajándékozza; Krisztus, a mennyei vőlegény itt él közöttünk: a szent Eukarisztiában már most részt veszünk az örök mennyei lakomán. De Isten országának dicsősége még el van rejtve szemünk elől.

Amikor Krisztus a világ végén visszajön, akkor majd teljes dicsőségében szemlélhetjük Isten országát. Isten ellenségei kiszorulnak a mennyei lakomáról, Isten gyermekei pedig „ragyognak majd, mint a nap, Atyjuk országában" (Mt. 13, 43) és végnélkül ünneplik a „Bárány menyegzőjét" (Jel. 19, 7).

Isten országa nemcsak Istentől kapott ajándék, hanem **feladat** is, amelyet Isten szab ránk. Az Isten országába meghívott kereszténynek minden erejével azon kell lennie, hogy Isten országa bennünk és a környező világban egyre jobban elterjedjen: „Jöjjön el a te országod."

Vedd fontolóra: 1. Mit tesz Isten a világ végén? 2. Ki az ég menyegzői lakomáján a király? — ki a vőlegény és a menyasszony? — mi a lakodalmas ház? 3. Mit tett Isten, hogy bejuthassunk országába? 4. Miért mondhatjuk, hogy Isten országa már eljött nekünk? 5. Mi lesz akkor, amikor Isten országa teljes dicsőségében eljön?

5. *Mikor jön el Isten országa teljes dicsőségében?*

Isten országa teljes dicsőségében a világ végén jön el.

6. *Ki által jött el nekünk máris Isten országa?*

Isten országa Jézus Krisztus által jött el nekünk máris, de teljes dicsősége még el van rejtve.

Útravaló: A világ minden kincsénél többre tartom Isten országát.

Isten szava: „Az Úr lesz az egész föld Királya" (Zak. 14, 9). — Midőn a világ végén eljött Isten országa, a mennyei szentek így fognak énekelni: „Allelúja! Uralkodik az Úr, a mi mindenható Istenünk! Örvendezzünk és vigadjunk és adjuk meg neki a dicsőséget, mert eljött a Bárány menyegzője" (Jel. 19, 6-7). — „Hasonló a mennyek országa a szántóföldön elrejtett kincshez. Egy ember megtalálta és eldugta, azután nagy örömében fogta magát és eladta mindenét, amije csak volt és megvette azt a szántóföldet" (Mt. 13, 44).

Feladat: 1. Melyik imádságban kérjük, hogy Isten országa eljöjjön? 2. Mit tegyünk, hogy Isten országa mindjobban elterjedjen? 3. Az Egyház a liturgikus év melyik szakában beszél legtöbbet Isten országáról? 4. Milyen hasonlatokban beszélt Jézus Isten országáról?

ELSŐ RÉSZ

ISTEN ÉS A MI MEGVÁLTÁSUNK

ISTEN, A MI MENNYEI ATYÁNK

Hiszek egy Istenben, mindenható Atyában, mennynek és földnek teremtőjében (1. hitágazat).

Csodálatosak az utak, amelyeken Isten az ő örök országába vezet minket. Szemügyre véve ezeket az utakat, Istent egyre jobban megismerjük és bensőségesebben szeretjük.

4. Isten szól hozzánk

Midőn egyszer Mózes a pusztában juhokat legeltetett, a Hóreb hegyhez ért. Ekkor megjelent neki az Úr tűz lángjában egy csipkebokor közepéből. Miközben Mózes közelebb ment, az Úr így szólt a csipkebokorból: „Mózes, Mózes!" Ő azt felelte: „Itt vagyok." És az Úr: „Ne közelíts ide! Old le lábadról sarudat, mert a hely, amelyen állasz, szent föld." Majd így folytatta: „Én vagyok Ábrahám Izsák és Jákob Istene." Ekkor Mózes eltakarta az arcát, mert nem mert az Istenre nézni. (Lásd: 2 Móz. 3, 1-6)

+

Isten az ő nagy, szent szeretetében lehajolt és szólt hozzánk, emberekhez. Az Ószövetségben a pátriárkák és próféták ajkával szólott, az Újszövetségben pedig Fián, Jézus Krisztuson és az apostolokon keresztül. „Sokszor és sokféle módon szólott hajdan Isten az atyákhoz a próféták által; legutóbb ezekben a napokban Fia által szólott hozzánk" (Zsid. 1, 1-2).

Isten azért szólott hozzánk, hogy megmondja, kicsoda ő, mit tesz és hogy mi kik vagyunk és mit kell tennünk. Igazságokat mondott

el nekünk, amelyek különben örökre rejtekben maradtak volna. Isten kinyilatkoztatta magát.

Amit Isten kinyilatkoztatott, az Egyház által hozza tudomásunkra. Az Egyház ajkával mindegyre ismétli azt, amit valaha ő mondott. Megvilágosít és megerősít bennünket, hogy szavát szívesen fogadjuk, megértsük és kövessük.

Amikor Isten szól hozzánk, mindent látunk: magát Istent, életünket és az egész világot, éspedig teljesen új megvilágításban. Bár az isteni titkokba mi nem tudunk behatolni, ezek mégis tisztelettel és hálával, örömmel és erővel töltik el szívünket.

Vedd fontolóra: 1. Miért szólott Isten hozzánk? 2. Mi a jelentése ennek a szónak: „kinyilatkoztatás"? 3. Mit nyilatkoztatott ki nekünk az Isten? Ki hirdeti nekünk Isten kinyilatkoztatását? 5. Milyen javakban részesülünk, amikor Isten szól hozzánk?

7. Ki által nyilatkoztatta ki magát az Isten?

Isten az Ószövetségben a pátriárkák és próféták, az Újszövetségben Jézus Krisztus és az apostolok által nyilatkoztatta ki magát.

Útravaló: Hiszem, amit Isten mond, ha bármily sokan mást mondanak is.

Isten szava: „Igéd lábamnak lámpafény, világosság útamnak ösvenyén" (118. Zsolt. 105). — Amikor Isten Sámuelt szólította, az így felelt: „Szólj Uram, mert hallja szolgád" (1 Kir. 3, 10).

5. Isten igaz és hűséges, örök és változatlan

„Nem ember az Isten, hogy hazudjék, nem ember fia, hogy változzék. Mond-e valamit anélkül, hogy megtenné? Szól-e valamit anélkül, hogy teljesítené?" (4 Móz. 23, 19)

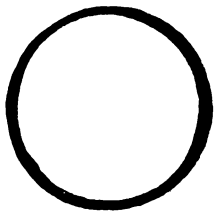
+

Isten mindig az igazságot mondja. Az ember képes tévedni és másokat megtéveszteni, Isten azonban nem tévedhet és nem hazudhat. „Isten világosság és nincsen benne semmi sötétség" (1 Jn. 1, 5). Isten igaz.

Isten megtartja, amit ígér. Elküldötte a Megváltót, akit az Ószövetségben megígért. Azt is megtartja, amit nekünk ígér. Isten hűséges.

Isten végrehajtja fenyegetését, ha az emberek nem akarnak hallgatni rá. Fenyegetett az özönvízzel, az egyiptomi csapásokkal és több más büntetéssel és amikor látta, hogy az emberek ekkor sem tértek meg, fenyegetését valóra is váltotta. Minket is büntet, ha

nem tartunk bűnbánatot. „Isten nem hagy magából gúnyt űzni" (Gal. 6, 7).

A világ és az emberek nem mindig voltak. Isten viszont mindig volt, mindig van és mindig lesz. Nem kezdődik és nem végződik, nincs tegnapja és nincs holnapja. Isten örök. „Mielőtt még a hegyek lettek, föld és világ megszülettek, Isten, te vagy öröktől örökig" (89. Zsolt. 2).

A világ és az emberek változnak. Isten viszont mindig ugyanaz marad. Nem öregszik és nem alakul át. Isten változatlan. „Ég és föld elmúlnak, ám te megmaradsz, mindenek elöregednek, mint egy ruhadarab. Mint a ruhát, úgy váltogatod őket, és elváltoznak: te pedig ugyanaz vagy és esztendeid el nem fogyatkoznak" (101. Zsolt. 27-28).

Vedd fontolóra: Minek nevezzük Istent, amiért mindig ugyanaz marad?

8. *Miért mondjuk Istent igaznak?*
   Istent azért mondjuk igaznak, mert ő mindig az igazságot mondja; nem tud tévedni, sem hazudni.

9. *Miért mondjuk Istent hűségesnek?*
   Istent azért mondjuk hűségesnek, mert megtartja, amit ígér.

10. *Miért mondjuk Istent öröknek?*
    Istent azért mondjuk öröknek, mert ő mindig volt és mindig lesz; Istennek nincsen kezdete és nincsen vége.

Útravaló: Mindig igazat akarok mondani és ígéretem mindig megtartom, mert mennyei Atyám, Isten, igaz és hűséges.

Isten szava: „Egy nap az Úrnál annyi, mint ezer év és ezer év, mint egy nap" (2 Pét. 3, 8). — „Istennél nincsen változás, sem árnyéka a változandóságnak" (Jak. 1, 17).

A szentek tanításából: „Gondolj arra, mily gyorsan változnak az emberek és milyen kevéssé lehet rájuk hagyatkozni. Annál inkább ragaszkodj Istenhez, aki nem változik" (Avilai Szent Teréz).

Feladat: 1. Keress a Szentírásban helyeket, ahol a) Isten valamit megígér és azt megtartja, b) valamivel fenyeget és azt beváltja. 2. A szentmise mely imádságaiban van szó az örök Istenről?

Ami nékünk holnap s tegnap,
neked örök most és egy-nap;
örökös ma és egyetlen,
oszthatatlan, véghetetlen.

Lavardini Hildebert, 12. század

6. Isten megismerhető a teremtett világból is

A Bölcsesség Könyvében olvashatjuk: „Balgák mindazok az emberek, akik Isten műveit szemlélve nem ismerték föl az alkotót. Ha már ezeket isteneknek gondolták, mert szépségük elbájolta őket, tudhatták volna, mennyivel kiválóbb ezek ura; hisz a szépség szerzője alkotta mindezeket. Ha pedig megcsodálták ezek erejét és tevékenységét, megérthették volna, hogy alkotójuk még erősebb; mert a teremtmények nagyságából nyilván meg lehet ismerni azok teremtőjét." (Lásd: Bölcs. 13)

+

Ha megnézzük a természetet, az ég csillagait és a földi teremtményeket, elámulunk, milyen csodálatos rend uralkodik mindenben. Minden dolognak megvan a maga helye a természet nagy világában. Valakinek kell lennie, aki ezt a rendet kigondolta és megvalósította; egy mindentudó és mindenható teremtőnek kell annak lennie.

Minden egyes élőlény műremek. A növények és állatok oly bölcsen vannak megteremtve, hogy élnek, növekednek és szaporodnak. Az emberi test felépítése is célszerű és csodálatos. Az élőlények nem maguknak köszönhetik ezt a bölcs berendezést; ez csak egy mindentudó és mindenható Isten ajándéka lehet.

Van bennünk hangos l e l k i i s m e r e t. Megmondja, hogy mi a jó és mi a rossz. A lelkiismeret megszólal bennünk, akár akarjuk, akár nem. A lelkiismeretet nem mi adtuk magunknak és nem is másoktól kaptuk. Egy szent törvényhozónak és igazságos bírónak kellett szívünkbe helyeznie.

Isten belső életét és üdvösségünkre vonatkozó terveit azonban nem tudjuk a teremtett dolgokból megismerni; ezeket az isteni titkokat csak a k i n y i l a t k o z t a t á s b ó l ismerhetjük meg.

Vedd fontolóra: 1. Hogyan ismerhetjük meg Istent a) a természet csodálatos rendjéből, b) az élőlények célszerű berendezéséből, c) a lelkiismeret szavából? 2. Mit ismerhetünk meg a kinyilatkoztatásból?

11. Miből ismerhető meg Isten?

Isten megismerhető:
1. a körülöttünk lévő látható világból,
2. a bennünk lévő lelkiismeretből,
3. a kinyilatkoztatásból.

Útravaló: Ha egy szép virágot nézek, vagy a csillagos eget szemlélem, mindig ezt gondolom: „Ó Istenem, te végtelenül szebb és nagyobb vagy még annál is, amit látok."

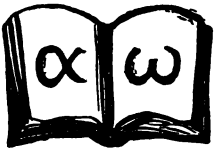
Isten szava: „Isten nagyságát hirdeti az ég, a mennybolt vallja kezei művét" (18. Zsolt. 2). — „Kérdezd az állatokat és megtanítanak rá, az ég madarait és megmutatják, kérdezd meg a földet és válaszol és a tenger halai is erről beszélnek: ki ne tudná, hogy mindezt az Úr keze alkotta?" (Jób 12, 7-9). — „A pogányok mutatják, hogy a törvény a szívükbe van írva. Erről a lelkiismeretük tesz nekik bizonyosságot" (Róm. 2, 15). — „Azt mondja szívében az esztelen: nincs Isten!" (13. Zsolt. 1)

Gondolat: „Könyv a teremtett világ: aki okosan olvassa, annak elmondja Isten önmagát" (Angelus Silesius).

Feladat: Mondj példákat a természetből, amelyek szembeszökően mutatják, hogy a világ csak egy mindentudó Teremtő műve lehet.

A nagy természet könyvét olvasni ne szűnjél,
Benne az Istenség képe megírva vagyon.

Kölcsey

7. Isten gondoskodik rólunk

Amikor az izraeliták Egyiptomból fölkerekedtek, Isten felhőoszlopban előttük vonult és mutatta nekik az utat. Átvezette őket a Vörös tengeren és megmentette őket a fáraó seregétől. Ezután sok-sok éven át kísérte őket a pusztában. Ha táborozniok kellett, a felhőoszlop alábbszállott, ha tovább kellett indulniok, ismét felmagasodott. Isten az izraelitákat mannával táplálta és szomjukat sziklából fakasztott vízzel oltotta: így vezette őket abba az országba, melyet valaha Ábrahámnak és ivadékainak ígért. (Lásd: 2 Móz. 13-17)

+

Miként Isten az izraelitákról az Ígéret földjére való vándorlásuk közben gondoskodott, úgy g o n d o s k o d i k rólunk is, amíg úton vagyunk mennyei hazánk felé. Megvilágosít és megszentel bennünket, oltalmaz a gonosz ellenségtől és mennyei kenyérrel táplál. Szeretettel vezet minket és megad mindent, amire útközben szükségünk van.

A f ö l d i d o l g o k a t is Isten adja nekünk. Táplálékot és ruházatot, egészséget és tehetséget: mindez atyai kezéből jön. A földi dolgoknak is mennyei üdvösségünket kell szolgálniok.

Isten kezében vagyunk. Ő életünk legkisebb ügyére is már előre gondolt és mindent úgy irányít, hogy javunkra váljék. „Isten mindenkiről úgy gondoskodik, mintha egyedül volna a világon és az egész emberiségről úgy, mint az egyes emberről" (Szent Ágoston). Istennek ezt a gondoskodását i s t e n i g o n d v i s e l é s n e k nevezzük.

Isten minden teremtményéhez jó. Senkit sem kicsinyel le. Mindenkiről gondoskodik, mindenkit elhalmoz jótéteményeivel. Isten j ó s á g o s.

Vedd fontolóra: 1. Miként gondoskodik Isten rólunk, amíg úton vagyunk a mennyei hazába? 2. Magyarázd meg a szót: „isteni gondviselés".

12. *Miért mondjuk, hogy Isten jóságos?*

Azért mondjuk, hogy Isten jóságos, mert gondoskodik minden teremtményéről és elhalmozza valamennyit jótéteményeivel.

13. *Miként gondoskodik Isten rólunk?*

Isten szeretettel vezet minket és mindent megad nekünk, amire a mennybe vezető úton szükségünk van.

Útravaló: Mindennap Isten jóságos vezetésére bízom magam és minden javamat ajándékának tekintem.

Isten szava: Krisztus mondja: „Ne aggódjatok és ne kérdezzétek: Mit eszünk vagy mit iszunk vagy mivel ruházkodunk? Hiszen tudja a ti Atyátok, hogy minderre szükségtek van. Keressétek azért először az Isten országát és az ő igazságát, és ezek mind hozzáadatnak nektek" (Mt. 6, 31-33). — „De én, Uram, bizalmamat beléd vetem, az én sorsom a te kezedben" (30. Zsolt. 15 16). — „Az Úr énnékem pásztorom, nincs semmiben hiányom" (22. Zsolt. 1).

Közmondás: Hol Isten őriz, pókháló is kővár. — Nem rövidül meg Isten keze. — Kenyérnek legjobb dagasztója Isten. — Sokrétű pogácsa Istennek áldása.

Feladat: 1. Miként gondoskodott Isten az egyiptomi Józsefről? 2. Miként gondoskodott a mennyei Atya a gyermek Jézusról? 3. Készíts te magad egy imádságot, amelyben Isten jótéteményeit megköszönöd. 4. Készíts te magad egy imádságot, amelyben kifejezed, mennyire ráhagyatkozol Isten segítségére. 5. Mely imádságokban és énekekben könyörgünk különösképpen azért, ami életünkhöz szükséges? 6. Mely imádságokban és énekekben hálálkodunk Isten jótéteményeiért?

Isten ereje véghetetlen, érthetetlen.
Ami általa e világon történik, az valóban csoda.

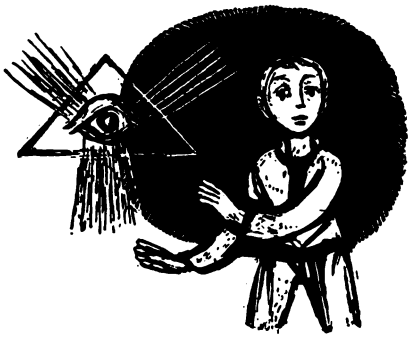
Aquinói Szent Tamás

8. Isten mindenütt jelen van és mindent tud

Miután Salamon király a jeruzsálemi templom építését befejezte, a frigyszekrényt ünnepélyes körmenetben vitette a templomba. Amikor a papság a Szentek Szentjébe ért, felhő töltötte be az Úr házát. Salamon kitárta kezét az ég felé és imádkozott: „Uram, Izrael Istene, ha az ég nem tud befogadni téged, mennyivel kevésbé ez a ház, amelyet építettem. De tekints ránk kegyelmesen és hallgass meg mindenkit, aki ezen a helyen imádkozik!" Ekkor az Úr megjelent Salamonnak és így szólott hozzá: „Szemem és szívem legyen ott mindenkoron." (Lásd: 3 Kir. 7, 51-9, 3)

+

Isten nemcsak a mennyben van, hanem a földön is és minden helyen. Isten mindenütt a közelünkben van. „Őbenne élünk, mozgunk és vagyunk" (Ap. Csel. 17, 28). Isten mindenütt jelen van.

Némely helyen Isten különös módon van jelen. A mi lelkünk is a Szentháromság lakása lett a keresztségben.

Isten betölti az egész teremtett világot, mégsincs kötve egyetlen helyhez sem és nem zárja őt körül semmiféle térség. Az ég és föld nem tudják őt átfogni. Isten mérhetetlen.

Isten mindent lát és mindent hall. Különös szeretettel néz ránk, emberekre, és meghallgatja imádságunkat. Nemcsak arcunkba tekint, hanem szívünkbe is. Nemcsak szavainkat hallja meg, de megérti szívünk legtitkosabb könyörgéseit is.

Isten mindent tud. Tudja a múltat, jelent és jövőt; ismeri legtitkosabb gondolatainkat és kívánságainkat is. „Az ő szeme előtt minden födetlen és nyílt. Őelőtte fogunk felelni" (Zsid. 4, 13). Isten mindentudó.

Vedd fontolóra: A földön hol van Isten különös módon jelen?

14. *Miért mondjuk, hogy Isten mindenütt jelenvaló?*
Azért mondjuk, hogy Isten mindenütt jelenvaló, mert ő a mennyben, földön és minden helyen jelen van.

15. *Miért mondjuk, hogy Isten mérhetetlen?*
Azért mondjuk, hogy Isten mérhetetlen, mert sem az ég, sem a föld nem tudják őt átfogni.

16. *Miért mondjuk, hogy Isten mindentudó?*
Azért mondjuk, hogy Isten mindentudó, mert ő mindent ismer: a múltat, jelent és jövőt, még legtitkosabb gondolatainkat is.

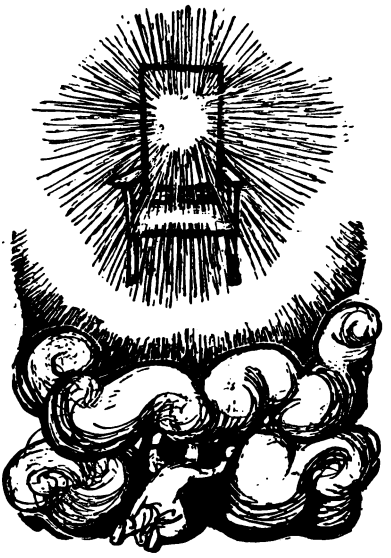
Útravaló: Bárhol vagyok, bármit teszek, tudom Uram, lát a szemed.

Isten szava: „Te lelked elől hová volna mennem? színed elől hová rejtekeznem? Egekbe hogyha hágok: ott jelen vagy, holtak közt vessem ágyam: odalenn vagy. Naptámadatnak ha szárnyára kapnék, ha tenger legszélső

szélein laknék: oda is csak a te karod vezet, tart engem ott is jobbkezed" (138. Zsolt. 7-10). — Jézus mondotta tanítványainak: „Minden szál hajatok számon van tartva" (Mt. 10, 30). — „Tudja a ti mennyei Atyátok, mire van szükségtek, még mielőtt kérnétek őt" (Mt. 6, 8).

Feladat: Mikor kell különösen arra gondolnunk, hogy Isten mindent tud és lát?

9. Isten szent és igazságos

Midőn Izaiás prófétaságra hívatott, látta a fölséges Istent. Ezt írja: „Láttam az Urat egy magas trónon elnökölni; ruhájának szegélye betöltötte a templomot. Szeráfok lebegtek fölötte és kiáltották: 'Szent, szent, szent a seregek Ura! Dicsőségével tele van az egész föld!' Kiáltásuktól a küszöbök alapjai megrendültek és a ház betelt füsttel. Ekkor felkiáltottam: 'Jaj nekem, végem van, mert tisztátlan ajkú ember vagyok és szememmel láttam a Királyt, a seregek Urát' " (Iz. 6, 1-5). +

Isten végtelenül fölöttébb való minden teremtménynél. „Megközelíthetetlen világosságban lakik" (1 Tim. 6, 16). Nincs az a teremtmény, aki láthatná, hacsak Isten magához nem emeli. Isten szent. Ezért méltó és igazságos, hogy az angyalok és emberek imádják őt.

Isten végtelenül fölöttébb való minden rossznál is. Ő mindig csak a jót szereti, mert ő maga jó és tökéletes; gyűlöli és utálja a rosszat, mert a rossz az ő isteni lényével ellentétben áll.

Mivel Isten szent, azt akarja, hogy mink is szentek legyünk. Ezért jóságosan lehajol hozzánk, megtisztít bűneinktől és eltölt minket szent életével. Tehát megkívánja, hogy mi is szeressük a jót és gyűlöljük a rosszat. Ami szent az égen és a földön, az mind tőle jön.

Isten a világ végén megmutatja végtelen szentségét a világmindenség előtt. Az ő fényében kiderül minden jó és minden rossz. Ítélőszéke elől nem menekülhet egyetlen ember sem. Isten a gonoszokat mindörökre pokolra veti. Ám a jók örökkön szemlélhetik az ő szentséges arcát. Isten mindenkit úgy fog megjutalmazni vagy megbüntetni, ahogy megérdemli. „Megfizet kinek-kinek a cselekedetei szerint" (Róm. 2, 6). Isten végtelenül i g a z s á g o s.

Isten jutalmaz és büntet m á r e v i l á g o n is: a jóknak belső békét és belső boldogságot ajándékoz, a gonoszokkal pedig érezteti a rossz lelkiismeret mardosását. Isten látható boldogsággal is jutalmaz és látható bajjal és szenvedéssel is büntet. Bár ezen a világon gyakran a jók szenvednek és a rosszaknak jól megy soruk, mégsincs a földi életben olyan istentelen, aki teljesen boldog, és olyan igaz, aki teljesen boldogtalan. A teljes jutalmat és a végső büntetést Isten a halálunk után méri ki. Csak akkor fogunk igazán rájönni, hogy Isten milyen igazságos.

Vedd fontolóra: 1. Mit jelent e mondat: „Isten megközelíthetetlen világosságban lakik"? 2. Miért szereti Isten mindig csak a jót? 3. Miért gyűlöl Isten minden rosszat? 4. Mit tesz Isten azért, hogy mink is szentek legyünk? 5. Mi lesz akkor, amikor Isten a világ végén megmutatja végtelen szentségét a világmindenség előtt? 6. Mivel jutalmaz Isten már ezen a világon? 7. Mivel büntet Isten már ezen a világon? 8. Mikor kapja meg az ember a teljes jutalmat vagy a végső büntetést?

17. Miért mondjuk, hogy Isten szent?

Azért mondjuk, hogy Isten szent,
1. mert végtelenül fölöttébb való minden teremtménynél,
2. mert ő mindig csak a jót szereti és a rosszat utálja.

18. Miért mondjuk, hogy Isten igazságos?

Azért mondjuk, hogy Isten igazságos, mert ő a jót megjutalmazza és a gonoszt megbünteti, kit-kit érdeme szerint.

Útravaló: Mivel Isten szent és engem is megszentelt, szeretni akarom, amit Isten szeret és gyűlölni, amit ő gyűlöl.

Isten szava: „Ember, ki vagy te, hogy perbe szállj az Istennel?" (Róm. 9, 20) — „Szentek legyetek, mert én, az Úr, a ti Istenetek, szent vagyok" (3 Móz 19, 2). — Ez az Isten akarata: a ti megszentelődéstek (1 Tessz. 4, 3).

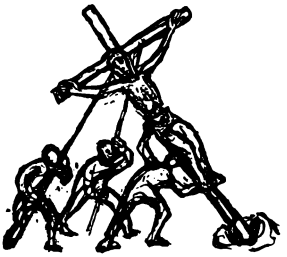
Az Egyház életéből: Minden szentmise-áldozatban együtt énekelhetjük az angyalok karával: „Szent, szent, szent az Úr, a seregek Istene! Tele van az ég és föld a te dicsőségeddel. Hozsanna a magasságban!"

Feladat: 1. A szentmise-áldozatban a pap és a hivők mivel fejezik ki hódolatukat a szent Isten iránt? 2. A Szentírás mely történetei beszélnek arról, hogy Isten miként mutatta meg szentségét az embereknek? 3. Mely szentírási történetekben olvassuk, hogy a jót megjutalmazza? — és melyekben, hogy a rosszat megbünteti? 4. A Miatyánk melyik kérésében könyörgünk azért, hogy Isten megszenteltessék és szent akarata teljesedjék?

10. Isten a rosszat jóra fordítja

Amikor Jákob pátriárka meghalt, József fivérei attól tartottak, hogy testvérük most megbosszulja az ellene elkövetett gonoszságot. De József ezt mondta nekik: „Ne féljetek! rosszat eszeltetek ki ellenem, de az Isten azt jóra fordította." (Lásd: 1 Móz. 50,15-21)

+

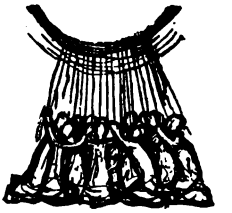

Életünk, Isten akarata szerint, próbaidő. Ezen a földön szabad elhatározásból őt kell választanunk. Isten serkent minket a jóra, figyelmeztet a rosszra és kegyelmét ajándékozza, hogy a próbát megálljuk. Mivel azonban őt még nem szemlélhetjük, megeshetik, hogy szabadságunkat rosszul használjuk és vétkezünk ellene. Isten megengedi a bűnt.

Néha úgy látszik, mintha a bűnök Isten terveit megakadályoznák, vagy meghiúsítanák. Valójában azonban Isten a rosszat is jóra tudja fordítani. Úgy kormányozza a világot, hogy a rossz is szent terveit szolgálja. Midőn szent Fia meghalt a kereszten, akkor is úgy látszott, mintha a Sátán és a bűn győzött volna. Valójában azonban a Sátán elbukott és a világ megszabadult a bűntől és örök haláltól.

A bűn titkát, amíg e világon élünk, nem foghatjuk fel. A világ végén azonban elámulva látjuk majd, hogy a világban minden rossz az Isten terveit szolgálta.

Vedd fontolóra: 1. Miként segít Isten abban, hogy a jót tegyük? 2. Miért lehetséges, hogy a földön bűnt kövessünk el? 3. Miért nem tudják a bűnök Isten terveit megakadályozni és meghiúsítani? 4. Miként mutatkozik meg Jézus kereszthalálában, hogy Isten a rosszat is jóra fordítja?

19. *Miért engedi meg Isten a bűnt?*

Isten azért engedi meg a bűnt,

1. mert azt akarja, hogy szabadon válasszuk Őt,

2. mert Ő a rosszat is jóra tudja változtatni.

Útravaló: Ha látom a rosszat a világban, nem kételkedem Istenben, nem veszítem el kedvem, hanem még inkább bizakodom, hogy Isten a rosszból is jót kovácsol. Jézus a Sátán és a bűn felett is győzedelmeskedett.

Isten szava: „Miérthogy a nemzetek háborognak, s a népek hívságokon agyarognak? Az Egekben Lakó csak mosolyogja, megcsúfolja őket az Úr" (2. Zsolt. 1/4).

Feladat: Miként váltotta jóvá Isten a) az igazságtalanságot, amelyet Jákob fiai elkövettek fivérük, József ellen? b) Szent István megkövezését? c) a jeruzsálemi keresztények üldözését?

11. Isten a szenvedés által vezet minket az üdvösségre

Amikor az izraeliták nem akartak a próféták intéseire hallgatni, Isten súlyos csapásokkal látogatta meg őket. Nabukodonozor király elfoglalta Jeruzsálemet, lerombolta a várost, fölégette a templomot és az ország lakóit fogolyként hurcoltatta Babilonba. Az izraeliták a babiloni fogság alatt magukba szálltak és bűnbánatot tartottak. Hitük az egy Istenben megerősödött és a vágy az ígért Megváltó után ismét felébredt bennük. Ugyanakkor a pogányok, akik között az izraeliták éltek, értesültek tőlük az igaz Istenről és a Megváltóról, akinek el kell jönnie a világba. Így lett a büntetésből, amelyet Isten rájuk szabott, áldás az izraelitákra és pogányokra egyaránt.

+

Isten nem örül sem a szenvedésnek, sem a halálnak. „Isten nem alkotta a halált és nem leli örömét az élők vesztén" (Bölcs. 1, 13). A szenvedés és halál a bűn által jöttek világra. A mi bűneink is szenvedést okoznak minmagunknak és embertársainknak.

Isten megengedi a szenvedést, hogy minket általa az üdvösségre vezessen. Szent az ő szándéka minden dologban, akkor is, ha mi nem értjük.

Isten a szenvedések által akarja elérni, hogy a rosszból megtérjünk. A szenvedés üdvös büntetés is lehet, amely megsegít minket abban, hogy felismerjük bűnösségünket. Isten azért is bocsát ránk szenvedést, hogy megtisztítson minket, mint az arany tisztul a tűzben. Betegség, szegénység és más megpróbáltatások által akar bennünket hibáinktól és tökéletlenségeinktől megtisztítani.

Isten azért is engedi a szenvedést, hogy megálljuk helyünket a jóban. A szenvedés egyúttal próba is: meg kell mutatnunk, hogy a szenvedésben is teljesítjük Isten szent akaratát. Ha a szenvedést megadóan viseljük, Krisztushoz válunk hasonlóvá. — Akinek pedig keresztény hite miatt kell szenvednie, gondoljon Krisztus szavára: „Boldogok vagytok, ha miattam szidalmaznak és üldöznek titeket az emberek. Örüljetek és vigadjatok, mert jutalmatok nagy a mennyben" (Mt. 5, 11-12).

Krisztus szenvedése és halála engesztelés volt a világ bűneiért. A szenvedés által Isten alkalmat ad nekünk, hogy Krisztussal részt vegyünk ebben az engesztelésben.

Ha ebben az életben együtt szenvedünk Krisztussal, majd a mennyekben vele együtt fogunk megdicsőülni. Minden szenvedésért, melyet Istennek engedelmeskedve viselünk, örök jutalmat nyerünk.

Vedd fontolóra: 1. Honnan ered a szenvedés és a halál? 2. Magyarázd meg, hogyan vezet minket Isten a szenvedés által az üdvösségre. 3. Miként leszünk a szenvedésben Krisztushoz hasonlóak? 4. Mivel jutalmaz minket Isten, ha szenvedéseinket megadással viseljük?

20. Mi által jött világra a szenvedés és a halál?

A szenvedés és a halál a bűn által jött világra.

21. Miért engedi Isten, hogy szenvedjünk?

Isten azért engedi, hogy szenvedjünk, mert ő a szenvedés által az üdvösségre akar minket vezetni.

Útravaló: Ha engem valami nagy baj ér, Jézussal imádkozom: „Legyen meg a te akaratod." — Ha szenvednem kell, megfeszített Üdvözítőmre gondolok./

Isten szava: „Minden a javukra szolgál azoknak, akik Istent szeretik" (Róm. 8, 28). — „A mái szenvedések nem mérhetők össze a jövendő dicsőséggel, amely meg fog nyilvánulni rajtunk" (Róm. 8, 18).

Életszabály: Ne kérdezd: Miért hagy engem szenvedni az Isten? Inkább ezt kérdezd: Miként válhat javamra ez a próba?

Közmondás: Keserű a tűrés, édes a gyümölcse. — Reménységgel könnyebb a szenvedés. — Aki szenved, az uralkodik.

Feladat: 1. Keress énekeket és közmondásokat, amelyek a szenvedés türelmes elviselésére intenek. 2. Vigasztalj meg levélben egy embert, aki mindenét elvesztette.

Megindulok új utamon
S keresztet hordok vállamon,
Magam bolondnak téve meg.

Jacopone da Todi

12. Isten végtelenül bölcs és mindenható

Szent Pál a rómaiakhoz írt levelében beszél arról, hogy Isten milyen csodálatosan hajtja végre szent terveit. Ezt írja: „Mekkora a mélysége az Isten gazdagságának, bölcsességének és tudásának! Mennyire megfoghatatlanok az ő határozatai és kifürkészhetetlenek az ő útjai! Mert ki ismerte fel az Úr gondolatát? Vagy ki volt az ő tanácsadója? Vagy ki kölcsönzött neki, hogy visszakövetelhetné tőle? Minden belőle, általa és érte van. Dicsőség néki örökre! Amen" (Róm. 11, 33-36).

Amikor Isten a világot teremtette, csodálatos rendet helyezett belé. A Sátán által és az emberek bűnei által azonban rendetlenség lépett a világba. Ám Isten mégis mindent úgy tud igazgatni, hogy szent céljait elérje. Isten v é g t e l e n ü l b ö l c s.

Isten az egyes ember életét is szent céljai szerint igazgatja. Isten bölcs elrendelése volt az is, hogy Józsefet a fáraó egykoron magas méltóságba emelte. A gyermek Mózest is Isten bölcs elrendelése óvta meg a haláltól. A legcsodálatosabban abból észleljük Isten bölcsességét, hogy miként vezet minket a mennybe. Amíg e világ-

gon élünk, természetesen gyakran nem tudjuk felfogni az ő rendelkezéseit. Isten mondja: „Az én gondolataim nem a ti gondolataitok, utaim nem a ti utaitok. Amennyivel magasabbak az egek a földnél, annyival magasabbak az én utaim a ti utaitoknál, az én gondolataim a ti gondolataitoknál" (Iz. 55, 8-9).

Isten isteni hatalommal hajtja végre terveit. Ő a világot isteni akaratával a semmiből teremtette. Kezében tartja az egész világot és minden lényt eréllyel, de ugyanakkor gyengéden irányít. Isten mindenhatóságát legvilágosabban a csodákból látjuk, főként szent Fia feltámadásából. Teljes hatalmát a világ végén fogja megmutatni, amikor a mindenséget megújítja. „Istennél semmi sem lehetetlen" (Lk. 1, 37). Megtehet mindent, amit akar. Isten mindenható.

A természet is megmutatja nekünk, milyen bölcs és hatalmas az Isten. Isten bölcsességét és mindenhatóságát hirdetik a csillagos ég és földi teremtmények, az állatok és növények és a mi csodálatos felépítésű testünkben az erők bonyolult játéka.

Vedd fontolóra: 1. Miként mutatja meg Isten a bölcsességét a) a világ kormányzásában, b) az egyes emberek életében? 2. Miként mutatja meg Isten a hatalmát?

22. *Miért mondjuk, hogy Isten végtelenül bölcs?*
Azért mondjuk, hogy Isten végtelenül bölcs, mert mindent szent céljai szerint igazgat.

23. *Miért mondjuk, hogy Isten mindenható?*
Azért mondjuk, hogy Isten mindenható, mert mindent megtehet, amit akar.

Útravaló: A végtelenül bölcs és mindenható Isten az én Atyám. Boldog lehetek és nem aggódom.

Isten szava: „Milyen számosak műveid, Uram! Bölcsességgel teremtél mindent" (103. Zsolt. 24). — „Amit az Úr akar, égen és földön mindent megteszen, a tengeren és minden vízi mélyeken" (134. Zsolt. 6).

13. Isten irgalmaz a bűnösnek

Jézus egyszer egy hasonlatot mondott a farizeusoknak: „Egy embernek két fia volt. A fiatalabbik kikérte az örökség neki járó részét és messze vidékre költözött. Ott eltékozolta vagyonát és nagy nyomorba jutott. Akkor magába szállt és visszament atyjához. Atyja

már messziről meglátta őt és szíve megesett rajta. Eléje sietett, nyakába borult és megcsókolta. Megparancsolta a szolgáknak: ‚Vegyétek elő hamar a legdrágább köntöst és adjátok rá, húzzatok gyűrűt az ujjára és sarut a lábára. Vezessétek elő a hízlalt borjút és öljétek le. Együnk és vigadjunk, mert az én fiam meghalt és föltámadt, elveszett és megkerült!" *(Lásd: Lk. 15, 11-24)*

+

Isten a bűnöst meg akarja menteni. „Életemre mondom, én, az Úr, nem akarom a bűnös halálát, hanem azt, hogy megtérjen és éljen" (Ez. 33, 11). Szent Fiát küldte a világra, hogy „keresse és megmentse, ami elveszett" (Lk. 19, 10).

Isten visszahívja a bűnöst. Addig szólítja, mígnem beismeri bűnösségét és felébred benne a honvágy az atyai ház után.

Isten türelmes hozzánk, gyenge emberekhez. Ezért gyakran hosszú időt enged a bűnösnek, hogy magába szállhasson és bűneit megbánja; Isten várja őt, mint elveszett fiát az atya. Isten hosszantűrő.

Midőn a bűnös megtér, Isten megbocsát neki. Nagy szeretettel hajol a bűnöshöz és újra átkarolja, mint gyermekét. Nincs ember a földön, aki annyira szívből és oly nagylelkűen tudna megbocsátani, mint a mi mennyei Atyánk. Ezért még a legnagyobb bűnösnek sem kell kétségbeesnie. Isten irgalmas.

Vedd fontolóra: 1. Mivel mutatta meg legvilágosabban Isten, hogy a bűnöst meg akarja menteni? 2. Mit tesz Isten a bűnös megtéréséért? 3. Mit tesz Isten, ha valaki megbánta bűnét?

24. *Miért mondjuk, hogy Isten irgalmas?*
Azért mondjuk, hogy Isten irgalmas, mert ő a bűnöst bűnbánatra hívja és szívesen megbocsát neki, ha megtér.

25. *Miért mondjuk, hogy Isten hosszantűrő?*
Azért mondjuk, hogy Isten hosszantűrő, mert a bűnösnek gyakran hosszú időt enged a megtérésre.

Útravaló: Mivel Isten irgalmas, én is irgalmas akarok lenni. Mivel Isten türelmes hozzám, én is türelmes akarok lenni másokhoz.

Isten szava: „Áldást mondj, én lelkem, az Úrnak és sok jótettéről ne feledkezzél meg. Ő megbocsátja minden vétked és meggyógyítja minden gyengeséged. Megváltja pusztulástól életed, kegyelemmel és irgalommal koszorúz tégedet. Mint fiaihoz az atya kegyelmes: az őt félőknek az Úr úgy kegyelmez" (102. Zsolt. 2-4 / 13). — „Ha bűneitek olyanok volnának is, mint a skárlát, fehérek lesznek, mint a hó" (Iz. 1, 18). — „Isten türelmes irántatok, mert nem akarja, hogy némelyek elvesszenek, hanem hogy mindenki bűnbánatra térjen" (2 Pét. 3, 9).

Feladat: 1. Keress a Szentírásban példákat Isten irgalmasságára és hosszantűrésére. 2. Mire tanít Jézus a szívtelen szolga hasonlatával?

14. Isten a szeretet

Szent János írja: „Isten szeretete abban nyilvánult meg miirántunk, hogy egyszülött Fiát küldötte a világra, hogy őáltala éljünk. Szeretet az Isten és aki a szeretetben marad, Istenben marad és az Isten őbenne" (1 Ján. 4, 9 / 16).

+

Isten öröktől fogva szeret minket; már akkor is szeretett, amikor mi még nem szerethettük őt. Azt mondja: „Örök szeretettel szerettelek téged" (Jer. 31, 3). Szeretetből teremtett, Fia által megváltott és gyermekeivé tett minket. Szeretetből int, büntet és kegyelmez. Isten a szeretet.

Mivel Isten szeret minket, mink is szerethetjük őt. Azt akarja, hogy Atyánknak nevezzük és gyermeki bizalommal bízzunk benne. Nem kell tőle félnünk, mint a szolgáknak, hiszen mint gyermekei szerethetjük őt.

Isten szerelme sokszor mint egy vihar ragadta el a szenteket: felismerték, hogy szívüknek éhét senki más nem csillapíthatja, egyes-

egyedül az Isten. Ezért semmit sem kívántak erősebben, mint azt, hogy Istent egyre jobban szeressék. Isten pedig szerelmének egyre újabb kincseit adta nékik.

Isten vágyódik arra, hogy majdan egészen egyesüljünk vele. Azt akarja, hogy hozzá a mennybe jussunk és örökre szeretetében éljünk.

Vedd fontolóra: 1. Miként mutatta meg nekünk szeretetét az Isten? 2. Hogyan kell visszonoznunk Isten szeretetét? 3. Mire hajtotta Isten szeretete a szenteket?

26. Mit mond Szent János Isten szeretetéről?

„Szeretet az Isten: aki szeretetben él, Istenben él, és Isten őbenne."

Útravaló: Mivel Isten mindent szeretetből tesz, én is arra akarok törekedni, hogy mindent szeretetből tegyek.

Isten szava: „Úgy szerette Isten e világot, hogy az ő Egyszülött Fiát adta oda, hogy aki őbenne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen" (Jn. 3, 16).

15. Isten végtelenül tökéletes

Az utolsó vacsora után Jézus szemét az égre emelte és Atyjához imádkozott, e szavakat mondván: „Az örök élet az, hogy megismerjenek téged, egyedül igaz Istent és akit küldöttél, Jézus Krisztust" (Jn. 17,1 / 3).

+

Csak egy Isten van „Tudja meg minden nép: az Úr az Isten és rajta kívül nincsen más" (3 Kir. 8, 60).

Isten az „élő Isten" (Jer. 10, 10). Ő az Élet és minden élet adója. Minket, gyermekeit, részesít isteni életében.

Isten élete végtelenül gazdagabb és magasabb élet, mint a teremtményeké. Istennek olyan értelme van, amely mindenen áthatol és olyan akarata, mellyel mindent fönntart és kormányoz. De Istennek nincsen teste, mint nekünk, halandó embereknek. Isten lélek. — Amikor a Szentírás Isten szeméről és kezéről beszél, tudását és hatalmát akarja kifejezni. A Szentírás képekben beszél Istenről.

Isten magasztosabb és szentebb, mint ahogy azt mi egyáltalán felfoghatjuk és elmondhatjuk: minden jó benne van. Mi, teremtmé-

nyek, tökéletlenek vagyunk és meg vannak szabva határaink. Istennek azonban nincsenek határai és nincs benne még a legkisebb tökéletlenség sem. Isten végtelenül tökéletes.

Isten feltárta előttünk belső életének titkát is. A kinyilatkoztatásból tudjuk, hogy az egy Istenben három személy van: az Atya, a Fiú és a Szentlélek. Három személyben él az Isten véghetetlen boldogságban örökkön-örökké.

Vedd fontolóra: 1. Miért mondjuk Istent „élő Istennek"? 2. Mit akar kifejezni a Szentírás, midőn Isten szeméről és kezéről beszél? 3. Mi a legbensőbb titka Istennek?

27. *Miért mondjuk, hogy Isten végtelenül tökéletes?*

Azért mondjuk, hogy Isten végtelenül tökéletes, mert az összes jó tulajdonságokat korlátlanul birtokolja.

28. *Miért nevezzük Istent léleknek?*

Istent azért nevezzük léleknek, mert értelme és akarata van, de teste nincs.

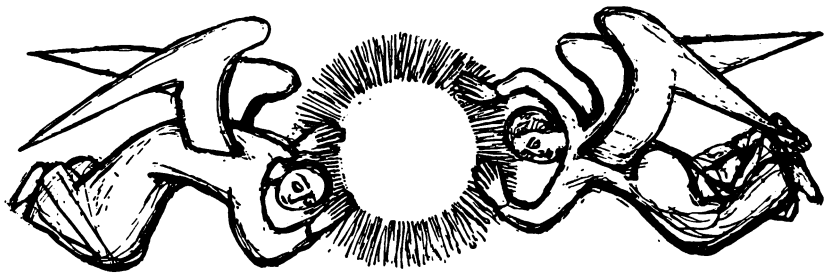
Útravaló: Isten megfoghatatlan, ragyogó titok. Istenre csak tisztelettel szabad gondolnom, csak tisztelettel szabad beszélnem róla.

Isten szava: „Az Úr az igaz Isten, ő az élő Isten, az örök király" (Jer. 10, 10). — „Lélek az Isten" (Jn. 4, 24). — „Az örökkévalóság halhatatlan, láthatatlan királyának, az egy Istennek tisztelet és dicsőség mindörökkön örökké. Amen" (1 Tim. 1, 17).

Feladat: Írd le Isten minden tulajdonságát, amelyet ismersz.

Azt nem tudjuk felfogni, hogy mi az Isten,
ám azt fel tudjuk fogni, hogy mi nem.

Aquinói Szent Tamás

A VILÁG TEREMTÉSE
A BŰNBEESÉS
IGÉRET A MEGVÁLTÁSRA

Az első, amit Isten az ő terveinek megvalósítására tett, a világ teremtése volt. Ezzel a nagy isteni cselekedettel kezdődött a mindenség és az ember történelme.

16. Isten teremtette a világot

Kezdetben teremtette Isten az eget és a földet. Teremtette a fényt és az égboltozatot, a szárazföldet és a tengert, az ég csillagait és a föld összes teremtményeit és látott Isten mindent, amit teremtett, és látta, hogy minden jó volt. (Lásd: 1 Móz. 1)

+

Nem volt mindig világ: kezdődött egyszer. Nem is magától lett. Istentől jön: az eget és a földet az Isten tette.

Amikor Isten a világot teremtette, nem volt szüksége építőanyagra, sem szerszámra, sem segítőtársakra. A semmiből hívta elő. „Mivel ő szólott, levének, ő parancsolt és mind előjövének" (32. Zsolt. 9). Egyedül az ő mindenható akaratával hívott létre mindent. Ezért mondjuk: Isten teremtette a világot.

Istennek nem volt szüksége arra, hogy a világot megteremtse. Ő a világ nélkül is végtelenül gazdag és boldog volt.

Isten azért teremtette a világot, hogy kinyilvánítsa és közölje mérhetetlen jóságát, hogy az egész világmindenség az ő dicsőségét tükrözze és hogy minden teremtménye részesedjék jóságából. Eszes teremtményei ezenkívül megismerhetik, szerethetik, magasztalhatják őt és így boldogok és örökké megdicsőültek lehetnek. Isten a világot a maga dicsőségére és a teremtmények legnagyobb javára teremtette.

Isten szereti a világot, amelyet teremtett. Nem akarja, hogy ismét semmivé legyen. Gondoskodik arról, hogy fennmaradjon. Isten m e g t a r t j a a világot.

Isten, mindenhatóságával, bölcsességével és jóságával, szüntelenül működik a teremtésben. Rendezi a világ folyását, a népek sorsát és minden egyes ember életét. Művét biztos kézzel vezeti az örök célba. Isten k o r m á n y o z z a a világot.

Mivel mindent Isten teremtett, minden a z ő t u l a j d o n a. Minden lény és minden dolog érette van és az ő isteni oltalma alatt áll.

Vedd fontolóra: 1. Mit jelent az, hogy Isten a világ „teremtője"? 2. Miért nem volt szüksége Istennek a világ megteremtésére? 3. Miért teremtette Isten a világot? 4. Miért tartja meg Isten a világot? 5. Miként kormányozza Isten a világot? 6. Mi következik abból, hogy mindent Isten teremtett?

29. *Honnan jön a világ?*
A világ Istentől jön; ő teremtette az eget és a földet.

30. *Mivégre teremtette Isten a világot?*
Isten a világot a maga dicsőségére és a teremtmények legnagyobb javára teremtette.

Útravaló: Midőn Isten világának szépségében gyönyörködöm, nem mulasztok el hálát adni Istennek, mivelhogy mindezt Isten teremtette.

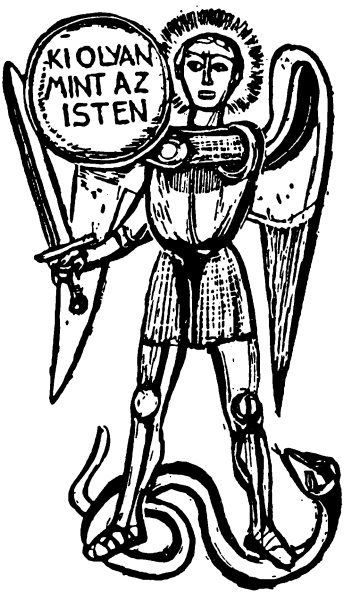
Isten szava: „Segítségünk az Úr nevében, ki az eget és földet alkotta" (123. Zsolt 8).

A teremtés története a Szentírásban: A teremtés történetével Isten azt akarja tanítani, ami üdvösségünkre fontos, vagyis azt, hogy Isten teremtette az embert és Istentől származnak a törvények, amelyek a természet és az ember életét kormányozzák. — A teremtés története ezeket az isteni igazságokat az akkori idők módján beszéli el.

Feladat: 1. Imádkozd el a tüzes kemencébe vetett három ifjú énekét. 2. Imádkozd el a 103. zsoltárt. 3. Milyen teremtett lényeket és dolgokat sorol fel ez a két imádság?

17. Isten teremtette az angyalokat

Az Úr trónszékét állítá egekben,
Uralkodik, kormányoz mindenekben.
Áldjátok az Urat, minden angyalai,
Erős hatalmasok, kik parancsait végzitek,
Hogy beszédének engedelmeskedjetek.
Áldjátok az Urat, minden seregei,
Szolgái, kik cselekszitek akaratát. (102.Zsolt. 19-21)

Isten tisztán szellemi, nagyhatalmú lényeket is teremtett: az angyalokat. Az angyaloknak van értelmük és szabad akaratuk, de testük nincs. Ezért nem láthatjuk őket.

Szeretetében Isten azért teremtette az angyalokat, hogy majdan szemlélhessék őt és örökké vele maradhassanak. Erre az angyalok a maguk erejéből nem voltak képesek, ezért Isten részt adott nekik a maga isteni életéből.

Mielőtt az angyalok Istent szemlélhették volna, próbát kellett kiállaniok. Az angyalok egy része nem állotta ki a próbát, sőt föllázadott Isten ellen. Büntetésül pokolra taszíttattak. Ők a gonosz szellemek. Vezetőjük a Sátán, vagyis az ellenkezés szelleme. A gonosz szellemek gyűlölik Istent és az embert és egyre azon vannak, hogy testünknek-lelkünknek ártsanak.

A hűségben megmaradt angyalok örök boldogságban szemlélik, imádják és dicsőítik Istent. Szeretik Istent, szolgálják és harcolnak országáért. Tudtunkra adják Isten akaratát, oltalmazzák testünket-lelkünket és könyörögnek érettünk Istennél.

A Szentírás az angyalok különböző karait említi, például a kerubokét és szeráfokét. A Sátán és a gonosz szellemek elleni küzdelemben a jó angyalok vezére Szent Mihály.

Isten szeretetből mindannyiunk mellé egy angyalt állított, a szent őrzőangyalt. Az őrzőangyal szeret minket, védelmezi lelkünket a kísértésben és veszélyben, figyelmeztet a jóra és útitársunk a mennyei hazába vezető úton.

Vedd fontolóra: 1. Mivégre teremtette Isten az angyalokat? 2. Mivel ruházta fel őket? 3. Mit kívánt tőlük, mielőtt szemlélhették volna őt? 4. Miért taszíttatott pokolra az angyalok egy része? 5. Mit művelnek a hűségben megmaradt angyalok?

31. *Mik az angyalok?*

Az angyalok tiszta szellemek, akik Istent imádják, szeretik és parancsait végrehajtják.

32. *Mit tesznek értünk az őrzőangyalok?*

Az őrzőangyalok védik testünket-lelkünket, könyörögnek érettünk és ösztönöznek a jóra.

33. *Mik a gonosz szellemek?*

A gonosz szellemek bukott angyalok, akik gyűlölik Istent és testünk-lelkünk rontására törnek.

Útravaló: Szeretem őrzőangyalomat, mindennap segítségét kérem, ösztönzéseit hűségesen követem és nem feledem, hogy mindenütt lát.

Isten szava: „Angyalainak parancsolt felőled, hogy oltalmazzák minden útadat. Tenyerükön fognak hordozni téged, kőbe ne üssed lábadat" (90. Zsolt. 11-12). — Krisztus mondja: „Vigyázzatok, hogy meg ne vessetek egyet e kicsinyek közül, mert mondom nektek, hogy angyalaik az égben mindenkor látják mennyei Atyám orcáját" (Mt. 18, 10). — Jézus az ördögöt így ábrázolja: „Gyilkos kezdet óta", „Hazug ő és a hazugság atyja" (Jn. 8, 44), „E világ fejedelme" (Jn. 14, 30).

Az Egyház életéből: Az Egyház március 24-én Gábor főangyal ünnepét üli, szeptember 29-én Szent Mihály főangyalét, október 2-án a Szent Őrzőangyal ünnepét, október 24-én pedig Ráfael főangyalét.

Feladat: 1. Hol beszél a Szentírás az angyalokról a) az Ószövetségben, b) az Újszövetségben? 2. Miért ábrázolják szárnyakkal az angyalokat?

Angyalok Vezére, Szent Mihály,
ragadj ki a pokol csapdáiból!

18. Isten teremtette az embert

Isten így szólott: „Teremtsünk embert a mi képünkre és hasonlatosságunkra." És Isten megalkotta az embert a maga képmására. A földből formálta és belé lehelte az élet leheletét. Azután egy szép gyümölcsöző kertbe helyezte az embert, hogy azt művelje és őrizze. És Isten így szólott hozzá: „A kert minden fájáról ehetsz, csak a

jó és rossz megismerésének fájáról nem; amint arról eszel, meg kell halnod." (Lásd: 1 Móz. 1, 26 - 2, 15).

+

Isten az ember testét a föld anyagából formálta. Lelkét a semmiből teremtette; ezzel adta meg a testnek az emberi életet. Az első emberek Ádám és Éva voltak. Tőlük származik az egész emberiség. Ők a mi ős-szüleink.

Az ember lelke szellemi lény. Van értelme, tehát megismerhet, van akarata, tehát szabadon cselekedhet. Mivel a lélek szellemi lény, halhatatlan. Az embert a szellemi lélek teszi hasonlóvá az Istenhez, a végtelenül tökéletes Szellemhez, és az ember ezért áll a világ valamennyi teremtménye fölött.

Szeretetében az embert is arra teremtette Isten, hogy majdan őt szemlélhesse és örökké vele együtt élhessen. Ezért adott részt néki a maga isteni életéből. Ezt a nagy, ingyen adományt kegyelmi életnek vagy megszentelő kegyelemnek nevezzük. Ős-szüleink a kegyelmi élet által váltak Isten gyermekeivé és Istenhez különös módon hasonlókká.

Isten adott az első emberpárnak még más gyönyörű adományokat is. A paradicsomban élhettek. Ott éltek Istennek különös közelében. Értelmüket Isten megvilágosította különös fénnyel és akaratukat megerősítette különös erővel. Vágyaik és törekvéseik teljesen a jóra irányultak. Ős-szüleinkben nem volt meg a rosszra való hajlandóság és boldogan éltek Isten jelenlétében. A munka nem volt terhükre. Nem éreztek fájdalmat, betegséget és egyéb bajt és a haláltól is menteseknek kellett volna maradniok. Mind ezeket az adományokat a földi paradicsom rendkívüli adományainak hívjuk.

A kegyelmeknek, amelyeket Isten az első emberpárnak adott, át kellett volna szállaniok az egész emberiségre. Ádámtól a testi élettel együtt minden embernek örökölnie kellett volna a ke-

gyelmi életet és a földi paradicsom rendkívüli adományait is. (Áteredő kegyelem).

Az első embereknek, mint az angyaloknak is, próbát kellett kiállaniok. Ezért Isten egy parancsot adott nekik. Ha követik, megőrizhetik maguknak és ivadékaiknak a kegyelmi életet és a földi paradicsom többi adományát; ha ellene szegülnek, elveszítik a kegyelmet és az adományokat ők is, ivadékaik is.

Vedd fontolóra: 1. Mit jelent az, hogy „Isten az embert földből formálta"? 2. Miként keltette életre Isten az ember testét? 3. Miféle képességei vannak az ember lelkének? 4. Miért halhatatlan a lélek? 5. Kihez teszi hasonlóvá a lélek az embert? 6. Miben hasonlított az első emberpár különös módon Istenhez? 7. Melyek voltak a földi paradicsom rendkívüli adományai? 8. Hogyan tette próbára Isten az első emberpárt? 9. Mi történik, ha az emberek kiállják a próbát? 10. Mi történik, ha az emberek nem állják ki a próbát?

34. *Hogyan teremtette Isten az embert?*
Isten az embert földből formálta és belélehelte az élet leheletét.

35. *Melyik volt a legdrágább ajándék, amelyet Isten az első embereknek adott?*
A legdrágább ajándék, amelyet Isten az első embereknek adott, a kegyelmi élet volt.

36. *A testi életen kívül Ádámtól mit kellett volna minden embernek örökölnie?*
A testi életen kívül Ádámtól minden embernek örökölnie kellett volna a kegyelmi életet és a földi paradicsom rendkívüli adományait is.

Útravaló: Minden embert tisztelek, mert minden ember Isten képe-mása.

Feladat: 1. Miben különbözik az ember az állattól? 2. Miben különbözik a test a lélektől? 3. Miben hasonlít a lélek Istenhez? 4. Miben különbözik a lélek Istentől?

19. Az első emberek bűnbe estek

A kígyó így szólott az asszonyhoz: „Miért parancsolta meg néktek az Isten, hogy a paradicsom egyik fájáról ne egyetek?" Az asszony ezt mondta a kígyónak: „A paradicsomban levő fák gyümölcséből eszünk. De azt parancsolta nekünk az Isten, hogy a paradicsom közepén levő fa gyümölcséből ne együnk, meg hogy ahhoz ne nyúljunk, hogy meg ne találjunk halni." A kígyó ezt válaszolta: „De-

hogy is haltok meg! Csak tudja az Isten, hogy azon a napon, amelyen arról esztek, megnyílik szemetek és olyanokká lesztek, mint az Isten: tudtok jót és gonoszat." Ekkor az asszony úgy látta, hogy a fa gyümölcse evésre jó és szemre szép. Vett a gyümölcsből és evett belőle, férjének is adott és az is evett belőle. (Lásd: 1 Móz. 3, 1-6)

+

Az első emberek a kísértés órájában nem hallgattak Istenre, hanem a Sátánt követték és ettek a gyümölcsből, mert olyanok akartak lenni, mint az Isten. Ádám és Éva jól tudták, hogy megszegték Isten szent parancsát, mégpedig szabad akaratukból. Súlyosan vétkeztek Isten ellen. Ádám és Éva bűnét e r e d e t i b ű n n e k nevezzük.

A paradicsomban elkövetett bűn miatt az első emberek megszűntek Isten gyermekei lenni; elvesztették a k e g y e l m i é l e t e t és többé nem juthattak a mennybe. Ez volt bűnük legrosszabb következménye.

Bűnük miatt elvesztették a földi paradicsom r e n d k í v ü l i a d o m á n y a i t is. Nem élhettek többé Isten különös közelében és el kellett hagyniok a paradicsomot. Értelmük elhomályosult, akaratuk meggyöngült és attól kezdve hajlamosak lettek a rosszra. Sok szenvedés lett a részük, mindennapi kenyerüket verejtékes munkával kellett megkeresniök és végül a halált is elszenvedniök. Az első embereken a bűn miatt a Sátán lett úrrá.

Bár az első emberek ennyire súlyosan vétkeztek, Isten mégis megkönyörült rajtuk. Az eljövendő Megváltóért megadta nekik a kegyelmet, hogy felismerjék és megbánják bűnüket, és megbocsátott nekik. De a földi élet terhét vezeklésül viselniök kellett.

Vedd fontolóra: 1. Miért volt az eredeti bűn annyira súlyos bűn? 2. Mi volt az eredeti bűn legrosszabb következménye az első emberekre? 3. Mit vesztettek el az első emberek a kegyelmi élettel együtt? 4. Miként könyörült meg Isten az első embereken?

37. *Milyen bűnt követtek el az első emberek?*
Az első emberek olyanok akartak lenni, mint az Isten és ezért ettek a tiltott gyümölcsből.

38. *Mit vesztettek el az első emberek az eredeti bűn miatt?*
Az első emberek az eredeti bűn miatt elvesztették a kegyelmi életet és a földi paradicsom rendkívüli adományait.

Útravaló: Ádám bűne mutatja, hogy a halálos bűn a legnagyobb szerencsétlenség. Inkább elveszítek mindent, de halálos bűnt nem követek el.

20. Az eredeti bűn következményei az emberiségre

„A bűn egy ember által jött be e világba és a bűn által a halál. És így a halál átment minden emberre, mert Ádámban mindenki vétkezett" (Róm. 5, 12).

+

Mivel Ádám, mint az egész emberiség feje vétkezett, bűne valamennyi ivadékára átmegy. (E r e d e t i b ű n.) Ádám bűne miatt kegyelmi élet nélkül születünk, noha Isten szándéka szerint örökölnünk kellett volna Ádámtól. — Különleges kegyelmi kiváltságból csak az Isten Anyja nem örökölte az eredeti bűnt.

Ádám bűnének r o s s z k ö v e t k e z m é n y e i is átmentek az emberiségre. Ezért vagyunk hajlamosak a bűnre, ezért van bennünk bűnös kívánság. Ez megmutatkozik a rendetlen kívánságban a földi dolgok, például az élvezet, az anyagi birtoklás, rang és tekintély iránt. Azonkívül az embereknek sokféle nyomorúság és szenvedés közepette kell élniök és végül meg kell halniok. Az eredeti bűn miatt a Sátán lett úrrá a világon.

Ha Isten a bűnös emberiségen nem könyörült volna, senki sem tudná örök célját elérni, mivel önmagát senki sem képes megváltani.

Vedd fontolóra: 1. Miért megy át minden emberre Ádám bűne? 2. Magyarázd meg ezt a szót: eredeti bűn. 3. Ki nem örökölte az eredeti bűnt? 4. Mik az eredeti bűn következményei?

39. *Milyen bajt hozott Ádám bűne minden emberre?*

Minden ember örökli Ádámtól az eredeti bűnt és annak rossz következményeit.

40. *Miben áll az eredeti bűn?*

Az eredeti bűn abban áll, hogy Ádám bűne miatt kegyelmi élet nélkül jövünk a világra, noha Isten szándéka szerint örökölnünk kellett volna.

Útravaló: Mennyi bajt hozott minden emberre Ádám egyetlen bűne! Belátom ebből, milyen szörnyű a bűn.

Isten szava: „Az emberi szív érzése és gondolata rosszra hajlik ifjúságától fogva" (1 Móz. 8, 21). — A bűnös kívánságokról mondja Szent János: „Minden, ami a világon van: a test kívánsága, a szemek kívánsága és az élet kevélysége, nem az Atyától van" (1 Jn. 2, 16).

A rossz hajlamok: Hét rossz hajlamot különböztetünk meg. Ezek: a kevélység, fösvénység, bujaság, irígység, torkosság, harag és a jóra való restség. Ezeket főbűnöknek is nevezzük, mert belőlük, mint kútfőből, sok más bűn ered.

Válaszod az ellenvetésekre: Némelyek így beszélnek: „Eredeti bűn nincs. Sehol semmi nyomát nem látjuk." — Ezt válaszold: „Az igaz, hogy az eredeti bűnt sehol nem látjuk, de látjuk rossz következményeit. Látjuk a rosszra való hajlamot a mi bensőnkben: szívünk maga-magától nem fordul Isten felé és noha erősen megfogadjuk a jót, mégis újra meg újra vétkezünk. Kint a világban is láthatjuk a rendetlenségből az eredeti bűn következményeit. Bármennyire fáradoznak a jók, újra meg újra felülkerekedik az igazságtalanság, a háború és egyéb baj." — Némelyek így beszélnek: „Isten igazságtalan, mert megengedi, hogy Ádám bűne miatt minden ember szenvedjen." — Ezt válaszold: „Isten igazságos, mert ő senkinek sem köteles megadni a kegyelmi életet és a földi paradicsom különös adományait. Isten azonban irgalmas is; amit Ádám elvesztett, minden ember visszaszerezheti Krisztus által, és a megadóan viselt szenvedésért a legragyogóbb jutalmat adja nekünk az Isten."

21. Isten megígérte a megváltást

Az első ember bűnbeesése után ezt mondotta Isten a kígyónak: „Ellenségeskedést vetek közéd és az asszony közé, ivadékod és ivadéka közé: ő széttiporja fejedet, te pedig sarka után leselkedel" (1 Móz. 3, 15).

+

Az első ember bűnbeesése után Isten megígérte, hogy egy napon a Sátán legyőzetik. Jönni fog egy Megváltó az emberi nemből. Ez a Megváltó fogja az embereket a bűntől és a bűn rossz következményeitől megváltani.

A pátriárkák és próféták által Isten később megjövendölte, hogy a Megváltó Betlehemben egy Szűztől fog születni. Hatalmas próféta lesz és nagy csodákat művel. Pap lesz, sokat szenved és meghal az emberekért. Végezetül minden nép királyává és bírájává emelkedik. — A papokat és királyokat az Ószövetségben olajjal kenték fel; ezért hívták őket „fölkentnek". Mivel a megígért Megváltó egy személyben pap és király, „Fölkentnek" nevezték. (Héberül: Messiás, görögül: Krisztus.)

Isten utolsó hírnöke az Ószövetségben Keresztelő Szent János volt. Ő a Megváltó előfutára.

Amit Isten az Ószövetségben megígért, abból sok teljesült Krisztusban. Állandóan sok teljesül az ő Egyházában is és a világ végén minden beteljesedik, amit Isten megígért.

Vedd fontolóra: 1. Mit ígért meg Isten mindjárt a bűnbeesés után? 2. Ki által közölte jövendöléseit Isten az eljövendő Megváltóról? 3. Mit adott Isten tudtunkra a Megváltóról? 4. Mit jelent ez a szó: „Messiás"? 5. Miért nevezték az eljövendő Megváltót Messiásnak? 6. Mi volt Keresztelő Szent János feladata? 7. Mit tudsz Isten ígéretének beteljesüléséről?

41. Mely szavakkal ígérte meg Isten az első embereknek a megváltást?

Isten így szólt a kígyóhoz: „Ellenségeskedést vetek közéd és az asszony közé, ivadékod és ivadéka közé: ő széttiporja fejedet, te pedig a sarka után leselkedel."

Útravaló: Isten az embereket nem taszította el magától végképpen, mint a lázadó angyalokat, hanem irgalmas volt hozzájuk. Hálás vagyok ezért neki.

Isten szava: 1. Jövendölések az eljövendő üdvösségről: „Örvendjen az ég, repessen a föld az Úr előtt, mivelhogy jő és a földön ítél. A földnek kerekét igazságban ítéli meg, hűségében a népeket" (95. Zsolt. 11-13). „Íme, jönnek a napok, mondja az Úr, amikor új szövetségre lépek Izrael házával. Istenükké leszek, ők pedig az én népemmé lesznek" (Jer. 31, 31/33). — „Észbe kapnak és megtérnek az Úrhoz a föld minden határai, leborulnak színe előtt a nemzetek minden családjai, mert az Úré az uralom, ő uralkodik a pogányokon" (21. Zsolt. 28-29).

2. Jövendölések a Megváltóról: „El nem vétetik a fejedelmi pálca Júdától, míg el nem jő az, akire a népek várakoznak" (1 Móz. 49, 10). — „Vesszőkél majd Jessze törzsökéből, és virág nő ki gyökeréből" (Iz. 11, 1). — „Íme, a Szűz méhében fogan és fiút szül; neve Emmánuel lesz. Ez azt jelenti: Velünk az Isten" (Iz. 7, 14; Mt. 1, 23). — „Te Betlehem, Júda földje, éppen nem vagy a legkisebb Júda fejedelmi városai között, mert belőled származik majd a Vezér, aki népemet, Izraelt kormányozni fogja" (Mik. 5, 2; Mt. 2, 6). — „Gyermek születik nekünk és Fiú adatik nekünk, a fejedelemség az ő vállára kerül és Csodálatos Tanácsadó, Erős Isten, Örökkévaló Atya, Békefejedelem leszen az ő neve" (Iz. 9, 6). — „Az Úr lelke énrajtam, azért kent föl engem; elküldött engem örömhírt vinni a szegényeknek, meggyógyítani a töredelmes szívűeket, szabadulást hirdetni a foglyoknak, látást a vakoknak, szabadulást az elnyomottaknak, hirdetni az Úr kedves esztendejét és a visszafizetés napját" (Iz. 61, 1-2; Lk. 4, 18-19). — „Maga az Isten jön, hogy megszabadítson titeket. Akkor majd megnyílik a vakok szeme és a süketek füle, a sánta ugrándozik majd mint a szarvas és megoldódik a némák nyelve" (Iz. 35, 4-6; Mt. 11, 5). — „Pap vagy te mindörökké Melkizedek rendje szerint" (109. Zsolt. 4; Zsid. 5, 6). — „Úgy

viszik a leölésre, mint a juhot és elnémul mint nyírója előtt a bárány" (Iz. 53, 7; Ap. Csel. 8, 32). — „Elosztják ruhámat maguk között és sorsot vetnek köntösöm fölött" (21. Zsolt. 19; Jn. 19, 24). — „Nem hagyod lelkem az alvilágnak, szentedet nem engeded rothadásnak" (15. Zsolt. 10; Ap. Csel. 2, 27). — „Éjszakai látomásomban láttam, hogy az ég felhőiben valaki jött, aki olyan volt mint egy emberfia. Amikor az Ősöregig jutott, az Ő színe elé vitték, és Ő hatalmat, méltóságot és országot adott neki, hogy minden nép, nemzet és nyelv neki szolgáljon és hatalma örök hatalom legyen, amely nem szűnik meg és országa elpusztíthatatlan királyság" (Dán, 7, 13-14; Mt. 26, 64).

Feladat: 1. Mit mondanak a próféták a) a Megváltó eredetéről, b) feladatáról és működéséről, c) szenvedéséről, d) országáról? 2. Mely jövendölések mentek máris teljesedésbe? 3. Miért ünnepeljük évenként ádventet, jóllehet a Megváltó már eljött?

JÉZUS KRISZTUS, A MI URUNK

„És a Jézus Krisztusban, ő egy Fiában, a mi Urunkban" (2. hitágazat).

Akkoriban, midőn János a Jordán vizében keresztelt, fellépett az igért Megváltó: Jézus Krisztus, az Atya-Isten Egyszülött Fia, a mi Urunk. Benne kell hinnünk, hogy bemehessünk Isten országába.

22. Jézus Krisztus meghirdette Isten országát

Miután Jézus a Jordánban megkeresztelkedett, a pusztába ment, ott negyven napig böjtölt és imádkozott. Azután Galileába ment és kihirdette: „Az idő betelt és közel az Isten országa. Tartsatok bűnbánatot és higgyetek az üdvösség örömhírében!" (Mk. 1, 12-15).

+

Jézus, mint mennyei Atyjának követe, bejárta az egész országot és h i r d e t t e az örömhírt: közel az Isten országa. A próféták megjövendölték Isten országát, az igazak epekedték, az írástudók és fariezusok emlegették, Jézus azonban kihirdette: Az idő betelt, jön az Isten országa.

Jézus nagy csodákkal mutatta meg, hogy közel az Isten országa. Betegeket gyógyított, gonosz szellemeket űzött ki, halottakat támasztott fel és a pusztában csodálatos módon táplálta a sokaságot. Azt mondotta: „Ha én az Isten Lelke által űzöm ki az ördögöket, akkor elérkezett hozzátok az Isten országa" (Mt. 12, 28). Az emberek pedig felkiáltottak: „Isten meglátogatta az ő népét!" (Lk. 7, 16).

Jézus szavai és csodái által úgy nyilatkoztatta ki magát, mint az Istentől ígért Messiás. Midőn tanítványai által Keresztelő Szent János megkérdezte: „Te vagy-e az, akinek el kell jönnie, vagy mást várjunk?" Jézus ezt válaszolta: „Menjetek, jelentsétek Jánosnak, amit hallotok és láttok: A vakok látnak, a sánták járnak, a leprások megtisztulnak, a süketek hallanak, a halottak feltámadnak és a szegényeknek hirdettetik az Evangélium. Boldog az, aki nem botránkozik meg bennem" (Mt. 11, 3-6).

Vedd fontolóra: 1. Ki bízta meg Jézust azzal, hogy Isten országának örömhírét hirdesse? 2. Miben különböznek az ő szavai a próféták szavaitól? 3. Milyen jelekben mutatta meg Jézus, hogy Isten országa elközelgett? 4. A szavakból és csodákból mit tudhattak meg az emberek magáról Jézusról?

42. Mit hirdetett Jézus a Jordán folyónál megkeresztelése után?

Jézus a Jordán folyónál megkeresztelése után ezt hirdette: „Az idő betelt és közel van az Isten országa. Tartsatok bűnbánatot és higgyetek az üdvösség örömhírében!"

Útravaló: Azon leszek, hogy Jézus örömhírét mások is meghallják és a szerint éljenek.

Isten szava: Jézus mondja: „Keressétek először az Isten országát és annak igazságát, és ezeket mind hozzá kapjátok" (Mt. 6, 33). — „A cselekedetek, amelyeket Atyám nevében művelek, bizonyságot tesznek rólam" (Jn. 10, 25).

Feladat: 1. Mondd el Jézus néhány csodatettét. 2. Mit tehetsz te, hogy Jézus örömhírét mások is megismerjék?

23. Jézus Krisztus tanította az embereket

„Midőn Jézus látta a tömeget, fölment a hegyre és letelepedett ottan. Tanítványai köréje gyűltek, és ő megnyitva ajkát, tanította őket. Midőn beszédét befejezte, a nép álmélkodott az ő tanításán, mert úgy tanított, mint akinek hatalma van, és nem úgy, mint az ő írástudóik." (Lásd: Mt. 5, 1-2; 7, 28-29)

+

Jézus mindenütt tanított: a templomban és a zsinagógákban, a városokban és falvakban, a hegyen és pusztában és a Genezáreti tó partján.

Jézus csalhatatlan bizonyossággal tanított. Nem volt szüksége arra, hogy emberektől tanuljon. Ismerte az Atyát és ismerte a hozzá vezető utat, mivel az Atyától jött.

Jézus ismerte az emberi gondolkodás módját és mindenkihez úgy beszélt, ahogyan kellett. A népet legtöbbször hasonlatokkal tanította; tanítványait mélyebben is bevezette tanításába; a betegekhez és bűnösökhöz jóságosan beszélt; ám szigorúan megrótta a farizeusok hamisságát.

Jézus Krisztus minden nép és minden korszak tanítója. Az embereket Egyháza által tanítja és a Szentlélek által megvilágosítja. Szava örökké érvényes. Azt mondotta: „Ég és föld elmúlnak, de az én igéim el nem múlnak" (Mt. 24, 35).

Vedd fontolóra: 1. Hol tanított Jézus? 2. Miért tudott Jézus csalhatatlan bizonyossággal tanítani? 3. Miből látszott, hogy Jézus mindenkihez helyes szavakkal beszélt? 4. Ki által szól hozzánk Jézus?

43. Mit mond Jézus az ő tanítása felől?

Jézus mondja: „Ég és föld elmúlnak, de az én igéim el nem múlnak".

Útravaló: Mikor az Evangéliumot olvassák, felállok és figyelmesen hallgatom: Jézus beszél hozzám.

Isten szava: „Egy a ti tanítótok, Krisztus" (Mt. 23, 10). — „Mindaz, aki tanításomat hallja és azt megteszi, hasonlít a bölcs emberhez, aki házát kősziklára építette. Mindaz pedig, aki tanításomat hallja, de azt meg nem teszi, hasonlít a balga emberhez, aki házát homokra építette" (Mt. 7, 24/26).

Feladat: 1. Sorolj fel néhány igazságot, amelyet Jézus tanított. 2. Mondj néhány helyet, ahol Jézus tanított. 3. Nevezz meg néhány személyt, akivel egyedül beszélt Jézus.

24. Jézus Krisztus egészen Atyjának élt

Egyszer Jézus az úttól fáradtan letelepedett Jákob kútja mellé, közel a szamariai Szikar városhoz. Tanítványai bementek a városba, hogy eleséget vásároljanak. Közben egy szamariai asszony jött, és Jézus beszélt hozzá az eljövendő megváltásról. Midőn a tanítványok visszatértek, így szóltak: „Mester, egyél!" Jézus ezt mondotta: „Van ennivalóm, amiről ti nem tudtok. Az én eledelem az, hogy annak akaratát tegyem, aki engem küldött és hogy elvégezzem az ő művét" (Lásd: Jn. 4, 5-34).

+

Jézus mindig az Atyára g o n d o l t. Ha az ég madarait vagy a mezők liliomait szemlélte, ha a nép között, tanítványai vagy a bűnösök között volt, mindig az Atya volt szeme előtt.

Jézus az ő mennyei Atyját mindenek fölött s z e r e t t e. Szíve mindenkor érette égett a szeretettől; soha még emberi szív a mennyei Atyát ennyire nem szerette.

A szeretet arra ösztönözte Jézust, hogy Atyjához imádkozzék. Gyakran elvonult az emberektől, hogy a csendességben Atyjával beszéljen; sokszor egész éjszakákat imádságban töltött. Az imádság lángja sohasem húnyt ki az ő szívében.

Jézus szeretete az Atya iránt főként abban nyilvánult meg, hogy végbe vitte Atyja akaratát. Engedelmesen megtette, amit kívánt tőle az Atya és alázattal fogadta, amit az Atya küldött neki. Fáradhatatlanul munkálkodott Atyjának dicsőségéért. Beteljesült az Írás szava benne: „Buzgóság emészt el házadért" (Jn. 2, 17).

Jézus mindig engedelmeskedett Atyjának. A Sátán nem tudta őt elcsábítani, noha elővette minden hatalmát. Jézus egészen bűn nélkül való. Ő a legszentebb az emberek között.

Vedd fontolóra: Miből látjuk, hogy Jézus egészen Atyjának élt?

44. Mit mond Jézus az Atyja iránt való engedelmességről?

Jézus mondja: „Az én eledelem az, hogy annak akaratát tegyem, aki engem küldött."

Útravaló: Jézus a Mesterem. Úgy akarom szeretni a mennyei Atyát, mint ő, szívesen beszélek vele és örömmel teljesítem akaratát.

Feladat: 1. Hol említi a Szentírás, hogy Jézus imádkozott? 2. Írd le Jézus néhány rövid imádságát az Evangéliumból.

25. Jézus Krisztus megkönyörült az embereken

Midőn Jézus átment Jerikón, meglátta Zakeust, a vámosok főnökét, egy útszéli fügefán ülni. Odaszólt neki: „Zakeus, szállj le hamar! Ma a te házadban kell megszállnom." Zakeus nyomban leszállt és boldogan fogadta őt. Ekkor az emberek zúgolódni kezdtek, mondván: „Egy bűnösnél szállt meg!" Jézus azonban ezt mondotta: „Az Ember Fia azért jött, hogy keresse és üdvözítse, ami elveszett." (Lásd: Lk. 19, 1-10)

+

Jézus szeretettel k ö n y ö r ü l t meg az embereken. Ezt mondotta: „Szánom a népet" (Mt. 15, 32). Nem önmagára gondolt, hanem azokra, akiket rábízott az Atya. Jézus mondotta: „Az Ember Fia nem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem hogy ő szolgáljon" (Mk. 10, 45).

Nagy szeretettel könyörült azokon, akiket s e m m i b e v e t t a világ vagy akik szükséget láttak. Magához engedte a gyermekeket, gyógyította a betegeket, táplálta az éhezőket és hirdette az Evangéliumot a szegényeknek. Ezt mondotta: „Jöjjetek hozzám mindnyájan, akik elfáradtatok és meg vagytok terhelve és én felüdítlek titeket" (Mt. 11, 28).

Jézus különös szeretettel törődött a b ű n ö s ö k k e l. Utánuk ment, mint a pásztor az elveszett bárány után, intette őket, hogy térjenek vissza és megbocsátotta bűnüket. Még azt is szeretetből tette, ha ítélettel fenyegette őket. Sírt a megátalkodott Jeruzsálem felett. Szeretetből még az életét is odaadta a bűnösökért.

Vedd fontolóra: 1. Miként mutatta meg Jézus szeretetét az emberek iránt? 2. Hogyan bánt Jézus a semmibe vett és szükséget látó emberekkel? 3. Hogyan törődött Jézus a bűnösökkel?

45. Milyen szavakkal hív magához Jézus minden embert?

Jézus mondja: „Jöjjetek hozzám mindnyájan, akik elfáradtatok és meg vagytok terhelve és én felüdítelek titeket."

Útravaló: Követni fogom Szent Pál szavát: „Karoljátok fel egymást, amint Krisztus is elfogadott titeket Isten dicsőségére" (Róm. 15, 7).

Isten szava: Jézus mondja: „Nem azért jöttem, hogy elítéljem a világot, hanem hogy megmentsem a világot" (Jn. 12, 47). — „Ahol csak megfordult, jót tett" (Ap. Csel. 10, 38). — A lábmosás után mondotta Jézus: „Példát adtam nektek: amint én cselekedtem veletek, ti is úgy cselekedjetek" (Jn. 13. 15).

Az Egyház életéből: Az Egyház tiszteli Jézus Szentséges Szívét. Az Egyház látja Jézus szeretetét Atyja és az emberek iránt és arra szólít minket, hogy vegyünk részt a bűnökért való engesztelésben. A pünkösd utáni harmadik pénteken ünnepli Jézus Szentséges Szívének ünnepét. Ezenkívül minden hónap első péntekét Jézus Szívének szenteli. (Jézus Szíve-péntek.)

Feladat: 1. Gondold meg, **hogy kiken** segíthetnél te is. 2. És hogyan?

26. Jézus Krisztus Isten Fia és igaz Isten

A jeruzsálemi templomszentelés ünnepén ezeket mondotta Jézus: „Én és az Atya egy vagyunk." Ekkor a zsidók követ ragadtak, hogy megkövezzék őt. Azt hozták fel ellene, hogy káromolja Istent: „Ember létedre Istenné teszed magadat." Jézus ezt válaszolta: „Miképp mondhatjátok: 'Te istenkáromló', mivel azt mondottam: Isten Fia vagyok? Higgyetek az én tetteimnek; akkor majd belátjátok, hogy az Atya énbennem van és én az Atyában." (Lásd: Jn. 10, 22-38)

+

A mennyei Atya kinyilatkoztatta, hogy Jézus Isten Fia. Midőn megkeresztelték őt a Jordán vizében, az Atya hangja hallatszott a mennyből: „Ez az én szerelmes fiam, akiben nekem kedvem telik" (Mt. 3, 17). Ugyanezeket a szavakat mondotta az Atya Jézus színeváltozásánál a hegyen.

Jézus maga is mondotta, hogy ő az Isten Fia. „Fiúnak" nevezte magát (Mt. 11, 27). Ezt mondotta: „Én és az Atya egy vagyunk" (Jn. 10, 30). Ő az Isten Egyszülött (vagyis egyetlen) Fia. — Jézus egyszer megkérdezte az apostoloktól: „Hát ti kinek tartatok engem?" Péter megvallotta: „Te Krisztus vagy, az élő Isten Fia". Jézus helyben hagyta ezt a vallomást, így szólván: „Boldog vagy te Simon, Jónás fia; mert nem a hús és vér nyilatkoztatta ki ezt neked, hanem az én Atyám, aki a mennyekben van" (Mt. 16, 15-17). — A főpap ezt mondotta Jézusnak: „Megesketlek az élő Istenre, valld meg nekünk, te vagy-e a Krisztus, az Isten Fia?" Jézus így válaszolt: „Te mondád" (Mt. 26, 63-64). — Kijelentéseit Jézus csodáival, életével és halálával bizonyította.

Az apostolok is tanúsították, hogy Jézus Isten Fia és e tanúskodásukért odaadták életüket. Pál írja: „Isten nem kímélte tu-

lajdon Fiát sem, hanem mindnyájunkért odaadta őt" (Róm. 8, 32). János mondja: „Isten szeretete abban nyilvánult meg miirántunk, hogy az Atya az ő Egyszülött Fiát küldötte a világra, hogy őáltala éljünk" (1 Jn. 4, 9).

Mivel Jézus az Isten Egyszülött Fia, igaz Isten ő, mint az Atya. Tamás elismerte: „Én Uram és én Istenem" (Jn. 20, 28). János írta: „Ez az igaz Isten" (1 Jn. 5, 20). Pál „örökké áldandó Istennek" nevezte Jézust. (Róm. 9, 5) Jézus isteni lényege egy az Atyáéval: ő „Isten az Istentől, Világosság a Világosságtól, Igaz Isten az Igaz Istentől, ... egylényegű az Atyával." (A szentmise hitvallása.) Mindenben együtt működik az Atyával. Ugyanúgy kell imádnunk és dicsőítenünk őt, mint az Atyát.

Az apostolok korától kezdve az egész Egyház tanította és vallotta, hogy Jézus Krisztus Isten Fia és igaz Isten. Ezt a hitet megvédelmezte a tévtanítókkal és hitetlenekkel szemben. Megszámlálhatatlan vértanú megpecsételte vérével. Pápák és püspökök, papok és hivők, tudósok és tudatlanok, atyáink és ősatyáink ebben a hitben éltek és haltak.

Vedd fontolóra: 1. Milyen alkalmakkal nyilvánította ki a mennyei Atya, hogy Jézus az ő Fia? 2. Mely szavakkal mondotta Jézus, hogy ő Isten Fia? 3. Mit válaszolt Péter, midőn Jézus megkérdezte: „Kinek tartotok engem?" 4. Mit válaszolt Jézus a főpapnak? 5. Jézus miként bizonyította kijelentéseit? 6. Mely szavakkal tanúsították az apostolok, hogy Jézus Isten Fia és igaz Isten? 7. Miben azonos Jézus az Atyával?

46. Kik tanúsítják nekünk, hogy Jézus Krisztus Isten Fia és igaz Isten?

Hogy Jézus Krisztus Isten Fia és igaz Isten, tanúsítják nekünk:

1. a mennyei Atya,
2. maga Jézus Krisztus,
3. az apostolok és az egész Szent Egyház.

Útravaló: Erősen hiszem és félelem nélkül megvallom az emberek előtt: Jézus Krisztus az Isten Fia.

Isten szava: Jézus mondotta: „Aki Isten Fiában hisz, az el nem ítéltetik, de aki nem hisz, az már elítéltetett, mert nem hisz Isten egyszülött Fiában" (Jn. 3, 18).

A MEGVÁLTÓ MEGTESTESÜLÉSE, SZENVEDÉSE ÉS MEGDICSŐÜLÉSE

Hogy Megváltónkat és a megváltás művét közelebbről megismerjük, vegyük most szemügyre Jézus Krisztus megtestesülését, szenvedését, feltámadását, mennybemenetelét és eljövetelét a világ végén. Így látjuk, mennyire szeretett minket, mennyit kellett szenvednie érettünk és hogy ezért Atyja mily csodálatosan dicsőítette meg őt.

27. Isten Fia emberré lett

„Ki fogantaték Szentlélektől, születék Szűz Máriától" (3. hitágazat).

Isten elküldötte Gábor angyalt Galilea Názáret nevű városába egy szűzhöz, kinek neve Mária volt. Ezt mondotta neki az angyal: „Íme, méhedben fogansz és fiat fogsz szülni, akit majd Jézusnak hívsz. Nagy lesz ő és a Magasságbeli Fiának fog hívatni." (Lásd: Lk. 1, 26-38)

+

Isten Fia öröktől fogva isteni dicsőségben és végtelen szeretetben együtt él az Atyával és a Szentlélekkel. Ezért mondotta Jézus: „Bizony, bizony mondom nektek: mielőtt Ábrahám lett volna, én vagyok" (Jn. 8, 58).

Isten Fia az Atyától öröktől fogva születik. Ezért valljuk a szentmise hitvallásában: „Az Atyától öröktől fogva született." Úgy születik ő az Atyától, mint a gondolat és a szó az ember értelméből; Isten Fiát ezért nevezzük „Igének" is.

Midőn az idő beteljesült, Isten angyala üzenetet hozott Máriának és a Szentlélek megárnyékozta őt. Ekkor Isten Fia testet öltött Má-

riában és emberré lett. E megfoghatatlan titokra gondolunk, midőn mondjuk: „És az Ige testté lőn és miköztünk lakozék" (Jn. 1, 14).

Isten Fia valóságos ember lett: volt húsa és vére, teste és lelke. Ő éppenúgy érezte az éhséget és szomjúságot, örömöt és szomorúságot, fájdalmat és halálfélelmet, mint mink. Mindenben hasonlóvá lett hozzánk, kivéve a bűnt. (Lásd: Zsid. 4, 15) Megdicsőülése után is ember maradt és ember marad mindörökké.

Jézus Isten és ember egyszerre. Isten öröktől fogva, emberré az időben lett. Van isteni természete és van emberi természete. Ő az Istenember.

Isten Fia azért lett emberré, hogy Atyjának szent tervét végbe vigye; neki kellett meghoznia az örömhírt Isten országáról és tanításával és életével megmutatnia az Atyához vezető utat; neki kellett bennünket a bűntől megszabadítania és újból Isten gyermekeivé tennie.

Vedd fontolóra: 1. Hol él Isten Fia öröktől fogva? 2. Mit értünk e szavakon: „Az Atyától öröktől fogva született"? 3. Miért hívjuk Isten Fiát „Igének" is? 4. Miből lehetett látni, hogy Isten Fia valóságos emberré lett?

47. Kicsoda Jézus Krisztus?

Jézus Krisztus Isten Egyszülött Fia, aki érettünk emberré lett.

48. Miért lett Isten Fia emberré?

Isten Fia azért lett emberré:

1. hogy meghirdesse nekünk Isten országát és megmutassa az Atyához vezető utat,

2. hogy megszabadítson minket bűneinktől és újból Isten gyermekeivé tegyen minket.

Útravaló: Háromszor szólal meg napjában a harang az „Angyali üdvözletre". Midőn hallom, arra gondolok, hogy Isten Fia érettem lett emberré és áhítattal imádkozom az „Úrangyalát".

Az Egyház életéből: Az Egyház március 25-én Gyümölcsoltó Boldogasszony ünnepét, december 25-én pedig, karácsonykor, az Úr születését ünnepli. — Az IHS betűk Jézus nevének a görög írásból való rövidítése. Az XP betűk a „Krisztus" szó első két betűje görög módon írva. Többnyire összevonjuk a két betűt ilyen módon: ☧ vagy ☩. A jellel az első keresztények azt vallották, hogy Jézus Krisztus Isten Fia, Megváltó; mert görögben e szavak kezdőbetűi összetéve halat jelentenek.

Feladat: 1. Hogyan szól az „Angyali üdvözlet"? 2. Milyen karácsonyi énekeket ismersz? 3. Mely szavakkal fejezik ki az ádventi és karácsonyi énekek a megtestesülés titkát? 4. Gyűjts szentképeket az angyali üdvözletről és az Úr születéséről. 5. Hogyan kell felkészülnünk keresztény módon karácsony ünnepére? 6. Hogyan ünnepeljük a szent estét? 7. Mit jelent a gyertyafényes karácsonyfa? 7. Mi a jelentése annak, hogy karácsonykor megajándékozzuk egymást? 9. Készíts karácsonyi jászolt.

28. A Megváltó anyja a Boldogságos Szűz Mária

Midőn Jézus megszületett, napkeletről bölcsek jöttek Betlehembe, beléptek a házba, látták a gyermeket anyjával, Máriával, leborultak előtte és imádták őt. (Lásd: Mt. 2, 1-11)

+

A Megváltó anyja a Boldogságos Szűz Mária. Öröktől fogva őt szemelte ki Isten arra, hogy Fiának anyja legyen. Mivel Fia igaz Isten, azért Mária Isten Anyja. Isten e méltóság által Máriát fölébe emelte minden angyalnak és embernek.

Mária Szűz maradott mint anya is. Szent József nem atyja, hanem nevelőatyja volt Jézusnak. Álmában mondotta meg néki az angyal, hogy Mária a Szentlélek közreműködésével lett a Megváltó anyja.

Mivel Mária Isten Fiának anyjává választatott, élete egyetlen pillanatában sem lehetett alávetve a bűn uralmának. Ezért Isten megkímélte őt az eredeti bűntől és már életének első pillanatában megadta neki a kegyelmi életet. Már akkor malaszttal teljes és szeplőtelen volt, amikor anyja méhében megfogant. Ezért nevezzük Máriát szeplőtelenül fogantatott Szűz Anyának. Ezt a nagy kegyelmet is Jézus Krisztus érdemelte ki kereszthalála által.

Isten oly gazdag kegyelmekkel látta el Máriát, hogy mindig az Isten akaratát teljesítette. Így nem fért hozzá semmiféle személyes bűn sem. Mária a legtisztább és legszentebb az asszonyok között.

Vedd fontolóra: 1. Kicsoda Szent József? 2. Miért nevezzük Máriát szeplőtelenül fogantatott Szűz Anyának? 3. Miért kímélte meg Isten Máriát az eredeti bűntől? 4. Mária miért a legtisztább és legszentebb az asszonyok között?

49. Milyen kiváltságokkal tüntette ki Isten Máriát?

1. Mária Isten Anyja és ugyanakkor a legtisztább Szűz,
2. nem fért hozzá az eredeti bűn és semmiféle személyes bűn sem.

50. Miért nevezzük Máriát Isten Anyjának?

Máriát azért nevezzük Isten Anyjának, mert a Fia igaz Isten.

Útravaló: Egy nap se múljék el az Angyali üdvözlet nélkül!

Az Egyház életéből: Az Egyház december 8-án ünnepli a szeplőtelen fogantatást. IX. Piusz pápa 1854-ben ugyanezen a napon hirdette ki hittételként Isten Anyjának ezt a kegyelmi kiváltságát.
Mivel Szent József a földön a gyermek Jézusnak és anyjának oltalmazója volt, az Egyház védőszentjének tiszteli őt. Március 19-én ünnepeljük Szent Józsefet mint a Boldogságos Szűz jegyesét és a világegyház védőszentjét, május 1-én pedig Munkás Szent József ünnepét.
A vízkereszt utáni vasárnap a Szent Család ünnepe.

Feladat: 1. Mondd el az örvendetes szentolvasó öt titkát. 2. Keresd meg a 21. tételben a Megváltó anyjára vonatkozó jövendöléseket.

Mint napfény átragyog töretlen üvegen:
Úgy jött el Jézusunk, hogy emberré legyen,
S a drága Szűz Anyát nem érte sérelem,
Örökkön szűz maradt, úgy szült emberi sarjat.

Antoine de Saix, 16. század

29. Isten Fiát a választott nép vezetői nem fogadták el

Midőn Jézus a főtanács tagjai előtt ünnepélyesen kijelentette, hogy ő Isten Fia és majdan el fog jönni az ég felhőiben, a főpap megszaggatta ruháját és ezt mondotta: „Mi szükségünk van még tanúkra? Most magatok is hallottátok a káromkodást. Mit gondoltok?" Ezt válaszolták: „Méltó a halálra!" Ekkor arculköpdösték és öklükkel ütötték. (Lásd: Mt. 26, 63-67)

+

A választott nép hallotta Jézus szavait, látta csodáit és szent életét, mégis sokan voltak, akik Jézus tanítását nem fogadták el. A vezetők ellene uszították a népet és halálra ítélték az Isten Fiát. Tanítványai közül is sokan elpártoltak tőle és Júdás, egyike a Tizenkettőnek, elárulta őt. Szent János mondja: „Tulajdonába jött, de övéi őt nem fogadták be" (Jn. 1, 11).

E bűnökre az ördög csábította az embereket. Tudta, hogy hatalma véget ér, ha az emberek Jézusban hisznek és követik őt. Ezért vette elő minden erejét, csakhogy az emberek visszavessék az Evangéliumot és megöljék Jézust.

Sötét és félelmetes titok, hogy Isten Fiát miért nem fogadták be az emberek. Ebből a tettükből megmutatkozott az emberi szív minden romlottsága és gyöngesége. Ebből láthatjuk, micsoda bajt hozott a bűn az emberiségre.

Vedd fontolóra: 1. Magyarázd meg e mondatot: „Tulajdonába jött, de övéi őt nem fogadták be". 2. Milyen volt az apostolok magatartása Jézus iránt a szenvedést megelőző éjszakán? 3. Miért vette elő minden erejét az ördög, hogy az embereket az Evangélium elvetésére és Jézus megöletésére csábítsa? 4. Mi tűnik ki abból a tényből, hogy az emberek Isten Fiát nem fogadták be?

51. Milyen szavakkal mondja Szent János, hogy az emberek Isten Fiát elvetették?

Szent János mondja: „Tulajdonába jött, de övéi őt nem fogadták be."

Isten szava: Jézus sírt a megátalkodott Jeruzsálem felett: „Jeruzsálem, Jeruzsálem! Te megölöd a prófétákat és megkövezed azokat, akik hozzád küldettek. Hányszor akartam egybegyűjteni fiaidat, mint ahogy a tyúk gyűjti szárnya alá csibéit, de te nem akartad!" (Mt. 23, 37.) — Pál mondja a bűnösökről: „Amennyiben rajtuk áll, ismét megfeszítik Isten Fiát és csúfot űznek belőle" (Zsid. 6, 6).

Az Egyház életéből: Az Udvözítő az Egyház nagypénteki liturgiájában szemrehányást tesz hálátlan népének és az egész emberiségnek: „Én népem, mit vétettem te ellened? vagy miben szomorítottalak meg tégedet? felelj nekem! Amiért téged kihoztalak Egyiptomból, te Udvözítődnek keresztet készítettél."

Feladat: 1. Hogyan mutatkozik meg Jézus szenvedésének történetében az emberek romlottsága és gyengesége a) a nép vezetőinél, b) a népnél, c) Poncius Pilátusnál, d) Júdásnál, e) Péternél, f) a többi apostolnál?

30. Jézus Krisztus magára vette a kereszthalált

„Kínzaték Poncius Pilátus alatt, megfeszítették, meghala és eltemették" (4. hitágazat).

Miután Jézust halálra ítélték, kivezették, hogy keresztre feszítsék. Jézus maga hordta a keresztet és ment a helyig, amelynek neve Koponyahely volt. (Héberül Golgota.) Ott megfeszítették őt. De Jézus ezt mondotta: „Atyám, bocsásd meg nekik, mert nem tudják, mit cselekszenek." És kilenc óra tájban Jézus ezt mondotta: „Beteljesedett." Azután nagy szóval felkiáltott: „Atyám, a te kezedbe ajánlom lelkemet!" Ezután lehajtotta fejét és kiadta lelkét.

+

Jézus tudta, hogy ellenségei elítélik és keresztre fogják feszíteni, de azt is tudta, hogy Atyjának akaratából az emberek megváltásáért magára kell vennie a szenvedést és halált. Jézus önként vette magára a kereszthalált. Ezt mondotta: „Senki sem veszi el tőlem az életet, hanem én adom oda magamtól. Hatalmam van arra, hogy odaadjam és hatalmam van arra, hogy visszavegyem" (Jn. 10, 18).

Jézus teljesítette Atyjának az akaratát egészen a halálig. Szíve ugyan visszadöbbent a kínszenvedéstől és haláltól, de „engedelmes lett a halálig, mégpedig a kereszthalálig" (Fil. 2, 8). Ezt mondotta: „Tudja meg a világ, hogy szeretem az Atyát, és úgy cselekszem, amint meghagyta nekem az Atya" (Jn. 14, 31).

Jézus mindhalálig szeretett minket, embereket is. „Midőn szidalmazták, a szidalmat nem viszonozta, midőn szenvedett, nem fenyegetődzött" (1 Pét. 2, 23). A kereszten még ellenségeiért is imádkozott. Jézus szeretetből odaadta életét érettünk, bűnösökért.

Vedd fontolóra: 1. Mit mondott Jézus az ő földi életének végéről? 2. Miért volt nehéz még Jézusnak is, hogy az Atya akaratát teljesítse? 4. Kikért adta oda életét Jézus?

52. *Milyen érzülettel adta oda életét Jézus?*

Jézus a mennyei Atya iránti engedelmességből és a bűnös emberek iránti szeretetből adta oda életét.

Útravaló: Szenvedéséből bensőmben részt vállalva szemlélem megfeszített Üdvözítőmet. Segítségét kérem, hogy mindenkor végbe vihessem az Atya akaratát.

Isten szava: Az Olajfák hegyén így imádkozott Jézus: „Atyám, ha akarod, vedd el tőlem ezt a poharat, mindazonáltal ne az én akaratom legyen, hanem a tiéd" (Lk. 22, 42). — „Nagyobb szeretete senkinek sincs annál, mint ha valaki életét adja barátaiért" (Jn. 15, 13).

Az Egyház életéből: Jézus kínszenvedésére és halálára különösen nagypénteken emlékezünk. Az Egyház az év minden péntekjét Jézus szenvedése emlékének szenteli; ezért tartózkodunk e napon a húseledeltől. Sokhelyütt pénteken délután 3 órakor harangoznak Jézus halála órájának emlékére. — Jézus szenvedésére emlékezünk, ha a keresztutat járjuk, a fájdalmas rózsafüzért imádkozzuk, az Ót Szent Sebet imádjuk és nagyhéten a szent sírt látogatjuk.

Feladat: 1. Mely szavakkal jövendölte meg Jézus az ő szenvedését és halálát? 2. Írd le a szavakat, amelyeket Jézus a) az Olajfák hegyén, b) a törvényszék előtt, c) a keresztúton és a kereszten mondott. 3. Keresd ki az énekeskönyvben a Jézus szenvedéséről szóló énekeket. 4. Sorold el a keresztút 14 stációját. 5. Sorold el a fájdalmas rózsafüzér öt titkát. 6. Mikor különösen fontos a mi életünkben, hogy Jézus szenvedésére és halálára gondoljunk? 7. Hol vannak feszületek a mi plébániánk területén? 8. Gyűjts képeket az Úr szenvedéséről.

31. Jézus Krisztus halála által megváltott minket

„Isten kiragadott minket a sötétség hatalmából és áthelyezett szeretett Fiának országába. Őbenne van a megváltásunk és a bűnök bocsánata" (Kol. 1, 13-14).

+

Jézus Krisztus engedelmes volt egészen a halálig és így jóvátette Ádámnak és ivadékainak engedetlenségét. Kínszenvedésével és halálával megváltott minket az eredeti bűntől, személyes bűneinktől és az örök kárhozattól. Szenvedésének és halálának értéke véghetetlen, mert ő az Isten Fia.

Kereszthalálával Jézus legyőzte a Sátánt. Megtörte a Sátán hatalmát és megszabadított minket uralmától. „Nincs tehát már semmi kárhoztató ítélet azok ellen, akik Krisztus Jézusban vannak" (Róm. 8, 1).

Halálával Jézus visszaszerezte nekünk az örök életet. Előttünk ment az Atyjához vezető úton: követnünk kell őt, hogy vele együtt örökké az Atyánál éljünk. Halálával Krisztus kiérdemelte nekünk Isten eljövendő országának minden dicsőségét.

Jézus kiérdemelt nekünk minden kegyelmet is. Haldokló Megváltónk szeretetének köszönhetjük, hogy Isten gyermekei vagyunk és Isten gyermekeiként élhetünk. Minden szentség, amely az Egyházat betölti, a mi Üdvözítőnk megnyílt oldalából árad.

Vedd fontolóra: 1. Mit érdemelt ki halálával Krisztus? 2. Mivel szabadított ki minket Jézus a Sátán hatalmából? 3. Milyen kegyelmeket érdemelt ki nekünk Jézus?

53. Mitől váltott meg minket Jézus?

Jézus megváltott minket a bűntől és az örök kárhozattól.

54. Mit érdemelt ki nekünk Jézus?

Jézus kiérdemelte nekünk Isten kegyelmét és az örök életet.

Útravaló: Ha keresztfa előtt megyek el, így üdvözlöm Megváltómat: „Imádunk téged Krisztus és áldunk téged, mert szent kereszted által megváltottad a világot." — Lakásunkban a főhelyen mindig kell egy feszületnek lennie.

Isten szava: „Az Ember Fia nem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem hogy ő szolgáljon és életét váltságul adja sokakért" (Mk. 10, 45). — „A mi gonoszságainkért sebesíttetett meg, a mi bűneinkért töretett össze. A mi békességünkért van rajta fenyíték és az ő kék foltjai által gyógyultunk meg" (Iz. 53, 5). — „Valamint a sok ember bűnössé vált egy ember engedetlensége miatt, éppúgy a sok ember megigazul egynek az engedelmessége miatt" (Róm. 5, 19).

Az Egyház életéből: Szent áldozás előtt imádkozzuk: „Isten Báránya, ki elveszed a világ bűneit, irgalmazz nekünk!"

Nagycsütörtökön a szentmise bevezető éneke így szól: „Mi pedig dícsekedjünk a mi Urunk Jézus Krisztus keresztjében. Őbenne van üdvösségünk, életünk és föltámadásunk. Általa váltattunk és szabadultunk meg."

Nagypénteken a pap leleplezi a szent keresztet, miközben háromszor énekli: „Íme, a kereszt fája, melyen a világ üdvössége függött!" Ekkor mindenki letérdel és ezt énekli: „Jertek, imádjuk!"

Népköltészetünkből: Áron vétettünk meg, mégpedig nagy áron — A Krisztusnak vérén, nem a sárga sáron.

Az égbe megyek általad,
Ki értünk áldozád magad.

Nagy Szent Bernát

32. Jézus a kereszten végtelen értékű áldozatot hozott

„Krisztus szeretett minket és odaadta magát jóillatú áldozatul Istennek" (Ef. 5, 2).

+

Az emberek minden korszakban hoztak áldozatokat. Istent imádva látható adományokat ajánlottak föl neki, hogy így tiszteljék legfőbb Urukat. Áldozataikkal fejezték ki, hogy Istennek akarják adni magukat. Azonkívül azért is hoztak áldozatokat, hogy hálát adjanak Istennek, könyörögjenek irgalmáért, vagy kiengeszteljék őt. Az Ószövetségben az ilyen áldozatokat maga Isten rendelte el.

Az ószövetségi áldozatok Jézus keresztáldozatában nyerték beteljesülésüket. A kereszten maga Jézus az, aki föláldozta magát értünk az Atyának. Az ő áldozata az Újszövetség áldozata.

Jézus szenvedése és halála végtelen értékű áldozat. Ebben az áldozatban Istennek Fia, aki emberré lett, egyszemélyben volt áldozó-pap és áldozati adomány. Tökéletes szeretetben és a legtisztább odaadásban áldozta magát mennyei Atyjának.

Krisztus az egész emberiség főpapja. Ő minden emberért és minden korszakért hozta meg áldozatát. Ezért van az Újszövetségben csak egyetlen áldozat: a mi Urunk Jézus Krisztus áldozata. Ez az egyetlen áldozat újul meg minden szentmisében.

Vedd fontolóra: 1. Miért végtelen értékű Jézus áldozata? 2. Kinek ajánlotta fel magát áldozatul Jézus? 3. Kiért ajánlotta fel magát áldozatul Jézus? 4. Miért van az Újszövetségben csak egyetlen áldozat? 5. Mikor újul meg a keresztáldozat?

55. *Mi az áldozat?*

Az áldozat egy látható adomány felajánlása Istennek, hogy ezáltal mint legfőbb Urunkat tiszteljük őt.

56. *Melyik az Újszövetség áldozata?*

Az Újszövetség áldozata Jézus Krisztus keresztáldozata, amely minden szentmisében megújul.

57. *Miért volt áldozat Jézus kereszthalála?*

Jézus kereszthalála azért volt áldozat, mert Jézus a kereszten feláldozta magát érettünk az Atyának.

Útravaló: Minden szentmisében egyesülni akarok Krisztus áldozatával az Atyának egészen átadva magamat.

Isten szava: Az utolsó vacsorán mondotta Jézus: „Én őértük szentelem magamat, hogy ők is meg legyenek szentelve az igazságban" (Jn. 17, 19). — „A mi húsvéti bárányunkat, Krisztust, megölték" (1 Kor. 5, 7). — „Ő egyetlen áldozatot mutatott be a bűnökért és egyetlen áldozattal mindörökre tökéletesekké tette azokat, akik meg akarnak szentelődni" (Zsid. 10. 12/14).

Az Egyház életéből: Az oltár keresztje arra emlékeztet, hogy az oltáron megújul Krisztus áldozata.

33. Jézus Krisztus leszállott a halottak közé

„Szálla alá poklokra..." (5. hitágazat)

Midőn Jézus meghalt, arimateai József Pilátushoz ment és kikérte Jézus tetemét. Vette azt, tiszta gyolcsba takarta és egy új sírba fektette, amelyet ő magának vájatott a sziklába. A sír bejárata elé egy nagy követ hengerített és elment. A főpapok és farizeusok pedig lepecsételték a követ és őrséggel biztosították a sírt (Lásd: Mt. 27, 56-66).

+

Jézus halálakor testétől elvált a lelke. Istensége azonban együtt maradt testével is, lelkével is.

Jézus lelke az elhalt igazak lelkeihez szállott, akik megváltásukat várták. Közöttük volt Ádám és Éva, a pátriárkák, próféták és Keresztelő Szent János lelke. A mennybe még nem mentek be, mert Ádám bűnbeesése óta zárva volt a menny. Most azonban Jézus közölte velük a szabadulást.

A helyet, ahol az elhalt igazak lelkei tartózkodtak, „pokloknak" nevezi a hitvallás. Mi rendszerint pokol tornácának hívjuk, hogy megkülönböztessük a kárhozat helyétől.

Jézus holt-teteme három napig kihűlve és megmeredve feküdt a sírban. Ám rothadás nem érte. Így teljesedett be az ige: „Szentedet nem engeded rothadásnak" (15. Zsolt. 10).

Vedd fontolóra: 1. Kik várakoztak a pokol tornácán? 2. Jézus halála előtt miért nem juthatott a mennybe senki? 3. Mit közölt Jézus az elhalt igazak lelkeivel? 4. Mi nem érte Jézus testét?

58. Jézus halála után hová szállott a lelke?

Jézus halála után lelke a pokol tornácára szállott, az elhalt igazak lelkeihez.

Útravaló: Minden sír arra emlékeztessen engem, hogy egyszer mindannyiunknak meg kell halnunk, de emlékeztessen arra is, hogy fel fogunk támadni.

34. Jézus Krisztus feltámadt halottaiból

„... harmadnapon halottaiból feltámada" (5. hitágazat).

A hét első napjának hajnalán az égből leszállott az Úrnak egy angyala, elhengerítette a követ a sírról és ráült. Ezt mondotta az asszonyoknak: „Ne féljetek! A megfeszített Jézust keresitek. Nincs itt. Föltámadott, amint megmondotta." (Lásd Mt. 28, 1-6)

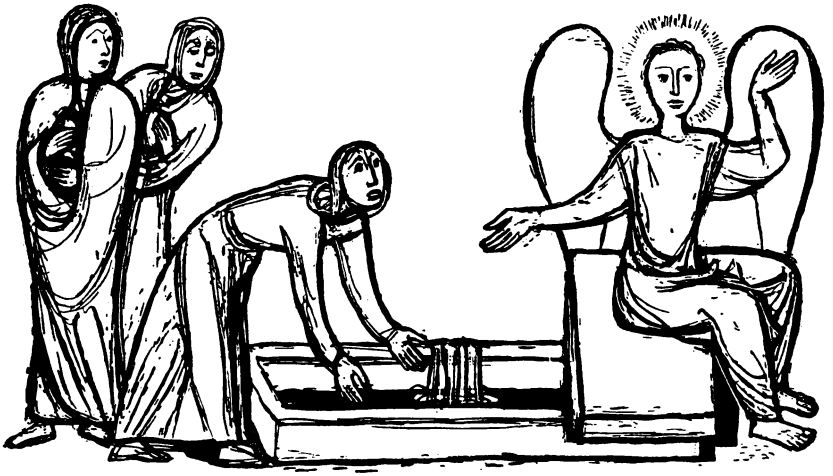
+

A harmadik nap reggelén Jézus dicsőségesen föltámadott halottaiból. Teste és lelke örökre egyesült és betelt mennyei dicsőséggel. Teste ragyogott, lelke végtelenül örvendezett. Megjelent apostolainak, de már nem úgy időzött közöttük, mint egykor, halandó életében.

Jézus Krisztus a maga erejéből támadt föl halottaiból, mivel ő az Isten Fia és isteni hatalma van. De ő valóságos ember is. Azért mondja a Szentírás sokhelyütt, hogy Isten őt „föltámasztotta" halottaiból.

Föltámadása által Jézus széttörte a halál bilincseit. Most már nem szenved és nem hal meg, „a halál többé nem uralkodik rajta" (Róm. 6, 9). Krisztus legyőzte a halált.

Föltámadása által Jézus megdicsőült. Ellenségei elvetették őt és kivégezték mint istenkáromlót, de feltámadása bizonyítja, hogy valóban ő a megígért Megváltó és az Isten Fia.

„Krisztus föltámadt halottaiból, az elszenderültek zsengéje" (1 Kor. 15, 20). Föltámadása bizonyosságot ad nekünk, hogy m i i s feltámadunk. „Ő azzal az erővel, amellyel mindent hatalma alá vethet, újjáalakítja gyarló testünket és hasonlóvá teszi az ő dicsőséges testéhez" (Fil. 3, 21). Feltámadása az új teremtés kezdete.

A keresztségben Krisztus, a mi feltámadott Istenünk, feltámaszt minket a bűn halálából és részesít minket az ő isteni életében. Igaz ugyan, hogy élete még rejtve van mibennünk, de majdan láthatóvá lesz, midőn ő visszatér.

Vedd fontolóra: 1. Milyen volt Jézus feltámadása után? 2. Miért tudott Jézus a maga erejéből feltámadni? 3. Miért mondjuk azt is, hogy Jézust Isten „föltámasztotta"? 4. Miért mondhatjuk, hogy Jézus legyőzte a halált? 5. Mit jelent e kifejezés: „elszenderültek zsengéje"? 6. Mi által részesít minket Jézus az ő isteni életében?

59. Milyen csodát tett Jézus halála után a harmadik napon?

Halála után a harmadik napon Jézus ismét egyesítette lelkét testével és dicsőségesen föltámadott halottaiból.

60. Mire tanít minket Jézus feltámadása?

Jézus feltámadása arra tanít minket,
1. hogy Jézus valóban Isten Fia,
2. hogy mi is feltámadunk.

Útravaló: A keresztségben a halálból az életre, az éjszakából a világosságra kerültem, tehát úgy akarok élni, mint a világosság gyermeke.

Isten szava: „Egy ember által jött a halál, egy ember által jön a halottak feltámadása is. Amint Ádámban mindnyájan meghalnak, úgy Krisztusban is mindnyájan életre fognak kelni" (1 Kor. 15, 21-22). — „Aki az Úr Jézust feltámasztotta, minket is fel fog támasztani Jézussal" (2 Kor. 4, 14).

Az Egyház életéből: Az Egyház húsvétkor ünnepli az Úr feltámadását. Az egyházi év legünnepélyesebb liturgiája a húsvét éjjeli liturgia. Harsány öröm ennek a szent éjszakának az Istentisztelete: azon újjongunk, hogy Jézus feltámadt és hogy a keresztségben vele együtt mink is feltámadtunk. Az égő gyertya a Feltámadott jelképe. A húsvéti gyertya lángján a hivők is meggyújtják gyertyáikat annak jeléül, hogy mindannyian Jézus Krisztustól kaptuk az életet. — Minden vasárnap a feltámadás emléknapja, a megismételt húsvét.

Feladat: 1. Hogyan imádkoznál a te szavaiddal a feltámadt Üdvözítőhöz? 2. Miért húsvét éjszakáján szentelik a keresztvizet? 3. Miért újítjuk meg a keresztségi fogadalmat húsvét éjszakáján? 4. Milyen húsvéti énekeket ismersz? 5. Miért szentelik meg húsvét napján az ételeket?

Sírjára sziklát raktak ott
És őrséget egy csapat állt,
De győztesen föltámadott,
Sírjába téve a halált.

Szent Ambrus

35. Jézus feltámadása kétségtelenül bizonyítva van

Tamás, egy a Tizenkettő közül, nem hitte, hogy Jézus feltámadt és megjelent a többi apostolnak. Nyolc nappal a feltámadás után ismét egybegyűltek a tanítványok, és Tamás is velük volt. Ekkor Jézus eljött a zárt ajtón át, közéjük lépett és ezt mondotta: „Békesség nektek!" Azután Tamásnak ezt mondotta: „Tedd ide ujjadat és nézd a kezemet. Nyújtsd ki kezedet

és tedd az én oldalamba. És ne légy hitetlen, hanem hivő!" Tamás felkiáltott: „Én Uram és én Istenem!" Jézus ezt mondotta neki: „Mivelhogy láttál engem, Tamás, hittél; boldogok, akik nem látnak és mégis hisznek." (Lásd: Jn. 20, 24-29)

+

Jézus a feltámadás után „nem az egész népnek, hanem csak az Isten által előre kijelölt tanúknak", az apostoloknak és tanítványoknak mutatta meg magát. (Ap. Csel. 10, 41) Azok több ízben látták és érintették őt, beszéltek és ettek vele. Jézus később Saulnak is megjelent, mert neki is apostollá kellett lennie.

Jézus ellenségei nem tagadhatták feltámadását. Sok pénzt adtak a katonáknak, hogy becsapják a népet, meghagyván nekik: „Mondjátok, hogy eljöttek tanítványai az éjjel és ellopták őt, míg mi aludtunk" (Mt. 28, 13). Ez hazugság volt: aki alszik, nem láthatja, hogy közben mi történik.

Az apostolok Jézus feltámadását mindenütt úgy hirdették, mint a hit alapigazságát. Pál mondja: „Ha Krisztus nem támadt fel, hiába való a mi tanításunk, hiába való a ti hitetek is" (1 Kor. 15, 14). Az apostolok Krisztus „feltámadásának tanúi" (Ap. Csel. 1, 22); tanúskodásukért életüket adták.

Jézus az apostolok tanúskodását csodákkal erősítette meg és működése az Egyházban azóta is szakadatlanul megerősíti. Az ő műve, hogy az Egyház nem hanyatlik el, sőt növekedik és gyümölcsöt hoz. Kitetszik ebből, hogy Krisztus nem halott, hanem él és uralkodik.

Vedd fontolóra: 1. Kinek mutatta meg magát Jézus a feltámadás után? 2. Mit tettek Jézus ellenségei, midőn a katonák otthagyták a sírt? 3. Miért hirdették mindenütt az apostolok Jézus feltámadását? 4. Mivel erősítette meg Jézus az apostolok tanúskodását? 5. Miből tetszik ki még ma is, hogy Krisztus él és uralkodik?

61. *Miért tudták az apostolok Jézus feltámadását kétségtelenül tanúsítani?*

Az apostolok a Feltámadottat saját szemükkel látták, érintették őt és beszéltek vele.

62. *Hogyan tanúsították az apostolok Jézus feltámadását?*

Az apostolok mindenütt hirdették Jézus feltámadását és tanúskodásukért odaadták életüket.

Útravaló: Én is örömmel akarok hinni a feltámadott Udvözítőben.

A Feltámadott megjelenései: Feltámadása után Jézus megjelent Mária Magdolnának (Mk. 16, 9; Jn. 20, 16), a jámbor asszonyoknak az úton (Mt. 28, 9), Péternek (Lk. 24, 34; 1 Kor. 15, 5), a két emmauszi tanítványnak (Lk. 24, 13-32), a jeruzsálemi tanítványoknak Tamás távollétében (Lk. 24, 36-43; Jn. 20, 19-23), nyolc nap múlva a tanítványoknak Tamás jelenlétében (Jn. 20, 26-29), a Tiberiás tavánál halászó tanítványoknak (Jn. 21, 1-23), egyszerre több mint ötszáz tanítványnak (1 Kor. 15, 6), Jakab apostolnak (1 Kor. 15, 7), majd mennybemenetele előtt valamennyi apostolnak (Mk. 16, 19; Ap. Csel. 1, 9), legvégül Saulnak (Ap. Csel. 9, 1-6; 1 Kor. 15, 8).

36. Jézus Krisztus felment a mennybe

„Fölméne a mennyekbe . . . " (6. hitágazat)

Jézus a feltámadás után még negyven napig maradt a földön. Ezalatt az apostolokat Isten országára oktatta. A negyvenedik napon az Olajfák hegyére vezette őket, felemelte kezét és megáldotta őket. Eközben szemük láttára felemelkedett és felhő takarta el őt szemük elől. (Lásd: Lk. 24, 50-53; Ap. Csel. 1, 3/9)

+

Feltámadása után a negyvenedik napon Krisztus a maga erejéből felment a mennybe. Elhagyta „övéit, akik e világban voltak" (Jn. 13, 1), és Atyjához ment a mennyei dicsőségbe. Onnan fog visszatérni, hogy a megváltás művét befejezze.

Jézus mennybemenetele diadalmenet volt. Győzelmesen emelkedett minden ellensége fölé. Diadalába magával vitte a megváltottak seregét, akiket kiszabadított a pokol tornácáról.

Jézus a mennyben trónra szállott az Atya jobbja felől. Ekkor mint ember is birtokába vette a hatalmat és dicsőséget, amelyet mint Isten Fia öröktől birtokolt. — Jézus születésétől kezdve király volt, mert ő az Isten Fia. De királyságát kiérdemelte azáltal is, hogy életét adta érettünk.

Jézus közülünk előre ment a mennybe. Ezt mondotta: „Atyám házában sok lakóhely van. Ha már elmentem és helyet készítettem nektek, ismét eljövök és magamhoz veszlek titeket, hogy ti is ott legyetek, ahol én vagyok" (Jn. 14, 2-3).

Vedd fontolóra: 1. Miért volt Jézus mennybemenetele diadalmenet? 2. Mit jelentenek e szavak: „Jézus a mennyben trónra szállott az Atya jobbja felől"? 3. Mi a kettős alapja Jézus királyságának? 4. Miért készített nekünk Krisztus a mennyben lakóhelyet?

63. *Mit tett Jézus feltámadása után a negyvenedik napon?*

Feltámadása után a negyvenedik napon Jézus a maga erejéből felment a mennybe.

64. *Távozása előtt milyen szavakkal vigasztalta Jézus az apostolokat?*

Jézus ezt mondotta az apostoloknak: „Atyám házában sok lakóhely van. Ha már elmentem és helyet készítettem nektek, ismét eljövök és magammal viszlek titeket, hogy ti is ott legyetek, ahol én vagyok."

Útravaló: Mindent megteszek, hogy elnyerjem a helyet, amelyet Jézus készített nekem a mennyben.

Isten szava: „Ha feltámadtatok Krisztussal, keressétek, ami odafönn van, ahol Krisztus ül az Isten jobbján" (Kol. 3, 1). — „Krisztus engedelmes lett a halálig, mégpedig a kereszthalálig. Ezért az Isten is felmagasztalta őt és oly nevet adott neki, mely minden más név fölött van" (Fil. 2, 8-9).

Az Egyház életéből: Az Egyház húsvét után negyven napra ünnepli Krisztus mennybemenetelét. (Áldozócsütörtök.) Ezen a napon az evangélium után kioltják a húsvéti gyertyát, annak jeléül, hogy Krisztus a mennybemenetel után láthatóan már nincsen közöttünk.

37. Jézus Krisztus a mi Urunk

„... ül a mindenható Atya Istennek jobbja felől" (6. hitágazat).

„Jézus nevére hajoljon meg minden térd a mennyben, a földön és az alvilágban, és minden nyelv vallja az Atya Isten dicsőségére, hogy Jézus Krisztus az Úr!" (Fil. 2, 10-11)

+

Attól kezdve, mióta Jézus a mennybe ment, Atyjával együtt uralkodik felettünk. Jézus Krisztus a mi Urunk. Ő mint ember is részt vesz a mennyei Atya hatalmában és dicsőségében. A hitvallásban ezt így valljuk meg: „... ül a mindenható Atya Istennek jobbja felől". Krisztus a mennyből isteni hatalommal folytatja a megváltás művét, amit a földön megkezdett.

Krisztus Urunk szüntelenül tanít minket Egyháza által. Embereket hív szolgálatára és elküldi őket, hogy hirdessék az ő tanítását. Üzenete eljut a világ minden részébe. Ő a mi legfőbb Tanítónk.

Krisztus Urunk feláldozza magát a szentmisében, működik a szentségekben, az Atyához viszi imáinkat és szüntelenül közbenjár értünk. Minden kegyelemben az ő szenvedésének és halálának érdeméből részesülünk. Ő a mi Főpapunk.

Krisztus Urunk bölcsen és szeretettel vezet minket örök célunk felé. Az apostolok utódai által irányít minket és szívünket a Szentlélek által kormányozza. Ő minden emberben működik. Minden embernek ő a Pásztora és Királya, de különösen azoknak, akik hisznek benne.

Vedd fontolóra: 1. Miért nevezzük Krisztust a mi Urunknak? 2. Miként működik Krisztus, mint a mi legfőbb Tanítónk? 3. Miként működik Krisztus, mint Főpapunk? 4. Miként irányít minket Krisztus a mennyből?

65. *Mit vallunk meg e szavakkal: „... ül a mindenható Atya Istennek jobbja felől"?*

Megvalljuk, hogy Jézus, mint ember is részt vesz a mennyei Atya hatalmában és dicsőségében.

66. *Milyen hármas hivatala van Krisztus Urunknak?*

Krisztus Urunk a mi legfőbb Tanítónk, Papunk és Pásztorunk.

Útravaló: Krisztus legyen az én életem ura. Minden reggel neki akarom szentelni egész napomat.

Az Egyház életéből: A szentmise glóriájában így imádjuk Krisztust: „Egyedül te vagy az Úr!"

Az Egyház Krisztus által imádkozik a mennyei Atyához. Imáit legtöbbször ezzel végzi: „a mi Urunk Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egyetemben, Isten mindörökkön örökké. Amen."

Az Egyház hódol Krisztusnak mint Királyának, például a virágvasárnapi körmenetben és a Szent Kereszt imádásában nagypénteken. Október utolsó vasárnapja Krisztus Király ünnepe.

Keresztény szokás: Sok keresztény viseli a kereszt jelét vagy Krisztus monogrammját. — A katolikus ifjúság zászlain a Megváltó jele áll. — Szobánkban a feszület azt jelzi, hogy Krisztushoz tartozunk. — A katolikus népek keresztet állítanak az utak mentén, dombokon, hegycsúcsokon annak jeléül, hogy Krisztus a teremtés ura.

Feladat: 1. Miként működik Krisztus a mi életünkben a) mint Tanító, b) mint Főpap, c) mint Pásztor? 2. Készíts te magadnak egy litániát és sorold fel benne mindazt a címet és nevet, amellyel Krisztust illetjük; például Üdvözítő, Mester, Feltámadott. 3. Milyen Krisztus-énekeket ismersz? 4. Mit mond Krisztus Király ünnepének prefációja Krisztus Urunkról? 5. Gyűjts képeket, amelyek megdicsőült Krisztus Urunkat ábrázolják.

Jézus, fölséges Irgalom,
Gyönyörűségem, vígaszom,
Jóságod föl nem foghatom,
Jegyezz meg minden tagomon.

Nagy Szent Bernát

38. Jézus Krisztus ismét el fog jönni

„Onnét lészen eljövendő ítélni eleveneket és holtakat" (7. hitágazat).

Miközben az apostolok nézték, amint az Úr a mennybe ment, két fehérruhás férfi állott meg mellettük és ezt mondták: „Galileai férfiak, mit álltok és néztek az égre? Ez a Jézus, aki közületek fölment a mennybe, úgy jön el ismét, mint felmenni láttátok őt a mennybe." (Lásd: Ap. Csel. 1, 10-11)

+

Krisztus az idők végén angyalaitól körülvéve nagy hatalommal és dicsőséggel ismét el fog jönni.

Midőn ismét eljön, színe elé idéz minden embert, jókat és rosszakat, eleveneket és holtakat. A holtak föltámadnak és mindannyian követik hívását.

Ekkor Krisztus mindenkit megítél. Akik az ő kegyelmét követték, azok örökké nála maradnak; akik az ő kegyelmét nem fogadták be, azokat örökre eltaszítja magától.

Az Ítélet után Krisztus a Sátánt megfosztja minden hatalmától, a szenvedést és a halált száműzi a világból és mindent betölt az ő dicsőségével.

Ekkor fejezi be Krisztus a megváltás művét, amelyet a földön megkezdett. Minden neki vettetik alá. Mint király uralkodik az egész világ felett.

Amikor minden alávettetett neki, átadja a megváltott teremtést az Atyának, és e felett a mennyei Atya mérhetetlen dicsőségben örökké uralkodik.

Vedd fontolóra: 1. Mikor jön el ismét Krisztus? 2. Kit fog akkor színe elé idézni? 3. Mi szerint fog Krisztus ítélni? 4. Mit fog tenni Krisztus az Ítélet után? 5. Mit fog tenni Krisztus, midőn befejezte a megváltás művét?

67. Jézus miért jön el ismét a világ végén?

Jézus a világ végén ismét eljön, hogy minden embert megítéljen és a megváltást befejezze.

Útravaló: Krisztus ismét eljön. Úgy akarok élni, hogy mindig örömmel gondolhassak arra a napra.

Isten szava: „Amikor Krisztus, a ti életetek megjelenik, akkor majd ti is megjelentek vele együtt a dicsőségben" (Kol. 3, 4). — „Mindnyájunknak meg kell jelennünk Krisztus ítélőszéke előtt, hogy kiki elvegye a díjat, amit testi életében érdemelt, a szerint, hogy jót vagy gonoszat tett" (2 Kor. 5, 10). — „Azután jön a vég, midőn Krisztus majd átadja az országot Istennek, az Atyának, miután megsemmisített minden uralmat, hatalmat és erőt" (1 Kor. 15, 24). — „Jöjj el, Uram Jézus!" (Jel. 22, 20)

Az Egyház életéből: Az Egyház gyakran, de különösen az egyházi év utolsó vasárnapjain és ádvent idején emlékeztet Krisztus visszajövetelére és arra int minket, hogy készüljünk fel erre.

> Józan, igaz és jámbor lelkülettel éljünk e világon
> és boldog bizodalomban várjuk a mi nagy Istenünknek
> és megváltó Jézus Krisztusunknak dicsőséges eljövetelét.
>
> Az Egyház ádventi zsoltozsmájából

A SZENTLÉLEK ÉS AZ Ő MŰKÖDÉSE

„Hiszek Szentlélekben" (8. hitágazat).

Midőn Krisztus Urunk bement Atyja dicsőségébe, nem akart minket egyedül hagyni. Ezért elküldötte nekünk az Atyától a Szentlelket, hogy mindenkor velünk maradjon.

39. A Szentlélek leszállott az apostolokra

Pünkösd napján az apostolok egybegyűltek Máriával, Jézus anyjával, és a tanítványokkal Jeruzsálemben egy teremben. „Hirtelenül olyan zaj támadt az égből, mint heves szélvész zúgása, és betöltötte az egész házat, ahol ők voltak. Tüzes nyelvek jelentek meg nekik, amelyek szétoszlottak és mindegyikükre leereszkedtek. Mindnyájan beteltek Szentlélekkel." (Lásd: Ap. Csel. 2, 1-4)

+

A Szentlélek az apostolokat és tanítványokat **megvilágosította**. A Szentlélek megtanította és emlékeztette őket mindarra, amit Jézus mondott nekik. Megadta nekik a helyes szavakat, hogy Urunk üzenetét a zsidóknak és pogányoknak hirdethessék.

A Szentlélek az apostolokat és tanítványokat **megerősítette**. Kiűzte szívükből a kishitűséget és az emberektől való félelmet, vigasztalta őket az üldöztetésben, türelmet adott nekik a szenvedésben és erőt, hogy hitükért még életüket is odaadják.

A Szentlélek az apostolokat és tanítványokat **megszentelte**. Szívükbe lépett ajándékaival és kegyelmeivel, hogy mindig ott maradjon.

A pátriárkáknak és prófétáknak már az Ószövetségben is lejött a Szentlélek. Pünkösd napján azonban a **Szentlélek egész bősége** kiömlött az apostolokra és tanítványokra. Most beteljesült a próféták szava: „az utolsó napokban, mondja az Úr, kiárasztom Lelkemet minden emberre" (Joel 2, 28; Ap. Csel. 2, 17).

Vedd fontolóra: 1. Miben mutatkozott meg, hogy a Szentlélek az apostolokat és tanítványokat megvilágosította? 2. Miben mutatkozott meg, hogy megerősítette őket? 3. Miként szentelte meg őket a Szentlélek? 4. Mit jövendöl Isten az Ószövetségben a Szentlélek eljöveteléről?

68. Mit művelt a Szentlélek az apostolokban?

A Szentlélek az apostolokat megvilágosította, megerősítette és megszentelte.

Útravaló: Bennem is az a Szentlélek lakik, aki egykor betöltötte az apostolokat és tanítványokat. Nekem is Krisztus apostolává kell lennem.

Az egyház életéből: A Szentlélek eljövetelét az apostolokra és az Egyházra pünkösdkor ünnepeljük, ötven nappal húsvét és tíz nappal Krisztus mennybemenetele után.

Feladat: Mit mondanak nekünk e jelek a Szentlélekről: a) a vihar, b) a tűz, c) a nyelvek? 2. Milyen a miseruha színe a Szentlélek tiszteletére mondott szentmisében? 3. Mire emlékeztet ez a szín?

40. Isten a Szentlélek, mint az Atya és a Fiú

Mielőtt Jézus elbúcsúzott tanítványaitól, ezt mondotta nekik: „Kérni fogom az Atyát, és más Vigasztalót ad nektek: az Igazság Lelkét. A Vigasztaló pedig, a Szentlélek, akit az Atya az én nevemben küld, megtanít majd titeket mindenre és eszetekbe juttat mindent, amit mondottam nektek" (Jn. 14, 16/26).

+

A Szentlélek, aki Pünkösd napján leszállott az apostolokra és tanítványokra, valóságos Isten, mint az Atya és a Fiú. Ezért egy és ugyanazon módon imádjuk és dicsőítjük, mint az Atyát és a Fiút.

A Szentlélek az Atyától és Fiútól öröktől fogva származik. Ő a harmadik isteni személy. Az Atya és a Fiú végtelen szeretettel szeretik egymást; a Szentlélek az Atya és Fiú közötti szeretet eleven lángja.

A Szentlelket az Atya és a Fiú küldötte el nekünk, hogy az Atyához és Fiúhoz kapcsoljon minket és meggyújtsa bennünk az isteni szeretet tüzét.

Vedd fontolóra: 1. Miért imádjuk a Szentlelket? 2. Kitől származik a Szentlélek? 3. Miért nevezzük a Szentlelket az Atya és Fiú közötti szeretet eleven lángjának?

69. *Ki a Szentlélek?*
A Szentlélek a harmadik isteni személy; valóságos Isten, mint az Atya és a Fiú.

70. *Mit vallunk a Szentlélekről a szentmise hitvallásában?*
Ezt valljuk: „Hiszek a Szentlélekben, az Úrban és Éltetőben, aki az Atyától és Fiútól származik, akit az Atyával és Fiúval együtt imádunk és dicsőítünk, aki szólott a próféták által."

Útravaló: Gyakran fogom ezt imádkozni: „Jöjj Szentlélek, töltsd be hiveid szívét és gyújtsd meg bennük szereteted tüzét."

Feladat: 1. Mikor kell imádkoznunk a Szentlélekhez? 2. Keress az imakönyvben énekeket és imákat, amelyek a Szentlélekhez szólnak.

41. A Szentlélek sokféle módon működik az Egyházban

„Örvendezzünk a Szentlélek dicsőségére, aki megszenteli az egész katolikus Egyházat és betölt minden egyes lelket, aki belénkleheli a hitet, tanítja a tudományt, aki a szeretet forrása, a tisztaság pecsétje és minden erény eredete." (Nagy Szent Leó pápa egyik pünkösdi beszédéből)

+

A Szentlélek mindenkor az Egyházban marad és benne működik. Megvilágosítja, hogy soha el ne térjen az igazságtól; megszenteli, szüntelenül betöltvén kegyelmével; és örök céljához vezeti az üldöztetéseken és veszedelmeken át.

A Szentlélek mindannyiunkat megajándékoz kegyelmeivel és adományaival. Isten gyermekeivé tesz minket és segít, hogy Isten gyermekeiként éljünk. Szívünkbe önti Isten szeretetét és megadja nekünk hét ajándékát: a bölcsességet, értelmet, tanácsot, erősséget, tudományt, jámborságot és az Úr félelmének ajándékát. (Lásd: Iz. 11, 2)

A Szentlélek a különleges feladatok véghezvitelére különleges kegyelmeket ad. Képesíti az Egyház pásztorait és tanítóit, hogy hivatalukat jól lássák el. Erősíti a vértanúkat és hitvallókat, hogy hitüket állhatatosan megvallják. Betölti szeretetével mindazokat, akik a lelkek gondozásával vagy a betegek ápolásával törődnek. A Szentlélek olykor rendkívüli ajándékokat is ad, például a szívekbe látás és a csodatevés ajándékát.

Minden benső, természetfeletti adományt, amelyet Isten örök üdvösségünk végett ajándékoz nekünk, k e g y e l e m n e k nevezünk. Minden kegyelmet Krisztus érdemelt ki és ezeket a Szentlélek által osztja ki nekünk.

Kegyelem nélkül nem tudjuk elérni üdvösségünket. Nincs teremtmény, aki maga erejéből láthatná Istent vagy legfőbb célja felé akár egy lépést is tehetne. A kegyelem s z ü k s é g e s nekünk, hogy hihessünk, Isten gyermekeiként élhessünk és a mennybe juthassunk.

Vedd fontolóra: 1. Mit művel a Szentlélek az Egyházban? 2. Mit művel a Szentlélek mibennünk? 3. Hogyan nevezzük a Szentlélek hét ajándékát? 4. Sorolj fel néhány feladatot, melynek véghezvitelére a Szentlélek különleges kegyelmeket ad.

71. Mit nevezünk kegyelemnek?

Kegyelemnek nevezünk minden benső, természetfeletti adományt, amelyet Isten örök üdvösségünk végett ajándékoz nekünk.

72. Miért szükséges nekünk Isten kegyelme?

Isten kegyelme azért szükséges nekünk, mert nélküle a legcsekélyebbet sem tehetjük üdvösségünkért.

Útravaló: Gazdag az Egyház a Szentlélek által! Hálás akarok lenni Istennek a kincsekért, amelyeket Egyházában kínál nekem.

Isten szava: „A kegyelmi adományok különfélék ugyan, de a Lélek ugyanaz" (1 Kor. 12, 4). — „A Lélek gyümölcsei: szeretet, öröm, békesség, türelem, kedvesség, jóság, hűség, szelídség, tisztaság" (Gal. 5, 22).

Feladat: 1. Olvasd figyelmesen a) a „Jöjj Szentlélek Istenünk" kezdetű pünkösdi himnuszt, b) az „Ó alkotó Lélek, jövel" kezdetű éneket. 2. Keress ki neveket a Szentlélekre a Szentírásból, imádságokból és egyházi énekekből. 3. Jegyezd fel, amit az énekek a Szentlélek működéséről mondanak.

42. A Szentlélek megvilágosít és megerősít minket

Az Apostolok Cselekedeteiben ezt olvassuk a filippi térítő munka kezdetéről: „Szombaton kimentünk a kapun kívül a folyóhoz, mert sejtettük, hogy ott van az imádság helye. Leültünk és beszélni kezdtünk az ott egybegyűlt asszonyokhoz. A hallgatóságban volt egy Lidia nevű bíborárus asszony. Ennek az Úr megnyitotta szívét, hogy megérthesse, amit Pál mondott." (Lásd: Ap. Csel. 16, 13-14)

+

A Szentlélek megvilágosít minket. Megnyitja szívünket, hogy higgyünk az isteni igazságban és felismerjük Isten akaratát.

A Szentlélek ezenfelül megerősít minket. Megindítja szívünket, hogy a Hit szerint éljünk és teljesítsük Isten akaratát. Kedvet és erőt ad nekünk a jóra; megerősít a kísértések idején és utálatot kelt bennünk a rossz iránt; vigasztal a szenvedésben és segít minket, hogy hűségesek maradjunk mindhalálig.

Isten ilyen kegyelmek által segít minket, hogy örök célunkat elérjük. E kegyelmeket ezért nevezzük segítő kegyelmeknek. Nélkülük semmit sem kezdhetünk, semmit sem folytathatunk vagy végezhetünk, hogy üdvösségünket elérjük. „Isten maga műveli bennetek a szándékot meg a véghezvitelt is" (Fil. 2, 13). Ezért kell gyakran könyörögnünk Isten kegyelméért.

Isten minden embernek legalább annyi kegyelmet ad, amennyi üdvösségéhez szükséges. „Isten azt akarja, hogy minden ember üdvözüljön" (1 Tim. 2, 4). Senki sem vész el örökre a maga súlyos bűne nélkül.

Isten nem adja minden embernek ugyanazokat a kegyelmeket. Különböző utakon vezet minket örök célunkhoz. Isten nem ad minden embernek ugyanannyi kegyelmet. Isten például bővebben adja kegyelmét, ha gyakrabban imádkozunk hozzá, szentségeit magunkhoz vesszük és hagyjuk, hogy kegyelme vezessen minket. Isten a szükséget szenvedőknek is különös bőségben adja kegyelmét.

Isten kegyelme csak akkor vezet minket az üdvösségbe, ha kegyelmével együttműködünk. A kis dolgokban is készségesen kell követnünk Isten ihletését.

Isten nem kényszerít minket kegyelmével. Ezért lehetséges, hogy ellenállunk a kegyelemnek. Ez esetben a kegyelmek a mi hibánkból nem vezetnek minket az üdvösségbe. Szent Pál írja: „Figyelmeztetlek titeket, hogy Isten kegyelmét ne vegyétek hiába" (2 Kor. 6, 1).

Vedd fontolóra: 1. Mivégre világosít meg minket a Szentlélek? 2. Mivégre erősít meg minket a Szentlélek? 3. Hogy nevezzük a kegyelmeket, amelyek által a Szentlélek megvilágosít és megerősít minket? 4. Miért kell gyakran könyörögnünk Isten kegyelméért? 5. Mikor adja Isten a kegyelmet különös bőségben?

73. *Mit művel bennünk Isten a segítő kegyelem által?*
Isten megvilágosít és megerősít minket, hogy gyermekeiként éljünk és haljunk.

74. *Mennyi kegyelmet kap minden ember Istentől?*
Minden ember legalább annyi kegyelmet kap Istentől, amennyi üdvösségéhez szükséges.

75. *Mit kell tennünk, midőn Isten kegyelmét adja nekünk?*
Isten kegyelmével együtt kell működnünk és nem szabad ellenállanunk neki.

Útravaló: Gyakran fogom kérni a Szentlelket, hogy világosítson meg, főként lelkiismeretvizsgálatom és fontos elhatározásaim előtt.

Isten szava: Jézus mondja: „Senki sem jöhet énhozzám, hacsak az Atya, ki engem küldött, nem vonzza őt" (Jn. 6, 14). — „Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők. Aki énbennem marad és én őbenne, az bő termést hoz; mert nélkülem semmit sem tehettek" (Jn. 15, 5). — „Akiket Isten Lelke vezérel, mindazok az Isten fiai" (Róm. 8, 14).

Az Úr megáldja, amit mi teremtünk
És bátorítva őrködik felettünk,
Hogy dolgainkat jól vigyük mi végbe,
A változó világon mindig őt dícsérve.

43. A Szentlélek megszentel minket

Szent Pál írja a galatákhoz: „Midőn elérkezett az idők teljessége, Isten elküldötte Fiát, hogy a fiaivá fogadjon minket. Mivel pedig fiak vagytok, Isten elküldötte Fiának Lelkét szívetekbe, aki ezt kiáltja: 'Abba!' vagyis 'Atya!' Ezért már nem vagy többé szolga, hanem fiú, ha pedig fiú, örökös is." (Lásd: Gal. 4, 4-7)

+

A Szentlélek által részt kapunk a végtelenül szent Isten életéből és így leszünk Isten gyermekei, Krisztus fivérei és

nővérei és az örök élet örökösei. Ezt az isteni ajándékot nevezzük kegyelmi életnek. A kegyelmi élet nagy mértékben felülmúlja a természetes életet, ezért mondjuk természetfeletti életnek is.

Isten gyermekeinek szívében a Szentlélek lakik. Ő az isteni élet lélegzete. Ő az eleven záloga annak, hogy majdan örökké az Atyánál fogunk élni.

A Szentlélekkel együtt bennünk lakik az Atya és a Fiú is. Krisztus mondja: „Hozzája megyünk és lakóhelyet szerzünk nála" (Jn. 14, 23). Ezért figyelmeztet Szent Pál eképpen: „Nem tudjátok, hogy az Istennek temploma vagytok és az Isten Lelke lakik bennetek?" (1 Kor. 3, 16)

A kegyelmi élet a legbensőbb módon a Szent Istenhez, minden kegyelem forrásához kapcsol minket, és ezáltal min-magunkat is megszentel. Ezért nevezzük a kegyelmi életet megszentelő kegyelemnek is.

„Ha Lélek szerint élünk, Lélek szerint járjunk is" (Gal. 5, 25). Ha Isten gyermekei vagyunk, úgy is kell élnünk, mint Isten gyermekei élnek: szükséges, hogy szeressük és imádjuk őt, szentségeit vegyük és szent akaratát teljesítsük. Így növekedünk a kegyelemben, bőséges termést gyűjtve az örök életre.

Vedd fontolóra: 1. Milyen életet ad nekünk a Szentlélek? 2. Miért nevezzük a kegyelmi életet természetfeletti életnek is? 3. Ki lakik Isten gyermekeinek szívében? 4. Miért nevezzük a kegyelmi életet megszentelő kegyelemnek is? 5. Mit kell tennünk, ha Isten gyermekeiként akarunk élni?

76. Mit művel bennünk a kegyelmi élet?

A kegyelmi élet Isten gyermekeivé, Krisztus testvéreivé és az örök élet örököseivé tesz bennünket.

Útravaló: A földön nekem legdrágább a kegyelem. Csak egy a fontos e világon: Isten gyermekéül élni; csak egy a félelmetes: Istentől elszakadni, kegyelme nélkül meghalni és örökre veszendőbe menni.

Isten szava: „Lássátok, mennyire szeretett minket az Atya: Isten fiainak neveztetünk és azok is vagyunk" (1 Jn. 3, 1).

Keresztény, ismerd fel méltóságodat!

Nagy Szent Leó

A SZENTHÁROMSÁG TITKA

Ha a megváltás művét megvizsgáljuk, megtudjuk, mit tett érettünk az Atya, a Fiú és a Szentlélek. Egy pillantást vethetünk hitünk legmélyebb titkába, a három személyű egy Isten titkába.

44. A Szentháromság

Mennybemenetele előtt ezt mondotta Jézus az apostoloknak: „Menjetek, tanítsatok minden népet, megkeresztelve őket az Atya és Fiú és Szentlélek nevében, és tanítsátok őket mindannak megtartására, amit parancsoltam nektek" (Mt. 28, 18-20).

+

Az Atya, a Fiú és a Szentlélek három személy. Háromságuk már Jézus keresztelésekor megmutatkozott. Az Atya a Fiút a világra küldte; a Fiú emberré lett és megváltott minket; a Szentlélek leszállott az Egyházra és megszentel minket. Az Atya, a Fiú és a Szentlélek nevében kapjuk a keresztséget.

A három személy mindegyike valóságos Isten. A Fiú és a Szentlélek is végtelenül szent és tökéletes, mindentudó, mindenható és örök éppen úgy, mint az Atya. Ezért illeti meg a Fiút és a Szentlelket egyazon imádás és dicsőítés, mint az Atyát.

Ám a három isteni személy mégis csak egy Isten. A három személynek mérhetetlen boldogságban egy isteni megismerése, egy isteni akarata, egy isteni élete van. A három személyű egy Istent Szentháromságnak nevezzük.

A három személyű egy Isten igazsága hitünk legnagyobb titka. Mi nem tudjuk felfogni: ehhez isteni értelem kell. A mi értelmünk még arra sem képes, hogy minden látható és teremtett dolgot felfogjon, hogyan is volna képes felfogni az Istent. Nem is tudnók, hogy Istenben három személy van, ha Krisztus nekünk ezt a titkot nem nyilatkoztatta volna ki.

Egész valónkat és mindent, amink van, a szentháromságú Istentől kaptuk. Ezért kell a három személyű egy Istennek mindenkor dicséretet és áldást mondanunk. Az Atyának azt köszönjük, hogy megteremtett és az örök életre hívott, a Fiúnak, hogy megváltott, a Szentléleknek, hogy megszentel minket.

Vedd fontolóra: 1. Mikor mutatkozott meg a három isteni személy? 2. Miért illeti meg a három isteni személyt egyazon imádás és dicsőítés? 3. Miben egy a három isteni személy? 4. Minek nevezzük a három személyű egy Istent? 5. Miért nem tudjuk a három személyű egy Isten igazságát felfogni?

77. Mit mond hitünk a Szentháromságról?

Istenben három személy van: az Atya Isten, a Fiú Isten és a Szentlélek Isten. E három személy egy Isten.

78. Mit köszönhetünk a három isteni személynek?

Az Atya Istennek, hogy megteremtett, a Fiú Istennek, hogy megváltott, a Szentlélek Istennek, hogy megszentel minket.

Útravaló: Amikor keresztet vetek és ezt mondom: „Az Atyának és Fiúnak és Szentlélek Istennek nevében", arra gondolok, hogy a szentháromságú Istené vagyok.

Isten szava: „A mi Urunk Jézus Krisztus kegyelme, Isten szeretete és a Szentlélek közössége legyen mindnyájatokkal" (2 Kor. 13, 13).

A szentek tanításából: „Istenem, milyen kicsiny volnál te, ha eszem fel tudna fogni téged" (Szalézi Szent Ferenc). — „E titok mélyét nyomozni vakmerőség, hinni benne boldogság és majdan megismerni örök élet" (Clairvauxi Szent Bernát).

Az Egyház életéből: Az Egyház pünkösdre következő vasárnap üli meg a Szentháromság ünnepét.

Ima: „Dicsőség az Atyának és Fiúnak és Szentlélek Istennek, miképpen kezdetben vala, most és mindörökké. Amen."

Feladat: 1. Mely bibliai történetekben esik szó mind a három isteni személyről? 2. Milyen énekek vannak az énekes könyvben a Szentháromságról? 3. Milyen képeket és jeleket ismersz a Szentháromságról?

Atya-Istennek glória
S Fiának, aki egy vele,
Vígasztaló Léleknek is
Örökké, minden században.

MÁSODIK RÉSZ

AZ EGYHÁZ ÉS A SZENTSÉGEK

AZ EGYHÁZ ALAPÍTÁSA ÉS SZERVEZETE

„Egy katolikus keresztény Anyaszentegyházat, szenteknek egyességét" (9. hitágazat).

Minden népből és minden korszakból Isten örök országában gyűlnek összesze majd az emberek Istennél. Isten lesz mindörökre a királyuk és ők lesznek az Isten népe. Hogy ez a nép már a földön meglegyen, Isten az ő Fia, Jézus Krisztus által megalapította az Egyházat.

45. Jézus Krisztus az Egyház alapítását nyilvános működése idején kezdte meg

XII. Piusz pápa 1943-ban apostoli körlevelet bocsátott ki az Egyházról, mint Krisztus Titokzatos Testéről. Ezt írta benne: „Az Isteni Megváltó akkor kezdte meg egyháza titokzatos templomának építését, amikor tanított és meghirdette parancsait. Apostolokat választott, és miként ő küldetett az Atyától, elküldötte őket a hívő nép közé tanítóknak, pásztoroknak és a szentség adományozóinak. Kijelölte az ő földi helytartóját és mindent megmondott az apostoloknak, amit az Atyától hallott."

+

Midőn Jézus Isten eljövendő országát hirdette, sokan hittek neki és tanítványai lettek. Így gyűjtötte Jézus maga köré a népet, amellyel Isten az új szövetséget meg akarta kötni.

Jézus a tanítványok seregéből kiválasztott tizenkét férfiút, hogy mindig vele legyenek. Isten új népének ősatyáivá tette őket. Mivel el akarta őket küldeni, apostoloknak, vagyis küldötteknek nevezte őket.

Jézus az apostolok közül Simont, Jónás fiát tette meg elsőnek és őt nevezte ki földi helytartójává. Ezt mondotta neki: „Te Péter (a szikla) vagy és erre a sziklára fogom építeni egyházamat, és a pokol kapui nem vesznek erőt rajta. És neked adom a mennyország kulcsait. Amit megkötsz a földön, meg van kötve a mennyekben is, amit feloldasz a földön, fel van oldva a mennyben is" (Mt. 16, 18-19).

Vedd fontolóra: 1. Miként gyűjtötte Jézus maga köré a népet, amellyel Isten az új szövetséget meg akarta kötni? 2. Mire választotta ki Jézus az apostolokat? 3. Mit jelent ez a szó: „apostol?" 4. Jézus mivé nevezte ki Simont, Jónás fiát?

79. Hogyan kezdte meg Jézus az Egyház alapítását?

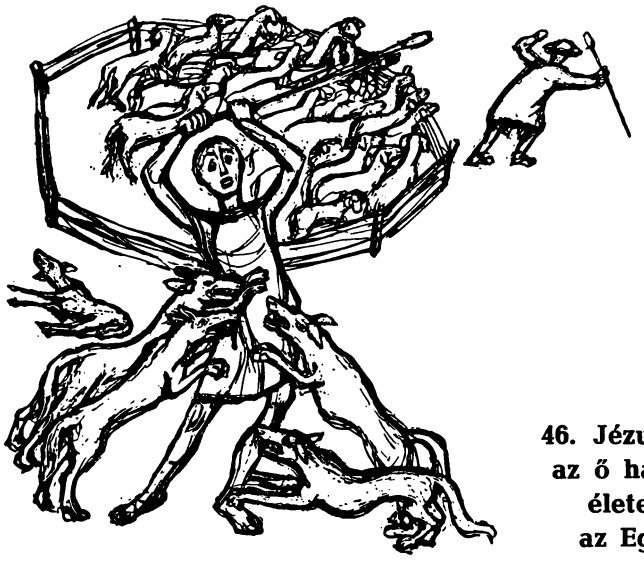
Jézus tanítványokat gyűjtött maga köré, kiválasztott közülük tizenkét apostolt és Pétert kijelölte földi helytartójának.

80. Jézus mely szavakkal jelölte ki Pétert földi helytartójának?

Jézus ezt mondotta Péternek: „Te Péter (a szikla) vagy és erre a sziklára fogom építeni egyházamat, és a pokol kapui nem vesznek erőt rajta. És neked adom a mennyország kulcsait. Amit megkötsz a földön, meg van kötve a mennyben is, és amit feloldasz a földön, fel van oldva a mennyben is."

Útravaló: Nagy az én szerencsém, hogy Isten népéhez tartozom. A hívők közösségében örömmel akarom szolgálni Királyomat.

Feladat: 1. Hol olvastad a Szentírásban, a) hogy az emberek Jézus köré sereglettek, b) hogy Jézus tanítványokat választott, c) hogy Jézus a tanítványokat elküldötte? 2. Jézus földi működése idején milyen alkalmak adtán látszott meg, hogy Péter első az apostolok között?

46. Jézus Krisztus az ő halála által életet adott az Egyháznak

„Midőn Krisztus a keresztfán függött, befejezte az Egyház titokzatos templomának építését. A keresztfán kiömlött vére, lecsillapítván Isten haragját, megadta, hogy a Megváltó forrásaiból kiáradtak minden ember üdvösségére a mennyei adományok, mindenek fölött az új és örök szövetség szentségei. A keresztfán megszerezte magának az ő egyházát, vagyis az ő Titokzatos Testének valamennyi tagját." (XII. Piusz pápa apostoli körlevele Krisztus Titokzatos Testéről.)

+

Isten ószövetséges népének nagy része nem hitt Jézusban és vezetői halálra ítélték őt: felbontották az Istennel kötött szövetséget. Ám a tanítványok is, akik hittek Jézusban, gyengéknek és tökéletleneknek bizonyultak. Minden ember bűntől szennyezett volt, nem voltak méltók arra, hogy Isten népe legyenek.

Jézus odaadta életét a tanítványokért, hűtlen népéért és minden emberért, hogy megváltsa őket bűneiktől és Isten szent népévé tegye őket. „Önmagát adta érettünk, hogy megváltson minket minden gonoszságtól és jócselekedetekre igyekvő tulajdon népévé tisztítson" (Tit. 2, 14).

Jézus vérében Isten új és örök szövetséget kötött velünk. A tanítványok kicsiny seregét a Szentlélek által Isten szent

népévé tette: ez a mi szent Egyházunk. Benne növekszik Isten örök népe, amelyet az Isten magának gyűjt minden népből és minden korszakból.

Amikor az Ószövetséget megkötötték, állat-áldozatokat mutattak be. Az új és örök szövetség a mi Urunk Jézus Krisztus k e r e s z t á l d o z a t a által köttetett meg. Az ő vére az „új és örök szövetség vére."

Egykor Isten Ádám oldalából formálta Évát, a bűnös emberiség anyját. Ám a haldokló Megváltó megsebzett oldalából az Egyház jött ki, a megváltott emberiség anyja. Halála által Jézus adott életet neki.

Vedd fontolóra: 1. Miért nem voltak az emberek méltók arra, hogy Isten népe legyenek? 2. Mit tett Jézus azért, hogy az emberek Isten szent népévé legyenek? 3. Mit kötött velük az Isten Jézus vérének kedvéért? 4. Hasonlítsd össze Éva megteremtését az Egyház születésével.

81. Mit tett kereszthalála által Jézus az ő egyházáért?

Kereszthalála által Jézus életet adott az ő egyházának.

Útravaló: Krisztus az Egyházat vére árán vette meg, tehát mindig hálás leszek azért, hogy az Egyházhoz tartozhatom.

Isten szava: „Krisztus szerette az Egyházat és odaadta magát érette, hogy megszentelje" (Ef. 5, 25-26). — „Uram, a te véreddel váltottál meg minket Istennek minden törzsből, nyelvből, népből és nemzetből és királyságá tettél minket Istenünknek" (Jel. 5, 9-10).

Feladat: 1. Olvasd el a Szentírásban a Sínai hegyen kötött szövetség történetét. Írd egy papírlap felső baloldalára: Ószövetség, jobboldalára: Újszövetség. Írd alájuk a feleletet a következő kérdésekre: a) hol kötötte Isten az Ószövetséget és hol az Újat? b) kivel kötötte az Ószövetséget és kivel az Újat? c) kinek a közvetítésével kötötte az Ószövetséget és kivel az Újat? d) mit áldoztak az Ószövetség és mit az Újszövetség megkötésénél? 3. Minek az ünneplésén részesülünk az Újszövetség áldozatában?

47. Feltámadása után Jézus Krisztus bevégezte egyházának alapítását

Feltámadása után Jézus negyven napon át megjelent apostolainak és tanítványainak és beszélt nekik Isten országáról. Megparancsolta, hogy ne hagyják el Jeruzsálemet, hanem várjanak ott az Atya Ígéretére. Ezt mondotta: „Veszitek majd a reátok lejövő Szentlélek-

nek az erejét és tanúim lesztek Jeruzsálemben és egész Judeában és Szamariában és a föld határáig." (Lásd: Ap. Csel. 1, 3-8)

+

Feltámadása után ezt mondotta Jézus az apostoloknak: „Amint engem küldött az Atya, én is úgy küldelek titeket" (Jn. 20, 21). Rájuk bízta a feladatot, amit ő kapott az Atyától. Az Egyháznak az a feladata, hogy Istent dicsőítse és az embereket az örök boldogságra vezesse.

Mielőtt Jézus a mennybe szállott, ezt mondotta az apostoloknak: „Minden hatalom nekem adatott a mennyben és a földön. Menjetek tehát, tanítsatok minden népet, megkeresztelve őket az Atya és Fiú és Szentlélek nevében, és tanítsátok őket mindannak megtartására, amit parancsoltam nektek. Íme, én veletek vagyok mindennap a világ végezetéig" (Mt. 28, 18-20). Jézus ezekkel a szavakkal adott ünnepélyes megbízatást az apostoloknak és utódaiknak arra, hogy minden népet tanítsanak, megszenteljenek és vezessenek. Egyházára bízta a tanító, papi és kormányzó hivatalt.

Jézus ezt mondotta Péternek: „Legeltesd az én bárányaimat! Legeltesd az én juhaimat!" (Jn. 21, 15-17) E szavakkal tette Pétert földi helytartójává és az Egyház látható fejévé; teljhatalmat adott neki és utódainak, hogy az egész nyájat vezessék, mígnem ő visszatér.

Mennybemenetele óta Krisztus az Atya jobbján trónol, mint egyházának Ura. Benne működik mint mennyei Tanító, Főpap és Pásztor, mígnem a világ végén visszatér. Krisztus az Egyház láthatatlan feje.

Pünkösd napján Krisztus az Atyától elküldötte egyházának a Szentlelket. A Szentlélek által betöltötte az Egyházat isteni életével és erőt adott neki, hogy a rábízott feladatokat végbe vigye.

Vedd fontolóra: 1. Kitől kapta Jézus a feladatot, amelyet egyházára bízott? 2. Kit tett Jézus az Egyház látható fejévé? 3. Ki az Egyház láthatatlan feje? 4. Mit tett Jézus Pünkösdkor az ő egyházáért?

82. *Mivégre alapította Krisztus az Egyházat?*

Krisztus avégre alapította az Egyházat, hogy az Istent dicsőítse és az embereket az örök boldogságra vezesse.

83. *Milyen szavakkal küldötte világgá Jézus az apostolokat?*

Jézus ezt mondotta az apostoloknak: „Minden hatalom nekem adatott a mennyben és a földön. Menjetek tehát, tanítsatok minden népet, megkeresztelve őket az Atya és Fiú és Szentlélek nevében, és tanítsátok őket mindannak megtartására, amit parancsoltam nektek. Íme, én veletek vagyok mindennap a világ végezetéig."

84. *Milyen hármas hivatalt bízott Jézus az ő egyházára?*

Jézus az ő egyházára a tanító, papi és kormányzó hivatalt bízta.

85. *Jézus milyen szavakkal tette Pétert egyházának főpásztorává?*

Jézus ezt mondotta Péternek: „Legeltesd az én bárányaimat! Legeltesd az én juhaimat!"

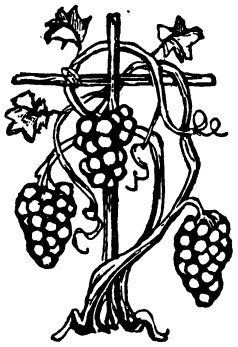
86. *Miáltal végezte be Jézus az ő egyházának alapítását?*

Jézus az ő egyházának alapítását azzal végezte be, hogy elküldte neki a Szentlelket.

Útravaló: Az Isten tiszteletére egybegyűlt közösséget szentnek tekintem, mert ez az Isten népe: Krisztus van a középen és betölti a Szentlélek.

Isten szava: „Ahol ketten vagy hárman összejönnek az én nevemben, ott vagyok közöttük" (Mt. 18, 20).

Feladat: 1. Melyik apostol nem élt már Pünkösdkor? 2. Ki lépett helyébe? 3. Melyik apostol csatlakozott később az addigiakhoz? 4. Miként lépett elő Péter, mint az Egyház feje a) Mátyás apostol választásánál, b) Pünkösd napján, c) a jeruzsálemi apostoli zsinaton? 5. Mit olvastál a Szentírásban az első keresztények életéről? 6. Milyen kiváltságos kegyelmeket és adományokat adott a Szentlélek az első keresztényeknek?

48. Az Egyház Krisztus titokzatos teste

Szent Pál írja: „Amint egy testben sok tag van, de nem ugyanaz a feladata minden tagnak, aképpen sokan egy test vagyunk Krisztusban, egyenkint azonban egymásnak tagjai vagyunk" (Róm. 12, 4-5).

+

Az Egyház tagjai úgy vannak összekötve egymással, mint a testnek a tagjai. Ezért nevezi Szent Pál testnek az Egyházat.

Ennek a testnek a feje Krisztus, a mi mennyei Urunk. Az egész testet ő tartja össze, ő vezeti és ő élteti. Ezért nevezi Szent Pál az Egyházat Krisztus testének.

Az éltető erő, amely ezt a testet áthatja, a Szentlélek. Krisztusból, a főből árad szét a tagokba. Ő köti össze a tagokat a fővel és egyiket a másikkal. A Szentlélek az Egyház Lelke.

Ennek a testnek a tagjai a hívők. Mindannyiuknak szeretniök kell Krisztust mint a Főt és keresztény társaikat mint az ő tagjait, imádságban és áldozatban összekapcsolódva a Fővel és a tagokkal. Minden tagnak törekednie kell arra is, hogy különleges feladatait felismerje és hűségesen teljesítse.

Midőn megkereszteltek minket, Jézus Krisztus Titokzatos Testének tagjaivá lettünk. A keresztségben válunk az Egyház tagjaivá.

Vedd fontolóra: 1. Miért nevezzük az Egyházat testnek? 2. Miért nevezzük Krisztust az Egyház fejének? 3. Miért nevezzük a Szentlelket az Egyház Lelkének? 4. Mi a feladata Krisztus teste tagjainak? 5. Miáltal váltunk Krisztus Titokzatos Testének tagjaivá?

87. Mit tanít Szent Pál az Egyházról?

Szent Pál azt tanítja, hogy az Egyház Krisztus teste: Krisztus a fő, mi vagyunk a tagok.

Útravaló: Nemcsak magamnak akarok élni, hanem Krisztus testének minden tagjáért is.

Isten szava: „Ő a fő: Krisztus. Ő az, aki az egész testet egybekapcsolja és összetartja" (Ef. 4, 15-16).

Az Egyház életéből: 1943-ban XII. Piusz pápa apostoli körlevelet bocsátott ki Krisztus Titokzatos Testének tanáról.

Feladat: 1. Miként működnek együtt Krisztus testének tagjai a fővel a) a szentmise-áldozat bemutatásánál, b) a pogányok megtérítésében? 2. Kiknek van különleges feladatuk az egyházközségben? 3. Készíts magadnak hálaadó és kérő imádságot e tétel tartalmából.

49. Az Egyház szent szervezete

Pünkösd után elmentek az apostolok, hirdették az Evangéliumot és egyházközségeket alapítottak. Alkalmas férfiakat választottak, rájuk tették kezüket és püspökké rendelték őket. Így tette Szent Pál Timóteust Efezus, Titust pedig Kréta püspökévé. (Lásd: 1 Tim. 1, 3; Tit. 1, 5). — Péter missziós útján Rómába ment és ennek a városnak a püspöke lett. Itt halt vértanúhalált 67 tájékán. Sírja fölött emelkedik ma a Szent Péter bazilika.

+

Krisztus Titokzatos Testében nem minden tagnak egyazon a feladata; vannak előljárók és vannak alárendeltek. Az első előljárók Péter és az apostolok voltak.

Krisztus azt akarta, hogy egyháza a világ végezetéig fennmaradjon. Ezért kell fennmaradniok a hivataloknak is, amelyeket Péterre és a többi apostolra bízott. Krisztus akarata, hogy az Egyházat mindenkor e l ő l j á r ó k kormányozzák.

Az Egyház előljárói a pápa és a katolikus Egyház püspökei. Ők az apostolok utódai. Krisztus nevében gyakorolják a tanító, papi és kormányzó hivatalt. — Néha egybegyűlnek a világ összes püspökei, hogy a pápa vezetésével fontos kérdésekről tanácskozzanak és határozzanak. Az Egyház előljáróinak ezt a gyűlését e g y e t e m e s z s i n a t n a k nevezzük.

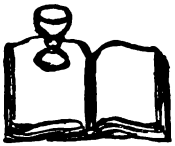

A p á p a az egész Egyház látható feje. Ő Szent Péter utóda a legfőbb tanító és kormányzó hivatalban. (Primatus.) Mivel Péter mint Róma püspöke halt meg, Róma püspöke az ő törvényes utóda. Minden püspök, pap és hivő az ő vezetése alatt áll.

A p ü s p ö k az Egyház egy részét vezeti. Ezt a részt püspökségnek vagy egyházmegyének nevezzük. A püspökségek egyházközségekre vannak felosztva. Az egyházközségek élére p l é b á n o s t állít a püspök. A plébános az egyházközség híveinek lelki atyja.

Előljáróik vezetésével a h i v ő k n e k is részt kell vállalniok az Egyház feladataiból. Családjukban, munkahelyükön és a közéletben kell megtenniök mindent Isten dicsőségéért és embertársaik üdvösségéért. (Világi apostolkodás.)

Vedd fontolóra: 1. Miért vezetik az Egyházat előljárók? 2. Kik az Egyház előljárói? 3. Mi az egyetemes zsinat? 4. Mi a püspökség vagy egyházmegye? 5. Ki áll az egyházközség élén? 6. Hogyan vállalnak részt a hivők az Egyház feladataiból?

88. Kik az Egyház előljárói?

Az Egyház előljárói a pápa és a püspökök.

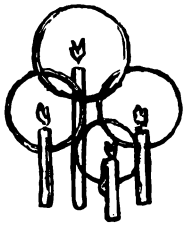
89. Mi a pápa méltósága?

A pápa Szent Péter utóda, Krisztus földi helytartója és az Egyház látható feje.

90. Mik a katolikus Egyház püspökei?

A katolikus Egyház püspökei az apostolok utódai.

Útravaló: A pápát mint Krisztus földi helytartóját tisztelem, imádkozom érte és hűséges leszek hozzá.

Isten szava: „Engedelmeskedjetek előljáróitoknak és vessétek magatokat alájuk, mert ők őrködnek lelketek felett és nekik kell számot adniok róla" (Zsid. 13, 17).

Magyarázat: Az Egyházat „római katolikus Egyháznak" nevezzük, mert feje a törvényes római püspök. Ez a szó: „pápa" annyit jelent, mint atya. A pápát szentatyának is nevezzük, mert szent hivatala, hogy az Egyházat mint egy atya vezesse.

Más hivatalok az Egyházban: A bíborosok (kardinálisok) segítenek a pápának az Egyház kormányzásában. A pápa halála után ők választják az új pápát. — Az általános helynök (vikárius generális) és a székeskáptalan (dómkapitulum) tagjai segítenek a püspöknek egyházmegyéje kormányzásában. Sok egyházmegyében segédpüspök is van, aki a püspök megbízásából az egyházi rend és a bérmálás szentségét kiszolgáltatja. — A káplánok a plébánosok segítői.

Több plébánia együttesen egy esperesi kerület. Ennek élén az espereS áll. Több püspökség rendszerint egy egyháztartomány, amit érsekségnek nevezünk. Ennek élén az érsek áll.

Feladat: 1. Hogy hívják a mostani pápát? 2. Hol lakik? 3. Hogy hívják a mi püspökünket? 4. Hol lakik? 5. Hol van a mi püspöki székesegyházunk? 6. Hogy hívják a mi plébánosunkat? 7. Kik még azok a papok, akik egyházközségünkben működnek? 8. Ki segít még rajtuk kívül plébánosunknak? 9. Mi a mi szomszédos plébániánk neve? 10. Melyik esperesi kerülethez tartozik a plébániánk? 11. Rajzold le a püspök süvegét (mitráját), pásztorbotját, mellkeresztjét és gyűrűjét. 12. Milyen színű a ruhája a) a pápának, b) a kardinálisnak, c) a püspöknek, d) az áldozópapoknak? Rajzold le az Egyház szervezetének áttekinthető vázlatát.

AZ EGYHÁZ MŰKODÉSE

Az Egyház az egész világon teljesíti Krisztustól kapott megbízatását. Gyakorolja a tanító hivatalt, vagyis hirdeti az Evangéliumot és tanítja az embereket. Gyakorolja a papi hivatalt, vagyis a szent liturgiában dicsőíti az Istent és kiosztja az ő kegyelmeit. Gyakorolja a kormányzó hivatalt, vagyis a mennybe vezet minket.

50. Az Egyház hirdet és tanít

Egyik térítő útján Szent Pétert egy istenfélő századoshoz, Kornéliuszhoz hívatták. Elment hozzá és beszélt neki és egész házanépének a megfeszített Krisztusról, aki feltámadott és ismét el fog jönni, mint a világ Bírája. Miközben Péter beszélt, a Szentlélek leszállott mindenkire, aki a beszédet hallgatta. Ekkor Péter elrendelte, hogy keresztelják meg őket Jézus Krisztus nevében. (Lásd: Ap. Csel. 10)

+

Az Egyház az egész világon **hirdeti** az örömhírt (az Evangéliumot) és **tanít** minket. Tanító munkáját a prédikációban és a hitoktatásban végzi és szent liturgiájában egyre közelebb vezet minket a hit titkaihoz.

Az Egyház által **Krisztus** szól hozzánk. Az ő szavát hirdeti, az ő megbízásából tanít, az ő Szentlelke világosítja meg.

Az Egyház tanító hivatala a **pápából** és a vele egyesült **püspökökből** áll. Az ő feladatuk, hogy Krisztus tanítását hamisítatlan épségben megőrizzék és tévedhetetlenül hirdessék. Midőn a pápa és a püspökök egyetértésben hittételnek, vagyis dogmának nyilvánítanak egy igazságot, tévedhetetlenek, mivel Krisztus a Szentlélek által megóvja egyházát a tévedéstől. Egyetemes zsinaton határoznak arról, hogy valamely tanítás Isten kinyilatkoztatása-e vagy sem, és hogy igaz-e vagy téves.

Az Egyház legfőbb tanítója a **pápa**. Nélküle zsinat nem határozhat tévedhetetlenül. Ám a pápa egyedül is határozhat tévedhetetlenül. A pápa tévedhetetlen, amikor a hit és erkölcs dolgában határoz és előírja, hogy határozatát az egész Egyház elfogadja. Krisztus mondotta Péternek: „Könyörögtem érted, hogy meg ne fogyatkozzék a hited és hogy megerősítsd testvéreidet" (Lk. 22, 32).

A **püspök** az egyházmegye híveit főként a tőle előírt katekizmus által, prédikációkkal és pásztorlevelekkel tanítja. Az egyházmegye papjai az ő megbízásából prédikálnak és tanítanak.

A **hívők** kötelessége, hogy szavukkal és példájukkal segítsék embertársaikat abban, hogy az igaz hitet megismerjék és a szerint éljenek. Ez különösen a szülők, tanítók és világi hitoktatók hivatása.

Vedd fontolóra: 1. Mi által tanít minket az Egyház? 2. Miért mondhatjuk, hogy Krisztus szól hozzánk, midőn az Egyház tanít? 3. Miből mutatkozik meg az, hogy a pápa az Egyház legfőbb tanítója? 4. Miként tanít minket a püspök? 5. Kik azok a hivők, akiknek különösen hivatásuk másokat a hitre oktatni?

91. Miért tévedhetetlen az Egyház?

Az Egyház tévedhetetlen, mert Krisztus a Szentlélek által megóvja a tévedéstől.

92. Kikből áll az Egyház tanító hivatala?

Az Egyház tanító hivatala a pápából és a vele egyesült püspökökből áll.

93. Mi az Egyház tanító hivatalának feladata?

Az Egyház tanító hivatalának az a feladata, hogy Krisztus tanítását megőrizze és tévedhetetlenül hirdesse.

94. Mikor tévedhetetlen a pápa?

A pápa akkor tévedhetetlen, amikor a hit és erkölcs dolgában határoz és előírja, hogy határozatát az egész Egyház elfogadja.

Útravaló: Tisztelettel hallgatok a pápára és a püspökökre, különösen, amikor apostoli körlevelekben és pásztorlevelekben szólanak hozzám. Az ő szavuk Krisztus szava.

Isten szava: Jézus ezt mondotta az apostoloknak: „Aki titeket hallgat, engem hallgat, és aki titeket megvet, engem vet meg; aki pedig engem megvet, azt veti meg, aki engem küldött" (Lk. 10, 16). — Mielőtt Jézus elbúcsúzott tanítványaitól, ezt mondotta: „Kérni fogom az Atyát, és más Vigasztalót ad nektek, hogy veletek legyen mindörökké, az Igazság Lelkét. Megtanít majd titeket mindenre és eszetekbe juttat mindent, amit mondottam nektek" (Jn. 14, 16-17/26). — Pál az Egyházat az „igazság oszlopának és szilárd alapjának" mondja (1 Tim. 3, 15).

Az Egyház életéből: Az Egyház eddig húsz egyetemes zsinatot tartott. A két utolsó a tridenti (1545-63) és a vatikáni zsinat volt (1869-70). A vatikáni zsinaton hirdették ki ünnepélyesen a pápa tévedhetetlenségének hittételét.

Egy megtért hívő szava: „Az élet legfontosabb kérdéseire világos és határozott választ csak a katolikus Egyháztól kapok. Ezért lettem katolikus" (Chesterton).

Válaszod az ellenvetésekre: Némelyek így beszélnek: „A pápa nem tévedhetetlen, mert minden ember vétkezhet és tévedhet." — Ezt válaszold: „Az igaz, hogy a pápa vétkezhet és tévedhet is, midőn a maga személyes véleményét mondja. De midőn mint az Egyház legfőbb tanítója a hit és erkölcs dolgában hoz határozatot, tévedhetetlen, mert a Szentlélek megóvja a tévedéstől."

Feladat: 1. A hit hirdetésére milyen eszközöket használ fel az Egyház? 2. Hogyan történik a hithirdetés a) a templomokban, b) az iskolákban, c) a családban, d) az ifjúság körében? 3. Mit tudok én abban segíteni, hogy mások a katolikus hitet jobban megismerjék?

51. Az Egyház a Szentírásból és a szájhagyományból meríti tanítását

Szent Pál inti híveit: „Testvérek, legyetek állhatatosak és tartsátok erősen a hagyományokat, amelyeket akár élő szavunkból, akár levelünkből tanultatok" (2 Tessz. 2, 14).

+

Amit az Egyház tanít nekünk, Istentől, minden igazság forrásából jön. Azt adja tovább, amit Isten kinyilatkoztatott és amit kezdettől fogva tanítottak és hittek az Egyházban. Szent Pál mondja: „Azt közöltem veletek, amit magam is kaptam" (1 Kor. 15, 3). Az Egyház a Szentlélektől vezetve az idők folyamán számos igazságot pontosabban is meghatározott, főként olyan esetekben, amikor ezeket az igazságokat támadások érték. Krisztus megígérte az Egyháznak: „Az Igazság Lelke eligazít titeket minden igazságban" (Jn 16, 13).

Kinyilatkoztatásainak nagy részét Isten felíratta szent könyvekben. E könyvek íróit a Szentlélek által ihlette írásra és munkájuk közben úgy támogatta őket, hogy tévedhetetlen igazsággal írják mindazt, amit Isten általuk közölni akart velünk. Ezeknek az írásoknak Szentírás vagy Biblia (vagyis könyv) a nevük. Mivel a Szentírás Isten ihletéséből keletkezett, Isten a szerzője. A Szentírás Isten szava.

A Szentírásnak azokat a részeit, amelyeket Krisztus előtt írtak, Ószövetségnek, azokat a részeit, amelyeket Krisztus után írtak, Újszövetségnek nevezzük.

Az Egyház úgy őrzi a Szentírást, mint egy nagy kincset. A Szentlélek segítségével tárja elénk és magyarázza nekünk. Az Egyház megkívánja tőlünk, hogy Isten szavát szorgos figyelemmel hallgassuk és szívesen olvassuk a Szentírást. Ezért szükséges, hogy a keresztények házában legyen Biblia vagy legalábbis Újszövetség. Mindazonáltal a Szentírásnak

csak azoknak a fordításait szabad használnunk, amelyeket az Egyház jóváhagyott.

Abból, amit Isten kinyilatkoztatott, nem minden igazság van feljegyezve a Szentírásban. Számos igazságot csak szóval tanítottak az apostolok, amelyet aztán az Egyház mint drága örökséget tovább adott. Ezeket az igazságokat közös néven szájhagyománynak nevezzük. Nagy részüket az apostoli idők után csakhamar feljegyezték szent és tudós férfiak, az egyházatyák.

A Szentírás és a szájhagyomány hitünk két forrása. Az Egyház a Szentlélek segítségével mind a kettőt hamisítatlan épségben őrzi és belőlük meríti tanítását.

Vedd fontolóra: 1. Honnét ered az Egyház tanítása? 2. Miért Isten szava a Szentírás? 3. Miért nem elég, ha csak abban hiszünk, ami a Szentírásban áll? 4. Hogyan nevezzük azokat az igazságokat, amelyeket az apostolok csak szóval tanítottak, de nem írtak le?

95. *Miből meríti tanítását az Egyház?*

Az Egyház a Szentírásból és a szájhagyományból meríti tanítását.

96. *Miféle könyveket tartalmaz az Ószövetség?*

Az Ószövetség történeti, oktató és prófétai könyveket tartalmaz.

97. *Milyen könyveket tartalmaz az Újszövetség?*

Az Újszövetség a négy Evangéliumot, az Apostolok Cselekedeteit, az apostolok leveleit és a Titkos Jelenések könyvét tartalmazza.

98. *Mi a négy evangélista neve?*

A négy evangélista neve: Máté, Márk, Lukács és János.

Útravaló: Csak tisztelettel veszem kezembe a Szentírást és mielőtt olvasnám, kérem Istent, hogy szavát jól megértsem és örömest kövessem. — Megveszem vagy ajándékba kérem az újszövetségi Szentírást. Velem legyen egész életemben.

A szentek tanításából: „Midőn imádkozol, te szólasz Istenhez. Midőn a Szentírást olvasod, Isten szól tehozzád" (Szent Ágoston). — „Aki nem ismeri a Szentírást, nem ismeri Krisztust" (Szent Jeromos).

Imprimatur: Hogy az Egyház engedélyezte a Szentírásnak vagy más vallásos könyvnek a kiadását, abból tudjuk meg, hogy írva áll benne az Egyház engedélye a nyomtatásra, vagyis az „Imprimatur".

Válaszod az ellenvetésekre: Némelyek így beszélnek: „A Szentírás magában is elegendő." — Ezt válaszold: „Először is, a Szentírásban nincsen minden benne, amit Isten kinyilatkoztatott. János írja: „Van még sok egyéb is, amit Jézus cselekedett. Ha egyenkint mindet megírnák, azt vélem, maga a világ sem tudná befogadni a könyveket, amelyeket írni kellene" (Jn. 21, 25). Pál írja: „Tartsátok erősen a hagyományokat, amelyeket akár élő szavunkból, akár levelünkből tanultatok" (2 Tessz. 2, 15). Másodszor, a Szentírásban sehol sincs szó arról, hogy milyen könyvek tartoznak bele. Ezt mi csak a szájhagyományból tudjuk.

Az Ószövetség könyvei: 1. Történeti könyvek. A legfontosabbak: Mózes öt könyve, Józsue könyve, a Bírák könyve, a Királyok könyvei, a Makkabeusok könyvei. 2. Oktató könyvek. A legfontosabbak: Jób könyve, Zsoltárok könyve, Bölcsesség könyve. 3. Prófétai könyvek. A legfontosabbak a négy nagy próféta: Izaiás, Jeremiás, Ezekiel és Dániel könyvei.

Az Újszövetség könyvei: 1. A négy Evangélium és Szent Lukácstól az Apostolok Cselekedetei. 2. Szent Pál tizennégy levele és más apostolok: Jakab, Péter, János és Júdás Tádé hét levele. 3. Szent Jánostól a Titkos Jelenések könyve.

52. A világ térítése

Mennybemenetele előtt ezt mondotta Jézus az apostoloknak: „Menjetek el az egész világra és hirdessétek az Evangéliumot minden teremtménynek. Aki hisz és megkeresztelkedik, üdvözül, aki nem hisz, elkárhozik" (Mk. 16, 15-16).

+

A hittérítés az Egyház egyik legfontosabb feladata. Még mindig sok millió ember vár Krisztus örömhírére. Azonkívül a hitetlenség manapság behatol a legtávolabbi országokba is, elrabolva az emberektől még azt a keveset is, amit Istenről tudtak. Krisztus szeretetének kell sürgetnie minket és mindent meg kell tennünk, hogy a pogányok is megismerjék az igazságot és megkapják a hitet.

A missziós területeken papok, szerzetesek, világi hitoktatók, orvosok dolgoznak segítőtársaikkal együtt. A hittérítők egy része keresztény országokból jön, más része a missziós területről származik. Azon fáradoznak, hogy a prédikáció és tanítás, az imádság és Istentisztelet, az ifjúság nevelése és a betegek ápolása által az embereket Krisztusnak megnyerjék.

Mindannyiunknak segítenünk kell abban, hogy az Úr térítő parancsa teljesüljön. Hittérítők és megtértek a mi segít-

ségünket várják. A legnagyobb segítség, amit adhatunk, az imádság és az áldozat, mert kegyelem nélkül senki sem juthat Krisztushoz. Azonkívül segíthetjük és segítenünk is kell a hittérítők munkáját azáltal is, hogy pénzt vagy más adományokat ajánlunk fel, megvesszük és terjesztjük a missziós újságokat, pénzt gyűjtünk és beszélünk a missziókért. A pénz templomok, iskolák és kórházak építésére, a hittérítők eltartására és új missziós telepek alapítására szükséges.

A k i m i s s z i ó b a a k a r m e n n i, örvendeznie kell, hogy közreműködhet Krisztus országának gyarapításában, azonkívül egészségesnek és a térítő munkára képesnek kell lennie. Nagy kegyelem, ha valakit az Isten a hittérítésre szólít. Midőn Isten hívását érzi, örömmel kell mennie a misszióba.

Vedd fontolóra: 1. Miért egyik legfontosabb feladata az Egyháznak a térítés? 2. Kik dolgoznak a misszíókban? 3. Hogyan fáradoznak a hittérítők azon, hogy az embereket Krisztusnak megnyerjék? 4. Mire szükséges a misszóknak gyűjtött pénz? 5. Milyennek kell annak lennie, aki misszióba akar menni?

99. *Mivel segítheti minden keresztény a missziós területek hithirdetőit?*

A missziós területek hithirdetőit minden keresztény imádsággal, adományokkal és meggyőző beszéddel segítheti.

Megfogadom: Mennyire szégyenkeznem kellene, ha megfeledkezném a hittérítőkről. De én mindennap imádkozni akarok értük és rendszeresen segítem őket adományaimmal is.

Az Egyház életéből: Október utolsóelőtti vasárnapja a Missziós vasárnap, Aprószentek ünnepe pedig, vagy az erre következő vasárnap, a gyermekek misszós napja. (A Szent Gyermekség világnapja). — A világmisszió védőszentjei Xavéri Szent Ferenc és Kis Szent Teréz.

Számadatok a misszíókból: Az emberiségnek több mint a kétharmada még nem keresztény. Évenként körülbelül 17 millió gyermek születik, aki nem ré-

szesül a keresztségben. — 1950-ben több mint 26.000 pap, 9.000 szerzetes és 61.000 szerzetesnő dolgozott a missziókban. Felerészt már a missziós területekről származnak. 2.500.000 hittanuló készült a keresztelésre.

A legfontosabb missziós egyesületek: A hittérítés előmozdítására missziós egyesületek alakultak. A legfontosabbak: „A szent gyermekség pápai műve", „A hitterjesztés pápai műve", „A Szent Péterről nevezett pápai mű bennszülött papság kiképzésére". A Szentatya kívánsága, hogy minden katolikus gyermek a „Szent gyermekség művének" tagja legyen. A tagok naponként imádkoznak egy Udvözlégyet, amelynek végén ezt mondják: „Szűz Mária, könyörögj érettünk és a pogány gyermekekért." Ezenkívül havonként felajánlanak egy kis pénzbeli támogatást a misszióknak. A „Szent gyermekség pápai művének" ez a jelszava: „A föld minden gyermekének Isten gyermekévé kell lennie."

Feladat: 1. Kit ismersz a nagy hittérítők közül? 2. Hol hirdették hitünket? 3. Kik voltak a mi hazánk hithirdetői? 4. Milyen missziós rendeket ismersz? 5. A mi osztályunk mit tehet a missziókért?

Aki nem ég,
fel nem lobbanthat egyebeket.

Pázmány Péter

53. Az Egyház szent liturgiája

Az Apostolok Cselekedeteiben ezt olvassuk az első keresztények életéről: „Naponként egy szívvel-lélekkel időztek a templomban, házankint végezték a kenyérszegést, vigadozással és a szív egyszerűségével vették magukhoz az eledelt. Dicsérték az Istent és az egész nép szeretetében állottak" (Ap. Csel. 2, 46-47).

+

Az Isten tisztelete az Egyház legszentebb feladata. Az Egyház a szent liturgiában áldja és dicséri az Istent, hálát ad jóságáért, engeszteli a bűnökért és könyörög adományaiért. A szent liturgia legmagasabb cselekménye az Eukarisztia ünneplése.

Midőn Istentiszteletre gyűlünk egybe, Krisztus közöttünk van. Ő a mi Főpapunk; az áldozati oltárnál álló pap csak helyettese neki. — Mivel Krisztus a mi Főpapunk, „Jézus Krisztus, a mi Urunk által" imádkozunk és mutatjuk be áldozatunkat.

Az Egyház Istentiszteletén megtelünk mennyei kegyelemmel. Imáiban az Egyház világosságot és kegyelmet kér azoknak is, akik nem tartoznak az Egyházhoz.

A hivőknek egyesülniök kell az Egyház Istentiszteletében, vele együtt kell résztvenniök az imádságban és az áldozat bemutatásában. A keresztségben kaptak erre hivatást és képességet. Mi-

nél tökéletesebben vesznek benne részt az egyesek, annál nagyobb az Isten dicsőítése és valamennyien annál több kegyelmet kapnak Istentől.

Vedd fontolóra: 1. Mit művel az Egyház a szent liturgiában? 2. Miként kell a hivőknek az Egyház Istentiszteletében együtt működniök? 3. Ki által imádkozik az Egyház Istenhez? 4. Milyen adományt nyerünk a szent liturgiában?

100. Mi az Egyház legszentebb feladata?
Az Egyház legszentebb feladata az Isten tisztelete.

Útravaló: Lelkesen akarok részt venni egyházközségem liturgikus életében. Az Istentiszteletre mindig imakönyvvel megyek.

Isten szava: „Ti választott nemzetség, királyi papság, Istennek szerzett szent nép vagytok, hogy annak csodáit hirdessétek, aki sötétségből az ő csodálatos világosságára hívott titeket" (1 Pét. 2, 9).

A pápák tanításából: „Sürgető szükségesség, hogy a hivők ne csupán idegen és néma nézők legyenek, hanem érintse meg őket legbensejükben a liturgia szépsége, hogy az előírt szabályok szerint válaszoljanak az áldozópapnak és a kórusnak." (XII. Piusz pápa „Mediator Dei" kezdetű apostoli körlevele.)

Körmenetek és zarándoklatok: Bizonyos napokon, például a keresztjáró napokon és Úrnapján, végigvonulunk az utcákon és mezőkön, hogy hitünket nyilvánosan megvalljuk, Istent közösen dicsérjük és áldásáért könyörögjünk. Ezt a fölvonulást k ö r m e n e t n e k (processziónak) nevezzük. A hivők már réges-régtől mentek zarándokként szent helyekre, például Rómába, Jeruzsálembe, vagy más helységekbe, ahol Isten különösen tapasztalható módon hallgatta meg a hivők imáját. (Kegyhelyek.) Ezek a hivők z a r á n d o k l a t o t tartanak.

Feladat: 1. Minémű Istentiszteleteket ismersz? 2. Miként működnek együtt a szentmise-áldozatban a) az áldozópap, b) a ministránsok, c) a felolvasók, d) az énekesek, e) az orgonás, f) a hívek? 3. Mit kell a hivőknek tenniök a) az evangéliumnál, b) a Dominus vobiscumnál, c) az imák felolvasásakor, d) amikor ének hangzik fel, e) amikor a pap az előéneket (prefáció) és a Miatyánkot (Pater noster) énekli? 4. Rajzolj liturgikus szereket, ruhákat és egyéb eszközöket, amelyeket az Istentiszteleteken használnak.

54. Az Egyház szentségeket oszt ki

Szent Pál Efezusban tanítványokra lelt, akik a Szentlélekről eladdig semmit sem hallottak. Megkérdezte őket: „Hát ti kiben vagytok megkeresztelkedve?" Ezt válaszolták: „Jánosnak a keresztségében." Ekkor Pál ezt mondotta: „János a bűnbánat keresztségével keresztelte a népet, mondván, hogy abban higgyenek, aki ő utána jön, vagyis Jézusban." Ezeket hallván megkeresztelkedtek az Úr Jézus nevében. Amidőn Pál rájuk tette kezét, leszállott rájuk a Szentlélek." (Lásd: Ap. Csel. 19, 1-7)

Az Egyház kiosztja a hét szentséget, hogy életünk legyen és bőségben legyen. Megkeresztel minket, hogy megszabaduljunk bűneinktől és Isten gyermekei legyünk. Megbérmál minket, hogy a Szentlélek által megerősítsen. A szent Eukarisztiában az Élet Kenyerével táplál minket. A bűnbánat szentségében feloldozást ad bűneinkre. A betegeknek a szent kenetet adja, hogy testben és lélekben megerősödjenek. Az egyházi rend szentségében megadja a papi teljhatalmat és a papi élethez és működéshez szükséges kegyelmet. A házasság szentségében egész életre szóló szent kötelékben egyesíti a jegyeseket.

Minden szentségnek van egy külső ismertető jele, például a keresztségnek a vízzel való leöntés és az e közben mondott szavak. A külső jel egy bizonyos belső kegyelmet jelez és egyúttal adományoz. Ezeket a kegyelmet adó szent jeleket Jézus Krisztus rendelte.

A szentségekben Krisztus, a mi Főpapunk működik; az emberek, akik a szentségeket kiosztják, az ő eszközei. Krisztus a szentségekben azokat a kegyelmeket adja meg nekünk, amelyeket a kereszten kiérdemelt.

Némely szentség eltörölhetetlen jegyet nyom a lélekbe. A keresztségben Krisztus tanítványának, a bérmálásban Krisz-

tus bajnokának, az egyházi rendben Krisztus papjának a jegyét kapjuk meg. Ezekben a szentségekben tehát csak egyszer részesülhetünk.

A szentségeket méltó módon kell fogadnunk. Aki a keresztség vagy a bűnbánat szentségében óhajt részesülni, annak előbb meg kell bánnia bűneit. A többi szentséget csak akkor szabad magunkhoz vennünk, ha lelkünket a kegyelem már megszentelte. — Aki méltatlanul vesz magához egy szentséget, nem részesül a belső kegyelemben, sőt halálos bűnt, szentségtörést követ el. Aki viszont méltó módon veszi magához a szentségeket, a Megváltó forrásaiból örök életet merít. Minél nagyobb a szeretet, annál bőségesebb a kegyelem.

Vedd fontolóra: 1. Milyen kegyelmeket kapunk az egyes szentségekben? 2. Ki működik a szentségekben? 3. Mit jeleznek a külső jelek? 4. Mely szentségekben lehet csak egyszer részesülnünk? 5. Miért részesülhetünk bennük csak egyszer? 6. Mi a feltétele annak, hogy a keresztség és a bűnbánat szentségében részesüljünk? 7. Mi szükséges ahhoz, hogy a többi szentségeket magunkhoz vegyük?

101. Melyik a hét szentség?

A hét szentség: 1. a keresztség, 2. a bérmálás, 3. a szent Eukarisztia, 4. a bűnbánat szentsége, 5. a betegek kenetének szentsége, 6. az egyházirend, 7. a házasság.

102. Mi szükséges egy szentséghez?

Egy szentséghez szükséges
1. a külső jel,
2. a belső kegyelem,
3. Jézus Krisztus rendelése.

Útravaló: Krisztus nagy szeretettel kínálja nekem az ő szentségeit. Szeretetét nem akarom hűtlenül megsérteni: méltó módon és hálásan fogom magamhoz venni a szentségeket.

A szertartások: A Krisztus előírta jeleket az Egyház jelképes cselekményekkel bővítette. Például a keresztelés után a fehér ruhának és égő gyertyának átadása. A szertartásoknak az a célja, hogy a szentségek hatását még világosabban felismerjük és hogy áhítatunkat elmélyítsék.

Feladat: 1. Melyik az a három szentség, amelyben régente az újonnan megtértek ugyanazon a napon részesültek? 2. Melyik az a két szentség, amelyik két különleges állapotra van rendelve az Egyházban? 3. Rajzold le az egyes szentségek jelképeit.

55. Az Egyház áld és szentel

Egyszer az anyák Jézushoz vitték gyermekeiket, hogy kezét imádkozva rájuk tegye. A tanítványok azonban rájuk rivallottak. Jézus ekkor ezt mondotta: „Hagyjátok a kisdedeket hozzám jönni és ne tartsátok őket vissza tőlem, mert ilyeneké a mennyek országa." És karjába vette a gyermekeket, rájuk tette kezét és megáldotta őket. (Lásd: Mt. 19, 13-15; Mk. 10, 16)

+

Jézus megbízásából az Egyház Isten áldását könyörgi ránk és minden tárgyunkra, amit használunk. Megáldja a gyermekeket, anyákat, betegeket, a menyasszonyt az esküvőn és a híveket a szentmise-áldozat végén. Megáldja a házat és otthont, az ételt és italt, a szántóföldet és mezőt, az állatot és istállót, a műhelyt és szerszámot, az utakat és hidakat, a vasutat, gépkocsit és repülőgépet.

Némely ember és tárgy az Egyház különleges áldásával egészen Istennek és az ő szent szolgálatának van rendelve. Ezeket szenteli az Egyház. Az Egyház például felszenteli egy kolostornak az apátját, a szerzeteseket és szerzetesnőket. Megszenteli a templomot, az oltárt, a kelyhet és a paténát, az oltárterítőt és a liturgikus ruhákat, a vizet és a gyertyákat, a kereszteket és a képeket, érmeket és szent olvasókat, az orgonákat, a harangokat és a temetőket. A szentelt személyekkel és tárgyakkal különös tisztelettel kell bánnunk.

Az Egyház olykor ördögöt űz az emberekből és tárgyakból, hogy kivonja őket az ördög hatalmából. Például kiűzi az ördögöt a keresztelendőkből és az olyan emberekből, akiket a gonosz szellemek megszállva tartanak, vagy a vízből, midőn a keresztvizet és a szenteltvizet szenteli.

Amikor az Egyház áld és szentel, keresztet vet, mert a kereszt megváltásunk jele. A keresztvetésnél többnyire szenteltvizet is használ.

Az áldások, a szentelések és a szentelt dolgok a szentségekhez hasonlóak, ezért nevezzük ezeket szentelményeknek. A különbség annyi, hogy a szentelményeket nem Krisztus rendelte, mint a szentségeket, hanem az Egyház. Nem is az Istentől nekik adott erő által hatnak, mint a szentségek, hanem az Egyház közbenjárása által.

Amikor az Egyház áld és szentel, Istenhez könyörög a lélek és a test javáért és Isten védelmét kéri a gonoszság hatalma ellen. A szentelmények abban segítenek minket, hogy szentekként élhessünk e világon és mindent Isten dicsőségére és a mi üdvösségünkre használjunk.

Amikor az Egyház minket megáld vagy amikor szentelt tárgyakat használunk, bíznunk kell Isten jóságában és az Egyház imájában. Aki a segítséget nem Istentől, hanem csupán a külső jelektől várja, a babona vétkébe esik. — Minél odaadóbban fogadjuk az Egyház áldásait és minél nagyobb tisztelettel használjuk a szentelt tárgyakat, annál több kegyelmet kapunk Istentől.

A hívők is áldhatnak. A szülők megáldják gyermekeiket. Keresztény szokás némely tárgyra keresztet vetni, például megszegés előtt a kenyérre. A keresztvetéssel magunkat is megáldhatjuk.

Vedd fontolóra: 1. Kitől kapta az Egyház a hatalmat arra, hogy szenteljen, áldjon és ördögöt űzzön? 2. Mit áld meg az Egyház? 3. Mit szentel meg az Egyház? 4. Mikor végez ördögűzést az Egyház? 5. Rendszerint mit használ az Egyház a szenteléseknél és áldásoknál? 6. Minek nevezzük a szenteléseket és áldásokat a szentségekhez való hasonlatosságuk miatt? 7. A szentelmények miben különböznek a szentségektől?

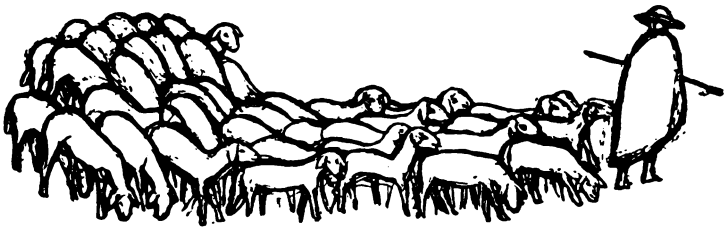
103. Miért könyörög az Egyház amikor szentel és áld?

Amikor az Egyház szentel és áld, Istenhez könyörög a lélek és test javáért és Isten védelmét kéri a gonoszság hatalma ellen.

Útravaló: Reggel felkelés után és este lefekvés előtt szentelt vizet veszek és megáldom magam a szent kereszt jelével.

Az Egyház életéből: „Ha jövünk és megyünk, ha tisztálkodunk, öltözködünk, eszünk, aludni készülünk vagy bármi mást teszünk, jelöljük meg homlokunkat a kereszt jelével." (Tertullianus).

Feladat: 1. Milyen szentelt tárgyak vannak a keresztény ember otthonában? 2. Mit szentel és áld az Egyház a) hamvazószerdán, b) virágvasárnap, c) húsvét éjjelén, d) Gyertyaszentelő Boldogasszony és e) Mária Mennybemenetelének ünnepén? 3. Mikor áldják meg a házakat? 4. Mire való a Balázs-áldás? 5. Mire való a szentelt víz? 6. Gondoskodj arról, hogy szobádban legyen szentelt víz. 7. Gondoskodj arról, hogy házadban legyen szentelt gyertya.

56. Az Egyház kormányzó feladata

Midőn Szent Pál visszatérőben volt harmadik missziós útjáról, Milétuszban az efezusi egyház előljáróit magához kérette, hogy elbúcsúzzék tőlük. Erre intette őket: „Vigyázzatok magatokra és az egész nyájra, melybe a Szentlélek titeket püspököknek helyezett, hogy kormányozzátok az Isten egyházát, amelyet tulajdon vérével szerzett." (Lásd: Ap. Csel. 20, 17-38)

+

Az Egyháznak az a kormányzó feladata, hogy a hivőket megtartsa a keresztény életben. Az Egyház int és serkent minket a jóra és véd a veszélyektől, amelyek örök üdvösségünket fenyegetik; parancsokat és törvényeket ad nekünk. Némely súlyos bűnre elrettentő büntetést szabott ki, hogy a bűnösöket észretérítse. A legsúlyosabb büntetés a kiközösítés vagyis latinul excommunicatio; akit az Egyház kiközösített, az sok kegyelemtől és jogtól van megfosztva, különösen attól, hogy a szentségekhez járuljon és egyházi temetésben részesüljön.

Az Egyház kormányzó feladatához tartozik az is, hogy a szorongatottaknak pártját fogja. Ezért segít különös szeretettel azokon, akik lelki vagy testi szükséget szenvednek.

Az Egyház kormányzói a pápa és a püspökök. Nekik van teljhatalmuk a törvényhozásra és az egyházi büntetések kiszabására. Ezt a teljhatalmat Krisztus adta nekik, midőn az apostoloknak mondotta: „Amit megköttök a földön, meg van kötve a mennyben is és amit föloldotok a földön, föl van oldva a mennyben is" (Mt. 18, 18). Az Egyház főpásztora a pápa. Ő Szent Péter utóda, akinek Jézus ezt mondotta: „Legeltesd az én juhaimat! Legeltesd az én bárányaimat!" (Jn. 21, 15-17) — A pápa és a püspökök által Krisztus, a mi mennyei Pásztorunk kormányoz minket.

Az egyes egyházközségeket az a lelkipásztor vezeti, akit ezzel a püspök megbíz. (Plébános) — A hívőknek követniök kell pásztorukat és segíteniök kell kormányzó munkájában.

Vedd fontolóra: 1. Hogyan tart meg minket az Egyház a keresztény életben? 2. Miért szabott ki az Egyház büntetést némely súlyos bűnre? 3. Melyik a legsúlyosabb egyházi büntetés? 4. Kiken segít az Egyház különös szeretettel? 5. Kik az Egyház kormányzói? 6. Mely szavakkal ruházta Krisztus az apostolokra a kormányzó hatalmat?

104. Miként teljesíti kormányzó feladatát az Egyház?

Az Egyház megtart minket a keresztény életben.

Útravaló: Az Egyház anyám nekem. Azt akarom, hogy keze vezessen, akár szelídnek, akár szigorúnak látszik.

Isten szava: „Tanítsátok őket megtartani mind, amiket parancsoltam nektek" (Mt. 28, 20). — „Miként az atya a gyermekeit, úgy intettünk, buzdítottunk titeket, hogy méltóképp éljetek Istenhez, aki meghívott titeket dicsőséges országába" (1 Tessz. 2, 11-12).

A szentek tanításából: „Akinek az Egyház nem anyja, annak az Isten sem lehet atyja" (Szent Ciprián).

Elv: Az egyházközségben nem szabad senkit sem teljesen magára hagyni.

Az Egyház életéből: Az Egyház pásztori szeretete az egyházközségek életében nyilvánul meg: a szentbeszédben, gyóntatószékben és hitoktatásban, a rendelkezésekben, családlátogatásban, körlevelekben, a világi apostolkodásban, az egyházközség családi gyűlésein, a szülői értekezleteken és az ifjúság körében, a betegápolásban, szegénygondozásban és az óvodában. A rászorultakat külön segítőszervezetek támogatják.

Gyakorlati feladatok az egyházközségben: Újonnan odaköltözött katolikusokat a plébánosnak jelenteni, megmondani nekik, mikor kezdődnek a szentmisék, meghívni őket az egyházközségi előadásokra, vallástalan szülők gyermekeinek Istenről beszélni, katolikus lapokat kihordani, azoknak előfizetőket toborozni; a káromló beszédek ellen tiltakozni, szükségben szenvedőket adományokkal segíteni, betegeket látogatni.

57. A szórványban élő katolikusok gondozása

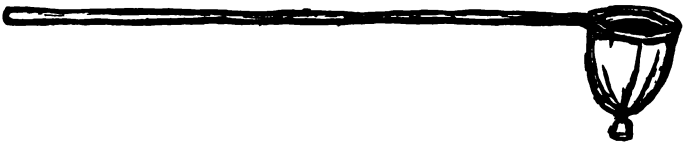
Szent Pál gyakran kérte az általa alapított egyházközségeket, hogy a többi egyházközséget támogassák. Egyik levelében a macedóniai egyházközséget példaképül állította a korintusiak szeme elé. „A nyomorúság sok megpróbáltatása között igen nagy szegénységükből bőséges adakozás fakadt." Ezután felszólítja a korintusiakat: „Mutassátok meg szeretetetek bizonyságát az egyházak színe előtt" (2 Kor. 8, 2/24).

+

Szórványnak vagy diaszporának azokat a vidékeket nevezzük, ahol kevés katolikusnak sok másvallású vagy hitetlen ember között kell élnie. Itt nincs templom, nincsen pap és hitoktatás. Az Istentiszteletet

szobákban, barakokban vagy termekben kell tartani. A hivőknek gyakran igen nagy utat kell megtenniök, hogy eljussanak az Istentiszteletre. A gyermekek sohasem vagy csak rendszertelenül részesülnek hitoktatásban. A szórványban sok katolikus más vallású vagy vallástalan féllel házasodik és így elidegenedik a hittől. Sokan szentségek vétele nélkül halnak meg, mert nem lehet időben papot hívni.

Az Egyház kormányzó feladata, hogy segítsen szórványban és szorongatott helyzetben élő gyermekein. Erősítenie kell őket, hogy hitükhöz hűségesek maradjanak, egymást támogassák és a távollálókat hitüknek megnyerjék. Az Egyháznak új egyházközségeket kell alapítania, ahová templomokat épít, papokat és hitoktatókat küld.

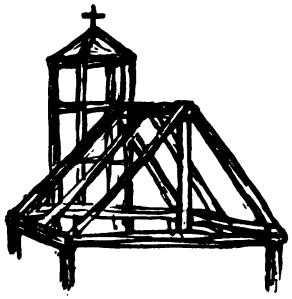

Gondoskodnia kell arról, hogy az új egyházközségek kelyheket, miseruhákat, könyveket, folyóiratokat, járműveket és sok más szükséges dolgot kapjanak.

Minden hivőnek segítenie kell a szórványban élő katolikusokon, imádkoznia kell értük és támogatnia kell őket adományaival.

Minden katolikusnak számolnia kell azzal, hogy egyszer ő is szórványba kerül. Ezért képesnek kell lennie hitét megvallani ott is, ahol ő az egyedüli katolikus. Képesnek kell lennie arra, hogy a tudatlanokat és gyengéket oktassa, hogy a papnak az Istentiszteletnél és a lelkipásztorkodásban segítsen. Erre a feladatra minden fiatal kereszténynek fel kell készülnie.

Vedd fontolóra: 1. Mi nehezíti meg az Egyház életét a szórványban? 2. Mit kell tennie az Egyháznak a szórványért? 3. Hogyan segíthetünk a szórványon? 4. Mire kell képesnek lennie minden kereszténynek?

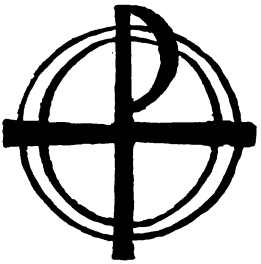
Útravaló: A szórványban élő katolikusok az én testvéreim. Imádságommal és adományaimmal akarom segíteni őket.

Isten szava: „Ha az egyik tag szenved, együtt szenved vele valamennyi tag" (1 Kor. 12, 26).

58. Az egy igaz egyház

Szent Pál írja az efezusiakhoz intézett levelében: „Már nem vagytok idegenek és jövevények, hanem a szentek polgártársai és az Isten házanépe. Az apostolok és próféták alapjára rakott épület vagytok, amelynek maga Krisztus Jézus a szegletköve. Az egész épület őbenne kapcsolódik egybe és növekszik az Úr szent templomává. Ti is őbenne épültök egybe a Lélek által Isten hajlékává" (Ef. 2, 19-22).

+

Krisztus egyetlen egyházat alapított. Ezt mondotta: „Erre a kősziklára fogom építeni egyházamat" (Mt. 16, 18). Ezért csak egyetlen igaz egyház van.

Az igaz egyház azokról a tulajdonságokról ismerhető fel, amelyeket Krisztus adott neki. Egynek kell lennie a Hitben, a szentségekben és a főben. Szentnek kell lennie, mert Krisztus megszentelte. Katolikusnak, vagyis egyetemesnek kell lennie, mert Krisztus minden népnek és korszaknak alapította. Apostolinak kell lennie, vagyis szükséges, hogy előljárói az apostolok törvényes utódai legyenek.

Csak a római katolikus Egyháznak van meg ez a négy ismertetőjele. Egy: mindenütt ugyanaz a hite, ugyanazok a szentségei és ugyanaz a feje. Szent: ez kitetszik szent tanításából, szent működéséből, főként azonban szent tagjaiból, akik közül sokat csodákkal dicsőített meg az Isten. Katolikus, mert őrzi a teljes igazságot és valamennyi szentséget, Krisztus óta megszakítás nélkül él és terjed az egész világon. Apostoli, mert visszamegy az apostolokig: püspökei az apostolok törvényes utódai és feje Szent Péter utóda. Ez mutatja a legvilágosabban, hogy az Egyház Krisztus igaz egyháza.

A többi keresztény felekezetekben nincs meg ez a négy ismertetőjel. Mindenekelőtt nem apostoliak, mert csak jóval az apostoli idők után keletkeztek, előljáróik nem az apostolok törvényes utódai, és nem élnek közösségben Szent Péter utódával. Tehát egyik sem lehet Krisztus igaz egyháza.

Egyedül a katolikus Egyház kapott megbizatást és eszközöket Krisztustól, hogy az embereket az örök boldogságba

vezesse. Egyedül neki van hatalma, hogy Isten szavát hirdesse, a szent áldozatot bemutassa, a szentségeket kiossza és az embereket a keresztény életre indítsa. Ezért nevezzük a katolikus Egyházat egyedülüdvözítőnek.

A keresztények, akik valamely más nemkatolikus közösséghez tartoznak, többnyire nem tudják, hogy a katolikus Egyház az ő igazi hazájuk. Nincsenek a teljes igazság birtokában, sok tévedésnek vannak kitéve és sok kegyelemtől elesnek. Krisztus azonban érettük is meghalt, az Egyház érettük is könyörög és érettük is bemutatja a szent áldozatot. Ezért ők is eljuthatnak az örök boldogságba, ha Isten akaratát úgy viszik végbe, ahogy ismereteikből telik.

Vedd fontolóra: 1. Mely szavakkal adta tudtunkra Jézus, hogy csak egyetlen egyházat akar alapítani? 2. Mit jelent ez a szó: „katolikus"? 3. Mit jelent ez a szó: „apostoli"? 4. Miért kell az igaz egyháznak a) egynek, b) szentek, c) katolikusnak, d) apostolinak lennie? 5. Miből tetszik ki, hogy a katolikus Egyház a) egy, b) szent, c) katolikus, d) apostoli? 6. Miből tetszik ki a legvilágosabban, hogy a római katolikus Egyház az igaz egyház? 7. Miért nem lehet a többi keresztény felekezet egyike sem igaz egyház? 8. Miért nevezzük a katolikus Egyházat egyedülüdvözítőnek? 9. Miért juthatnak a nemkatolikus keresztények is az örök boldogságba? 10. Mit kell tenniök, hogy ők is az örök boldogságba jussanak?

105. Miért van csak egy igaz egyház?

Azért van csak egy igaz egyház, mert Krisztus csak egyetlen egyházat alapított.

106. Milyen ismertetőjelekkel kell bírnia az igaz egyháznak?

Az igaz egyháznak egynek, szentnek, katolikusnak és apostolinak kell lennie.

107. Melyik egyháznak van meg az igaz egyház négy ismertetőjele?

Csak a katolikus Egyháznak van meg az igaz egyház négy ismertetőjele.

108. Miért nevezzük a katolikus Egyházat egyedülüdvözítőnek?

A katolikus Egyházat azért nevezzük egyedülüdvözítőnek, mert egyedül ő kapott megbízatást és eszközöket Krisztustól, hogy az embereket az örök boldogságba vezesse.

Útravaló: Szívből köszönöm Istennek, hogy az egy igaz Egyházban élhetek. Félelem nélkül vallom magam katolikusnak. — Gyakran imádkozom azért, hogy minden elszakadt keresztény hazataláljon az igaz Egyház közösségébe.

Isten szava: Az utolsó vacsora után Jézus így imádkozott: „Legyenek mindnyájan egyek, amint te Atyám énbennem és én tebenned; úgy legyenek egyek ők is mibennünk, és így elhiggye a világ, hogy te küldöttél engem" (Jn. 17, 21).

Szent nyolcad az egyházak egyesüléséért: Január 18-tól 25-ig a világ összes keresztény közösségei a Hitben való egyesülésükért imádkoznak.

A **római katolikus Egyháznak** jelenleg több mint 400 millió híve van.

A legismertebb nemkatolikus keresztény felekezetek: A XI. században a keleteurópai és keleti keresztények közül sokan elszakadtak a pápával való közösségtől. „Ortodoxnak" vagyis igazhívőnek nevezik magukat. Számos nemzeti egyházra oszlanak és körülbelül 150 millió hívük van. A XVI. században ismét sok keresztény szakadt el az Egyháztól, főként Luther, Zwingli, Kálvin és VIII. Henrik angol király kezdeményezésére. (Evangélikusok, protestánsok, reformátusok, anglikánok és mások.) Ezek a csoportok ma számos nemzeti egyházra, felekezetre és szektára oszlanak. Összesen mintegy 200 millió hívük van.

Az egyesült keresztények: Az úgynevezett ortodox-keresztények egy része visszatért a római katolikus Egyház egységébe. Ezek megtarthatták régi liturgiájukat és számos más szokásukat. Ezeket görögkatolikusoknak vagy „egyesülteknek" (Rómával egyesülteknek) nevezzük.

Hiszem és tökéletesen vallom, én Istenem
valamit az Anyaszentegyház által,
az apostolok helytartója által elömbe adtál.
Ebben a hitben akarok ítélőszéked elé menni.

Pázmány

59. A szentek egyessége

Az Egyház a szent áldozatban megemlékezik a szentek egész közösségéről. Az eukarisztikus imádságban vagyis a kánonban imádkozik minden hivőért, különösen a jelenlévőkért. Azután a mennyei boldogokra emlékezik és kéri Istent, hogy közbenjárásuk által legyen a mi oltalmunk és segítségünk. Átváltozás után a halottakért imádkozik, hogy Isten felvegye őket az ő békéjébe.

+

A földön élő hivők egy szent közösség, amelynek a feje Krisztus. Imádkoznak és áldoznak egymásért, különösen a közös Istentiszteleten. Részt kapnak az Egyház imájából és áldozatából, az

egyes hivők imáiból és jócselekedeteiből, különösen azokból, amelyeket ők egymásért végeznek.

A földön élő hivők közösségben vannak a mennyei szentekkel. A szentek a mi testvéreink Krisztusban. Mi ünnepeljük emléküket, kérjük segítségüket és követjük példájukat. Ők pedig velünk együtt magasztalják az Istent és könyörögnek érettünk.

Krisztus által a tisztítótűzben szenvedő lelkekkel is egybe vagyunk kapcsolva. Mink imádsággal, jócselekedetekkel, búcsúkkal és főként a szentmiseáldozattal segítjük őket. Ők pedig hálából könyörögnek majd érettünk Istennél.

A földön élő hivőknek még küzdeniök kell örök üdvösségükért: ők a küzdő Egyház. A mennyei szentek már elnyerték a győzelmi koronát: ők a győzelmes Egyház. A tisztítótűzben szenvedő lelkeknek még el kell viselniök a tisztulás szenvedését: ők a szenvedő Egyház.

A földön élő hivők, a mennyei szentek és a tisztítótűzben szenvedő lelkek együtt egy nagy és szent közösség; mindannyiukat megszentelte a Szentlélek és általa egymáshoz vannak kapcsolva. Közösségüket ezért nevezzük a szentek egyességének.

Krisztus a világ végén egyesíteni fogja a küzdő és a szenvedő Egyházat a győzelmes Egyházzal. Istennek egész családját egybegyűjti az Atyánál. A szentek egyessége akkor kapja meg végső tökélyét.

Vedd fontolóra: 1. Miből tetszik ki a hivők közössége a földön a) egymás között, b) a mennyei szentekkel, c) a tisztítótűzben szenvedő lelkekkel? 2. Minek nevezzük a földön élő hivők közösségét? 3. Minek nevezzük a mennyei szentek közösségét? 4. Minek nevezzük a tisztítótűzben szenvedő lelkek közösségét? 5. Miért nevezzük a földön élő hivők, a mennyei szentek és a tisztítótűzben szenvedő lelkek közösségét szentek egyességének? 6. Miként adja meg Krisztus a szentek egyességének végső tökélyét?

109. Kik tartoznak a szentek egyességébe?

A szentek egyességébe tartoznak:
1. Krisztus hívei a földön,
2. a szentek a mennyben,
3. a szenvedő lelkek a tisztítótűzben.

Útravaló: Ha a jót teszem, használok az Egyháznak, ha a roszat teszem, ártok az Egyháznak: nagy az én felelősségem. — Sok ismeretlen barátom van a mennyei szentek és a földön élő hivők között. Tudom, hogy sok jót köszönhetek nekik.

Isten szava: „Örömest szenvedek értetek és kiegészítem testemben azt, ami hija van Krisztus szenvedéseinek, az ő Teste, az Egyház javára" (Kol. 1, 24). — „Szent és üdvös dolog a lelkekért imádkozni, hogy bűneiktől megszabaduljanak" (2 Makk. 12, 45).

Az Egyház életéből: Az Egyház csaknem mindennap ünnepel egy szentet. November 1-én a Mindenszenteket ünnepli, november 2-án a Halottak napját.

Feladat: 1. Kik azok a hivők, akikért különösen kell imádkoznunk? 2. Mely szentek állanak hozzánk különösen közel? 3. Kik azok a szenvedő lelkek a tisztítótűzben, akikért elsősorban imádkoznunk kell? 4. Keresd ki a szentmise-áldozat eukarisztikus imádságában azokat a helyeket, ahol a) az élőkre, b) a mennyei szentekre, c) a szenvedő lelkekre emlékezik az Egyház.

60. Mária a mi Anyánk és Királynőnk

Üdvöz légy Mária, irgalmasság anyja, életünk, édességünk, reménységünk, üdvöz légy! Hozzád kiáltunk, Évának számkivetett fiai. Hozzád sóhajtunk sírva és zokogva e siralom völgyéből. Fordítsd reánk tehát, szószólónk, irgalmas szemedet és e számkivetés után mutasd meg nekünk Jézust, méhednek áldott Gyümölcsét. Ó irgalmas, ó kegyes, ó édes Szűz Mária!

+

A boldogságos Szűz Mária az összes szentek között a legelső. Jézus Krisztus megtestesülésében közreműködhetett. Ő a Megváltó Anyja; mivel Jézus testvérünk, azért Mária nekünk is anyánk.

Midőn Jézus a kereszten föláldozta magát, Mária mellette állt és részt vett az ő áldozatában. A fájdalom tőre az ő szívét is átjárta. Ő a fájdalmas Szűz Anya, a bűnösök menedéke, a szorongatottak vigasztalója.

Az Úr mennybemenetele után Mária a hivőkkel maradt. Együtt imádkozott velük a jeruzsálemi teremben és velük együtt vette Pünkösdkor a Szentlelket. Együtt örvendezett és együtt szenvedett a fiatal Egyházzal. Ő a kereszténység anyja.

Mivel Mária az ő Fiának szenvedésével és halálával ennyire egybekapcsolódott, rendkívüli módon kellett Fiának dicsőségében is részesülnie. Mivel teljesen bűntelen volt, teste nem indult oszlásnak. Testestől, lelkestől fölvétetett a mennybe.

Mária az angyalok és szentek mennyei királynője. Fiával, Krisztussal uralkodik az egész világ fölött. Irgalmas anyai szeretettel veszi körül Fiának minden testvérét. Ő a mi úrnőnk, mennyi anyánk, közbenjárónk és szószólónk.

Vedd fontolóra: 1. Mária miért legelső az összes szentek között? 2. Miért anyánk nekünk Mária? 3. Miért nevezzük Máriát fájdalmas Szűz Anyának? 4. Hogyan vett részt Mária a fiatal Egyház életében? 5. Miért vétetett föl Mária testestől, lelkestől a mennybe? 6. Mit tesz érettünk Mária a mennyben?

110. Hogyan dicsőült meg Mária földi élete végén?

Mária földi élete végén testestől, lelkestől fölvétetett a mennybe.

Útravaló: Mivel Jézust szeretem, szent Anyját is szeretem, királynőmnek tisztelem, anyámnak hívom és oltalmába ajánlom magamat.

Az Egyház életéből: Az Egyház Mária mennybemenetelét augusztus 15-én ünnepli. Az Egyház Mária testének mennybevitelét már kezdettől fogva igaznak tartotta; XII. Piusz pápa ezt a hagyományos hitet 1950 november 1-én ünnepélyesen hittétellé nyilvánította. — XII. Piusz pápa 1954 november 1-én bevezette Mária, a Világ Királynőjének ünnepét; ezt az ünnepet május 31-én üljük meg.

Feladat: 1. Gyűjts képeket, amelyek Mária életének eseményeit ábrázolják. (Angyali üdvözlet, Mária a keresztfa alatt, Mária Pünkösdkor, Mária halála és mennybemenetele, Mária a mennyország Királynéja.) 2. Hány helyen említi meg az Újszövetség Máriát? 3. Mária mely szavait őrzi meg az Újszövetség? 4. Hasonlítsd össze Évát és Máriát: miben hasonlítanak és miben különböznek?

Levetve testének súlyát
A Szűz a mennybe vétetik.
Ujjong az ég s az angyali
Karok köszöntik boldogan.

Tommaso Ricchini

MEGSZENTELŐDÉSÜNK A KERESZTSÉGBEN

„Bűnöknek bocsánatát" (10. hitágazat)

A mi rendeltetésünk, hogy Isten országában egy napon örökké boldogok legyünk. Ezért szükséges, hogy higgyünk Istenben, hogy megkeresztelkedjünk és Isten gyermekeiként éljünk.

61. A megtérés

Midőn a Pünkösd napján egybegyűlt nép hallotta, hogy Krisztus, akit ők elvetettek, az Isten jobbján trónol, megilletődtek szívükben. Ezt kérdezték Pétertől és a többi apostoltól: „Mit cselekedjünk, testvérek?" Péter ezt válaszolta nekik: „Tartsatok bűnbánatot és mindenitek keresztelkedjék meg Jézus Krisztus nevében bűneitek bocsánatára, és megkapjátok a Szentlélek ajándékát." (Lásd: Ap. Csel. 2, 37-38)

+

Isten az Egyház által hirdeti az örömhírt és megvilágosítja azokat, akik hallják. Megnyitja szemüket, hogy felismerjék őt, az egy igaz Istent és azt, akit ő küldött, Jézus Krisztust. (Lásd: Jn. 17, 3)

Aki az örömhírt megismeri, annak szakítania kell bálványaival és hamis isteneivel, tévedéseivel és bűneivel és egész szívével Istenhez, a mi mennyei Atyánkhoz és Jézus Krisztushoz, a mi Megváltó Urunkhoz kell fordulnia. „A bálványoktól Istenhez kell térnie, hogy az egy és igaz Istennek szolgáljon, és várja a mennyből Jézust, az ő Fiát, aki megment minket a jövendő haragtól" (1 Tessz. 1, 9-10).

A megtérést a keresztség pecsételi meg. Jézus ezekkel a szavakkal rendelte a keresztséget: „Minden hatalom nekem adatott a mennyben és a földön. Menjetek tehát, tanítsatok minden népet, megkeresztelve őket az Atya és Fiú és Szentlélek nevében. Aki hiszen és megkeresztelkedik, üdvözül" (Mt. 28, 18-19; Mk. 16, 18). Ezért minden megtérőnek meg kell keresztelkednie.

Vedd fontolóra: 1. Mit tesz Isten avégett, hogy az emberek megtérjenek? 2. Mit tesz az ember, amikor megtér? 3. Mi pecsételi meg a megtérést?

111. Mely szavakkal rendelte Jézus a keresztséget?

Jézus a keresztséget ezekkel a szavakkal rendelte: „Minden hatalom nekem adatott a mennyben és a földön. Menjetek tehát, tanítsatok minden népet, megkeresztelve őket az Atya és Fiú és Szentlélek nevében."

Útravaló: Sokan nem hallottak még Isten üzenetéről. Nap mint nap imádkozom azért, hogy ők is megtérjenek és Isten dicsősége ezáltal is jobban kinyilvánuljon.

Az Egyház életéből: Az őskereszténység idején leginkább felnőtteket kereszteltek. De a gyermekek megkeresztelésére is elég korán sor került. Az Egyház később a gyermekek megkeresztelését általánosan kötelezővé tette. Ezért a keresztény szülők gyermeküket a születés után hamarosan keresztelőre viszik. Kötelességük, hogy gyermekeiket a Hitre oktassák és a keresztény életre neveljék.

Feladat: 1. A Szentírás milyen megtérésekről ad hírt? 2. Olvasd el Szent Ágoston megtérésének történetét. (Ünnepe augusztus 28-án.) 3. Hogyan imádkoznál a te szavaiddal a pogányok megtéréséért?

62. A keresztség kiszolgáltatása

Fülöp diákonus az etióp királynő udvari főtisztjével a Gázába vezető úton ismertette Jézus örömhírét. Az úton így továbbhaladva valami vízhez jutottak. Az udvari tiszt fölkiáltott: „Nézd csak, itt a víz, mi gátol abban, hogy megkeresztelkedjem?" Fülöp ezt válaszolta: „Ha teljes szívből hiszel, szabad." A főtiszt ekkor megvallotta: „Hiszem, hogy Jézus Krisztus az Isten Fia." Megállította a kocsit, mind a ketten bementek a vízbe és Fülöp megkeresztelte az udvarnokot. (Lásd: Ap. Csel. 8, 26-38)

+

A keresztelendő a keresztelés előtt ellene mond a Sátánnak és minden bűnnek és megvallja a Hitet Krisztusban és az ő isteni tanításában; ezzel megígéri, hogy keresztényként él és hal. Ezt az ígéretet k e r e s z t s é g i í g é r e t n e k vagy keresztségi fogadalomnak nevezzük. A gyermekek keresztelésénél ezt a fogadalmat a keresztszülők teszik a gyermekek nevében.

Ezután az aki keresztel, v i z e t önt a keresztelendő fejére, miközben ezeket a s z a v a k a t m o n d j a: „Én megkeresztellek téged az Atyának és Fiúnak és Szentléleknek nevében." — A keresztséget alámerítéssel is ki lehet szolgáltatni.

A vízzel való leöntés azt jelenti, hogy a keresztség egy fürdő, amely megtisztít bennünket bűneinktől. A szavak azt jelentik, hogy a keresztség minket a három személyű egy Istennek szentel: az Atyának, aki teremtett, a Fiúnak, aki megváltott és a Szentléleknek, aki megszentel bennünket.

A keresztelést a plébánosnak vagy helyettesének kell végeznie, hacsak lehet, a templomban. Ha a keresztelendő életveszélyben forog, és a plébános nem tud időben odaérni, valaki másnak kell a gyermeket megkeresztelnie. Bárki keresztelhet érvényesen, ha úgy szolgáltatja ki a keresztséget, ahogy az Egyház előírja. (Szükségkeresztelés.)

Vedd fontolóra: 1. Mit jelent a keresztelésnél a vízzel való leöntés? 2. Mit jelentenek a keresztelő szavak? 3. Ki a keresztség hivatott kiszolgáltatója? 4. Hacsak lehet, hol kell a keresztséget kiszolgáltatni? 5. Mikor lehet és kell másnak keresztelnie? 6. Hogyan kell a szükségkeresztelést végezni?

112. Mit fogad meg a keresztelendő a keresztelés előtt?

A keresztelendő ellene mond a Sátánnak és minden bűnnek, megvallja a Hitet Jézus Krisztusban és megfogadja, hogy keresztényként él és hal.

113. Hogyan történik a keresztelés?

A keresztelő vizet önt a keresztelendő fejére és közben ezeket a szavakat mondja: „Én megkeresztellek téged az Atyának és Fiúnak és Szentléleknek nevében."

114. Ki keresztelhet érvényesen?

Bárki keresztelhet érvényesen.

Útravaló: Amikor szenteltvizet veszek, hálával gondolok keresztségemre és mondom: „Áldjon meg engem a mindenható Isten, az Atya és a Fiú és a Szentlélek."

Az Egyház életéből: Vasárnap a nagymise kezdetén a pap meghinti a híveket szenteltvízzel. Bánjuk meg ekkor bűneinket és gondoljunk a keresztségben kapott méltóságunkra.

A keresztszülők feladata szent. Segíteniök kell a gyermekek keresztény nevelésében, különösen ha a szülők korán elhalnak, vagy szülői kötelességüket nem teljesítik. Ezért a keresztszülőknek vallásos katolikusoknak kell lenniök. A szülők nem lehetnek gyermekeik keresztszülei.

A keresztnév: A szülők egy szentnek a nevét adják gyermeküknek. Ez a szent lesz a gyermek oltalmazója, példaképe és közbenjárója.

Keresztény szokás: Illik, hogy a keresztény családban minden gyermeknek meglegyen a maga keresztelő gyertyája. Ezt meg lehet gyújtani a keresztség napján, a névünnepen és talán még a halál napján is.

Feladat: 1. Hol olvassuk az Apostolok Cselekedeteiben, hogy újonnan megtértek megkereszteltettek? 2. Rajzolj le mindent, ami a kereszteléshez szükséges. 3. Írd és rajzold le plébániatemplomunk keresztelő medencéjét. 4. Mikor szentelik a keresztvizet? 5. Mit teszel, ha egy keresztelletlen gyermek életveszélyben forog és a pap nem tud időben odaérni? 6. Mikor van a neved napja? Mikor van a keresztelésed napja?

A GYERMEKEK ÜNNEPÉLYES MEGKERESZTELÉSE

A templomajtóban

1. Az első kérdések: A pap: „Mi a neved?" A keresztszülők megmondják a nevet. A pap: „Mit kérsz Isten Anyaszentegyházától?" A keresztszülők: „Hitet." A pap: „A Hit mit ád neked?" A keresztszülők: „Örök életet."

2. Az ördögűzés: Az első ember bűne óta a Sátánnak hatalma van az emberek fölött. Ezért a pap háromszor a gyermek arcára lehel és megparancsolja a Sátánnak, hogy távozzék és adjon helyet a Szentléleknek.

3. A kereszttel való megjelölés: A pap keresztet ír a keresztelendő homlokára és mellére.

4. Kézfeltétel: A pap a keresztelendőre teszi kezét és ezzel Krisztusnak a birtokába veszi.

5. A só átnyújtása: A pap a keresztelendőnek szentelt sót ad. Miként a só megóv a romlástól, a Hitnek úgy kell megóvnia a keresztelendőt a bűntől.

6. Az ördögűzés: A pap mégegyszer megparancsolja a Sátánnak, hogy távozzék a keresztelendőből: megjelöli a keresztelendő homlokát a kereszt jelével mint Krisztus pecsétjével és elrendeli a Sátánnak, hogy azt soha meg ne sértse.

Bevonulás a templomba: A pap a stóla végét a keresztelendőre teszi és bevezeti őt Isten házába ezekkel a szavakkal: „Lépj be Isten templomába, hogy Krisztussal részt vehess az örök életben."

A keresztelő kápolna előtt

1. A hitvallás és Miatyánk: Közösen mindannyian elmondják az apostoli hitvallást és az Úr imádságát.

2. Az ördögűzés: A pap mégegyszer parancsot ad a Sátánnak a távozásra, hogy a keresztelendő az élő Isten templomává lehessen.

3. Az érzékszervek megnyitása: A pap megérinti a keresztelendő fülét és orrát és eközben mondja: „Effeta" vagyis „Nyílj meg". A keresztelendő érzékszerveinek meg kell nyílaniok Isten számára.

4. Ellentmondás a Sátánnak: A pap megkérdi: „Ellene mondasz-e a Sátánnak?" — „És minden cselekedetének?" — „És minden pompájának?" A keresztszülők mindannyiszor ezt válaszolják: „Ellene mondok."

5. Megkenés a keresztelendők olajával: A pap szent olajjal megkeni mellén és vállán a keresztelendőt, hogy a Sátán elleni harchoz elég ereje legyen.

A keresztelő kápolnában

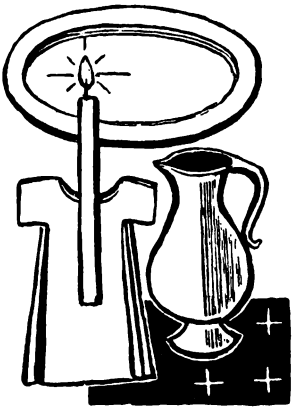
1. A hitvallás: A keresztszülők a keresztelő medencénél mégegyszer megvallják a Hitet.

2. A keresztelés: A pap keresztalakban háromszor vizet önt a keresztelendő fejére és eközben a keresztelő szavakat mondja.

3. Megkenés a krizmával: A pap a keresztelendő koponyáját megkeni krizmával. Ezzel jelzi, hogy a keresztelendő attól fogva keresztény és részt vesz Krisztus királyságában és papságában.

4. A fehér ruha: A pap a keresztelendőnek fehér ruhát nyújt ezekkel a szavakkal: „Vedd a fehér ruhát és vidd tisztán a mi Urunk Jézus Krisztus ítélőszéke elé, hogy örök életed legyen."

5. Az égő gyertya: A pap a keresztelendőnek égő gyertyát nyújt és ezt mondja: „Vedd az égő világosságot és őrizd meg kifogástalanul keresztségedet. Tartsd meg Isten parancsait, hogy amikor majd az Úr a menyegzőre jön a mennyei udvar szentjeivel, elébemehess és örökkön örökké élhess." A pap ezután békeköszöntéssel elbocsátja az újonnan megkereszteltet.

A SZÜKSÉGKERESZTELÉS

Ha egy kereszteletlen gyermek vagy egy hittanuló életveszélyben forog, azonnal papot kell hívni. Ha attól félnek, hogy a gyermek meghal, mielőtt a pap megérkezik, valaki másnak kell a keresztséget kiszolgáltatnia. Felelőtlenség volna a keresztség elhalasztása. A szükségkereszteléshez jó a közönséges víz is, de ha van kéznél szenteltvíz, azt kell használni. A keresztelő a vizet a keresztelendő fejére önti és e k ö z b e n mondja: „Én megkeresztellek téged az Atyának és Fiúnak és Szentléleknek nevében." — A szükségkeresztelést jelenteni kell a plébánosnak, hogy ő azt a kereszteltek anyakönyvébe beírja. — Ha a gyermek életben marad, akkor a keresztség ünnepélyes szertartását pótolják.

63. A keresztség az új élet forrása

Egy Nikodémus nevű zsidó tanácsos éjnek idején fölkereste Jézust, hogy az Isten országa felől kérdezze őt. Jézus ezt mondotta neki: „Bizony, bizony mondom neked, hacsak valaki újonnan nem születik, nem látja meg az Isten országát." Nikodémus ezt kérdezte: „Hogyan születhetik az ember, ha már vén? Csak nem mehet be ismét anyja méhébe, hogy újra szülessék?" Jézus ezt válaszolta: „Bizony, bizony mondom neked, ha valaki újra nem születik vízből és Szentlélekből, nem mehet be az Isten országába." (Lásd: Jn. 3, 1-5)

+

A keresztségben Krisztus megtisztít bennünket az eredeti bűntől, valamennyi személyes bűnünktől és elengedi a bűnökért járó összes büntetéseket. A mi érdemünk nélkül megbocsáttatnak bűneink, mert Krisztus meghalt értünk a kereszten.

A keresztségben Krisztus új életet ajándékoz nekünk: a kegyelmi életet. Ez az élet Isten gyermekeivé, Krisztus testvéreivé és az örök élet örököseivé tesz minket. Mivel a keresztségben új életet kapunk ajándékba, a keresztséget az újjászületés szentségének is nevezzük. A keresztség által az Atya, a Fiú és a Szentlélek lakást vesz mibennünk. A megkeresztelt ember Isten temploma.

Aki a keresztségben Isten gyermeke lesz, annak úgy is kell élnie, mint Isten gyermeke. Isten erre új és állandó képességeket ad neki, mindenekelőtt az isteni erényeket: a hitet, reményt és szeretetet. Isten ezentúl különös módon gondját viseli és egész életén át támogatja segítő kegyelmekkel.

A keresztségben Krisztus eltörölhetetlen jegyet nyom lelkünkbe, ezért e szentséget csak egyszer vehetjük fel. Ez a jegy megpecsételi, hogy Krisztus tanítványai vagyunk, örökké hozzá tartozunk és működésében részt veszünk. Titokzatos Testének tagjai vagyunk és föl vagyunk véve az Egyház közösségébe. Keresztények vagyunk. Keresztségünk jogot ad arra, hogy az eukarisztikus áldozaton részt vegyünk és a szentségeket magunkhoz vegyük.

A keresztség előtt más szentségeket nem szabad magunkhoz vennünk. A keresztség az első szentség.

A keresztség a legszükségesebb szentség. Krisztus mondotta: „Bizony, bizony mondom neked, ha valaki újra nem születik vízből és Szentlélekből, nem mehet be az Isten országába" (Jn. 3, 5). — Ezért írja elő az Egyház, hogy a gyermekeket a lehető legkorábban meg kell keresztelni. (Can. 770)

Vedd fontolóra: 1. Kik leszünk a keresztség által? 2. Miért nevezzük a keresztséget az újjászületés szentségének? 3. Ki vesz lakást mibennünk a keresztség által? 4. Milyen képességeket ad nekünk Isten a keresztségben? 5. A keresztség szentségét miért vehetjük fel csak egyszer? 6. Melyik az a közösség, amely befogad minket a keresztség által? 7. Mit ír elő az Egyház a gyermekek kereszteléséről?

115. Mit művel Krisztus a keresztségben?

Krisztus a keresztségben levesz rólunk minden bűnt és bűnért járó büntetést és megajándékoz minket a kegyelmi élettel és sok más kegyelemmel.

116. Mely szavakkal mondja Jézus, hogy a keresztség a legszükségesebb szentség?

Jézus mondja: „Ha valaki újra nem születik vízből és Szentlélekből, nem mehet be az Isten országába."

Útravaló: „A keresztség által a Szentlélek temploma lettél. Súlyos bűnnel ki ne űzz szívedből egy ilyen magas vendéget!" (Nagy Szent Leó)

Isten szava: „A keresztség által vele együtt a halálba temetkeztünk, hogy amint Krisztust az Atya dicsősége föltámasztotta halottaiból, úgy mi is új életet éljünk" (Róm. 6, 4). — „Ő szeretett minket és a vérével megmosott minket bűneinktől és királysággá és papokká tett minket Istennek, az ő Atyjának" (Jel. 1, 5/6).

A szentek életéből: Szent Lajos francia király gyakran mondotta: „A kis várkápolna, amelyben megkereszteltek, nagyobb nekem a reimsi dómnál, amelyben királlyá koronáztak, mert a keresztségben Isten gyermeke lettem és ez nagyobb a királyi méltóságnál."

Bejuthatnak a mennyországba a kereszteletlenek is? Aki a keresztséget a maga súlyos hibájából haláláig visszautasítja, nem juthat a mennybe. — Aki a keresztelés előtt vértanúhalált hal, azt a vértanúság megszenteli és a mennyben elnyeri a vértanúk koronáját. (Vérkeresztség.) — Aki bűneit Isten szeretetéből megbánja és vágyódik a keresztség után, de keresztelés nélkül hal meg, az a mennybe jut, mert vágyakozása a keresztség után megmenti. (Vágykeresztség.)

Az is mennybe juthat, aki nem tudja, hogy Krisztus a keresztséget elrendelte, de bűneit az Isten szeretetéből megbánja és kész megtenni mindent, amit Isten tőle kíván, mert ez a készség magában foglalja vágyakozását a keresztség után. Akik keresztség nélkül üdvözülnek, Krisztus kegyelméből üdvözülnek.

Feladat: 1. Mit mondanak a keresztségről húsvét éjjelének olvasmányai? 2. Milyen jogaink vannak mint megkereszteltelteknek? 3. Milyen kötelességeink vannak mint megkereszteltelteknek? 4. Rajzolj egy keresztelő kannát, keresztelő ruhát és keresztelő gyertyát.

64. A Hit

Midőn Jézus a zsidóknak kijelentette, hogy testét és vérét eledelül akarja nekik adni, tanítványai közül sokan visszahúzódtak tőle és nem akartak többé vele menni. Jézus ekkor megkérdezte a Tizenkettőt: „Csak nem akartok ti is elmenni?" Simon Péter felelt neki: „Uram, kihez mennénk? Az örök élet igéi nálad vannak. Mi hittünk és megismertük, hogy te vagy Krisztus, az Isten Fia." (Lásd: Jn. 6, 53-69)

+

A mi mennyei Atyánk kinyilatkoztatta nekünk az ő isteni titkait. Mindaz, amit Ő mond, igaz, mert Ő az örök Igazság: nem tévedhet és nem hazudhat. Ezért kell engedelmesen elfogadnunk és rendületlenül igaznak tartanunk mindent, amit Isten kinyilatkoztatott és erre építenünk életünket: h i n n ü n k k e l l I s t e n b e n.

Isten nekünk mindenekelőtt Fia, J é z u s K r i s z t u s által nyilatkoztatta ki magát. Csak az ismeri az Atyát, aki ismeri a Fiút. Ezért kell Krisztus szavát hallgatnunk és az ő szent életét, halálát és megdicsőülését szemlélnünk.

Amit Isten kinyilatkoztatott, azt a k a t o l i k u s E g y h á z tanítja. „Legyen nyilvánvaló az Egyház által Isten sokszoros bölcsessége" (Ef. 3, 10). Ezért kell az Egyházra hallgatnunk és mindazt hinnünk, amit hinni rendel.

Isten kegyelme nélkül nem hihetünk. Szent Pál mondja: „Kegyelemből üdvözültetek a Hit által; ez nem a magatok érdeme, hanem Istennek az ajándéka" (Ef. 2, 8). Ezért kell gyakran Isten kegyelméért könyörögnünk. A keresztségben a Szentlélek megajándékoz minket a H i t a j á n d é k á v a l. A Hit hasonlatos egy új szemhez, amellyel már most megismerhetjük Isten titkait.

Amit most hiszünk, azt egy napon majd l á t n i f o g j u k. Az örök hazában Isten színről-színre megmutatja magát nekünk, és végtelen örömmel ismerjük majd fel, hogy ő milyen nagy és jó.

Vedd fontolóra: 1. Isten mindenekelőtt ki által nyilatkoztatta ki magát nekünk? 2. Miért kell mindazt hinnünk, amit nekünk az Egyház hinni rendel? 3. Miért kell a Hitért imádkoznunk? 4. Mikor fogjuk látni, amit most hiszünk?

117. Mit kell hinnünk?

Hinnünk kell mindazt, amit Isten kinyilatkoztatott.

118. Miért hisszük mindazt, amit Isten kinyilatkoztatott?

Azért hisszük mindazt, amit Isten kinyilatkoztatott, mert Isten az örök Igazság: nem tévedhet és nem hazudhat.

119. Ki tanítja nekünk, amit Isten kinyilatkoztatott?

Amit Isten kinyilatkoztatott, a katolikus Egyház tanítja nekünk.

Útravaló: A Hit nyitja föl szememet, hogy lássam Isten rejtett dicsőségét. Nem akarom, hogy a hitetlenség megvakítson.

Isten szava: „Boldogok, akik nem láttak és hittek" (Jn. 20, 29). — „Most tükörben, homályosan látunk, akkor pedig színről-színre; most csak töredékes az ismeretem, akkor pedig úgy fogok ismerni, amint én is ismert vagyok" (1 Kor. 13, 12).

Szómagyarázat: Nem egyszer ez a szó: „hinni" annyit jelent, mint „vélni, gondolni", például, amikor azt mondom: Úgy hiszem, esni fog. De ha azt mondom: Elhiszem, amit a barátom mondott, akkor ez a szó: „hinni" annyit jelent, mint valamit igaznak tartani valakinek a szaváért. Ebben az értelemben használjuk a „hit" szót, amikor megvalljuk: hiszem, amit Isten kinyilatkoztatott. Azért tartunk valamit igaznak, mert az Isten, az örök Igazság mondotta nekünk.

Feladat: 1. Miért mondjuk Ábrahámot a Hit egyik példaképének? 2. Milyen alkalmak adtán mutatta meg hitét Mária? 3. Hogyan vallották meg hitüket az apostolok és az első keresztények? 4. Nevezz meg néhány vértanút és mondd el, hogyan vallották meg hitüket.

A hit a remélt dolog, mint valóság;
a hit a láthatatlan bizonyosság.

Dante

65. Életünk a Hitben

Szent Pál írja a kolosszeiekhez: „Nem szűnünk meg imádkozni és könyörögni értetek, hogy beteljetek az Ő akaratának ismeretével, minden lelki bölcsességgel és okossággal, hogy méltóan éljetek Istenhez és mindenben tetszésére legyetek, hogy minden jócselekedetben gyümölcsöt hozzatok és Isten ismeretében növekedjetek" (Kol. 1, 9-10)

+

A Hitben nem maradhatunk kiskorú gyermekek: növekednünk kell Isten ismeretében. Mindenekelőtt ezért kell egyre jobban megismernünk Krisztust, „akiben a bölcsességnek és tudománynak minden kincse rejlik" (Kol. 2, 3).

A Hitben csak úgy növekedhetünk, ha tovább tanulmányozzuk. Ezért kell figyelmesen hallgatnunk a szentbeszédet és a hitoktatást, ezért kell szívesen olvasnunk a Szentírást, a katekizmust, a misekönyvet és a szentek életét. Hitünket jó könyvekkel és folyóiratokkal is mélyíthetjük.

Nem elég csak a szívünkben hinnünk; hitünket nyiltan is meg kell vallanunk. Krisztus mondotta: „Aki megvall engem az emberek előtt, azt én is megvallom mennyei Atyám előtt. Aki pedig megtagad engem az emberek előtt, azt én is megtagadom mennyei Atyám előtt." (Mt. 10, 32-33)

Hitünket óvnunk is kell: keresztény életet kell élnünk és kerülnünk mindent, ami a Hitet veszélyezteti. Aki gyakran jár hitetlen vagy hitellenes emberek társaságába vagy hitellenes írásokat olvas, az veszélyezteti hitét. A büszke szív és az erkölcstelen élet is gyakran hitetlenségbe visz. — Aki arra kényszerül, hogy hitetlenek között éljen, annak erősen kell imádkoznia, hitét alaposan meg kell ismernie és gyakran kell a szentségekhez járulnia.

A Hit ellen vétkezik, aki hitét elhanyagolja vagy szükségtelenül veszélyezteti, például ritkán vagy sohasem hallgat szentbeszédet, elmulasztja a hitoktatást, hitel-

lenes írásokat olvas vagy hitetlen emberekkel érintkezik. — A Hit ellen mindenekelőtt az vétkezik, aki szándékosan kételkedik vagy a maga hibájából valamilyen tévhitet vall. Legsúlyosabban az vétkezik a Hit ellen, aki elhagyja vagy megtagadja, például aki kilép a katolikus Egyházból.

Akit áthat a Hit, az él a Hitből. Egész életét bizakodva helyezi Isten kezébe, szereti őt teljes szívéből és mindent megtesz, amit Isten tőle kíván.

Vedd fontolóra: 1. Miért kell tovább tanulmányoznunk a Hitet? 2. Miként tanulmányozhatjuk tovább a Hitet? 3. Hogyan kell hitünket óvnunk? 4. Mi veszélyezteti hitünket? 5. Mit tegyen az, akinek hitetlenek között kell élnie? 6. Ki vétkezik a Hit ellen?

120. Mely szavakkal kívánta Jézus, hogy hitünket megvalljuk?

Jézus mondotta: „Aki megvall engem az emberek előtt, azt én is megvallom mennyei Atyám előtt. Aki pedig megtagad engem az emberek előtt, azt én is megtagadom mennyei Atyám előtt."

Útravaló: Másoknak fáradságos munkával kell keresniök Isten kinyilatkoztatott igazságát. Én már gyermekkoromban ajándékul kaptam. Ezért akarom olyan jól ismerni, hogy másoknak is továbbadhassam.

Isten szava: „Valamint a test lélek nélkül holt, úgy a hit is holt cselekedetek nélkül" (Jak. 2, 26).

Kétely, kísértés, nehézség a hitben: Aki szándékosan azt gondolja egy hitigazságról: „Ez talán nem is igaz", az kételkedik hitében és vétkezik. — A hitellenes gondolatok, amelyekbe nem egyezünk bele, kísértések a hit ellen és nem bűnök. — Aki azt gondolja, hogy egy hitigazság egy másik igazsággal ellentétben áll, annak nehézsége van a hitben. Azon kell lennie, hogy ezt a nehézséget megoldja. Hitünk titkait a földön természetesen sohasem fogjuk teljesen megérteni.

Feladat: 1. Miáltal veszíthetjük el hitünket? 2. Milyen vallásirodalmi könyveitek vannak otthon? 3. Milyen vallásos folyóiratokat ismersz? 4. Mi mutatja lakásunkban, hogy katolikusok vagyunk? 5. Milyen alkalmak adtán valljuk meg hitünket? 6. Melyek azok a külső jelek, amelyekkel hitünket megvallhatjuk? 7. Mely szavakkal indíthatjuk fel magunkban a hitet?

66. A remény

Szent Pál röviddel halála előtt a börtönből ezt írta tanítványának, Timóteusnak: „Én nemsokára áldozatul esem. Közel van elköltözésem ideje. A jó harcot végigharcoltam, a pályafutást bevégeztem, a hitet megtartottam. Készen vár már rám az igazságosság koronája, melyet az Úr, az igazságos bíró, azon a napon megad nekem, sőt nemcsak nekem, hanem mindazoknak is, akik sóvárogják az ő eljövetelét. Az Úr mellém állt és erőt adott nékem. Továbbra is meg fog szabadítani engem minden gonosz cselekedettől és meg fog menteni mennyei országa számára. Dicsőség néki mindörökkön örökké. Amen" (2 Tim. 4, 6-8; 17-18).

+

Isten „fölötte nagy és drága ígéreteket ajándékozott nekünk", gyermekeinek (2 Pét. 1, 4). Ő mindenható és jó és megtartja, amit ígér. Ezért várunk teljes bizalommal arra, amit ő nekünk ígért: r e m é l ü n k I s t e n b e n.

Hogy reménységünk valóra válik, erre kétségtelen biztosítékot ad nekünk a mi Megváltónk, J é z u s K r i s z t u s, az ő szava, halála és föltámadása. „A belé vetett hit által járulhatunk teljes bizalommal Istenhez" (Ef. 3, 12).

Isten a keresztségben a Szentlélek által megadta nekünk a r e m é n y a j á n d é k á t, hogy a mennyei javakat tőle remélhessük. A Szentlélek ad nekünk erőt arra, hogy mindent merjünk és eltűrjünk a mennyország győzelmi díjáért.

Isten mindenekelőtt m e n n y e i j a v a k a t ígér nekünk. „Ez az ígéret, amelyet ő ígért nekünk: az örök élet" (1 Jn. 2, 25). Ezért remélünk abban, hogy egy napon meg fogja adni nekünk az örök boldogságot és már most megadja bűneink bocsánatát és az ő kegyelmét.

Isten azokat a f ö l d i j a v a k a t is megadja nekünk, amelyekre a mennybe vezető úton szükségünk van. Ezért reméljük, hogy egészséget, élelmet, ruházatot és minden egyebet megad, ami üdvös nekünk. Szegénységben, betegségben és szükségben is bízunk abban, hogy Isten mindent a legjobban irányít és életünket teljes bizakodással helyezzük kezébe.

Aki túl kevéssé bízik Istenben, a k i s h i t ű s é g bűnébe esik. — Aki egyáltalán nem remél, a k é t s é g b e e s é s bűnébe esik. — Aki olyat vár Istentől, ami Isten szentségével nem fér össze, a v a k-

merő bizakodás bűnébe esik, például aki félelem nélkül elkövet egy bűnt, mert azt gondolja: Isten úgyis meg fog bocsátani.

Aki Istenbe veti reményét, él a reményből. Már itt a földön áttetszik rajta valami a mennyei boldogságból. Minden helyzetében állhatatosan imádkozik, türelmes a kísértésben, bajban és szenvedésben, bátran kiáll Isten országáért és minden erejével azon van, hogy örök célját elérje.

Vedd fontolóra: 1. Ki ad kétségtelen biztosítékot arra, hogy reménységünk valóra válik? 2. A mennyei javakon kívül mit szabad még Istentől remélnünk? 3. Mivel ajándékozott meg minket Isten, hogy mennyei javaiban remélni tudjunk? 4. Ki esik a kishitűség, — ki a kétségbeesés, — ki a vakmerő bizakodás bűnébe? 5. Hogyan él, aki a reményből él?

121. Miért remélünk Istenben?

Azért remélünk Istenben, mert ő mindenható és jó és megtartja amit ígér.

122. Mit remélünk Istentől mindenekelőtt?

Istentől mindenekelőtt bűneink bocsánatát, a kegyelmet és az örök boldogságot reméljük.

Útravaló: Minden testi és lelki szükségemben egyedül Istenben bizakodom.

Isten szava: „Istennél semmi sem lehetetlen" (Lk. 1, 37). — „Ne nyugtalankodjatok tehát és ne kérdezzétek: Mit eszünk? vagy: Mit iszunk? vagy: Mivel ruházkodunk? Hiszen tudja a ti mennyei Atyátok, hogy mindezekre szükségtek van. Keressétek azért elsősorban Isten országát és az ő igazságát és ezek mind hozzáadatnak nektek" (Mt. 6, 31-33). — „Minden aggodalmatokat bízzátok rá, mert neki gondja van rátok" (1 Pét. 5, 7).

Feladat: 1. Ábrahám, Jób, Dávid, a makkabeus anya és az ő fiai reméltek Istenben. Ez miben mutatkozott meg? 2. Kain, Mózes és Júdás vétkeztek a remény ellen. Miáltal? 3. Miért mondják a zsoltárok Istent „erős váramnak", „menedékemnek", „pajzsomnak", „világosságomnak", „sziklámnak"? 4. Rajzold le Istennek ezeket a jelképeit. 5. Miért jelképezi a reményt a horgony? 6. Mely szavakkal indítjuk fel magunkban a reményt?

Krisztust a remény kezével tartjuk;
mi tartjuk őt és ő tart minket,
de csak addig tarhatjuk őt,
amíg ő tart minket

Szent Paszkáziusz Radbert

67. Az Istenszeretet

Szent János apostol írja: „Isten szeretete abban nyilvánult meg miirántunk, hogy Isten az ő Egyszülött Fiát a világra küldötte, hogy őáltala éljünk. Szeretet az Isten és aki szeretetben marad, Istenben marad és az Isten őbenne" (1 Jn. 4, 9/16).

+

Isten már akkor szeretett minket, amikor mi még nem szerethettük őt. Szeretetből teremtett bennünket az Atya és arra rendelt, hogy országában örökké boldogok legyünk. Szeretetből adta oda érettünk szent Fiát, hogy megváltson minket bűneinktől. Szeretetből oltotta szívünkbe a Szentlelket és tett minket gyermekeivé. Szakadatlanul árasztja ránk a jótéteményeket és kegyelmeket. Isten végtelenül jó és szent: szeretetünket jobban megérdemli, mint bárki vagy bármi e földön. Ezért kell Istent többre tartanunk a világ minden kincsénél, még szüleinknél is; késznek kell lennünk arra, hogy inkább mindent elveszítsünk, semmint egy halálos bűn elszakasszon tőle. Istent mindenekfölött szeretnünk kell.

Isten szeretete és jósága leginkább Jézus Krisztusban nyilvánult meg. Jézus szeretetből irgalmazott a bűnösöknek, szeretetből halt meg érettünk a keresztfán; ő a mi testvérünk és legjobb barátunk. Ezért kell szeretnünk Jézust is mindenekfölött.

Isten a keresztségben a Szentlélek által megajándékozott bennünket a Szeretet ajándékával, hogy gyermekeiként szerethessük őt. „Isten szeretete kiáradt szívünkbe a Szentlélek által" (Róm. 5,5).

Az Istenszeretet abban nyilvánul meg, hogy gyakran gondolunk Istenre, szívesen beszélünk vele és akaratát mindenben teljesítjük. „Ez az Istennek szeretete, hogy az ő parancsait megtartjuk" (1 Jn. 5, 3). Az Istenszeretet mindenekelőtt a felebaráti szeretetben nyilvánul meg: aki felebarátját nem szereti, Istent sem szereti igazán.

Mivel Isten ilyen jó és ennyire szeret minket, azért bűn, ha közönyösek vagyunk hozzá, ha idegenkedünk tőle, sőt egyenesen gyűlöljük őt. Istent gyűlölni a legnagyobb bűn.

A szeretet valamennyi erény között a legnagyobb. Amit ma hiszünk, azt egy napon meglátjuk; amit ma remélünk, azt egy napon birtokolni fogjuk, a szeretet azonban örökké megmarad. Ezért kell minden erőnkkel azon lennünk, hogy Istent szeressük.

Vedd fontolóra: 1. Miáltal mutatta meg nekünk Isten az ő szeretetét? 2. Miért szeretjük Jézust? 3. Mit ajándékozott nekünk az Isten, hogy szerethessük őt? 4. Miben nyilvánul meg Istenszeretetünk? 5. Ki vétkezik az Istenszeretet ellen? 6. Mi a legnagyobb bűn? 7. Miért kell minden erőnkkel azon lennünk, hogy Istent szeressük?

123. Mikor szeretjük Istent mindenekfelett?

Istent akkor szeretjük mindenekfelett, ha készek vagyunk inkább mindent elveszíteni, semmint egy halálos bűn miatt elszakadni tőle.

124. Miért szeretjük Istent mindenekfelett?

Istent azért szeretjük mindenekfelett,
1. mert ő előbb szeretett minket,
2. mert ő végtelenül jó és szeretetre méltó.

Útravaló: Minden jó, amiben részem van, megmutatja nekem Isten szeretetét. Sokszor megköszönöm ezt és egész szívemből viszonozni akarom szeretetét.

Isten szava: „Tudjuk, hogy minden a javukra válik azoknak, akik az Istent szeretik" (Róm. 8, 28). — „Szem nem látta, fül nem hallotta, ember szívébe föl nem hatolt, amit Isten azoknak készített, akik őt szeretik" (1 Kor. 2, 9). — „Aki parancsaimat ismeri és azokat megtartja, az szeret engem" (Jn. 14, 21).

Imádságok: „Jézusom, add a nagy kegyelmet, hogy mindig rád gondoljak, örömest beszéljek veled és mindig benned maradjak." — „Istenem, szeretlek." — „Én Istenem és Mindenem." — „Mindent érted, Jézusom." — „Én Uram és Istenem." — „Uram, te mindent tudsz, te tudod, hogy szeretlek téged" (Jn. 21. 17). — „Jöjj Szentlélek, töltsd el híveid szívét és gyújtsd meg bennünk szereteted tüzét."

Feladat: 1. Hogyan mutatta meg Istenszeretetét Szűz Mária — Szent István vértanú — Asszizi Szent Ferenc — Szent Erzsébet — Xavéri Szent Ferenc — Páli Szent Vince — Don Bosco — Mária Goretti? 2. Mely szavakkal indíthatjuk fel magunkban az Istenszeretetet?

Lángoljon bennem Szeretet
S tüzes játéka lelkemet
Igaz hevében nyerje meg.

Jacopone da Todi

68. A felebaráti szeretet

Jézus egy törvénytudónak példabeszédet mondott egy emberről, aki útonállók kezébe került. Ezt mondotta: „Egy szamaritánus, akinek arra vitt az útja, meglátván őt, könyörületre indult. Odament hozzá, olajat és bort öntött sebeire és bekötözte azokat. Azután föltette őt szamarára, a szállásra vitte és gondját viselte." Jézus ezzel zárta szavait: „Menj és cselekedjél hasonlóképpen" (Lásd: Lk. 10, 25-37).

+

Isten minden embert szeret. Minden ember Isten képe-mása, mindenkit megváltott Krisztus vére és mindenki az örök boldogságra van hivatva. Ezért kell minden embert szeretnünk: jószívvel és minden erőnkből meg kell tennünk, ami felebarátaink testi és lelki javára szolgál.

Felebarátainkat Krisztus kedvéért is kell szeretnünk. Krisztus az emberekben testvéreit látja. Ő mondotta: „Amit egynek e legkisebb testvéreim közül tettetek, nekem tettétek. Amit nem tettetek egynek e legkisebbek közül, nekem sem tettétek" (Mt. 25, 40/45).

Szeretetünkből senkit sem szabad kizárnunk, még akkor sem, ha valaki más nyelvet beszél, más fajhoz tartozik, vagy más a vallása.

Mint Isten gyermekeinek és Krisztus tanitványainak ellenségeinket is szeretnünk kell. Krisztus mondja: „Szeressétek ellenségeiteket, tegyetek jót azokkal, akik gyűlölnek titeket és imádkozzatok üldözőitekért és rágalmazóitokért; így lesztek fiai mennyei Atyátoknak, aki fölkelti napját jókra és gonoszokra és esőt ad az igazaknak és hamisaknak" (Mt. 5, 44-45). — Maga Krisztus is imádkozott a keresztfán ellenségeiért: „Atyám, bocsáss meg nekik, mert nem tudják, mit cselekszenek" (Lk. 23, 34). Szent István első vértanú és még sokan mások követték Jézus példáját.

Ha valaki megbántott bennünket, annak kezünket kell nyújtanunk és szívből meg kell bocsátanunk; Isten sokkal többet bocsátott meg nekünk. Ha egyszer megbocsátottunk, nem szabad többé a haragot tartanunk. — Ha mi bántottunk vagy sértettünk meg valakit,

akkor halogatás nélkül bocsánatot kell kérnünk és az igazságtalanságot jóvá kell tennünk.

A hívők az Isten családjában a mi testvéreink. Ezért kell őket különösen szeretnünk. Szent Pál mondja: „Tegyünk jót mindenkivel, főképpen pedig hitfeleinkkel" (Gal. 6, 10).

A szülők, testvérek és rokonok, a mi barátaink, jótevőink és honfitársaink szintén különösen közel állanak hozzánk, ezért különös szeretet illeti meg őket is.

A szeretet ellen azok vétkeznek, akik felebarátaikat egyáltalán nem vagy csak kevéssé szeretik, embertársaikért nem imádkoznak, velük nem törődnek. Barátságtalanok vagy gorombák velük, szívtelenek irántuk, sértegetik őket, sőt egyenesen megkeserítik életüket. — Aki felebarátjától sajnálja Isten adományát, például az egészséget, tehetséget, jómódot, megbecsülést és boldogságot, az irígység bűnét követi el. — Aki felebarátja baján örül, a káröröm bűnébe esik. — Még súlyosabban vétkezik a szeretet ellen, aki bosszút áll felebarátján. — A felebaráti szeretet ellen a legnagyobb bűn az ellenségeskedés és gyűlölet. Szent János írja: „Aki testvérét gyűlöli, gyilkos" (1 Jn. 3, 15).

Vedd fontolóra: 1. Miben mutatkozik meg felebaráti szeretetünk? 2. Mely szavakkal mondotta Jézus, hogy a felebarátban Őt magát szeretjük? 3. Miért kell megbocsátanunk? 4. Mit kell tennünk, ha valakit megbántottunk? 5. Kit szabad és kell különösen szeretnünk? 6. Nevezz meg néhány bűnt a felebaráti szeretet ellen. 7. Ki követi el az irígység, — ki a káröröm, — ki a bosszúállás bűnét?

125. Miért kell minden embert szeretnünk?

Azért kell minden embert szeretnünk, mert minden ember Isten képe-mása, mindenkit megváltott Krisztus vére és mindenki az örök boldogságra van hivatva.

126. Mely szavakkal kívánta Jézus, hogy ellenségeinket is szeressük?

Jézus mondotta: „Szeressétek ellenségeiteket, tegyetek jót azokkal, akik gyűlölnek titeket és imádkozzatok üldözőitekért és rágalmazóitokért; így lesztek fiai mennyei Atyátoknak, aki fölkelti napját jókra és gonoszokra és esőt ad az igazaknak és hamisaknak."

Útravaló: Mindennap a felebaráti szeretet fogható bizonyságát adom. Hogyan? Egészen egyszerűen: segítek, megosztom amim van, örömet okozok.

Isten szava: „Ha csak azokat szeretitek, akik titeket szeretnek, micsoda jutalmat érdemeltek? Nem azt teszik-e a vámosok is? És ha csak a barát-

taitokat köszöntitek, mi különöset műveltek? Nem azt teszik-e a pogányok is? Legyetek tehát tökéletesek, miként a ti mennyei Atyátok tökéletes" (Mt. 5, 46-48). — „Aki szereti az Istent, szeresse testvérét is" (1 Jn. 4, 21). — „Új parancsot adok nektek: Szeressétek egymást! Amint én szerettelek titeket, ti is úgy szeressétek egymást. Arról fogja mindenki megismerni, hogy az én tanítványaim vagytok, ha szeretettel vagytok egymáshoz" (Jn. 13, 34-35). — „Ne fizessetek senkinek rosszal a rosszért" (Róm. 12, 17).

Az „Arany Szabály": „Amit nem kívánsz, hogy neked tegyenek, te se tedd másoknak" (Tób. 4, 16). — Jézus mondja: „Mindazt, amit akartok, hogy nektek cselekedjenek az emberek, ti is cselekedjétek nekik (Mt. 7, 12).

Közmondás: Könnyű munka valakit bosszantani, nehéz engesztelni. — Egy undok szó nehezb egy ütésnél. — Ne legyen oly haragod, hogy más időre ne halaszthasd. — Hol a harag nyertes, vesztes a nyugalom.

Az irgalmasság cselekedetei: A felebaráti szeretet különösképpen az irgalmasság testi és lelki cselekedeteiben mutatkozik meg. (Lásd: a 118. és a 119. tételt).

Feladat: 1. Hogyan gyakorolta Mária a felebaráti szeretetet? 2. Mondj példákat az önfeláldozó szeretetre a szentek életéből. 3. Mondj ilyen példákat más emberek életéből. 4. Hol nyilik alkalom a felebaráti szeretet gyakorlására az egyházközségben? 5. Hogyan gyakorolhatod a felebaráti szeretetet: a) otthon, b) az iskolában, c) játék közben, d) a templomban, e) a munkahelyen? 6. Hogyan mutathatod meg szeretetedet beteg felebarátod iránt? 7. Kinek van különösen szüksége a mi szeretetünkre?

69. Krisztus követése

Egy nappal Jézus megkeresztelkedése után János meglátta őt az úton, amint arra járt. Tanítványai közül kettőnek ekkor ezt mondotta: „Íme az Isten Báránya!" Midőn a két tanítvány ezt hallotta, követte Jézust. Jézus megfordult és látván, hogy utána mennek, így szólott hozzájuk: „Mit kerestek?" Megkérdezték: „Mester, hol lakol?" Ő ezt válaszolta: „Jöjjetek és lássátok." Tehát elmentek és látták, hol lakik és aznap nála maradtak. Ez a tizedik óra tájban történt (Lásd: 1, 35-39).

+

Krisztus arra szólít fel minket, hogy k ö v e s s ü k őt. Ő a mi Mesterünk: szavával és példájával tanít minket. Bennünk él, világosságot és erőt ad nekünk. Ő a mi legjobb barátunk és velünk járja életünk sötétségeit. Ezt mondja: „Aki engem követ, nem jár sötétben, hanem övé lesz az élet világossága" (Jn. 8, 12).

Aki Krisztust követi, annak legfőbb ügye az Isten dicsősége, örök üdvössége és embertársainak üdvössége. Krisztus mondja: „Keres-

sétek elsősorban az Isten országát és az ő igazságát és ezek mind hozzáadatnak nektek" (Mt. 6, 33).

Aki Krisztust követi, annak egészen hozzá kell tartoznia. „Senki sem szolgálhat két úrnak" (Mt. 6, 24). Ezért parancsait meg kell tartanunk és azon kell lennünk, hogy minden bűnt, még a legkisebbet is, elkerüljük.

Nem követhetjük Jézust, ha nem hozunk áldozatot. Krisztus mondja: „Aki nem hordozza keresztjét és nem jön utánam, nem lehet az én tanítványom" (Lk. 14, 27). De ha bátran követjük őt a keresztúton, ezt ígéri nekünk: „A győztesnek megadom, hogy velem üljön trónomon" (Jel. 3, 21).

Mesteréhez híven Jézus tanítványa nem keresi a maga dicsőségét. Alázatos: Isten előtt kevésre tartja magát, szerény és készen áll embertársai szolgálatára. Krisztus mondja: „Tanuljatok tőlem, mert szelíd vagyok és alázatos szívű" (Mt. 11, 29). Szent Pál írja: „Ugyanaz az érzület legyen bennetek, mint Jézus Krisztusban: ő kiüresítette önmagát és fölvette a szolga alakját" (Fil. 2, 5-7).

Krisztus tökéletessé akar tenni minket. Erre szólít fel: „Legyetek tökéletesek, miként a ti mennyei Atyátok tökéletes" (Mt. 5, 48). Ő maga a tökéletesség legfőbb példaképe, ő az Isten szentségének visszfénye. A tökéletesség mindenekelőtt az Istenszeretetben és a felebaráti szeretetben mutatkozik meg.

Aki Krisztusba kapcsolódik, jó gyümölcsöt terem az örök életre. A kegyelem állapotában végzett minden jócselekedetünk gyarapítja nekünk a kegyelmet a földön és az örök jutalmat a mennyben. Krisztus mondja: „Örüljetek és vigadjatok, mert bőséges a ti jutalmatok a mennyben" (Mt. 5, 12).

Vedd fontolóra: 1. Hogyan segít minket Krisztus az ő követésében? 2. Mi a legfőbb ügye Krisztus tanítványának? 3. Mit kell kerülnie Krisztus tanítványának? 4. Mire kell késznek lennie Krisztus tanítványának? 5. Miből tetszik ki Krisztus tanítványának alázata? 6. Mit gyarapítanak nekünk a kegyelem állapotában végzett jócselekedeteink?

127. Mely szavakkal kívánta Jézus, hogy tökéletesek legyünk?

Jézus mondotta: „Legyetek tökéletesek, miként a ti mennyei Atyátok tökéletes."

128. Ki a tökéletesség legfőbb példaképe?

A tökéletesség legfőbb példaképe Jézus Krisztus.

Útravaló: Gyakran vesd föl magadban a kérdést, különösen fontos elhatározások előtt: Mit tenne Jézus az én helyemben?

Isten szava: „Aki szolgálni akar nekem, kövessen: ahol én vagyok, ott lesz az én szolgám is" (Jn. 12, 26). — „Aki utánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye föl keresztjét mindennap és kövessen engem" (Lk. 9, 23). — „Példát adtam nektek, hogy amint én cselekedtem veletek, ti is úgy cselekedjetek" (Jn. 13, 15).

A szentek tanításából: „Hiába nevezzük magunkat kereszténynek, ha nem vagyunk Krisztus követői" (Nagy Szent Leó).

Feladat: 1. Olvasd el ismét a 24. és a 25. tételt és írd le, miben követheted leginkább Krisztust.

AZ IMÁDSÁG

Mivel Isten gyermekei vagyunk, Istennel úgy beszélhetünk, mint gyermek az atyjával. Szent Pál írja: „Mivel pedig fiak vagytok, Isten elküldötte Fiának Lelkét szívetekbe, aki ezt kiáltja: Abba! Atya!" (Gal. 4, 6).

70. Jézus imádkozni tanít

Jézus egyszer mennyei Atyjához imádkozott. Ekkor egyik tanítványa hozzálépett és megkérte őt: „Uram, taníts minket imádkozni, miként János is tanította imádkozni az ő tanítványait." Jézus ezt felelte: „Midőn imádkoztok, ezt mondjátok:

Mi Atyánk, ki vagy a mennyekben,
szenteltessék meg a te neved;
jöjjön el a te országod;
legyen meg a te akaratod, miképpen mennyben,
azonképpen itt a földön is.
Mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma
és bocsásd meg a mi vétkeinket,
miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek,
és ne vígy minket a kísértésbe,
de szabadíts meg a gonosztól." (Lásd: Lk. 11, 1-4; Mt. 6, 9-13)

+

Amikor imádkozunk, szívünket Istenhez emeljük és beszélünk vele. Dicsérjük és áldjuk őt, hálát adunk neki és adományaiért könyörgünk.

Jézus azért tanított meg bennünket a Miatyánkra, hogy tudjuk, miként kell imádkoznunk. Mivel ennek az imának az Úr a szerzője, azért az Úr imádságának is nevezzük. Ez maga az Imádság. A Miatyánk egy megszólításból és hét kérésből áll.

E szavakkal kezdjük: „Mi Atyánk, ki vagy a mennyekben." Isten gyermekei vagyunk, ezért bizalommal beszélhetünk vele, noha ő az ég és föld szentséges Ura.

Elsőben azért imádkozunk, ami az Istennek jár: hogy megszenteltessék és áldassék az ő Neve; hogy eljöjjön az ő országa és egyedül ő uralkodjék fölöttünk; hogy szent akaratát ne csak az ég angyalai és szentjei teljesítsék, hanem az emberek is a földön.

Azután azért imádkozunk, amire nekünk, embereknek van szükségünk; hogy Isten megadja nekünk mindennapi kenyerünket és mindazt, ami megélhetésünkre kell; hogy megbocsássa bűneinket, amiként mink is készek vagyunk megbocsátani az ellenünk vétkezőknek; végezetül kérjük, hogy ne vigyen minket olyan kísértésbe, amely erőnket meghaladná és hogy szabadítson meg minket a gonosztól és minden bajtól.

A Miatyánkban Jézus arra tanít minket, hogy imádságunkban Isten dicsősége legyen szívünk legfőbb ügye. Mimagunknak pedig elsősorban azt kell kérnünk, ami örök üdvösségünkre segít.

Nagy kiváltság az, hogy Istenhez imádkozhatunk. Imádságunkban a Királyok Királya elé állhatunk és együtt szólhatunk az angyalok és szentek dicsőítő énekével. Úgy beszélhetünk Istennel, mint kedves fiai.

Az imádkozás azonban kötelességünk is. Tartozunk vele Istennek, mert ő a mi Urunk és Atyánk. Ezt ő maga parancsolta és a keresztségben külön is megszabta nekünk. Imádság nélkül nem is kaphatunk meg minden kegyelmet, ami üdvösségünkhöz szükséges.

Vedd fontolóra: 1. Miért hívhatjuk Istent Atyánknak? 2. Miért folyamodunk a Miatyánk első három kérésében? 3. Miért folyamodunk a négy utolsó kérésben?

129. Mit tesz imádkozni?
Imádkozni annyit tesz, mint szívünket Istenhez emelni, őt dicsérni, neki hálát adni vagy tőle valamit kérni.

130. Miért imádkozunk?
Azért imádkozunk,
1. mert Isten a mi Urunk és Atyánk,
2. mert imádság nélkül nem juthatunk az örök boldogságba.

131. Mi a legfőbb célja imádságunknak?
Imádságunknak legfőbb célja, hogy Istent dicsőítsük és mi emberek elnyerjük az örök boldogságot.

Útravaló: Napjában legalább egyszer elimádkozom a Miatyánkot; egy-egy kérését néha egészen lassan megismétlem.

A szentek tanításából: „Csak az élhet igazán, aki igazán imádkozik" (Szent Ágoston). — „Egy jól mondott Miatyánk többet ér, mint száz, amit hamarjában elhadarunk" (Szalézi Szent Ferenc).

Az imádság módjai: 1. Imádkozhatunk a magunk szavaival, miként szívünk sugalmazza. De imádkozhatunk állandó imát is; ilyen például a Miatyánk. 2. Imádkozhatunk szóban, vagyis szívünkkel és szájunkkal, vagy gondolatban, vagyis csak a szívünkkel. 3. Úgy is imádkozhatunk, hogy lassan és elmélkedve a Szentírást olvassuk, Jézus életének valamely eseményét magunk elé képzeljük, egy szent képet szemlélünk, vagy megcsodáljuk a természetben Isten műveit és ezekről az Alkotóval beszélünk. Az ilyen imádságot elmélkedő imádságnak nevezzük. A keresztutat és a szentolvasót is elmélkedve kell imádkoznunk.

Az imakönyv: Egy jó imakönyv sokat segíthet a jó imádságban. Ha sohasem használunk imakönyvet, imádságunk egyhangú és szegényes lesz. A legfontosabb imakönyv a misekönyv és az énekeskönyv.

Feladat: 1. Milyen dicsőítő és hálaadó imádságokat ismersz? 2. Milyen dicsőítő és hálaadó énekeket ismersz? 3. Mondj imádságokat, amelyekben a bűnök bocsánatáért könyörgünk. 4. Mondj még más kérőimákat. 5. Mondd el sorjában a Miatyánk kéréseit a magad szavaival. 6. Írd le a Miatyánkot szépen rajzolt betűkkel.

71. Hogyan kell imádkoznunk

A kínszenvedését előző éjszakán Jézus tanítványaival az Olajfák hegyére ment. Odaérve ezt mondotta: „Imádkozzatok, hogy kísértésbe ne essetek!" Azután elment tőlük mintegy kőhajításnyira, térdre borult és imádkozott: „Atyám, ha akarod, vedd el tőlem ezt a poharat. Ám ne az én akaratom legyen, hanem a tiéd!" Ekkor megjelent egy angyal a mennyből és megerősítette őt. És a halállal tusakodva még buzgóbban imádkozott. (Lásd: Lk. 22, 39-44)

+

Amikor imádkozunk, szívünk legyen Istennél. Meg kell gondolnunk, hogy kivel beszélünk és ügyelnünk, hogy mit mondunk neki. Imánk eként á h í t a t o s. — Hogy áhítatosan imádkozhassunk, össze kell szednünk magunkat és mindent távoltartanunk, ami figyelmünket elvonná. Ameddig azon vagyunk, hogy áhítatban imádkozzunk, jól imádkozunk, akkor is, ha hivatlan gondolatok olykor elvonnák figyelmünket.

Imádság közben gondolnunk kell arra, hogy Isten a mi Urunk és Teremtőnk és mink, esendő bűnös teremtményei, mindenben az ő kegyelmétől függünk. Imánk eként a l á z a t o s.

Imádság közben egészen alá kell vetnünk magunkat Istennek és az ő szent akaratának, rája hagyva, hogy mikor és hogyan akar minket meghallgatni. Imánk eként m a g a - m e g a d ó.

Minthogy Isten a mi Atyánk, minden szükségünkben hozzá folyamodhatunk. Ő mindig meghallgat minket, noha gyakran másként teljesíti kérésünket, mint ahogy mi szerettük volna, mert jobban tudja, hogy mi válik javunkra. Ha erősen bízunk abban, hogy Isten minket meghallgat, imádságunk b i z o d a l m a s.

Olykor nehezünkre esik az imádság, mert fáradtak és csüggedtek vagyunk, vagy mert Isten nem azonnal hallgat meg minket. Abbahagynunk ekkor sem szabad az imádságot, de sőt folytatnunk kell; imánk eként á l l h a t a t o s. Az Olajfák hegyén Krisztus

sem hagyta abba az imádságot, hanem még inkább elmerült benne, noha lelke halálosan szomorú volt.

Ha jól imádkozunk, egyesülünk az Istennel és megtanuljuk egyre jobban szeretni őt. Jobban megértjük szándékait és megtanuljuk helyesen értékelni a földi dolgokat. Megerősödünk a gonosz ellen és örömünk telik a jóban. A szomorúságban vigaszt, a szükségben enyhülést nyerünk. Az imádság azonban mindenekfölött azt a kegyelmet adja meg nekünk, hogy Krisztushoz mindvégig hűségesek maradjunk.

Vedd fontolóra: 1. Mikor imádkozunk áhítatosan? 2. Mit kell tennünk, hogy áhítattal imádkozhassunk? 3. Mikor imádkozunk alázatosan? 4. Mikor imádkozunk magunk-megadóan? 5. Mikor imádkozunk bizodalmasan? 6. Mikor imádkozunk állhatatosan?

132. Miként kell imádkoznunk?

Áhítatosan, alázatosan, magunk-megadóan, bizodalmasan és állhatatosan kell imádkoznunk.

133. Mit művel az imádság?

Az imádság egyesít bennünket Istennel, megerősít a gonosz ellen, sok kegyelmet szerez nekünk, főként a mindvégig való hűség kegyelmét.

Útravaló: Mielőtt imába fognék, összeszedem magam, arra gondolva, hogy a nagy és szent Istennel készülök beszélni.

Isten szava: „Imádkozzatok állhatatosan" (Kol. 4, 2). — „Közel az Úr mindenkihez, aki hozzá kiált" (144. Zsolt. 18). — „Kérjetek és adni fognak nektek, keressetek és találtok, zörgessetek és megnyitnak nektek" (Mt. 7, 7).

Példák: A dölyfös ima és az alázatos ima között lévő különbséget Jézus a farizeusról és vámosról szóló példabeszédben adta elénk (Lk. 18, 9-14). — Az állhatatos imádságról Jézus abban a példabeszédben szólt, amelyben egy barát éjnek idején három kenyérért zörget (Lk. 11, 5-13), azonkívül az igazságtalan bíróról szóló példabeszédben (Lk. 18, 1-8). Az állhatatos imádság példaképe a kánaáni asszony könyörgése is (Mt. 15, 21-28).

A szentek tanításából: „Isten vagy azt adja meg, amit kérünk, vagy azt, ami ennél hasznosabb nekünk" (Clairvauxi Szent Bernát). — „Minden szent azért jutott a mennyei boldogságba, mert imádkozott és minden kárhozott azért ment veszendőbe, mert nem imádkozott" (Liguori Szent Alfonz).

Viselkedésünk imádság közben: Külső magatartásunk belső világunkat mutatja meg. Testünknek is részt kell vennie imádságunkban. A meghajlás, térdhajtás és térdeplés alázatunkat és tiszteletünket mutatja Isten előtt. Álltunkkal tiszteletünket, örömünket és készenlétünket fejezzük ki.

Kezünket összetéve áhítatunkat és odaadásunkat fejezzük ki Isten előtt. Midőn mellünket verjük, azt fejezzük ki, hogy bűnösségünket beismerjük az Isten előtt.

Az imádság helye: Mindenütt imádkozhatunk. Legjobban azonban ott imádkozhatunk, ahol semmi sem háborgat és figyelmünket nem vonja el semmi, például a templomban, vagy ha otthon imádkozunk, a feszület vagy egy szent kép előtt.

Magunkbaszállás imádság előtt: Hogy az imádságra jól előkészüljünk és magunkbaszálljunk, nyugtassuk el szívünket, és elménket emeljük Istenhez. Gondoljunk arra, hogy a szent Isten jelen van és szeretettel tekint ránk. Ekkor kezdjünk imádkozni.

Közmondás: Embernél szándék, Istennél ajándék. — Lassan jő az Isten, de ugyan elérkezik azért.

Feladat: 1. Mi háborgathat minket imádkozás közben? 2. Mit tegyünk, ha imádkoznunk kellene, de nincs meg bennünk a kellő készség? 3. Milyen örömöket szerez nekünk az imádkozás? 4. Ágyad fölé függessz feszületet vagy szent képet.

72. Az imádság rendje

Aristides keresztény író a 2. században ezt írja az akkori keresztényekről: „Minden reggel és minden órában dicsérik és magasztalják az Istent, amiért ellátta őket adományaival és hálát adnak az ételért és italért."

+

Sok az alkalom arra, hogy Istenre gondoljunk és vele beszéljünk. Midőn nagyságát és hatalmát tapasztaljuk, dicsérjük őt; ha vétkeztünk, bocsánatát kérjük; mielőtt valamely fontosabb dolgunkba kezdenénk, támogatásáért folyamodunk. Minden szükségben hozzá fordulunk, különösen a kísértésben. Mindenekfölött azonban hálát adunk neki, mert tőle jön minden jó. Szent Pál mondja: „Szűntelenül imádkozzatok" (1 Tessz. 5, 17).

Van az imádságnak meghatározott ideje is. Imádkozunk reggel felkelés után és este lefekvés előtt; evés előtt és evés után; imádkozunk, amikor a harang imára szólít és imádkozunk főként a szentmisén.

Imádkozunk Istenhez, a mi mennyei Atyánkhoz; ő a mi Teremtőnk és Urunk, minden jónak forrása és a mi végső célunk. Az Atyához a mi Urunk Jézus Krisztus által imádkozunk: Jézus nevében imádkozunk. Imádságainkat Krisztus, a mi Főpapunk viszi az Atyához.

Imádkozunk Jézus Krisztushoz; ő igaz Isten, a mi Urunk és Megváltónk, testvérünk és barátunk.

Imádkozunk a Szentlélekhez; ő igaz Isten, mint az Atya és a Fiú: bennünk lakik és megszentel minket.

Imádsággal fordulunk Máriához, a mi Urunk anyjához, az angyalokhoz és a többi szentekhez is. Őket azonban nem imádjuk, hanem áldjuk és kérjük, hogy járjanak közben érettünk Istennél.

Imádságunkban embertársainkra is gondolunk. Imádkozunk az élőkért és holtakért, barátainkért és ellenségeinkért. Imádkozunk azokért, akik kedvesek nekünk vagy akiknek különös szükségük van imádságunkra: szüleinkért, testvéreinkért és jótevőinkért, a betegekért és haldoklókért, az Egyház pásztoraiért, a népek vezetőiért, a bűnösökért, a pogányokért és a világbékéért. A kereszténység senkit sem zár ki imádságából, mert Isten mindenkit szeret és Krisztus mindenkiért meghalt.

Imádkozzunk örömest közösen is, családunk körében és az Istentiszteleten. Jézus mondja: „Ha ketten közületek egyetértve kérnek valamit a földön, meg fogják azt kapni mennyei Atyámtól. Mert ahol ketten vagy hárman összejönnek az én nevemben, ott vagyok közöttük" (Mt. 18, 19-20).

Vedd fontolóra: 1. Mikor van alkalmunk arra, hogy Istenre gondoljunk és vele beszéljünk? 2. Kihez imádkozunk? 3. Miért imádkozunk az Atyához a mi Urunk Jézus Krisztus által? 4. Miért imádkozunk Jézus Krisztushoz? 5. Miért imádkozunk a Szentlélekhez? 6. Miért fordulunk imádságunkkal Máriához, az angyalokhoz és a szentekhez? 7. Milyen módon fordulunk hozzájuk? 8. Kikért kell különösképpen imádkoznunk? 9. Miért imádkozunk közösen is?

134. Mikor kell imádkoznunk?

Gyakran kell imádkoznunk, főként reggel és este, evés előtt és evés után, az Istentiszteleten és minden szükségben és kísértésben.

135. Kiért kell imádkoznunk?

Minden emberért imádkoznunk kell, különösen azokért, akik kedvesek nekünk vagy akiknek imánkra szükségük van.

136. Mit mond Jézus a közös imádságról?

Jézus mondja: „Ahol ketten vagy hárman összejönnek az én nevemben, ott vagyok közöttük."

Útravaló: Az imádság a mi lelkünk lélegzete. Az imádságot ugyanúgy nem feledhetem el, mint a lélegzetet.

Isten szava: „Bizony, bizony mondom nektek, bármit kértek nevemben az Atyától, megadja nektek" (Jn. 16, 23). — „Énekeljetek Istennek hálás szívből zsoltárt, himnuszt és szent dalokat" (Kol. 3, 16).

A szentek tanításából: „Mikor Üdvözítőnk a kenyeret megáldotta, szemét az égre emelte és imádkozott. Így tanít minket arra, hogy ne ízleljük meg eledelünket, mielőtt hálát ne mondanánk Istennek, aki a javak adományozója" (Aranyszájú Szent János).

Reggeli és esti imádság: Mihelyt fölébredünk, azonnal vessünk keresztet és köszöntsük Istent az új nap kezdetén. Miután fölkeltünk, mondjuk el reggeli imánkat. Köszönjük meg Istennek az ő jótetteményeit és mondjuk azt neki, hogy egész napon át mindent az ő dicsőségére akarunk végezni; aztán kérjük őt, hogy kegyelme vezessen és segítsen minket akaratának felismerésében és végbevitelében. Kérjük az Isten Anyjának, őrzőangyalunknak és a szenteknek oltalmát is.

Mielőtt nyugovóra térnénk, elmondjuk esti imánkat. Visszatekintünk az elmúlt napra, megköszönünk Istennek minden jót, amit tőle kaptunk és bocsánatát kérjük a rosszért, amit elkövettünk. (Mindennapi lelkiismeretvizsgálat). Azután arra kérjük őt, hogy oltalmazzon minket és mindazokat, akikért imádkoznunk kell. Végezetül Máriának, őrzőangyalunknak és a szenteknek oltalmába ajánljuk magunkat. Nincs szebb, mintha elalvás előtt utolsó gondolatunk Istennél időzik.

Röpimák: Istenhez folyamodhatunk egészen rövid fohászokkal is: ezeket röpimáknak nevezzük. A röpima egy pillantás az Istenre, a léleknek egy sóhajtása. Munkához látva mondjuk: „Minden éretted, Uram!" — Ha nagy öröm ér minket: „Köszönöm neked, Uram!" — Ha valamely elhatározás előtt állunk: „Mutasd meg Uram, mitévő legyek!" — Kísértésben, szükségben, veszély idején: „Jézus, légy velem!" vagy: „Uram, segíts! — Egy zöldelő mező láttán: „Istenem, milyen gyönyörű a te világod!" — Egy kórház előtt elhaladva: „Uram, enyhítsd a szegény betegek fájdalmát és baját!" — Temető előtt: „Uram, adj nekik örök nyugodalmat!"

Bármikor mondhatjuk: „Én Istenem és mindenem!" — Én Uram és Istenem!" — „Jézusom, irgalom!" — „Jézus, Isten Fia, könyörülj rajtunk!" „Uram, miként te akarod!" — „Jöjj, Szentlélek!" — „Uram, taníts engem imádkozni!" Röpimaként elmondhatjuk a Miatyánk egyes kéréseit is.

Templomlátogatás: Midőn templomba térünk, többféleképpen imádkozhatunk: 1. Köszöntjük Jézust az Oltáriszentségben, 2. imádkozunk a mennyei Atyához, elmondva neki, mi történt velünk és mi fekszik szívünkön, 3. imádkozunk az imakönyvből, 4. keresztutat végzünk, 5. áhítattal szemléljük a templomban lévő képeket, 6. elimádkozzuk a szentolvasó egy tizedét.

Közös imádság a családban: Közös imádságban vagy mindannyian együtt mondjuk az imát, vagy csak egyvalaki és mi felelünk. Leghelyesebb, ha a közös imádságot a családfő vezeti. Főként az asztali imádságot kell közösen végeznünk. Hogy közös imánk valóban az Istent dicsőítse, egyöntetűen, világosan és nem elsietve kell mondanunk.

Feladat: 1. Készíts te magad egy reggeli imát, amelyben minden benne van, ami mondandód van reggel az Istennek. 2. Keress imákat és énekeket, amelyek reggeli imának illenek. 3. Készíts te magadnak egy esti imát. 4. Keress imákat és énekeket, amelyek esti imának illenek. 5. Milyen asztali imákat ismersz? 6. Mit imádkozol, a) ha gyászmenettel találkozol, b) ha látsz egy szántóvetőt a mezőn, c) ha börtön mellett haladsz el, d) ha valakit káromkodni hallasz, e) ha gyerekek verekednek, f) az iskolai dolgozatok megkezdése előtt, g) ha gyűlölet vagy bosszúvágy támad benned, h) a Szűz Anya képe előtt? 7) Jegyezz fel még néhány más rövid imát, amelyet Istennek mindig elmondhatsz. 8. Keress ki imádságokat a Szentírásból.

Könyörgésünkre hallgat ő,
Hatalmas jobbja támogat,
Lemossa szennyeinket és
Az égnek minket visszaad.

Nagy Szent Gergely

A BÉRMÁLÁS SZENTSÉGE

Aki részesült a keresztségben, annak részt kell kapnia a Szentlélek kegyelmének teljességében is, amelyet Krisztus az első Pünkösdön ajándékozott egyházának. Ezért rendelte Krisztus a bérmálás szentségét.

73. A bérmálás kiszolgáltatása

Midőn az apostolok Jeruzsálemben meghallották, hogy Szamaria befogadta az Isten igéjét, elküldötték az otthoniakhoz Pétert és Jánost. Ezek odaérve imádkoztak érettük, hogy elnyerjék a Szentlelket. Az ugyanis még egyikükre sem szállott le, hanem csak meg voltak keresztelve az Úr Jézus nevében. Az apostolok tehát rájuk tették kezüket, és azok elnyerték a Szentlelket. (Lásd: Ap. Csel. 8, 14-17)

+

A Szentírásból tudjuk, hogy már az apostolok bérmáltak. A kereszténység első századaiban a bérmálást rendszerint azonnal a

keresztség után kiszolgáltatták. Ezért következik a szentségek sorrendjében a bérmálás a keresztség után.

A bérmálás rendszerint a püspök feladata. A pápa azonban felhatalmazást adhat a bérmálásra egy áldozópapnak is. A plébános például megbérmálhatja egyházközségében azt a beteget, aki életveszélyben forog.

A bérmálás kezdetén a püspök fölmegy az oltár lépcsején és a bérmálandók felé fordul. A bérmálandók letérdelnek, a püspök föléjük terjeszti kezét és lehívja rájuk a Szentlelket hét ajándékával: a bölcsesség és értelem Lelkét, a tanács és erősség Lelkét, a tudomány és jámborság Lelkét és az Istenfélelem Lelkét.

A püspök ezután külön-külön minden bérmálandó fejére teszi jobbkezét és homlokukra krizmával keresztet ír, miközben e szavakat mondja: „Megjelöllek téged a kereszt jelével és megerősítelek az üdvösség krizmájával az Atyának és Fiúnak és Szentléleknek nevében." Megkenés után a püspök arcullegyinti a bérmálandót és ezt mondja: „Béke legyen veled."

A püspök végezetül azért imádkozik, hogy a Szentlélek befejezze megkezdett művét a megbérmáltakban. Azután megáldja őket. Ez áldás közben az újonnan megbérmáltaknak még jelen kell lenniök.

Vedd fontolóra: 1. Miért következik a szentségek sorrendjében a bérmálás a keresztség után? 2. Ki bérmálhat? 3. Hogyan bérmál a püspök?

137. Mit mond a Szentírás a bérmálásról?

A Szentírás ezt mondja: „Midőn az apostolok Jeruzsálemben meghallották, hogy Szamaria befogadta Isten igéjét, elküldötték az ottaniakhoz Pétert és Jánost. Ezek odaérve imádkoztak érettük, hogy elnyerjék a Szentlelket. Az ugyanis még egyikükre sem szállott le, hanem csak meg voltak keresztelve az Úr Jézus nevében. Az apostolok tehát rájuk tették kezüket, és azok elnyerték a Szentlelket."

138. Hogyan szolgáltatja ki a bérmálást a püspök?

Kezét a püspök a bérmálandó fejére teszi, homlokát megkeni krizmával, miközben e szavakat mondja: „Megjelöllek téged a kereszt jelével és megerősítlek az üdvösség krizmájával, az Atyának és Fiúnak és Szentléleknek nevében."

Útravaló: Bérmáláskor a püspök kereszttel jelölte meg homlokomat. Büszkén mondom magamat kereszténynek és a keresztet sohasem szégyenlem.

Szómagyarázat: A „krizma" annyit jelent, mint kenet. A „krizma" szó rokonszava a „Krisztus" szónak, amely annyit jelent, mint „Fölkent". A krizma olíva-olaj és balzsam keveréke. A krizmát a püspök nagycsütörtökön szenteli.

Kereszt, megkenés, arcullegyintés: A kereszt, amellyel a püspök megjelöli a bérmálandó homlokát, azt jelenti, hogy ettől fogva ő Krisztus bajnoka és hitét nyíltan meg kell vallania az egész világ előtt. — A megkenés a krizmával azt jelenti, hogy a bérmálandó megkapja Krisztus erejét, vagyis a Szentlelket. — Az arcullegyintés arra figyelmezteti a megbérmáltat, hogy, mint Krisztus bajnokának, minden megaláztatást el kell viselnie Krisztusért.

A bérmaszülőnek imádsággal, szóval és példával kell segítenie a megbérmáltat, hogy hűségesen vigye végbe kötelességét.

A bérmálás napja: A bérmálandónak lelkiismeretesen kell felkészülnie e nagy napra. Szorgalmasan kell részt vennie az előkészítő oktatáson, naponta imádkoznia a Szentlélek ajándékaiért és méltóképpen gyónnia és áldoznia. A bérmálás napján odaadással kell követnie a szent szertartást, szívből megköszönnie a kapott kegyelmeket és kerülnie a nap szentségével össze nem férő szórakozásokat.

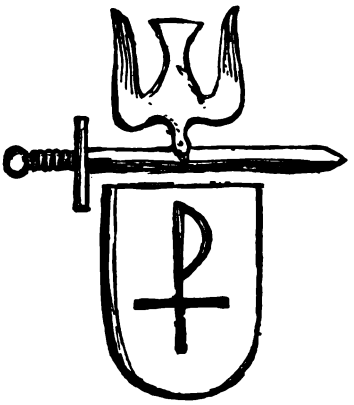
74. A bérmálás kegyelme

Jézus az üldöztetés idejére ezt ígérte tanítványainak: „Mikor a zsinagógák, előljárók és hatóságok elé hurcolnak benneteket, ne aggódjatok azon, hogyan és mivel védekezzetek vagy mit mondjatok, mert a Szentlélek abban az órában megtanítja nektek, mit kell mondanotok" (Lk. 12, 11-12).

+

Krisztus a bérmálásban betölt minket a Szentlélekkel. A Szentlélek segít abban, hogy hitünket benső meggyőződésből állhatatosan megvalljuk és bátran kiálljunk érte. Erőt ad a küzdelemhez üdvösségünk ellenségei: a Sátán, rossz hajlamaink és a világi gonoszság ellen. Képessé tesz minket arra, hogy a világ megszentelésében

munkatársai legyünk és a családban, munkahelyünkön és a közéletben apostolként működjünk.

A keresztségben kapott kegyelmi élet a bérmálásban éri el teljes érettségét. Kiskorú gyermekekből a bérmálás kegyelme által Krisztus bajnokai lettünk. A bérmálás a keresztség bevégzése.

A bérmálás eltörölhetetlen jegyet nyom lelkünkbe. E jegy pecsételi meg, hogy Krisztus bajnokai vagyunk és országában együtt működünk vele. E jegy egyben zálog arra is, hogy a Szentlélek erejével küldetésünket, mint megbérmáltak, teljesíteni tudjuk.

Arra, hogy a bérmálás kegyelmét minden nehézség közepette megőrizzük és bátran küzdjünk a világi gonoszság ellen, a lelkierősség sarkalatos erénye tesz minket képessé.

Akit megkereszteltek, annak meg is kell bérmálkoznia. Igaz ugyan, hogy nem feltétlenül szükséges az üdvösség elérésére, de aki a maga hibájából nem járul a bérmálás szentségéhez, bűnt követ el, mert kevésre becsüli a Szentlelket és kegyelmi adományait.

Vedd fontolóra: 1. Mit művel a Szentlélek a megbérmált hivőben? 2. Milyen jegyet nyom lelkünkbe a bérmálás? 3. Miért bűn, ha valaki a maga hibájából nem járul a bérmálás szentségéhez?

139. Mit művel Krisztus a bérmálásban?

Krisztus a bérmálásban betölt minket a Szentlélekkel, hogy hitünket állhatatosan megvalljuk, bátran küzdjünk üdvösségünk ellenségeivel és a világ megszentelésében munkatársai legyünk.

Útravaló: Ha valamikor küzdenem kellene hitemért és a tisztaságért, arra gondolok, hogy Krisztus bajnokává kentek engem és megerősít a Szentlélek.

Isten szava: „Ne legyünk többé éretlen gyermekek, akiket egy tan szelei megtévesztés és tévedésbe ejtő álnokság által ide-oda hánynak és tovasodornak. Ellenkezőleg, álljunk az igazság mellé és szeretetben növekedjünk őhozzá, Krisztushoz, aki a Fej" (Ef. 4, 14-15).

Feladat: 1. Hasonlítsd össze az első Pünkösdöt a bérmálással: miben hasonlítanak? — miben különböznek? 2. Mondj feladatokat, amelyek különösképpen a megbérmáltak dolga. 3. Mit tesz a keresztény, a) amikor hitét nyilvánosan megtámadják, b) amikor a munkahelyen egy társa a Hit után érdeklődik, c) ha a községben nincs hitoktatás a gyermekeknek, d) ha a pap vasárnap nem jöhet misét mondani, e) ha a községben nincsen helyiség az Istentiszteletre, f) ha az egyházközségben konkolyhintők járnak, g) ha valaki súlyos beteg és a plébánost nem lehet elérni?

A SZENT EUKARISZTIA

Atyánk országában örökké egyesülünk Krisztussal, hogy együtt ünnepeljük a mennyei nász lakomáját. Mérhetetlen boldogságban magasztaljuk az Istent, örök hálával emlékezünk Krisztus halálára és egészen betölt minket az isteni élet. A szent Eukarisztia ünneplése zálog és előleg a mennyei nász lakomájára.

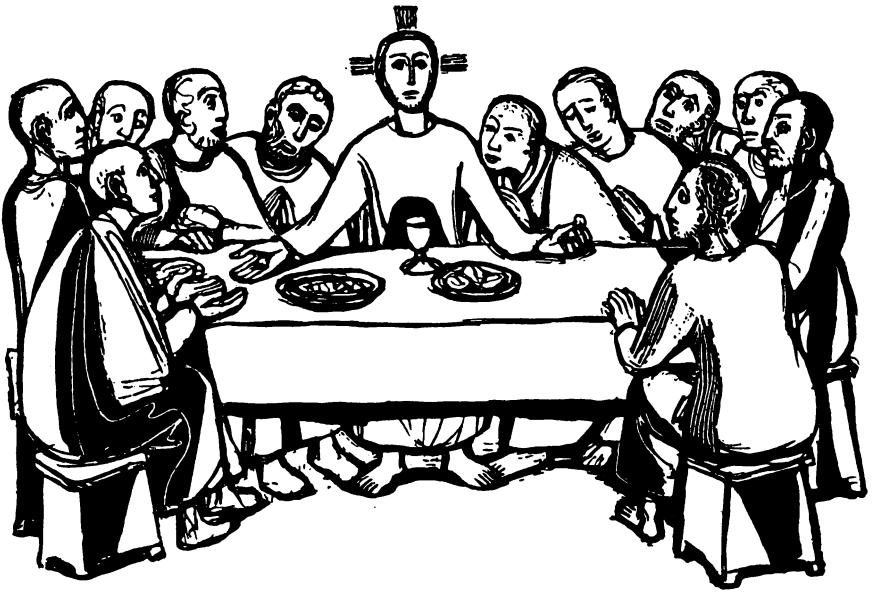
75. A szent Eukarisztiát Jézus Krisztus rendelte

Szenvedésének előestjén Jézus asztalhoz ült apostolaival és ezt mondotta nekik: „Vágyva vágytam arra, hogy elfogyasszam veletek ezt a húsvéti vacsorát, mielőtt szenvedek." Étkezés közben Jézus vette a kenyeret, hálát adott, megtörte és tanítványainak adta e szavakkal: „Vegyétek és egyétek, ez az én testem, mely értetek adatik." Azután vette a kelyhet, hálát adott és tanítványainak adta e szavakkal: „Igyatok ebből mindnyájan: ez az én vérem, az új szövetség vére, amely értetek és sokakért kiontatik a bűnök bocsánatára. Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre." (Lásd: Mk. 14, 17-25; Lk. 22, 14-20; 1 Kor. 11,23-26).

+

Mielőtt Jézus elbúcsúzott tanítványaitól, első ízben ünnepelte velük együtt a szent Eukarisztiát. Kenyeret és bort vett szent kezébe, föltekintett mennyei Atyjára, az adományok fölött elmondotta dicsérő és hálaadó imáját és tanítványainak nyújtotta azokat e szavakkal: „Ez az én testem — ez az én vérem."

Jézus e szavaira: „Ez az én testem — ez az én vérem" a kenyér és bor á t v á l t o z o t t az ő szent Testévé és drága Vérévé; a kenyérből és borból csak a színek maradtak meg, vagyis az, ami a kenyérből és borból érzékekkel tapasztalható. A kenyér és bor színe alatt Jézus maga-magát mutatta be áldozatul az Atyának és maga-magát eledelül adta oda a tanítványoknak.

Jézus az utolsó vacsorán u g y a n a z t a z á l d o z a t o t mutatta be, amelyet másnap a keresztfán kellett bemutatnia. A kenyér és bor színe alatt már előre föláldozta magát az apostolokért és mindannyiunkért.

Az apostolok úgy vették az Úr Testét és Vérét, mint az örök élet eledelét. A legbensőbben egyesültek vele és beteltek mennyei kegyelmekkel.

Ezekkel a szavakkal: „Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre" Jézus h a t a l m a t adott az apostoloknak a szent Eukarisztia ünneplésére; nekik kellett a kenyeret és bort az ő szent Testévé és Vérévé változtatniok, ezeket az adományokat az Atyának bemutatniok és a hivőknek eledelként kiosztaniok. Ez a hatalom az apostolokról átszállott utódaikra a papi hivatalban. Mindaddig ünnepelniök kell a szent Eukarisztiát, mígnem Krisztus visszatér.

Vedd fontolóra: 1. Az utolsó vacsorán Jézus miként mutatta be magát áldozatul Atyjának? 2. Ezzel melyik áldozatot mutatta be előre? 3. Mit nyújtott eledelül Jézus az apostoloknak? 4. Milyen kegyelemben részesültek ezáltal? 5. Milyen hatalommal ruházta fel Jézus az apostolokat? 6. Kikre szállott át ez a hatalom? 7. Melyik az a nap, ameddig ünnepelni kell a szent Eukarisztiát?

140. *Miként rendelte Jézus a szent Eukarisztiát?*
Az utolsó vacsorán Jézus vette a kenyeret, hálát adott, megtörte és tanítványainak adta e szavakkal: „Vegyétek és egyétek: ez az én testem, amely értetek adatik." Azután vette a kelyhet is, hálát adott és tanítványainak adta e szavakkal: „Igyatok ebből mindnyájan: ez az én vérem, az új szövetség vére, amely értetek és sokakért kiontatik a bűnök bocsánatára. Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre."

141. *Mi történt Jézusnak e szavaira: „Ez az én testem — ez az én vérem"?*
Jézusnak e szavaira: „Ez az én testem — ez az én vérem" a kenyér és bor átváltozott az ő Testévé és Vérévé; a kenyérből és borból csak a színek maradtak meg.

142. *Mire adott hatalmat Jézus az apostoloknak és utódaiknak a papi hivatalban e szavakkal: „Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre"?*
Jézus e szavakkal: „Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre" hatalmat adott az apostoloknak és utódaiknak a papi hivatalban a szent Eukarisztia ünneplésére és a kenyér és bor átváltoztatására az ő szent Testévé és Vérévé.

Útravaló: Amikor a szent Eukarisztiát a közösségben ünneplem és az Úr Testét magamhoz veszem, olyan közel vagyok az Úrhoz, mint az apostolok voltak az utolsó vacsorán.

A szent Eukarisztia nevei: A legrégibb időkben az Eukarisztiát „kenyértörésnek" nevezték. — Már az őskeresztények „Eukarisztiának" nevezték, mert ez a szentség dicséret és hálaadás az Atyának, és ez a szó: „Eukarisztia" annyit jelent, mint dicsőítés, hálaadás. — Az Eukarisztia ünneplését szent áldozatnak, szentmise-áldozatnak, szentmisének is nevezzük. — Mivel Krisztus ebben a szentségben különleges módon van jelen, legszentebb szentségnek vagy — mivel ünneplése az oltáron történik — Oltáriszentségnek is nevezzük.

76. Az Egyház ünnepli a szent Eukarisztiát

A második század közepén Szent Jusztin a császárhoz intézett egyik levelében leírta az Eukarisztia ünneplését. Miután említést tesz az olvasmányokról, prédikációról és az imádságról, így folytatja: „Amikor az imádságot bevégeztük, kenyeret, bort és vizet hoznak elő. Az előjáró imádságaira és hálaadásaira a nép azt feleli: 'Ámen'.

Ekkor kiosztásra kerül a sor: a szent adományokból mindenki megkapja a maga részét. A távollévőknek a diákonusok viszik el részüket."

+

Az Úr megbízásából az Egyház ugyanazt cselekszi, amit Krisztus az utolsó vacsorán. Miután a pap a kenyeret és bort az áldozati oltárra helyezte, elimádkozza fölöttük a nagy dicsőítő, hálaadó és áldozati imádságot, amelyet eukarisztikus imádságnak vagy kánonnak nevezünk és eközben kimondja az átváltozás szavait, amelyeket Jézus az utolsó vacsorán mondott; azután kiosztja a szent eledelt.

Az Eukarisztia ünneplésében maga Krisztus a mi Főpapunk. A pap az áldozati oltárnál az ő látható helyettese és eleven eszköze.

Amikor a pap a kenyér és bor fölött kimondja Krisztus szavait: „Ez az én testem — ez az én vérem", a kenyér és bor Jézus Krisztus Testévé és Vérévé változik. A szentmisének ezt a részét átváltozásnak nevezzük.

A kenyér és bor színe alatt Krisztus, a mi Főpapunk, az áldozópap szolgálata által áldozatul adja magát az Atyának és eledelül adja magát nekünk. Általa, vele és benne szabad nekünk is feláldoznunk magunkat az Atyának és szabad Őt, a mennyei eledelt magunkhoz vennünk. Az Eukarisztia ünneplése egy látható áldozat, amelyet mi Krisztus által bemutatunk és egy szent lakoma, amelyet Krisztus nekünk készít.

Vedd fontolóra: 1. Hogyan ünnepli az Egyház a szent Eukarisztiát? 2. Mi történik, amikor a pap a kenyér és bor fölött kimondja Krisztus szavait? 3. Miért áldozat az Eukarisztia ünneplése? 4. Miért lakoma?

143. Mi Krisztus a szentmise-áldozatban?

Krisztus a szentmise-áldozatban Főpap, Áldozati adomány és Eledel.

Útravaló: A szentmisét egész odaadással akarom látni és hallani, a közösségben egyesítem imádságomat és áldozatomat Krisztuséval és ha lehetséges, magamhoz veszem Krisztus Testét.

Isten szava: Malakiás próféta jövendölte: „Napkelettől napnyugatig nagy az én nevem a nemzetek között és minden helyen tiszta eledel-áldozatot

mutatnak be nevemnek" (Mal. 1, 11). — Az eukarisztikus áldozat előképe volt Melkizedek áldozata, aki kenyeret és bort áldozott. Dávid ezért mondotta Krisztusról: „Pap vagy te mindörökké, úgy mint Melkizedek" (109. Zsolt. 4).

Az Egyház életéből: A szentmise-áldozatban az eukarisztikus imádság (kánon) e szavakkal kezdődik: „Valóban méltó és igazságos, illő és üdvös, hogy mindig és mindenütt hálát adjunk neked, szentséges Urunk, mindenható Atya, örök Isten, a mi Urunk Krisztus által." És így végződik: „Általa, Vele és Benne, neked, mindenható Atya Istennek a Szentlélekkel egyetemben minden tisztelet és dicsőség, mindörökkön örökké." Erre a közösség ezt válaszolja: „Amen".

Megemlékezés a szentekről az Eukarisztia ünneplésében: A szentmise-áldozat egyedül Istennek szól. Bemutatásánál azonban a szentekről is megemlékezünk, éspedig kétféle módon: hálát adunk Istennek a kegyelmekért, amelyeket nekik adott és kérjük őt, hogy érettük hozzánk is legyen kegyelmes.

Feladat: 1. Hasonlítsd össze az Eukarisztia ünneplését a) Melkizedek áldozatával, b) a kánai menyegzővel, c) a csodálatos kenyérszaporítással, d) az utolsó vacsorával. 2. Miért dicsérjük és magasztaljuk Istent a prefációkban?

77. Az Eukarisztia ünneplésében megújul a keresztáldozat

Szent Pál írja az Eukarisztia ünnepléséről: „Valahányszor ezt a kenyeret eszitek és ezt a kelyhet isszátok, az Úr halálát hirdetitek, míg el nem jő" (1 Kor. 11, 26).

+

Amikor az Egyház az Eukarisztiát ünnepli, Krisztus ugyanazt az áldozatot mutatja be közöttünk, amelyet a kereszten mutatott be. A szentmise-áldozat és a keresztáldozat egyazon áldozat, mert mind a kettőben Krisztus az áldozó pap és az áldozat. A szentmise-áldozatban a keresztáldozat újul meg.

A szentmise-áldozat és a keresztáldozat azonban különböznek is egymástól. A keresztáldozat véres áldozat volt; a mise-áldozat vér nélküli áldozat. A keresztáldozat csak egyszer ment végbe, a miseáldozat pedig mindaddig megismétlődik, amíg az Úr a világ végén vissza nem jő. A miseáldozat az Újszövetség folytonos vér nélküli áldozata.

Krisztus a szentmise-áldozatban részt ad nekünk az ő keresztáldozatából. Egyesít minket az ő áldozatával, amelylyel az Atyát kiengesztelte, és betölt minket a kegyelmekkel, amelyeket halálával kiérdemelt nekünk.

A szentmise-áldozat a legtökéletesebb áldozat, mert azonos a keresztáldozattal. Az eukarisztikus áldozat a legnagyobb hálaadás és dicséret Istennek. Az Egyház benne könyörög a legtökéletesebben bűneink bocsánatáért és Isten kegyelméért; az Eukarisztia által mérhetetlen áldás száll az egész világra, élőkre és holtakra. A szent Eukarisztia a legtökéletesebb, dicsérő, hálaadó, engesztelő és könyörgő áldozat.

Vedd fontolóra: 1. Miben különbözik a miseáldozat a keresztáldozattól? 2. A szentmise-áldozatban Krisztus hogyan ad nekünk részt az ő keresztáldozatából?

144. Mi a szentmise-áldozat?

A szentmise áldozat az Újszövetség folytonos vér nélküli áldozata, amelyben megújul a keresztáldozat.

145. Miért azonos a szentmise-áldozat a keresztáldozattal?

A szentmise-áldozat azért azonos a keresztáldozattal, mert mind a kettőben Krisztus az áldozó pap és az áldozati adomány.

Útravaló: Minden szentmisén Üdvözítőm keresztáldozatára gondolok és vele együtt felajánlom magamat az Atyának.

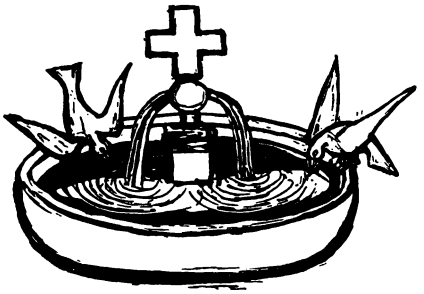
Feladat: 1. Hasonlítsd össze a szent Eukarisztia ünneplését az Ószövetség húsvéti lakomájával. 2. Mely miseénekekben van szó a keresztáldozatról? 3. Tanuld meg könyv nélkül az átváltozás után következő imádságot, amelyet hátul a függelékben megtalálsz.

Amit Krisztus tett az estén,
hagyta, hogy rá emlékezvén
cselekedjük mi is azt.
Okultunk szent törvényéből:
így lesz borból és kenyérből
üdvösséges áldozat.

Aquinói Szent Tamás

78. Az eukarisztikus lakomán az örök élet kenyerét vesszük

Az első csodálatos kenyérszaporítás másnapján Jézus ezt mondotta a zsidóknak: „A kenyér, amelyet majd én adok, az én testem a világ életéért." A zsidók ezért vitatkoztak egymás között és így beszéltek: „Hogyan adhatja ez nekünk az ő testét eledelül?" Jézus ezt mondotta nekik: „Bizony mondom nektek: ha nem eszitek az Emberfia testét és nem iszszátok az ő vérét, nem lesz élet tibennetek. Aki eszi az én testemet és issza az én véremet, annak örök élete vagyon és én föltámasztom őt az utolsó napon. Mert az én testem valóban étel és az én vérem valóban ital" (Jn. 6, 51-58).

+

A szent áldozásban a mi Urunk Jézus Krisztus Testét és Vérét úgy vesszük, mint az örök élet eledelét. A mennyei kenyér, amelyet itt a földön élvezünk, záloga annak, hogy egy napon föltámadunk és Atyánk országában Krisztussal és szentjeivel az örök élet lakomáját ünnepeljük.

A szent áldozásban Krisztus, a mi mennyei Urunk, már most a legbensőbben egyesül velünk. Általa a mennyei Atyával is a legbensőbben egyesülünk. Mivel mi mindannyian ugyanazt a mennyei kenyeret, Krisztusnak ugyanazon testét vesszük, egymás között is egyek leszünk. A szent Eukarisztia Isten fiainak családi lakomája.

A szent áldozás által Krisztus növeli bennünk a kegyelmi életet és új erőt ad, hogy Isten gyermekeiként éljünk és őt, a mi Mesterünket, kövessük. Belénk önti a szeretetet, amellyel ő szerette az Atyát és az embereket. Megtisztít minket bocsánatos bűneinktől, hibáinktól és mulasztásainktól. Meggyöngíti bennünk a rossz hajlamokat és megőriz minket sok bűntől.

A mi részvételünk az Eukarisztia ünneplésében a szent áldozás által tökéletes. Ezért kívánja az Egyház, hogy minden szentmisén a jelenlévő hivők a szent áldozáshoz is járuljanak. — Aki az Oltáriszentséget valami okból a valóságban nem veheti magához, vegye legalább lélekben, fölkeltve magában a vágyat a szent áldozás után. (Lelki áldozás.)

Aki a kegyelem állapotában és tiszta szándékkal az Élet Kenyere után kívánkozik, mindennap a szent áldozáshoz járulhat. Akinek bocsánatos bűnei vannak, azokat előbb meg kell bánnia. Ha nem bánja meg, áldozása nem méltatlan ugyan, de kevesebb kegyelmet kap.

Akit halálos bűn az Istentől elszakított, annak a szent áldozás előtt a bűnbánat szentségében Istennel ki kell békülnie. Aki szántszándékkal halálos bűnben az Úr asztalához járul, méltatlanul áldozik és szentségtörést követ el. Szent Pál mondja: „Aki méltatlanul eszi ezt a kenyeret vagy issza az Úr kelyhét, vétkezik az Úr teste és vére ellen ... ítéletet eszik és iszik magának, mert nem különbözteti meg az Úr testét" (1 Kor. 11, 27/29).

Vedd fontolóra: 1. Minek a záloga a szent áldozás? 2. Kivel egyesülünk a szent áldozásban? 3. Még milyen más kegyelmekben részesülünk a szent áldozásban? 4. Mit kíván az Egyház a hívektől, akik jelen vannak a szentmise-áldozaton? 5. Mit kell annak tennie, aki a szent áldozáshoz akar járulni és bocsánatos bűnei vannak? 6. Mit kell annak tennie, akit halálos bűn szakít el az Istentől és szent áldozáshoz szeretne járulni?

146. Mit tanított Krisztus az ő testének és vérének vételéről?

Az első csodálatos kenyérszaporítás másnapján Jézus ezt mondotta a zsidóknak: „A kenyér, amelyet én adok, az én testem a világ életéért. Ha nem eszitek az Emberfia testét és nem isszátok az ő vérét, nem lesz élet tibennetek. Aki eszi az én testemet és issza az én véremet, annak örök élete vagyon és én föltámasztom őt az utolsó napon. Mert az én testem valóban étel és az én vérem valóban ital."

147. Mit veszünk a szent áldozásban?

A szent áldozásban a mi Urunk Jézus Krisztus Testét és Vérét vesszük, mint az örök élet eledelét.

148. Mi művel Krisztus bennünk a szent áldozás által?

Jézus Krisztus a szent áldozás által a legbensőbben egyesül velünk, növeli bennünk a kegyelmi életet és új erőt ad, hogy Isten gyermekeiként éljünk.

149. Ki járulhat naponként a szent áldozáshoz?

Az járulhat naponként a szent áldozáshoz, aki a kegyelem állapotában van és tiszta szándékkal áldozik.

150. Mit mond Szent Pál a méltatlan áldozásról?

Szent Pál mondja: „Aki méltatlanul eszi ezt a kenyeret vagy issza az Úr kelyhét, vétkezik az Úr teste és vére ellen... ítéletet eszik és iszik magának, mert nem különbözteti meg az Úr testét."

Útravaló: Reggelre kelve már előre örülj a rád váró nagy szerencsének. Azt fogadod magadhoz, aki oka, kezdete és végcélja mindennek.

A szentek tanításából: „Vegyétek ezt a kenyeret, a halhatatlanság gyógyszerét, az ellenmérget, hogy ne haljunk meg, hanem Jézus Krisztusban örökké éljünk" (Antiochiai Szent Ignác). — „Senki se járuljon hozzá közönyösen, hanyagul, de mindenki tüzesen, lelkesen, buzgón" (Aranyszájú Szent János).

Előkészület és hálaadás: A szent áldozásra különösen azzal készülünk elő, hogy áhítattal részt veszünk a szentmise-áldozaton. Először is Krisztussal egyesülünk az imádságban és hittel hallgatjuk az ő szavát. Azután alázatosan előkészítjük szívünket, egyesülünk az Egyház imádságával és Krisztussal egészen felajánljuk magunkat az Atyának. Szent áldozás előtt Krisztusnak, Isten Bárányának irgalmáért könyörgünk.

Ezután magunkba szállva készülünk a szent áldozásra. Erre gondolunk: 1. Ki jön hozzám? Jézus, az én Uram és Istenem. Fölindítjuk magunkban a hitet és imádást. 2. Kihez jön ez a nagy Isten? Hozzám, nyomorult bűnöshöz. Fölindítjuk magunkban az alázatot és bánatot. 3. Miért jön? Azért, hogy a legbensőbben egyesüljön velem és elhalmozzon engem mennyei javakkal. Fölindítjuk magunkban a reményt, a szeretetet és a vágyat.

A szentáldozás után időzzünk bensőséges szeretettel Krisztusnál, adjunk hálát neki, magasztaljuk őt és mondjuk el neki kéréseinket. Merüljünk el az ő szerető Szívében, adjuk magunkat vele egészen az Atyának és tegyük fel magunkban, hogy Isten akaratát mindenben véghez visszük. — Minél áhítatosabb az előkészületünk és hálaadásunk, annál bőségesebben részesülünk a szent áldozás gyümölcseiben.

Válaszod az ellenvetésekre: Némelyek azt kérdik: „Miért nem ihatnak a hívők a kehelyből is?" — Ezt válaszold: „Az nem szükséges. Ha csak a kenyér színét vesszük, akkor is részt veszünk az eukarisztikus lakomán és Krisztust egészen és osztatlanul kapjuk, húsával és vérével, testével és lelkével, istenségével és emberségével együtt." — A középkorban rendszerint még nyújtották a kelyhet a híveknek is. Később azonban a római szertartás hívei fontos okok miatt az Urat csak a kenyér színe alatt vették, és ez szokásban maradt mindmáig.

Szentségi böjt: Az Egyház megkívánja, hogy a szent Eukarisztia iránti tiszteletből éhgyomorral maradjunk; a szent áldozás előtt legalább három órán át tartózkodnunk kell mindennemű eledeltől és szeszesitaltól, egy órán át pedig a vizet kivéve mindennemű italtól. A víz nem töri meg a böjtöt. A betegek, ha nincsenek is ágyban, szent áldozás előtt ihatnak bármit, csak szeszesitalt nem és mindenféle orvosságot bevehetnek.

Az Egyház negyedik parancsa: Krisztus maga rendelte, hogy a szent áldozáshoz járuljunk. Hogy a késlekedőket Krisztus parancsának teljesítésére figyelmeztesse, az Egyház megkívánja, hogy minden hivő, aki értelmét használni tudja, évente legalább egyszer, éspedig húsvét táján, az Oltáriszentséget magához vegye. — A gyermekek első áldozásáról és a gyakori szent áldozásról X. Szent Piusz pápa adott ki részletes rendelkezéseket.

Feladat: 1. Keress imádságokat, amelyeket szent áldozás előtt és szent áldozás után imádkozhatsz. 2. Hogyan imádkoznál a magad szavaival szent áldozás előtt? 3. Hogyan imádkoznál a magad szavaival szent áldozás után? 4. A Szent Vagy Uram énekeskönyv melyik énekét énekelhetjük vagy mondhatjuk el magunkban szent áldozás előtt? 5. Rajzold le a szent Eukarisztia jelképeit, például a mannát, a pelikánt, a kalászt és szőlőfürtöt, a halat a kenyereskosárral.

Öntözzön engem italod, Magaddal teletölts,
És érek és kicsattanok, mint gyönyörű gyümölcs.

79. Az Oltáriszentség megőrzése és imádása

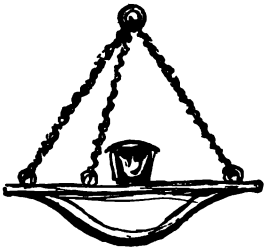
Ünnepélyes szentségkitételnél áldás előtt a Tantum ergót énekeljük. Magyarul így hangzik:

Azért kell e nagy Szentséget
Leborulva áldani
És a Törvény új rendjének
Helyet ád a hajdani.
Amit elme fel nem érhet,
Hittel kell azt vallani.

+

A szentmise-áldozatban átváltozott szent Ostyák egy részét a pap megőrzi a szentségházban (tabernákulumban). Így Krisztus a szent áldozat után is közöttünk marad az Oltáriszentségben. Magukhoz vehetik tehát az Úr Testét azok a hívek is, akik nem vehetnek részt a szentmise-áldozaton, például a betegek és haldoklók. Minden hivő látogathatja, tisztelheti és imádhatja az Oltáriszentségben jelenlévő Krisztust. Ő addig marad ott jelen, amíg a kenyér és bor színei megmaradnak.

Az Oltáriszentséget különös tisztelettel veszi körül az Egyház. A szent Ostyákat drága edényekben őrzi. Az Oltáriszentség előtt térdet hajtunk. A szentségház közelében, annak jeléül, hogy ott az Oltáriszentség, örökmécses ég, amely tiszteletre és áhitatra figyelmeztet bennünket.

Az Oltáriszentséget gyakran kiteszik imádásra. A hívők letérdelnek előtte, hogy az Urat imádják, szeretetét megköszönjék és segítségéért könyörögjenek.

A szentségkitétel után szentségi áldást ad a pap. Amikor a pap az Úr Testével keresztet vet ránk, maga Krisztus Urunk áld meg minket.

Nagycsütörtökön ünnepeljük a szent Eukarisztia rendelését. Úrnapján ismét nagy örömmel ünnepeljük e magasságos titkot. Az Oltáriszentséget e napon nagymise után ünnepélyes körmenetben viszik körül a plébánia utcáin.

Vedd fontolóra: 1. Hol őrzik az Oltáriszentséget? 2. Hogyan tiszteljük az Oltáriszentséget? 3. Miért teszik ki az Oltáriszentséget az oltár fölé? 4. Mivel fejeződik be a szentségkitétel? 5. Mikor ünnepeljük a szent Eukarisztia rendelését? 6. Miként ünnepeljük az Oltáriszentséget Úrnapján?

151. Meddig marad jelen Krisztus az Oltáriszentségben?

Krisztus addig marad jelen az Oltáriszentségben, amíg a kenyér és bor színei megmaradnak.

152. Hogyan kell Krisztust tisztelnünk az Oltáriszentségben?

1. Krisztust az Oltáriszentségben örömest kell látogatnunk és imádnunk,

2. az ő házában mindig méltóképpen kell viselkednünk.

Útravaló: Ha templom előtt megyek el, üdvözlöm Krisztust az Oltáriszentségben. Szívesen betérek hozzá egy pillanatra, hogy beszéljek vele.

Az Egyház életéből: Az Oltáriszentséget néha kiteszik imádásra egy egész napra vagy még hosszabb időre is. Némely egyházmegyében az egyházközségek felváltva imádják az Oltáriszentséget. (Örökimádás.) — Egyes kolostori templomokban az egész évben éjjel-nappal ki van téve az Oltáriszentség.

Szómagyarázat: Az o s t y a a latin „hostia" szóból származik és annyit jelent, mint áldozati adomány — a t a b e r n á k u l u m sátor vagy kis ház — a c i b ó r i u m áldoztatókehely — a m o n s t r a n c i a szentségtartó.

Feladat: 1. Milyen imádságokat mondhatunk szentséglátogatáskor? 2. Mit énekelhetünk szentségkitételkor? 3. Rajzold le a szent edényeket, amelyekben az Oltáriszentséget őrzik. 4. Rajzolj képeket az úrnapi körmenetről.

Ó szent lakoma, melyen Krisztust vesszük
és megújítjuk szenvedésének emlékét,
lakoma, mely betölti a szívet kegyelemmel
és nekünk adja a jövendő élet zálogát.

Aquinói Szent Tamás

AMIT A SZENTMISE-ÁLDOZATRÓL TUDNUNK KELL

Mivel a miseáldozat a legszentebb Istentisztelet, annak rendjét pontosan megszabta az Egyház.

Használati eszközök a szentmisénél

1. Az oltár. A szent Eukarisztiát egy asztalon ünnepeljük, amelyet oltárnak nevezünk. Az oltárkőben ereklyék vannak. Az oltárt fehér terítők fedik; gyertyák és egy feszület állanak rajta.

2. Az adományok. Kovásztalan kenyérdarabok (ostyák) és tiszta szőlőbor azok az adományok, amelyeket az oltárra visznek és a szent áldozatnál átváltoztatnak.

3. A szent edények. A nagy ostyának aranyozott tányér (paténa), a bornak misekehely. A kis ostyáknak áldoztató kehely vagy áldoztató paténa.

4. A misekönyv a szentmise imádságait, olvasmányait és énekeit tartalmazza.

5. A papi ruhák. A szent Eukarisztia ünnepléséhez a pap ezeket a ruhákat ölti fel: a) a vállkendőt, b) az albát, egy hosszú, fehér miseinget, c) a cingulumot, vagyis az övet, amely az albát összefogja, d) a manipulust, amelyet a pap a bal karján visel, e) a stólát, amelyet a pap a szentmisénél mellén keresztbefektet, f) a miseruhát.

A liturgikus színek

A miseruhák és a kehelytakarók színe az egyházi év ünnepeihez és idejéhez alkalmazkodik. Két ünnepi szín van: a fehér és a vörös: A fehér, az öröm és tisztaság színe, karácsonykor, húsvétkor, az Úr többi ünnepein, az Isten Anyjának, az angyaloknak, hitvallóknak és szűzeknek ünnepein használatos. A vörös, a tűz és vér színe, pünkösdkor, az Úr szenvedésének ünnepein és a vértanúk ünnepein használatos. A viola, a bűnbánat színe, ádvent és nagyböjt idején használatos. Ádvent harmadik vasárnapján és nagyböjt negyedik vasárnapján szabad rózsaszínben misézni. A zöld, a remény színe, a vízkereszt után és pünkösd után következő vasárnapokon használatos, mert a vasárnap a feltámadás nagy reményét élteti bennünk. A fekete, a gyász színe, nagypénteken és a gyászmiséken használatos.

A szentmise nyelve

Csaknem az egész földkerekségen latin a szent Eukarisztia ünneplésének nyelve. Néhány népnek szabad más nyelvet is használnia, például a görögöt és az ószlávot.

A szentmise különböző formái

1. Főpapi szentmise (missa pontificalis). Ez a szentmiseáldozat legünnepélyesebb formája.

2. Ünnepélyes nagymise (missa sollemnis). Ennél a szentmisénél a szerpap (diákonus) és alszerpap (szubdiákonus) segédkeznek. Az alszerpap énekli a szentleckét, a szerpap az Evangéliumot.

3. Énekes nagymise (missa cantata). A pap énekli az ünnepélyes imádságokat és olvasmányokat. A hivők énekeit vagy a nép, vagy az énekkar énekli.

4. A szentmise más formái: Csendes mise (missa lecta), amelyen a pap csendben mutatja be az áldozatot; párbeszédes mise (missa recitata), amelyen a pap a hivőkkel közösen mondja a miseimákat, vagy amelyen a hivők felváltva imádkoznak és énekelnek; a gyászmisét a megholtak lelkiüdvéért mutatja be a pap: ebből kimarad a 42. zsoltár, a Glória, Credo és az áldás.

A szentmise-áldozat lefolyása

(A változó részeket csillag jelzi)

A. A hittanulók miséje (imák és olvasmányok)

1. Lépcsőimádság. A pap az oltárhoz vonul és a legalsó lépcső előtt állva imádkozza a 42. zsoltárt, azután mélyen meghajolva bűnvallomást tesz (Confiteor).

2. * Bevonulási ének (Introitus). A pap fölmegy a lépcsőkön, tisztelettel megcsókolja az oltárt és jobboldalon elimádkozza a bevonulási éneket. Az énekes nagymisében az Introitust az énekkar énekli.

3. Kyrie eleison (Uram irgalmazz!). Ezzel a kiáltással mennyei Urunknak hódolunk és irgalmáért könyörgünk.

4. Glória. Ekkor a pap a Glóriába kezd: Dicsőség a magasságban Istennek. A hívek közössége vagy az énekkar vele együtt folytatja. Olykor elmarad a Glória, például a bűnbánat napjain és a gyászmisékben.

5. * Napi könyörgés (Oratio). A pap kitárja karját és ezekkel a szavakkal üdvözöl minket: „Dominus vobiscum" (Az Úr legyen veletek); mi ezt válaszoljuk: „Et cum spiritu tuo" (És a te lelkeddel). Ezután imádságra szólít fel minket a pap: „Oremus" (Könyörögjünk), majd kitárja karját és imádságunkat összefoglalja a napi könyörgésben. A végén mi ezt feleljük: „Amen" (Így legyen).

6. * Szentlecke. A szentlecke többnyire egyik apostol valamelyik levelének részlete. Ezt nagymisén az alszerpap (szubdiákonus) énekli. Kövessük áhítattal a szentleckét, mert az apostol által Isten szól hozzánk.

7. * Átvonulási ének (Graduale, Alleluja, Tractus). Az egyházi évszakoknak megfelelően változnak.

8. * Evangélium (Örömhír). A misekönyvet átviszik az Evangélium oldalára. Tisztelettel felkelünk helyünkről, mert az Evangéliumban Isten szól hozzánk Egyszülött Fia által. Ünnepélyes nagymisén az Evangéliumot a szerpap (diákonus) énekli. Az Evangéliumot a szentbeszéd követi, vagyis Isten szavának a magyarázata.

9. Credo. Vasárnap és nagyobb ünnepeken az Evangéliumot a hitvallás követi. Ebben megvalljuk a szent Hitet, amelyet nekünk hirdettek.

B. A hívők miséje (áldozati cselekmény)

A pap ekkor az eukarisztikus ünneplésre előkészíti a mi adományainkat: a kenyeret és bort. (Felajánlás vagy az adományok előkészítése.) Ezután

az adományok fölött elimádkozza az eukarisztikus imádságot, vagyis a kánont, átváltoztatja és bemutatja azokat Istennek (átváltozás vagy az áldozat bemutatása), végül kiosztja nekünk eledelül (szent áldozás).

Felajánlás (az adományok előkészítése)

A pap „Dominus vobiscum"-mal üdvözli a hivőket és imádságra szólítja fel őket.

1. * **Felajánlási ének** (Offertorium). Ezt a misekönyvből olvassa a pap, nagymisén pedig az énekkar énekli. Régente a hívek az ének közben maguk vitték adományaikat az oltárhoz, amint ma is több helyen szokás.

2. **A kenyér felajánlása.** A pap fölfedi a kelyhet, fogja a patént, amelyen a nagy ostya fekszik, felajánlja az Atyának egy imádsággal és az ostyát az oltárra helyezi. A hivőknek szánt ostyákat egy áldoztató kehelyben vagy egy áldoztató paténán készíti elő.

3. **A bor felajánlása.** A ministránsok ezután bort és vizet visznek oda. A pap az oltár jobboldalán bort önt a kehelybe és egy csepp vizet vegyít hozzá. A kelyhet az oltár közepén fölemeli és visszahelyezi az oltárra. — A kenyeret és bort ezzel a világi használattól elvonta és Istennek szentelte. A kenyér és bor adományaival magunkat is Istennek ajánljuk mindennel együtt, ami mi vagyunk és amink van. Szívünket Istennek szenteljük és készek vagyunk Krisztussal egyesülni az ő áldozatában.

4. **Kézmosás.** Az adományok előkészítése után a pap megmossa kezét. Ez arra figyelmeztet minket, hogy a szent áldozatban tiszta szívvel vegyünk részt.

5 * **Imádság a kiválasztott adományok felett.** A pap ezt mondja: „Orate, frates" (Imádkozzatok testvéreim) és összefoglalja imádságainkat az adományok fölött. Az utolsó szavakat hangosan mondja vagy énekli: „Per omnia saecula saeculorum" (Mindörökkön örökké). Mi azt feleljük: „Amen".

Átváltozás (az áldozat bemutatása)

1. * **Prefáció és Sanctus.** A pap felszólít minket, hogy szívünket emeljük Istenhez és adjunk neki hálát. Ezután kitárt karral elénekli vagy elmondja a prefációt. A pappal együtt mink is áldjuk és magasztaljuk a mennyei Atyát és hálát adunk neki Krisztus Urunk által az ő számtalan jótéteményéért. Az angyalok és szentek dicsőítő énekébe kapcsolódunk és velük együtt zengjük: „Szent, szent, szent a seregek Ura, Istene. Tele van az ég és föld a te dicsőségeddel. Hozsánna a magasságban! Áldott, ki az Úr nevében jő! Hozsánna a magasságban!" — A prefáció az egyházi év ünnepei és időszakai szerint különböző. A prefáció annak az eukarisztikus imádságnak az első része, amely a Pater noster előtt végződik.

2. Átváltozás előtt. A Sanctus után folytatja a pap az eukarisztikus imádságot. Vele együtt könyörgünk mink is az Istenhez, hogy adományainkat irgalmas szívvel fogadja el és áldja meg. Azután imádkozunk az élőkért, kivált a jelenlévőkért és azokért, akikről különösképpen meg akarunk emlékezni. Ezután a mennyei szentekről emlékezünk meg. Végezetül kérjük Istent, változtassa át adományainkat szeretett Fia, a mi Urunk Jézus Krisztus testévé és vérévé.

3. Átváltozás. A pap ekkor kimondja a szent szavakat, amelyeket Krisztus az utolsó vacsorán a kenyér és bor fölött mondott. Térdet hajt és fölmutatja a szent Testet, azután pedig a kelyhet a szent Vérrel. Feltekintünk, imádattal üdvözöljük Urunk szent Testét és drága Vérét és egyesülünk a szent áldozattal, amelyet Krisztus a pap kezéből Atyjának bemutat.

4. Átváltozás után. A pap az eukarisztikus imádság utolsó részét imádkozza. Vele együtt könyörgünk mink is az Atyához, hogy vegye szívesen a legszentebb áldozatot, amelyet mi az ő Fia halálának és feltámadásának emlékére bemutatunk és kérjük őt, töltsön be minket az ő kegyelmével. Ezután a halottakért imádkozunk és kérjük, hogy egykor minket is vegyen fel a boldogok társaságába. Ekkor a pap lezárja az eukarisztikus imádságot egy ünnepélyes dicsőítő imádsággal, miközben fölemeli a szent adományokat. „Általa, Vele és Benne, neked, mindenható Atya Istennek a Szentlélekkel egyetemben minden tisztelet és dicsőség, mindörökkön örökké." Utána énekli vagy hangosan mondja: „Per omnia saecula saeculorum." Mi azt feleljük: „Amen".

Szent áldozás (a szent eledelek kiosztása)

1. Pater noster. Az eukarisztikus imádság elmondása után egyesülhetünk az Úr Jézus Testével. Előbb elimádkozzuk a Miatyánkot, Isten fiainak imádságát.

2. Kenyértörés. A pap a szent Ostyát kettétöri, az egyik darabból letör még egy részt és azt a kehelybe ejti, e szavakat mondva: „Pax Domini sit semper vobiscum" (Az Úr békéje legyen mindenkor veletek). Mi azt válaszoljuk: „Et cum spiritu tuo" (És a te lelkeddel).

3. Agnus Dei. Krisztushoz háromszor így könyörgünk: „Isten Báránya, ki elveszed a világ bűneit, irgalmazz nekünk." Harmadszor szólva így fejezzük be a könyörgést: „Adj békét nekünk." Ezt a könyörgést egy imádság követi a békéért. Az ünepélyes nagymisén ilyenkor adják a békecsókot.

4. Imádságok az áldozás előtt. Magunkba szállva imádkozunk, hogy előkészüljünk a szent áldozásra.

5. Áldozás. Előbb a pap veszi magához az Úr szent Testét és Vérét, majd a hivők járulnak a szent áldozáshoz.

6. * Áldozási ének (Communio). Nagymisén az áldozás alatt vagy után az énekkar az áldozási éneket énekli. A pap az éneket a szentlecke oldalán olvassa.

7. Áldozás utáni imádság. A pap „Dominus vobiscum"-mal üdvözöl minket, azután kitárt karral elmondja az áldozás utáni könyörgést. Kérjük Istent, hogy a szent Eukarisztia, amelyet magunkhoz vehettünk, bőséges gyümölcsöt teremjen nekünk itt a földön és az örök életben.

8. Elbocsátás és áldás. A pap „Dominus vobiscum"-mal üdvözöl minket, majd ezt mondja: „Ite missa est" (Menjetek, itt az elbocsátás), vagy pedig: „Benedicamus Domino" (Mondjunk áldást az Úrnak). Mi ezt válaszoljuk: „Deo gratias" (Hála legyen Istennek). A gyászmise végén ezt mondja a pap: „Requiescant in pace" (Nyugodjanak békességben). Válaszunk: „Amen". Végezetül a pap megáld minket és elolvassa a záró Evangéliumot: rendszerint János Evangéliumának a kezdetét.

Feladat: 1. Mire van szüksége a papnak, ha a szentmise-áldozatot egy teremben kell bemutatnia? 2. Rajzold le a papi ruhákat és írd mellé a nevüket. 3. Rajzold le ami a kehely felszereléséhez tartozik. 4. Mikor áll a pap jobboldalon a szentmise-áldozat alatt? — mikor a balon? 5. Mit jelent magyarul: Kyrie eleison — Dominus vobiscum — Et cum spiritu tuo — Oremus — Per omnia saecula saeculorum — Gloria tibi Domine — Sursum corda — Habemus ad Dominum — Gratias agamus Domino, Deo nostro — Dignum et justum est — Sanctus — Pax Domini sit semper vobiscum — Ite missa est — Deo gratias.

AZ ÚJ ÉLETET FENYEGETŐ VESZÉLYEK

Isten azt akarja, hogy a mi földi életünk próbaidő legyen, mert a mennyei dicsőséget nemcsak ajándéknak szánta, hanem győzelmi díjnak is. Ezért megengedi, hogy megkísértessünk, vétkezzünk és így üdvösségünket veszélyeztessük.

80. A kísértés

Midőn a Sátán Jézust a pusztában megkísértette, egy igen magas hegyre vitte őt, megmutatta neki a világ valamennyi országát, azok gazdagságát, és ezt mondta neki: „Mindezt neked adom, ha leborulva imádasz engem". Akkor Jézus ezt válaszolta neki: „Távozzál Sátán! mert írva van: Uradat, Istenedet imádjad és csak neki szolgálj." Akkor elhagyta őt a Sátán és íme, angyalok jöttek és szolgáltak neki. (Lásd: Mt. 4, 8-10)

+

Míg a földön élünk, folytonosan ki vagyunk téve kísértéseknek. Rossz hajlamaink bűnre csábítanak, sokan megkísérlik, hogy rossz útra vezessenek, a Sátán pedig előveszi minden ravaszságát és gonoszságát, hogy vétkezzünk az Isten ellen és örökre elvesszünk.

Isten a mi javunkra engedi meg a kísértéseket. Azt akarja, hogy a kísértésben megálljuk helyünket, felismerjük gyengeségünket és alázatot tanuljunk; azonfelül meg kell erősödnünk a küzdelemben, hogy majd annál nagyobb legyen a győzelmi díjunk.

Isten segít rajtunk a kísértésben. Isten hűséges: ha megengedi a kísértést, megadja nekünk a kegyelmet is, hogy erőt vegyünk rajta. Ő a közelünkben van, ha még olyan egyedül érezzük is magunkat.

A kísértésnek azonnal ellen kell állanunk és Istent nyomban segítségül kell hívnunk. Sokszor elég egy rövid fohász vagy a keresztvetés. Legtöbbször az a helyes, ha a kísértésre egyáltalán nem fordítunk túlzott figyelmet, vagy ha valami mással foglalkozunk. — Akik alkalmat adnak nekünk a bűnre, vagy rossz útra akarnak minket vezetni, azokat bátran el kell utasítanunk és lehetőleg kerülnünk.

Ha a kísértésbe beleegyezünk, vétkezünk. De már akkor is vétkezünk, ha ok nélkül elidőzünk a kísértésnél vagy csak lanyhán küzdünk ellene.

Imádsággal és önlegyőzéssel kell felkészülnünk küzdelmünkre a gonosz ellen és mindig ébernek kell lennünk. Krisztus mondja: „Ébren legyetek és imádkozzatok, hogy kísértésbe ne essetek" (Mt. 26, 41).

Vedd fontolóra: 1. Mi visz minket a kísértésbe? 2. Miért engedi meg Isten a kísértést? 3. Miként segít rajtunk Isten a kísértésben? 4. Mit tegyünk, ha mások bűnre akarnak minket csábítani? 5. Mire int minket Krisztus, hogy kísértésbe ne essünk?

153. *Mit kell tennünk, ha kísértésbe esünk?*
A kísértésnek azonnal ellen kell állanunk és Istent segítségül kell hívnunk.

154. *Mikor vezet bűnre a kísértés?*
A kísértés akkor vezet bűnre, ha beleegyezünk a rosszba.

Útravaló: A kísértésnek mindig határozott nemet mondok és imádkozom: „Uram, segíts nekem!

Isten szava: „Józanok legyetek és vigyázzatok, mert a ti ellenségtek, az ördög, mint ordító oroszlán, körüljár, keresve, kit nyeljen el. Álljatok ellen neki erős hittel" (1 Pét. 5, 8-9). — „Aki azt hiszi, hogy áll, vigyázzon, hogy el ne essék" (1 Kor. 10, 12). — „Aki a veszélyt szereti, elvész benne" (Sír. 3, 27). — „Hűséges az Isten; ő nem hagyja, hogy erőtökön felül szenvedjetek kísértést, hanem a kísértéssel együtt a szabadulás útját is megadja, hogy erőt vegyetek rajta" (1 Kor. 10,13). — „Boldog a férfiú, aki a kísértést kiállja; ha hűnek bizonyul, elnyeri az élet koronáját, amelyet Isten azoknak ígért, akik őt szeretik" (Jak. 1, 12).

A szentek tanításából: „Aki nem esik kísértésbe, nincs kipróbálva; aki nincs kipróbálva, nem jut előbbre" (Szent Ágoston). — „Minél többet küzdesz, annál erősebben bizonyítod, hogy szereted az Istent" (Avilai Szent Teréz). — „Ha Isten keze vezet minket, legyőzzük a Sátánt; ha egyedül szállunk szembe vele, vereséget szenvedünk" (Szent Ágoston).

Elv: Az ember akkor a leggyengébb és legengedékenyebb, amikor szomorú és csüggeteg. Tehát légy mindig derűs és bizakodó.

Feladat: 1. Mi vitte kísértésbe a) Évát, b) Ádámot, c) Káint, d) az egyiptomi Józsefet, e) Jóbot, f) Dávidot, g) a makkabeus testvéreket, h) Júdást, i) Pétert, k) Ananiást és Szafírát? 2. Mit teszel: a) ha hitellenes gondolataid támadnak, b) ha tisztátalan gondolatok háborgatnak, c) ha egy idősebb társad rossz útra akar vinni, d) ha osztályodban lenne az, aki rossz útra akar vinni?

81. A halálos bűn

Az utolsó vacsorán Jézus ezt mondotta a tanítványoknak: „Bizony mondom nektek, hogy egy közületek el fog árulni engem." Azok igen elszomorodtak és kezdték őt egyenként kérdeni: „Csak nem én vagyok, Uram?" Jézus ezt felelte: „Jaj annak az embernek, aki az Emberfiát elárulja. Jobb lett volna annak, ha nem született volna". (Lásd: Mt. 26, 21-24)

+

Gyakran nem hallgatunk Isten figyelmeztetésére, sőt beleegyezünk a kísértésbe. Vétünk Isten, az ő szent akarata és rendje ellen. Tudva és akarva megszegjük Isten parancsát. V é t k e z ü n k.

Némelyek egyenesen odáig jutnak, hogy földi javakért elhagyják magát az Istent. Többre becsülik az élvezetet, birtoklást, a hatalmat és hírnevet, mint az Istent. Súlyosan vétkeznek Isten ellen. Az ilyen bűnöket halálos bűnöknek nevezzük.

Halálos bűnt csakis akkor követünk el, ha fontos dologban vétkezünk. Így például halálos bűn, ha valaki megtagadja a Hitet, gyűlöli Istent vagy felebarátját, vagy súlyos lopást követ el.

A halálos bűnhöz azonban az is szükséges, hogy az ember világosan tudja, milyen fontos dologról van szó és teljesen bele is egyezzék. Halálos bűnt csak az követ el, aki fontos dologban készakarva, vagyis értelmének és akaratának teljes birtokában vétkezik.

A halálos bűn súlyos igazságtalanság Isten ellen. A halálos bűnben az ember föllázad Teremtője és Ura ellen, megsérti a legszentebb Istent, Atyjának jóságát és megfeszített Üdvözítőjének szeretetét hálátlansággal viszonozza.

A halálos bűn ugyanakkor szörnyű szerencsétlenség az emberre: megfosztja őt a kegyelmi élettől, Isten barátságától és minden érdemétől, amit az örök életre szerzett; ideigtartó büntetést és örök kárhozatot szerez. — Sokszor egy ember bűne másokat is nagy szerencsétlenségbe juttat.

Valamíg a bűnös halálos bűnéből meg nem tér, annyi ő az égnek, mint halott, és ezért jócselekedeteivel semmiféle mennyei jutalmat nem nyerhet. Isten azonban a bűnös jótetteit sokszor földi jutalmakkal jutalmazza, vagy azzal a kegyelemmel, hogy megtérjen.

Ha valaki ugyanazt a halálos bűnt sokszor elköveti, az szokássá és végül megrögzött bűnné válik. Aki a kegyelmet folyton visszautasítja és folyton vétkezik, lassanként vak lesz az isteni igazságra és süket a kegyelemre. Elvakul és többé nem ismeri föl állapotát; megátalkodik és nem akarja többé, hogy megmentsék. Abban a nagy veszélyben forog, hogy bűnbánat nélkül hal meg és Isten őt örökre kitaszítja.

Vedd fontolóra: 1. Az emberek gyakran mit becsülnek többre Istennél? 2. Nevezz meg halálos bűnöket. 3. Miért nevezzük a súlyos bűnt „halálos bűnnek"? 4. Mi történik, ha valaki sokszor elköveti ugyanazt a halálos bűnt? 5. Miért veszélyes, ha valaki elvakul és megátalkodik a bűnben?

155. Ki követ el bűnt?

Bűnt az követ el, aki Isten parancsait tudva és akarva megszegi.

156. Ki követ el halálos bűnt?

Halálos bűnt az követ el, aki Isten ellen
1. fontos dologban,
2. világosan tudva,
3. készakarva vétkezik.

157. Miért kell minden halálos bűnt elkerülnünk?

Azért kell minden halálos bűnt elkerülnünk, mert a halálos bűn a legnagyobb igazságtalanság Isten ellen és a legnagyobb szerencsétlenség az emberre.

158. Mi a halálos bűn következménye?

1. A halálos bűn megfoszt minket a kegyelmi élettől és minden érdemtől, amit az örök életre szereztünk;
2. ideigtartó büntetést és örök kárhozatot szerez.

Útravaló: Inkább hagyok mindent veszni, semmint Istentől halálos bűn által elszakadni és örökre veszendőbe menni.

Isten szava: „Van halált okozó bűn" (1 Jn. 5, 16). — „Mit használ az embernek, ha az egész világot megnyeri is, lelkének pedig kárát vallja?" (Mt. 16, 26)

A szentek tanításából: „Ne adjátok oda egy nyomorúságos élvezetért egész méltóságotokat" (Jeruzsálemi Szent Cirill). — „Az nem lehet, hogy egy ember, aki igaz áhítattal imádkozik és Istent szüntelenül segítségül hívja, valaha is súlyos bűnt kövessen el" (Aranyszájú Szent János).

82. A bocsánatos bűn

A Jelenések könyvében olvassuk Krisztus intelmét az efezusi egyházközséghez: „Ismerem műveidet, fáradozásodat és állhatatosságodat. De van valami kifogásom ellened: az, hogy elhagytad első szeretetedet. Gondold meg, honnan süllyedtél ide. Tarts bűnbánatot és tedd az előbbi cselekedeteket. Különben föllépek ellened és elmozdítom helyéről gyertyatartódat." (Lásd: Jel. 2, 2-5)

+

Ha szeretjük is az Istent, mégis sokszor engedünk a bűn kísértésének. Nem hagyjuk el Istent, de hanyagul szolgáljuk őt. Ezeket a bűnöket Isten megbocsátja gyónás nélkül is, ezért nevezzük „bocsánatos bűnöknek". Nem visznek az örök halálba, de megsebzik lelkünket, ezért mondhatjuk ezeket megsebző bűnöknek is.

Bocsánatos bűnt az követ el, aki egy kevésbé fontos dologban vétkezik, például aki ellop egy csekélyebb értékű holmit.

Az is csak bocsánatosan vétkezik, aki fontos dologban vétkezik ugyan, de nem ismeri fel világosan, hogy fontos dologról van szó, vagy nem egyezik bele teljesen.

A bocsánatos bűnök nagysága különböző, miként a sebek is lehetnek kisebbek vagy nagyobbak. A bocsánatos bűn annál nagyobb, minél világosabban ismerjük fel és minél inkább egyezünk bele a magunk akaratából. — Ha valamiről nem tudjuk, hogy bűn, vagy nem készakarva követjük el, akkor egyáltalán nem vétkezünk.

A bocsánatos bűn is igazságtalanság a végtelenül szent Isten és jóságos Megváltónk ellen. Figyelmetlenség és hálátlanság mennyei Atyánk iránt. Ezért kell minden erőnkkel kerülnünk a bocsánatos bűnöket is.

A bocsánatos bűn is árt nekünk, különösen ha szánt szándékkal követjük el. Sok kegyelemtől megfoszt minket, meglankasztja bennünk az Istenszeretetet és örömünket a jóban és abba a veszélybe sodor, hogy aztán már a halálos bűntől sem riadunk vissza.

A bocsánatos bűnök ideigtartó büntetéseket vonnak ránk. Isten megbüntet értük a földön és ha földi életünkben nem vezekeljük le, a tisztítótűzben kell levezekelnünk.

Vedd fontolóra: 1. Mikor követünk el bocsánatos bűnt? 2. Miért nevezzük „bocsánatos bűnnek"? 3. Miért mondhatjuk a bocsánatos bűnt „megsebző bűnnek" is? 4. Mondj olyan bűnöket, amelyek bocsánatosak, mivel kevésbé fontos dologban követtük el. 5. Miért jogtalanság Isten ellen a bocsánatos bűn is? 6. Milyen károkat okoznak nekünk a bocsánatos bűnök? 7. Milyen büntetéseket vonunk magunkra a bocsánatos bűnökkel?

159. Miért kell a bocsánatos bűnt is minden erőnkkel kerülnünk?

A bocsánatos bűnt is azért kell minden erőnkkel kerülnünk,

1. mert igazságtalanság Isten ellen,

2. mert sok kegyelemtől megfoszt minket és Isten büntetését vonja ránk,

3. mert lassanként halálos bűnre vezethet.

Útravaló: Ha kísértésemben azt gondolnám: „Ez csak egy bocsánatos bűn", emlékezni fogok arra, hogy az Üdvözítő a bocsánatos bűnökért is szenvedett a keresztfán.

Isten szava: „Sokban vétünk mindnyájan" (Jak. 3,2). — „Ha azt mondjuk, hogy nincsen bűnünk, minmagunkat csaljuk meg és nincsen bennünk igazság" (1 Jn. 1, 8).

A szentek tanításából: „Aki Istent úgy szolgálja, mint gyermek és nem mint rabszolga, még arra is ügyel, hogy kis dologban se bántsa meg őt" (Nagy Szent Vazul).

Közmondások: Lépve megy az ember cégéres gonoszra. — Ha az ördögnek kisújjadat nyújtod, egész kezedet akarja. — Ki azt mondja, hogy semmi híjával sincsen, maga híjával vagyon.

Feladat: Bocsánatos bűneinkre miként nyerhetjük el a bocsánatot?

Aki apró vétkekkel nem gondol, aláesik;
mert, mint a láncszemek, úgy vonják egymást a bűnök.

Pázmány Péter

Isten nem akarja, hogy bűnös állapotban haljunk meg. Bűnbánatra int, visszavezet a jó útra és megbocsátja bűneinket.

83. A bűnbánat

Midőn Péter elárulta Jézust, az Úr hátrafordult és rája tekintett. Akkor Péter kiment és keservesen sírt. (Lásd: Lk. 22, 61-62)

+

Atyai szeretetében Isten azt kívánja, hogy minden bűnös visszatérjen hozzá. Azt akarja, hogy elhagyjuk bűneinket és Hozzá forduljunk, legfőbb Urunkhoz és örök célunkhoz. Krisztus mondja: „Tartsatok bűnbánatot, mert elközelgett a mennyek országa" (Mt. 4, 17).

Isten mindenekelőtt megismerteti velünk, hogy ő menynyire szent és jó és bűneinkkel mennyire megbántjuk. Aki megértett valamit Isten szentségéről, igazságosságáról és szeretetéről, az tudja csak igazán, milyen szörnyű a bűn.

Isten azt akarja, hogy bánjuk meg bűneinket. Őszintén bánnunk kell, hogy vétkeztünk Isten ellen és igazán azt kívánnunk, hogy bárcsak ne követtük volna el a bűnt. Bánat nélkül nincsen bűnbocsánat.

Minden igazi bánathoz erős fogadás kell, vagyis az erős akarat, hogy többé nem vétkezünk. Erős fogadás nélkül nem igazi a bánat.

Amikor bűneinket megbánjuk, bizakodva kell remélnünk Isten bocsánatát. Isten végtelenül irgalmas; nem kímélte még Szent Fiát sem, csakhogy minket megmentsen bűneinktől.

Bűnbánatunkban Istenre kell gondolnunk. Ha bűneinket csak földi okokból bánjuk, például azért, mert szüleink megbüntetnek minket, ez a földi bánat nem szerzi meg nekünk a bűnök bocsánatát.

Sok esetben még akkor is önző a bánatunk, ha bűneinket bánva Istenre gondolunk: a bűnök azért fájnak nekünk, mert félünk az

Istentől megérdemelt büntetéstől, vagy azért, mert Istennek annyira útálatosak. Az ilyen bánatot kevésbé tökéletes bánatnak nevezzük.

Ezért kell azon lennünk, hogy bűneinket Isten szeretetéből bánjuk meg: bűneink azért fájjanak nekünk, mert megbántottuk az annyira szent és jó Istent és fájdalmat okoztunk Krisztusnak, a mi szeretett Megváltónknak. Az ilyen bánatot tökéletes bánatnak nevezzük.

Ha tökéletes a bánatunk, Isten azonnal megbocsátja bűneinket, még a halálos bűnöket is; a halálos bűnöket azonban legközelebbi gyónásunkban meg kell gyónnunk.

A tökéletes bánatot gyakran fel kell indítanunk, például esti lelkiismeretvizsgálatunknál, életveszélyben, főként pedig akkor, amikor súlyos bűnt követtünk el.

Bánatunk érzelmének bűnbánati cselekedetekben kell megmutatkoznia. Ezek segítenek abban, hogy a bűneinkért járó büntetést levezekeljük, rossz hajlamainkat legyűrjük és megerősödjünk a jóban.

A bűnbánati cselekedetek: imádkozni, böjtölni és alamizsnálkodni, szenvedést és csapásokat béketűrőn elviselni és a hivatásunkkal járó nehézségeket készségesen magunkra venni. A legnagyobb bűnbánati cselekedet a szent gyónás. „A keresztény egész élete legyen állandó bűnbánat" (Tridenti zsinat).

Vedd fontolóra: 1. Miért int Isten bűnbánatra minket? 2. Minek ismeretét adja meg nekünk az Isten, hogy minket bűnbánatra indítson? 3. Miért kell remélnünk Isten bocsánatát? 4. Melyik bánat elégtelen a bűnök bocsánatára? 5. Mikor kell a tökéletes bánatot felindítani? 6. Mondj néhány bűnbánati cselekedetet.

160. *Mikor kevésbé tökéletes a bánat?*
A bánat akkor kevésbé tökéletes, ha bűneinket az Isten büntetésétől való félelemből bánjuk.

161. *Mikor tökéletes a bánat?*
A bánat akkor tökéletes, ha bűneinket Isten szeretetéből bánjuk.

162. *Mi kell minden igazi bánathoz?*
Minden igazi bánathoz erős fogadás kell.

163. *Mit tesz Isten, ha bűneinket az ő szeretetéből bánjuk meg?*
Ha bűneinket Isten szeretetéből bánjuk meg, Isten azonnal megbocsát nekünk.

Útravaló: Esti imámban aznap elkövetett bűneimre és mulasztásaimra gondolok és Isten szeretetéből megbánom azokat.

Isten szava: „A mennyben nagyobb öröm lesz egy megtérő bűnösön, mint kilencvenkilenc igazon, akinek nincs szüksége bűnbánatra" (Lk. 15, 7). — „Ne késsél megtérni az Úrhoz és ne halogasd azt napról-napra, mert hirtelen eljő haragja" (Sir. 5, 7).

Az Egyház életéből: Hamvazószerdán hamut hint fejünkre a pap és ezt mondja: „Emlékezz ember, hogy por vagy és porrá leszesz."

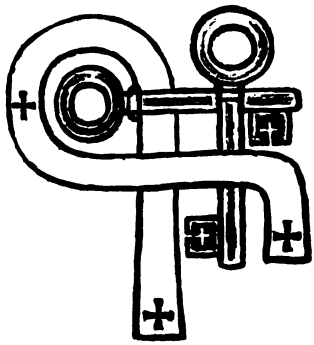
Rövid bánatimák: Istenem, irgalmazz nekem, bűnösnek! — Uram, bocsásd meg bűneimet! — Uram, könyörülj rajtam! — Bocsásd meg a mi vétkeinket! — Uram, tisztíts meg engem! — Jézusom, irgalom!

Feladat: 1. Mely szavakkal és tettekkel fejezték ki bűnbánatukat a) az egyiptomi József fivérei, b) Dávid király, c) Ninive lakói, d) Péter a csodálatos halfogás után, e) a bűnös asszony Simon farizeus házában, f) Zakeus, g) Péter a főpap udvarában, h) a bűnbánó lator? 2. Melyik bánatimát tudod emlékezetből? 3. Mit fejezünk ki, amikor a) mellünket verjük, b) térdet hajtunk, c) meghajlunk, d) hamvazószerdán hamvazkodunk? 4. Hogyan imádkoznál a te szavaiddal egy bánatimát? 5. Milyen imában segítesz annak, akit súlyos baleset ért és életveszélybe került?

Bűnöm tudva, mint egy vádlott
Úgy pirulok, sírdogálok,
Istenem, hozzád kiáltok.

Celánói Tamás

84. A bűnbánat szentsége

A feltámadás napjának estjén Jézus megjelent az apostoloknak és ezt mondotta nekik: „Békesség nektek! Amint engem küldött az Atya, én is úgy küldelek titeket." E szavak után rájuk lehelt és ezt mondotta: „Vegyétek a Szentlelket. Akinek megbocsátjátok bűneit, meg vannak bocsátva és akinek megtartjátok, meg vannak tartva." (Lásd: Jn. 20, 19-23)

+

Krisztus annyira szeret minket, hogy egy külön szentségben jön a bűnösök segítségére. Földi életében megbocsátott a bűnbánó bűnösöknek és a keresztfán az egész emberiség bűnéért engesztelt. Feltámadásának napján hatalmat adott az apostoloknak és azok

utódainak a papi hivatalban, hogy az ő nevében a bűnöket megbocsássák. Megalapította és egyházára bízta a bűnbánat szentségét.

Mindenkinek a bűnbánat szentségéhez kell járulnia, aki a keresztség után halálos bűnt követett el. — A bocsánatos bűnöket nem szükséges meggyónnunk, mert ezekre másként is bocsánatot nyerhetünk. Mégis nagyon tanácsos, ha bocsánatos bűneinket is meggyónjuk, mert Krisztus a gyónásban a szentség bőséges kegyelmével segít minket. Sőt igen jó, ha bocsánatos bűneinket rendszeresen meggyónjuk.

Krisztus úgy rendelte, hogy a bűnbánat szentségében a bűnök bocsánatot nyerjenek vagy megtartassanak; a pap határoz efelől, mint bíró. Mivel ő nem ismerheti bűneinket, tudtára kell azokat adnunk, vagyis meg kell gyónnunk.

Miután bűneinket bűnbánóan megvallottuk a papnak, föloldoz minket e szavakkal: „Föloldozlak téged bűneidtől az Atyának és Fiúnak és Szentléleknek nevében. Amen." (Abszolúció, föloldozás.)

Amikor a pap föloldoz minket, Krisztus, a mi Megváltónk, megbocsátja bűneinket. Ha halálos bűnök szakítanak el Istentől, kibékít minket az ő mennyei Atyjával, eltörli halálos bűneinket és az örök büntetést, visszaadja a kegyelmi életet és az érdemeket, amelyeket a bűn következtében elvesztettünk. Ha csak bocsánatosan vétkeztünk, Krisztus megbocsátja bűneinket és elengedi az ideigtartó büntetéseknek legalább egy részét, gyarapítja bennünk a kegyelmi életet is és új erőt ad nekünk, hogy többé ne vétkezzünk.

Krisztus a bűnbánat szentségében elengedi ugyan az örök büntetést, de nem mindig enged el minden ideigtartó büntetést. Ezért a pap a bűnbánat szentségében elégtételt szab ki ránk, hogy Krisztus engesztelő szenvedésével egyesülve vezekeljünk és ezzel egyben jobbakká legyünk.

Vedd fontolóra: 1. Milyen hatalmat adott Krisztus az apostoloknak feltámadása napján? 2. Kikre szállott át ez a hatalom? 3. Miért tanácsos, hogy a bocsánatos bűnöket is meggyónjuk? 4. Miért szab ki ránk a pap elégtételt a gyónásban?

164. Mely szavakkal alapította Krisztus a bűnbánat szentségét?
Jézus ezt mondotta az apostoloknak: „Vegyétek a Szentlelket. Akinek megbocsátjátok bűneit, meg vannak bocsátva és akinek megtartjátok, meg vannak tartva."

165. *Kinek kell a bűnbánat szentségéhez járulnia?*
Annak kell a bűnbánat szentségéhez járulnia, aki a keresztség után halálos bűnt követett el.

166. *Miért kell megvallani bűneinket a bűnbánat szentségében?*
Bűneinket azért kell megvallanunk a bűnbánat szentségében, mert Krisztus ezt a szentség alapításakor így rendelte el.

167. *Hogyan szolgáltatják ki a bűnbánat szentségét?*
Amikor a bűnös bűnbánóan megvallotta bűneit, a pap föloldozza őt e szavakkal: „Föloldozlak téged bűneidtől az Atyának és Fiúnak és Szentléleknek nevében. Amen."

168. *Mit művel Krisztus a bűnbánat szentségében?*
1. Krisztus a bűnbánat szentségében eltörli a bűnöket és az örök büntetést,
2. visszaadja vagy gyarapítja bennünk a kegyelmi életet,
3. új erőt ad nekünk, hogy többé ne vétkezzünk.

Útravaló: A bűnbánat szentsége a feltámadt Üdvözítő húsvéti ajándéka. Ebben a kegyelmi forrásban örömest akarok megtisztulni és megújulni.

Válaszod az ellenvetésekre: Némelyek így beszélnek: „Isten megbocsáthat nekem gyónás n é l k ü l is." — Ezt válaszold: „Isten maga határozta meg a megbocsátás m ó d j á t. A bűnbánat szentségének alapításakor Krisztus elrendelte, hogy a megkeresztelt az Egyház bűnbánati ítéletének vessék alá valamennyi súlyos bűnüket. Ez annál is inkább rendjén van, mert hiszen a megkeresztelt bűneikkel megsértették az Egyházat is, amely a Szentek Közössége és szent tagokból kell állania. A bűnök megvallása hasznos önmegalázás is. Ami pedig a legfontosabb, a feloldozás után megvan bennünk az Isten bocsánatának boldog biztonsága."

Feladat: Mely szentírási történetek beszélnek arról, hogy Jézus bűnöket bocsátott meg?

85. A bűnbánat szentségének vétele

Midőn a tékozló fiúnak a messze idegenben sertéseket kellett őriznie és nagy nyomorúságba jutott, magába szállott és ezt mondotta: „Hány béres dúskál kenyérben atyám házában, én pedig itt éhen veszek. Fölkelek és atyámhoz megyek és mondom neki: Atyám, vétkeztem az ég ellen és te ellened! Már nem vagyok méltó arra, hogy fiadnak nevezz." (Lásd: Lk. 15, 11-19)

+

Mielőtt a bűnbánat szentségéhez járulnánk, m e g v i z s g á l j u k l e l k i i s m e r e t ü n k e t. Eszünkbe idézzük a bűnöket, amelyeket

utolsó gyónásunk óta elkövettünk; megvizsgáljuk, hogy mivel sértettük meg Istent gondolatban, szóban és cselekedetben és mi jót mulasztottunk el. Súlyos bűnök esetében meg kell vizsgálnunk azok számát és fontos körülményeit is; fontos körülmények azok, amelyek egy bocsánatos bűnt halálossá tesznek (például nagy lopás), vagy pedig egy bűnnek a fajtáját jelentősen megváltoztatják, mert ugyanazzal a bűnnel még egy másik parancsot is áthágunk (például egy misekehely ellopása).

A bűnbánat szentségének vételénél legfontosabb a b á n a t. Bánat nélkül nem nyerhetjük el bűneink bocsánatát. Akinek halálos bűnei vannak, meg kell bánnia legalább a halálos bűnöket. Aki csak bocsánatos bűnöket gyónik, annak ezek közül legalább egyet szívből meg kell bánnia. A bűnbánat szentségéhez elegendő ugyan a kevésbé tökéletes bánat, de azon kell lennünk, hogy bűneinket Isten szeretetéből bánjuk meg.

Amikor a bűnbánat szentségéhez járulunk, erősen meg kell fogadnunk, hogy minden bűnt kerülünk, az okozott károkat jóvátesszük és Istennek ismét hűségesen szolgálunk. Meg kell fogadnunk l e g a l á b b azt, hogy kerülünk minden súlyos bűnt és mindent, ami valószínűleg súlyos bűnre vezetne minket (bűnre vezető alkalom); ezenkívül meg kell fogadnunk azt is, hogy az okozott súlyos károkat jóvátesszük. Aki nem tesz erős fogadást, annak gyónása érvénytelen.

A gyónásban meg kell v a l l a n u n k legalább a halálos bűnöket, lehetőleg elkövetésük számával és fontos körülményeivel együtt. Világosan és őszintén kell megvallanunk bűneinket, anélkül, hogy bármit is elhallgatnánk vagy szépítenénk. A gyóntató pap a meggyónt bűnöket soha senkinek sem árulhatja el; inkább meghal, mintsem a legcsekélyebb titkot is elárulja abból, amit a gyónásban hallott. (Gyónási titok.)

Aki a maga súlyos hibáján kívül egy fontos dolgot kihagyott a gyónásból, annak ezt csak a következő gyónásban kell megmondania, mert ez a bűn a többivel együtt már az első gyónásban bocsánatot nyert. — Aki viszont szándékosan kihagy egy halálos bűnt, annak gyónása érvénytelen, bűneinek súlyától nem szabadul meg és elkövet még egy súlyos bűnt: a szentségtörést.

Aki é r v é n y t e l e n ü l g y ó n t, annak minél előbb érvényes gyónást kell végeznie és ebben be kell vallania legalább azokat a halálos bűnöket, amelyeket utolsó érvényes gyónása óta elkövetett. Azt a gyónást, amelyben több gyónást megismétlünk, egyetemes

gyónásnak nevezzük. Önszántunkból is végezhetünk egyetemes gyónást. Ez nagyon ajánlatos életünk egy új szakaszának megkezdése (például házasságkötés) előtt, misszió alatt, lelkigyakorlatokon, vagy veszélyes betegségben.

Bűneink bevallása után e l n y e r j ü k a f e l o l d o z á s t. Isten irgalma megszabadít minket bűneinktől és új erőt ad a jóra. A feloldozás a gyónás legszentebb pillanata.

Gyónás után elvégezzük az e l é g t é t e l t, amelyet a pap kiszabott ránk. Helyes, ha önkéntes bűnbánati cselekményt is vállalunk magunkra. Az elégtételt az Úr Jézus engesztelő szenvedésével egyesítve v e z e k l é s k é n t vállaljuk magunkra. Nem szabad elfelednünk, hogy az okozott károkat erőnkhöz mérten jóvá kell tennünk.

Vedd fontolóra: 1. Mit kell eszünkbe idéznünk a lelkiismeretvizsgálatnál? 2. Mire kell különösképpen gondolnunk a halálos bűnök vizsgálata közben? 3. Milyen bánat elégséges a bűnbánat szentségéhez? 4. Hogyan kell gyónnunk? 5. Milyen kötelességet ró a gyónási titok a gyóntató papra? 6. Mit kell tennünk, ha súlyos hibánkon kívül egy fontos dolgot kihagytunk a gyónásból? 7. Mit kell annak tennie, aki érvénytelenül gyónt? 8. Melyik a gyónás legszentebb pillanata?

169. *Mi szükséges a bűnbánat szentségének vételéhez?*
A bűnbánat szentségének vételéhez szükséges:
1. A lelkiismeretvizsgálat,
2. a bánat,
3. az erős fogadás,
4. a bűnök megvallása,
5. az elégtétel.

170. *Mi a legszükségesebb a bűnbánat szentségének vételéhez?*
A bűnbánat szentségének vételéhez legszükségesebb a bánat; bánat nélkül a gyónás érvénytelen.

171. *Mit kell megfogadnunk a bűnbánat szentségének vételénél?*
A bűnbánat szentségének vételénél meg kell fogadnunk, hogy minden bűnt kerülünk, minden okozott kárt jóvátesszünk és Istent újból hűségesen szolgáljuk.

172. *Mely bűnöket kell meggyónnunk?*
Minden halálos bűnt meg kell gyónnunk, elkövetésük számával és fontos körülményeivel együtt.

173. *Hogyan teljesítjük az elégtételt?*
Az elégtételt úgy teljesítjük, hogy elvégezzük a kiszabott vezeklést és erőnkhöz mérten jóvátesszük az okozott kárt.

Útravaló: Ha nagy szerencsétlenségemre halálos bűnbe esnék, minél előbb gyónni megyek. Jobb megvallani bűneimet a papnak, mint nyugtalanul élni, meghalni bűnbánat nélkül, az Utolsó Ítéleten az egész világ előtt szégyenkezni és mindörökre elkárhozni.

Az Egyház negyedik parancsa: Az Egyház figyelmezteti a bűnösöket, hogy a gyónást ne halasszák a végletekig és megparancsolja: „Bűneidet minden esztendőben legalább egyszer gyónd meg."

Válaszod az ellenvetésekre: Némelyek így beszélnek: „Te nagyon sokszor gyónsz. Mi értelme van ennek?" — Ezt válaszold: „A gyónás kibékít engem Istennel, megajándékoz a tiszta lelkiismeret örömével, erőt ad a kísértés legyőzésére és támogat a küzdelemben hibáim ellen. Segít a magam megismerésében és Krisztus követésében. Boldog vagyok minden gyónás után és új erőre kapok."

Feladat: 1. Mit szólsz a következő gyónásokhoz: a) Valaki egy bocsánatos bűnt szánt szándékkal elhallgatott. b) Egy másik a gyóntató székben elfelejtett egy súlyos bűnt, amit meg akart gyónni. c) Egy harmadik nem gyónt meg egy súlyos bűnt, mert túl felületesen végezte a lelkiismeretvizsgálatot. d) A negyedik azt gondolta: elimádkozom a bűnbánati imát és gyónok, de a lopott órát nem adom vissza. e) Az ötödik két vasárnapi misét a maga hibájából elmulasztott és ezt gyónja: „Hanyag voltam az Istentiszteleten". f) A hatodik egy hazugsággal valakit börtönbe juttatott és azt gyónja: „Hazudtam". — Melyik gyónás volt érvényes? — melyik nem? — Mit kell ezeknek a gyónóknak tenniök? 2. Mondj bűnbánati cselekedeteket, amelyeket önként magunkra vállalhatunk. 3. Milyen hibákat követhetünk el a gyónásnál? 4. Mi teheti a gyónást érvénytelenné? 5. Miért helyes, ha mindig ugyanannál a papnál gyónunk? 6. Milyen sorrendben lehet a bűnöket meggyónni?

Te minden tettünket tudod,
A szíveket te kutatod
S bűnbánatunk buzgón zokog:
Add meg nekünk bocsánatod!

Szent Ambrus

A GYÓNÁS MÓDJA

1. Gyónás előtt

Előkészítő imádság. „Jöjj Szentlélek, világosíts meg, hogy bűneimet megismerjem. Segíts, hogy megbánjam azokat, őszintén meggyónjam és valóban megjavuljak."

Lelkiismeretvizsgálat. Emlékezetünkbe idézzük, hogy utolsó gyónásunk óta milyen bűnöket követtünk el. Tanácsos ha a lelki tükröt vesszük segítségül. Az is hasznos, ha a helyekre gondolunk, ahol utolsó gyónásunk óta megfordultunk: otthon, iskolában, templomban, játszótéren, mezőn és másutt.

Bánat. A szent és igazságos Isten ítélőszékére, a tisztítótűzre és a pokolra gondolunk és mérlegeljük: milyen büntetést érdemeltem bűneimért?

A szenvedő Udvözítőt szemléljük és arra gondolunk: az én bűneim miatt szenved. Isteni Szívét megsebeztem. „Jézusom, irgalom!"

Föltekintünk mennyei Atyánkra és erre gondolunk: mennyi jót tett velem! Milyen szeretettel néz rám! Milyen szent és jó ő! Milyen hálátlan és gonosz voltam én! Szívből könyörgök, bocsásson meg.

Erős fogadás. Megígérjük Istennek, hogy többé nem vétkezünk és minden erőnkkel teljesítjük akaratát. Jó arra is gondolni, hogy a jövőben miként fogjuk a bűnöket kerülni. Megkérdezzük: hol fenyeget engem a bűn veszélye? Mit tehetek ellene? Miben kell javulnom? Ma — holnap — otthon — az iskolában és másutt?

Az is hasznos, ha külön szándékban megfogadjuk, hogy egy meghatározott bűn ellen küzdünk vagy egy meghatározott erényt gyakorlunk. Azon kell lennünk, hogy mindenekelőtt főhibáinkat küzdjük le.

2. Gyónás

Amikor lelkiismeretünket megvizsgáltuk, a bánatot felindítottuk és erős fogadást tettünk, a gyóntatószékhez lépünk és várunk, amíg ránk kerül a sor. Magunkba szállva imádkozunk az imakönyvből vagy a magunk szavaival.

Belépünk a gyóntatószékbe és letérdelünk. A pap megáld minket és mi keresztet vetünk.

Elkezdjük: „Gyónom a mindenható Istennek és Isten helyett neked, lelkiatyám, hogy utolsó gyónásomtól fogva ezeket a bűnöket követtem el. Utoljára ... gyóntam." Ezután világosan és őszintén megvalljuk bűneinket. Végezetül ezt mondjuk: „Teljes szívemből bánom minden bűnömet, mert azokkal a végtelenül jó és szeretetreméltó Istent megbántottam. Erősen fogadom, hogy többé nem vétkezem és a bűnre vezető alkalmakat elkerülöm. Kérek üdvös elégtételt és föloldozást."

Ezután arra figyelünk, amit a pap mond és az elégtételre, amit kiszab ránk. Ha valamit nem értettünk, megkérdezzük.

Ekkor a pap föloldoz minket. Krisztusra gondolunk, aki ebben a pillanatban megbocsátja bűneinket, és keresztet vetünk. A pap többnyire így búcsúzik: „Dicsértessék a Jézus Krisztus!" Mi ezt válaszoljuk: „Mindörökké, amen", és elhagyjuk a gyóntatószéket.

3. Gyónás után

Hálaadás és kérés. A templomban megköszönjük Istennek az ő irgalmát, megújítjuk erős fogadásunkat és kérjük Isten kegyelmét, hogy újult erővel szolgálhassuk őt.

Bűnbánati vezeklés. Ha lehetséges, azonnal végezzük el a kiszabott elégtételt és gondolkozzunk azon, hogy önként milyen bűnbánati cselekedetet vállalhatnánk magunkra.

86. A búcsú

A Szent Atya minden huszonöt évben „Szentévet" hirdet. Meghívja a hívőket az Örök Városba, hogy bűneikből megtérjenek, gyónjanak, magukhoz vegyék az Úr Testét, Róma négy fő templomát meglátogassák és ott a Szent Atya szándékára imádkozzanak. Aki ezt megteszi, teljes búcsúban részesül. A következő évben rendszerint az egész világon el lehet nyerni a szentévi búcsút.

+

Krisztus hatalmat adott az Egyháznak arra, hogy a bűnbánat szentségén kívül is elengedjen büntetéseket, amelyeket bűneinkért érdemeltünk. Azt mondotta: „Amit megköttök a földön, meg van kötve a mennyben is és amit föloldotok a földön, föl van oldva a mennyben is" (Mt. 18, 18). Ezért az Egyház b ú c s ú v a l enged el ideigtartó büntetéseket, amelyek a már megbocsátott bűnök után járnak. A büntetéseket, amelyek a még meg nem bocsátott bűnök után járnak, az Egyház búcsúval nem tudja elengedni.

Krisztus az ő halálával kiérdemelte minden büntetés elengedését. Az Egyház is, az ő szentjeiben Krisztussal egyesülve, szüntelenül engesztel a bűnökért. Az Egyház K r i s z t u s és a s z e n t e k engesztelésének kincsestárából ajánl fel Istennek kárpótlást az ideigtartó büntetésekért, amelyeket a hívőknek búcsúval elenged.

A t e l j e s b ú c s ú minden ideigtartó büntetést eltöröl. Ilyen búcsú például a Porciunkula-búcsú, a Jubileumi búcsú és a haldoklók búcsúja. A r é s z l e g e s b ú c s ú az ideigtartó büntetésnek

csak egy részét törli el. Egy évi vagy negyven napi búcsú annyi büntetés elengedését, jelenti, amennyit régente egy évig vagy negyven napig tartó vezekléssel kellett leróni. Hogy ez mennyi, azt csak Isten tudja. — Csaknem mindegyik búcsút fel lehet ajánlani a tisztítótűzben szenvedő lelkekért is.

A búcsú elnyeréséhez a kegyelem állapotában kell lennünk és el kell végeznünk az előírt jócselekedeteket vagy imádságokat. Aki legalább kéthetenként gyónik vagy csaknem naponként áldozik, minden egyes alkalommal elnyerheti azokat a búcsúkat, amelyek gyónáshoz vannak kötve.

Vedd fontolóra: 1. Krisztus mely szavakkal adott hatalmat az Egyháznak a büntetések elengedésére? 2. Milyen büntetéseket törölhet el a búcsú? 3. Kinek köszönhetjük, hogy Isten elengedi nekünk ezeket a büntetéseket? 4. Mit töröl el a teljes búcsú? 5. Mit töröl el a részleges búcsú?

174. Mit enged el nekünk az Egyház a búcsú által?

Az Egyház a búcsú által elengedi nekünk azokat az ideigtartó büntetéseket, amelyek a már megbocsátott bűnök után járnak.

175. Mi szükséges a teljes búcsú elnyeréséhez?

A teljes búcsú elnyeréséhez szükséges, hogy a kegyelem állapotában legyünk és elvégezzük az előírt jócselekedeteket vagy imádságokat.

Útravaló: Sok búcsút akarok nyerni a tisztítótűzben szenvedő lelkek javára.

Válaszod az ellenvetésekre: Némelyek így beszélnek: „Isten a bűn megbocsátásakor elengedte a büntetést is." — Ezt válaszold: „Isten megbocsátotta Dávid súlyos vétkét, de az érte járó büntetést nem engedte el. Nátán próféta megmondotta neki: ‚Az Úr megbocsátotta bűnödet, mindazáltal fiad, ki néked született, meghal' " (2. Kir. 12, 13-14). — Téves az a hiedelem is, hogy a búcsú magát a bűnt is eltörli. — Rágalom azt mondani, hogy az Egyház pénzért árusítja a búcsút, vagy pénzért megbocsátja még a jövendő bűnöket is.

A KERESZTÉNY SÚLYOS BETEGSÉG IDEJÉN

Súlyos betegség idején és halálunk óráján testünknek és lelkünknek különös erőre van szüksége. Ezért Krisztus, a betegek barátja, segítségünkre jön a betegek kenetének szentségében.

87. A betegek kenetének szentsége

Szent Jakab apostol írja: „Beteg valaki köztetek? Hívassa el az Egyház papjait és ezek imádkozzanak fölötte és kenjék meg őt olajjal az Úr nevében. A hitből jövő imádság megszabadítja a beteget, az Úr megkönnyebbíti őt és ha bűnökben van, bocsánatot nyer" (Jak. 5, 14-15).

+

Szent Jakab apostol szava bizonyítja, hogy már az apostolok korában kiszolgáltatták a betegek kenetének szentségét. Nem tehették volna, ha Krisztus ezt a szentséget nem alapítja meg.

Minden katolikusnak, aki betegség, baleset vagy aggkori gyöngeség miatt életveszélybe kerül, a betegek kenetének szentségéhez kell járulnia. Fölvehetik beteg gyermekek is, ha értelmüket már használni tudják. A betegek kenete ugyanabban a betegségben meg is ismételhető, ha az életveszély elmúlt, de ismét előállt.

Aki a betegek kenetét veszi, annak szívből meg kell bánnia bűneit és ha lehet, gyónással is föl kell rá készülnie. Bíznia kell abban is, hogy Krisztus, aki legyőzte a betegséget és halált, megsegíti őt és betegségét üdvére fordítja. — A betegnek vagy hozzátartozóinak a papot kellő időben kell hívniok, hogy a beteg a szentséget világos öntudattal vehesse.

A pap a betegek szentelt olajával megkeni a beteg öt érzékszervét: szemét, fülét, orrát, ajkát, kezét (és lábát) és eközben így imádkozik: „E szent kenet által és jótékony irgalmával bocsássa meg neked az Úr, amit látással, hallással, szaglással, ízleléssel és tapintással vétettél. Amen."

A betegek kenetével Krisztus lelki gyógyulást ad a betegnek. Megerősíti őt, hogy a szenvedésben ne csüggedjen el, hanem viselje türelemmel és Istenben bizakodva. Megbocsátja bűneit és elengedi neki a büntetéseket. Magukat a halálos bűnöket is meg-

bocsátja, ha a beteg már nem tudna gyónni, de bűneit megbánja, vagy már előbb megbánta.

Krisztus a betegnek gyakran e n y h ü l é s t is ad a betegségben, sőt teljes g y ó g y u l á s t, ha ez üdvösségét szolgálja. De ha Istennek szándéka az, hogy a beteget haza hívja, akkor Krisztus erősíti őt az utolsó órán.

Vedd fontolóra: 1. Honnét tudjuk, hogy az apostolok megkenték a betegeket szent kenettel? 2. Kinek kell a betegek kenetét fölvennie? 3. Hányszor lehet a betegek kenetét fölvenni? 4. Hogyan kell előkészülni a betegek kenetére? 5. Miért fontos, hogy a papot kellő időben hívjuk?

176. Mit ír Jakab apostol a betegek kenetének szentségéről?

Jakab apostol írja: „Beteg valaki köztetek? Hívassa el az Egyház papjait és ezek imádkozzanak fölötte és kenjék őt meg olajjal az Úr nevében. A hitből jövő imádság megszabadítja a beteget, az Úr megkönnyebbíti őt és ha bűnökben van, bocsánatot nyer."

177. Mikor kell felvennünk a betegek kenetének szentségét?

A betegek kenetének szentségét akkor kell felvennünk, ha betegség, baleset vagy aggkori gyöngeség miatt életveszélybe kerülünk.

178. Miként szolgáltatja ki a pap a betegek kenetének szentségét?

A pap megkeni a beteg érzékszerveit a betegek olajával és eközben mondja: „E szent kenet által és jótékony irgalmával bocsássa meg neked az Úr, amit látással, hallással, szaglással, ízleléssel és tapintással vétettél."

179. Mit művel Krisztus a betegek kenetének szentségében?

Krisztus a betegek kenetének szentségében megerősít minket a betegség és életveszély idején, megbocsátja bűneinket és elengedi a büntetéseket és egészségünket is visszaadja, ha ez üdvösségünket szolgálja.

Útravaló: Ha házunkban vagy a szomszédságban egy katolikus hivő súlyosan megbetegszik, azonnal jelentem a plébánián.

Válaszod az ellenvetésekre: Némelyek így beszélnek: „Ha valaki fölveszi a betegek kenetét, biztosan meghal." — Ezt válaszold: „Téves ez a vélemény. Éppen ellenkezőleg! A betegek kenetének kiszolgáltatása közben az

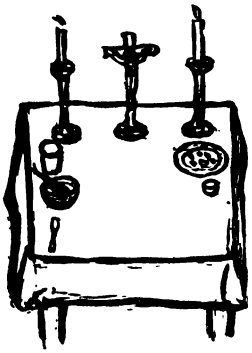
Egyház elsősorban a gyógyulásért könyörög. És valóban: a gyógyulás vagy jobbulás sok esetben be is következik.

Mit tehetnek a betegek Isten országáért? A betegek Krisztussal egyesülve fölajánlhatják szenvedésüket a bűnösök megtéréséért, a hittérítésért, a világbékéért és Isten országának többi nagy ügyéért. (A betegek apostolkodása.)

HOGYAN SZOLGÁLTATJÁK KI A BETEGEKNEK A SZENTSÉGEKET

Előkészítés

Aki a papot a beteghez hívja, a plébánián mondja meg pontosan a beteg nevét és lakcímét (utca, házszám, emelet). Tájékoztassa a papot, hogy a beteg eszméleten van-e és azonnali haláltól kell-e tartani. Azt is közölje, van-e a beteg lakásában feszület, gyertya és szenteltvíz, hogy a pap magával vihesse ami hiányzik.

A beteg szobájába egy asztalt kell állítani, úgy hogy a beteg is láthassa. Legyen rajta fehér terítő, két gyertya között feszület, szenteltvíz zöld ágacskával, egy pohár tiszta víz, egy kanálka, tányéron hat vattacsomó, egy kevés só és kenyérbél. A vattát, sót és kenyérbelet kézmosás után el kell égetni.

Ezenközben alkalmat kell adni a betegnek, hogy nyugodtan előkészüljön. Valaki indíttassa fel vele a hitet, reményt, szeretetet és bánatot és segítsen neki rövid fohászokat mondani.

A pap megérkezése

Amikor a pap belép a lakásba, meg kell gyújtani a gyertyákat. A pap békeköszöntéssel lép a beteg szobájába és meghinti a beteget és a jelenlévőket szentelt vízzel. — Ha a beteg gyónik, a jelenlévők kimennek a szobából. A gyónás után a pap beszólítja őket.

A beteg megkenése

Ha van elég idő, a pap felolvassa az Evangéliumot a pogány százados beteg szolgájának csodás gyógyulásáról, vagy egy más megfelelő szöveget a Szentírásból. Ezután mindenki letérdel és a pappal együtt könyörög a betegért. Ekkor következik a beteg megkenése. Végül a pap a jelenlévőkkel együtt imádkozik a betegért.

A beteg szent áldozása

Mindannyian közösen elmondják a Miatyánkot. Ezután a pap a betegnek nyújtja az Úr Testét. Ha a beteg a szent Eukarisztiát útravalónak veszi akkor a pap ezt mondja neki: „Fogadd testvér (nővér) útravalónak a mi Urunk Jézus Krisztus Testét, aki védjen meg a gonosz ellenségtől és vezessen az örök életbe."

A teljes búcsú

Végezetül a pap mégegyszer arra inti a beteget, hogy bánja meg bűneit szólítsa Jézus nevét, szenvedését és fájdalmait ajánlja fel engesztelésül a bűnökért és hagyja magát egészen Isten akaratára. Ekkor a pap az apostoli áldást adja neki. Ez az áldás a halál óráján teljes búcsút szerez a betegnek. (Haldoklók búcsúja.)

AZ ÁLLAPOTBELI SZENTSÉGEK

Krisztus akarata szerint két állapot van, amelyet az Egyház szentségekke tesz szentté: a papi állapot és a házas állapot.

88. Az egyházi rend

Mielőtt Szent Pál Efezust elhagyta, Timóteust az egyházközség vezetőjévé tette. Imádkozva tette rá kezét az egész egyházközség előtt. Később ezt írta neki: „Figyelmeztetlek, szítsd fel magadban Isten kegyelmét, amely kezem rádtétele által benned van" (2 Tim. 1, 6).

+

Krisztus az ő apostolainak adta a papi hatalom teljét. Egyben megadta nekik a papi élethez és működéshez szükséges kegyelmet is.

Az apostolok a Krisztustól kapott hatalmat és kegyelmet má-

soknak is továbbadták. Rájuk tették kezüket és lehívták rájuk a Szentlelket: fölszentelték őket.

Az apostoli idők óta kézföltétellel és imádsággal szentelik fel a püspököket, papokat és szerpapokat. Az egyházi rend szentségét a püspök szolgáltatja ki; a püspök fölszentelésénél rendszerint még két másik püspök is közreműködik.

A papszentelésben Krisztus megadja a papi hatalmat és a papi élethez és működéséhez szükséges kegyelmet. — A püspökszentelésben megadja a papi hatalom teljét. — A papszentelésben hatalmat ad a szent Eukarisztia ünneplésére, a keresztség, a bűnbánat és a betegek kenete szentségének kiszolgáltatására, azonkívül a szentelésre és áldásra. — A szerpapszentelésben hatalmat ad az ünnepélyes keresztség kiszolgáltatására, a szerpapi szolgálatok végzésére az oltárnál és az Úr Testének kiosztására a hivők között.

Az egyházi rend szentsége eltörölhetetlen jegyet nyom a lélekbe. A fölszentelt pap különleges módon válik hasonlóvá Krisztushoz, a mennyei Főpaphoz és különleges módon egyesül vele. A papi hatalmat soha többé nem veszítheti el; ezt azonban csak törvényes elöljárójának megbízásából gyakorolhatja.

Krisztus minden népből és minden állapotból hív fiatal embereket az ő szolgálatára. Szükséges, hogy hitük eleven, jámborságuk romlatlan legyen és készen álljanak Isten szolgálatában áldozatot hozni és az emberek üdvét szolgálni. Csak az lehet pappá, aki hivatást kapott. Aki úgy érzi, hogy hivatása van, annak semmiféle szempont miatt nem szabad elállnia attól, hogy Isten hívását kövesse. A végső döntést a püspök hozza.

Vedd fontolóra: 1. Milyen teljhatalmat és kegyelmet adott Krisztus az apostoloknak? 2. Az apostolok miként adták tovább ezt a hatalmat és kegyelmet? 3. Hogyan szentelik föl a püspököket, papokat és szerpapokat? 4. Kinek van meg a papi hatalom telje? 5. Mire van hatalma a papnak? 6. Mire van hatalma a szerpapnak? 7. Mit művel az eltörölhetetlen jegy a felszentelt papban? 8. Aki pap akar lenni, milyen tulajdonságokkal kell bírnia?

180. Mit mond a Szentírás az egyházi rendről?

A Szentírás azt mondja,

1. hogy Krisztus az apostoloknak megadta a papi hatalom teljét és a papi élethez és működéshez szükséges kegyelmet,

2. hogy az apostolok ezt a hatalmat és kegyelmet másoknak is továbbadták.

181. Mit ad Krisztus az egyházi rendben?

Krisztus az egyházi rendben papi hatalmat és kegyelmet ad a papi élethez és működéshez.

Útravaló: Tisztelem a papokat szent hivatalukért. Hallgatok szavukra és imádkozom értük.

A papszentelés szertartásából: „Áldott legyen, amit ezek a kezek megáldanak, szent legyen, amit megszentelnek."

Imádság a papokért: A hivők a kántorböjti napokban és a papok szombatján (minden hó első szombatján) imádkoznak a papságért.

Gondoskodás a papnevelésről: Minden hivőnek imádkoznia kell és áldozatot hoznia, hogy mindig elegendő pap legyen az Isten országában folyó munkára. Aki pap akar lenni, azt papok és hivők segítik Istentől kijelölt céljának elérésében. Ezt az ügyet szolgálja „A papi hivatások pápai műve" is. Nagy áldás az egyházközségre és családra, ha Isten onnan papjának választ valakit.

Feladat: 1. Mely szavakkal adta meg Krisztus az apostoloknak a hatalmat a szent Eukarisztia ünneplésére? — és mely szavakkal adott hatalmat a bűnök megbocsátására? 2. Mi hiányoznék nekünk, ha nem lennének papok? 3. Hol van egyházmegyénk papnevelő intézete? 4. Mi az első mise (primicia)? 5. Mikor volt egyházközségünkben az utolsó primicia?

Úr Isten, te felhasználod papjaid szolgálatát
a népek újjászülésére;
adj nekünk állandó készséget akaratod teljesítésére,
hogy kegyelmed jóvoltából a néked szentelt nép
érdemben és számban gyarapodjék
a mi Urunk Jézus Krisztus által.

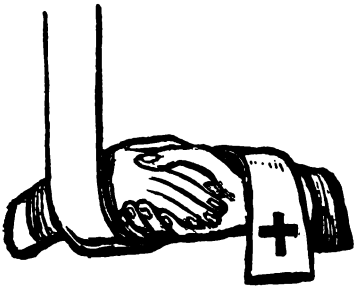
Nagycsütörtöki könyörgés

AZ EGYHÁZI RENDEK KISZOLGÁLTATÁSA

A papszentelést a következő rendfokozatok előzik meg: a tonzúra, a négy kisebb rend, az alszerpapság és a szerpapság.

A papszentelésnél a püspök szótlanul egyenként a szerpapok fejére teszi kezét és lehívja rájuk a Szentlelket; a jelenlévő papok is rájuk teszik kezüket. Ezután a püspök elimádkozza a szentelési prefációt.

A papi méltóság jeléül a püspök keresztalakban stólát helyez mellükre és miseruhába öltözteti őket. Ezután kezüket szent olajjal keni meg és átnyújtja nekik a paténát ostyával és a kelyhet borral és vízzel, annak jeléül, hogy mostantól fogva bemutathatják a szentmise-áldozatot. A püspök ekkor a most felszentelt papokkal együtt közösen ünnepli a szent Eukarisztiát. Végezetül mégegyszer mindegyikük fejére teszi kezét és ezt mondja: „Vedd a Szentlelket; akiknek megbocsátod bűneit, azoknak meg vannak bocsátva és akiknek megtartod, azoknak meg vannak tartva."

89. A házasság szentsége

A jegyesek az esketésnél az oltár lépcsője elé állanak. A pap kérdésére kinyilvánítják, hogy egymást házastársul akarják venni. A pap az oltárra helyezett gyűrűket szenteltvízzel megáldja és a jegyesek gyűrűsujjára húzza: a vőlegényét a menyasszonyéra, a menyasszonyét a vőlegényére, annak jeléül, hogy mostantól fogva egyiknek a másikért kell élnie. Ezután a pap stólájával átfogja a jegyesek egymásba tett jobbkezét és összeköti őket házasságra. Régi magyar szokás szerint — ez a szertartás csak hazánkban járja — előbb a férfi, azután a nő, jobbját a feszületre téve, megesküszik, hogy párját holtáig el nem hagyja. — Az esküvőt rendszerint nászmise követi, amelyen az új házasok az Úr Testét veszik. Pater noster után a pap megáldja az asszonyt. A szent áldozat végén ünnepélyesen lehívja az új házaspárra Isten oltalmát.

+

Isten az első embereket férfiúnak és nőnek teremtette és életüket szent kötelékben egyesítette. Isten a házasságot a paradicsomban alapította.

Krisztus a házasságot halálával megszentelte és a kegyelem egyik forrásává tette: szentséggé emelte. A keresztény házasság képe-mása annak a kegyelemteljes egyesülésnek, amely Krisztust az ő jegyeséhez, az Egyházhoz fűzi. (Lásd: Ef. 5, 32)

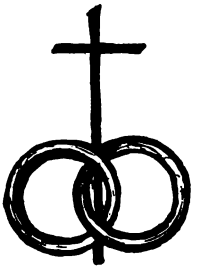
A jegyeseknek a házasságra lelkiismeretesen kell előkészülniök. Alaposan meg kell vizsgálniok, hogy egymáshoz illenek-e és hogy szeretetük elég erős-e ahhoz, hogy egymáshoz mindhalálig hűek maradjanak. Ezért kérjék Istent, hogy világosítsa meg őket és hallgassanak szüleik és lelkipásztoruk tanácsára. Jegyességüket szentnek kell tartaniok, hogy eként Isten áldását elnyerhessék jövendő házasságukra.

A jegyeseknek egyeknek kell lenniök a hitben. A házasság katolikus és nemkatolikus keresztények között (vegyesházasság) rendszerint nagy szerencsétlenség a házasfelekre és gyermekeikre. Ezért tiltja az Egyház a vegyesházasságot.

A jegyeseknek a házasság szentségét a kegyelem állapotában kell fogadniok. Ezért gyónjanak az esküvő előtt, a nászmise-áldozaton pedig járuljanak együtt a szentáldozáshoz.

A jegyesek az esketésnél a plébános és két tanú előtt kinyilvánítják, hogy egymást házastársul akarják venni. Ezzel kötik meg a házasságot. A házasság szentségét ők szolgáltatják ki maguknak.

A házasság szentségével Krisztus a jegyeseket egy szent és fölbonthatatlan kötelékben egyesíti. Csak a halál választhatja el őket. Ezért ítéli el Krisztus a házasság kötelékének fölbontását ezekkel a szavakkal: „Mindaz, aki elbocsátja feleségét és mást vesz el, házasságot tör; és aki férjétől elbocsátott nőt vesz el, házasságot tör" (Lk. 16, 18).

A házasság szentségében Krisztus a jegyeseket bőségesen megajándékozza kegyelmekkel. Megszenteli és megerősíti őket, hogy frigyüket halálig hűséggel tartsák és frigyükkel járó kötelességeiket lelkiismeretesen teljesítsék.

A jegyesek a házasság szentségében szent kötelességeket vállalnak magukra: mindvégig szeretetben és hűségben élnek egymással, Istent közösen szolgálják és gondoskodnak egymásról. A gyermekeket, akiket Isten ajándékoz nekik, szavukkal és példájukkal Istennek kell nevelniök és gondoskodniok kell testi és lelki javaikról.

Vedd fontolóra: 1. Honnét ered a házasság? 2. Mivel szentelte meg Krisztus a házasságot? 3. Hogyan kell a jegyeseknek előkészülniök a házasságra? 4. Melyik szentséget kell esküvő előtt venniök? 5. Ki szolgáltatja ki a házasság szentségét? 6. Milyen kötelességeket vállalnak magukra a házastársak?

182. Miként kötik a jegyesek a házasságot?
A jegyesek kinyilvánítják a pap és két tanú előtt, hogy egymást házastársul akarják venni.

183. Mit művel Krisztus a házasság szentségében?
A házasság szentségében Krisztus a jegyeseket szent és fölbonthatatlan kötelékben egyesíti és bőségesen ellátja őket kegyelemmel, hogy ezzel a kötelékkel járó kötelességeiket lelkiismeretesen teljesítsék.

184. Mit mond Krisztus a házas kötelék fölbonthatatlanságáról?
Krisztus mondja: „Mindaz, aki elbocsátja feleségét és mást vesz el, házasságot tör; és aki férjétől elbocsátott nőt vesz el, házasságot tör."

185. *Miért tiltja az Egyház a vegyesházasságot?*

Az Egyház azért tiltja a vegyesházasságot, mert az rendszerint nagy szerencsétlenség a házastársakra és gyermekeikre.

Útravaló: Az önzés és élvkeresés tönkreteszi a házasságot. Aki a házasságban boldog akar lenni, már fiatal korában föl kell készülnie, hogy másoknak gondját tudja viselni.

Isten szava: „Ti férjek, szeressétek feleségteket, amint Krisztus is szerette az Egyházat és odaadta magát érette" (Ef. 5, 25). — „Amit Isten egybekötött, ember el ne válassza" (Mt. 19, 6).

Mi kell ahhoz, hogy két keresztény házassága boldog legyen: 1. Romlatlan katolikus hit, 2. igaz szeretet, 3. megbízható jellem, 4. testi egészség, 5. anyagi biztonság.

Egyházi esküvő pap nélkül: Életveszély esetén, vagy ha hosszú ideig (például egy hónapig) nem lehet elérni az esketésre illetékes papot, az egyházi házasságot csupán két tanú előtt is érvényesen meg lehet kötni. Az így kötött házasságot, amint lehet, be kell jelenteni az illetékes plébánosnál.

Házassági akadályok: A házasság megkötését több esetben isteni törvény tiltja, hogy a szülőket és gyermekeket ne érjék ideigtartó és örök károk. Így például tilos az elvált felek újra házasodása. Ugyanebből az okból az Egyház is állított fel házassági akadályokat. Ezek közül néhány a házasságot érvényteleníti (például a közeli rokonság); a többiek a házasságot nem érvénytelenítik ugyan, de nem engedik meg, például a keresztény felekezetek különbözősége. — Súlyos okokból az Egyház fölmentést ad egyik vagy másik házassági akadály alól; az Istentől megszabott akadályok alól az Egyház sohasem adhat fölmentést.

Vegyesházasság: A vegyesházasságban a szülők és a gyermekek nem értenek egyet a legfontosabb dologban, a hitben. Nem járulhatnak közösen a szent áldozáshoz és nem vallhatják egyetértésben a katolikus hitet. A szülők és gyermekek hite sokszor ellanyhul, sőt egészen elvész. Azonkívül a nemkatolikus házasfél gyakran azt hiszi, hogy válás esetén új házasságot köthet. — Az Egyház csak súlyos okokból és szomorú szívvel ad fölmentést a vegyesházasság tilalma alól. Ebben az esetben a jegyeseknek ünnepélyesen meg kell ígérniök, hogy csak katolikus módon esküsznek és gyermekeiket katolikusnak nevelik. A nemkatolikus házasfélnek meg kell ígérnie, hogy a katolikus házasfelet és a gyermekeket nem akadályozza vallási kötelességeik gyakorlásában.

Polgári házasság: Vannak államok, amelyekben előírás, hogy mielőtt az egyházi esküvőt megkötik, a jegyesek az anyakönyvvezető előtt bejelentik házassági szándékukat. (Polgári házasság.) Ezzel a nyilatkozattal a katolikus azonban még nem kötött érvényes házasságot. A katolikusok, akik csak polgári házasságra léptek és mégis úgy élnek együtt mint házastársak, súlyosan vétkeznek. Nem járulhatnak a szentségekhez és nem részesülhetnek egyházi temetésben. Ha egy katolikus egy nemkatolikus lelkész előtt köt házasságot, egyházi kiközösítés alá esik. (Excommunicatio). — A

házasságkötés formájára vonatkozó egyházi előírás csak a katolikusokra kötelező. Ezért a nemkatolikusok egymás között akkor is érvényesen kötnek házasságot, ha a házasságot az anyakönyvvezető előtt kötik.

A házasság fölbontása a világi hatóság előtt: Ha a világi bíróság egy házasságot fölbont, ítélete Isten és az Egyház előtt érvénytelen.

Az egyházi házassági bíróság: Egy érvényes házasságot az egyházi bíróságok sem bonthatnak fel, legföljebb azt állapíthatják meg, hogy egy házasság kezdettől fogva érvénytelen volt-e vagy sem. — Fontos okokból megengedhető, hogy a házasfelek különválva éljenek, de új házasságot ekkor sem köthetnek. — A nemkatolikus keresztények érvényes házasságát sem lehet Isten előtt érvényteleníteni.

Közmondás: Házassági esküvést nem oly könnyű fölbontani, mint a rossz varrást. — Egyszer megcserélt könnyen megy cserébe.

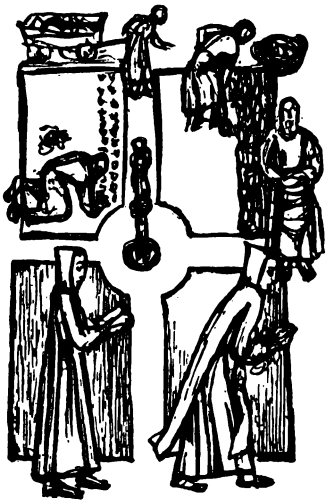
Feladat: 1. Mit mondasz annak a katolikusnak, aki csak polgári házasságra akar lépni? 2. Miért tiltja az Egyház a vegyesházasságot? 3. Mit kell a jegyeseknek megígérniök, ha az Egyház megengedi nekik a vegyesházasságot? 4. Mit kell tartanunk arról a válásról, amelyet világi bíróság mond ki? 5. Fölbonthat-e az egyházi bíróság egy érvényes házasságot? 6. Mondj akadályokat, amelyek egy házasságot érvényteleníthetnek, vagy amelyek a házasságot tiltják.

SZERZETESI ÁLLAPOT

Krisztus azt akarja, hogy mindannyian kövessük őt és a tökéletességre törekedjünk. A keresztény tökéletességre vezető egyik különleges út a szerzetesi fogadalom. Krisztus Egyházában ezért a papság és a házasság szentségi állapotán kívül van még egy különleges állapot: a szerzetesi állapot.

90. A szerzetesi állapot

Nurziai Szent Benedek fiatal korában hegyi remeteségbe vonult, hogy egészen háborítatlanul imádkozhassék és Isten titkairól elmélkedhessék. Egy idő múlva felismerte hivatását, hogy együtt kell élnie más remetékkel. Kolostort alapított és szabályzatot szerzett, amely szerint remete társai családi közösségben éltek, imádkoztak és dolgoztak. Ő volt a kolostor első apátja.

+

Már a legrégibb időktől sok keresztény él szerzetesi közösségben, pap és világi egyaránt. Az imádságnak, elmélkedésnek és a szent liturgiának szentelik magukat. Sokan szentelik magukat a lelkipásztorkodásnak, az ifjúság nevelésének, a betegek ápolásának vagy a hittérítésnek is. Ezeket a közösségeket r e n d e k n e k nevezzük. Sok rendnek szent az alapítója.

Aki Istent egy szerzetes rendben szolgálja, Isten országáért sok mindenről lemond, ami jó és meg van engedve. Nincsen magántulajdona és csak abból él, amit a közösségtől vagy jószívű emberektől kap. Lemond a házasságról és családról, hogy szűzen éljen és így egészen Istenhez tartozzék. A maga akaratát mindenben aláveti elöljárója akaratának és a rendi szabályoknak. Erre s z e r z e t e s i f o g a d a l o m m a l kötelezi magát. — Vannak szerzetes közösségek, amelyekben nem fogadalmat, hanem ígéretet tesznek.

A rendeknek nagy a j e l e n t ő s é g ü k az E g y h á z és az e m b e r i s é g é l e t é b e n. Imádkoznak és áldozatot hoznak mindannyiunkért, azokért is, akik Istent nem tisztelik és bántják őt. Példájuk arra figyelmeztet minket, hogy Istent és felebarátainkat teljes szívünkből szeressük és készek legyünk mindenről lemondani, ha Isten azt akarja. Munkájuk az emberiség szolgálatában nagy áldás a világra.

A szerzetesi élet nagy segítség abban, hogy Istenhez találjunk. Aki Istent egy szerzetes rendben szolgálja, az biztos és kipróbált vezetés alatt áll, megszabadul sok gondtól és kísértéstől és egész szívvel osztatlanul adhatja magát Krisztusnak. Olyanokkal él együtt, akik imájukkal és példájukkal segítik őt, hogy Istent tökéletesen szolgálja.

Szerzetes rendbe csak az léphet, akinek erre I s t e n h i v a t á s t a d. Késznek kell lennie arra, hogy Istent mindenek fölött szeresse, Krisztust mindenben kövesse és a tökéletességre törekedjék. Késznek és képesnek kell lennie arra, hogy szerzetes közösségben éljen, megtartsa a rendi szabályokat, elöljáróinak engedelmeskedjék, lemondjon a magántulajdonról és szűzen éljen. Alkalmasnak kell lennie a rend különleges feladatainak elvégzésére is. Akinek hivatása van a szerzetességre, annak a szerzetesi élet nagy boldogság és egyben a legbiztosabb és legszebb út a tökéletesség elérésére.

Vedd fontolóra: 1. Milyen feladatokra vállalkoznak a szerzetesek? 2. Miről mondanak le a szerzetesek Isten országáért? 3. Mi a szerzetes rendek jelentősége az Egyház és az emberiség életében? 4. Milyen segítséget ad a szerzetesi élet abban, hogy Istenhez találjunk? 5. Mire kell késznek

lennie annak, aki szerzetes rendbe akar lépni? 6. Mire kell alkalmasnak lennie?

186. Mit fogadnak meg a szerzetesek?

A szerzetesek megfogadják, hogy
1. lemondanak a magántulajdonról,
2. szűzen élnek,
3. előljáróiknak engedelmeskednek.

Útravaló: Imádságukkal és engesztelésükkel mennyi áldozatot hoznak a szerzetesek a betegek, az ifjúság és a hittérítés szolgálatában! Eléggé becsülöm áldozatukat? Támogatom őket munkájukban? Gondoltam-e már arra, hogy Isten talán engem is szerzetbe hív?

Isten szava: „Vannak, akik lemondanak a házasságról a mennyek országa kedvéért. Aki fel tudja fogni, fogja fel" (Mt. 19, 12).

Az „evangéliumi tanácsok": Mint az Evangéliumban olvassuk, némelyeket Jézus felszólított, hogy Isten országáért mondjanak le javaikról és hivatásukról és egészen őt kövessék. Boldogoknak nevezte azokat, akik Isten országáért lemondanak a házasságról. Ezért nevezzük az önkéntes szegénységet, az Isten országáért vállalt önkéntes szüzességet és az önkéntes engedelmességet evangéliumi tanácsoknak.

Válaszod az ellenvetésekre: Némelyek így beszélnek: „A szerzetesek nem tehetnének sokkal többet az emberiségért, ha megnősülnének és világi hivatást vállalnának?" — Ezt válaszold: „Először is, a szerzetesek az ő imádságaikkal, áldozataikkal és engesztelésükkel mérhetetlen sok áldást könyörögnek ki nekünk, csak Isten tudja, mi lenne belőlünk, ha a kolostorok rejtekében nem imádkoznának értünk. Másodszor, a szerzetesek fölbecsülhetetlen szolgálatot tesznek az emberiségnek mint lelkipásztorok, hittérítők, nevelők, tudósok, kutatók, művészek és különösen mint betegápolók.

Feladat: 1. Milyen kolostorokat és rendházakat ismersz a) egyházközségünkben, b) környékünkön, c) egyházmegyénkben? 2. Milyen rendeket ismersz? 3. Milyen rendalapítókat ismersz? 4. Mi a feladatuk a különböző rendeknek? 5. Kik voltak a szerzetesek közül híres lelkipásztorok — hittérítők — nevelők — tudósok — kutatók — művészek — a szegények és betegek jótevői?

> Aki az evangéliumi tökéletesség állapotára törekszik,
> annak a világtól el kell vonulnia;
> külsőleg az Istentől neki adott hivatás mértéke szerint,
> belsőleg teljesen.
>
> XII. Piusz pápa

HARMADIK RÉSZ

ÉLET AZ ISTEN PARANCSAI SZERINT

MIKÉNT ADJA TUDTUNKRA ISTEN AZ Ő PARANCSAIT

Isten a mi Urunk és Atyánk, ezért parancsait meg kell tartanunk. Parancsait Isten már kezdettől fogva kinyilvánította a teremtés rendjében, később a Tíz Parancsban és végezetül a főparancsban. Parancsait lelkiismeretünk által ismerteti meg velünk.

91. A teremtés isteni rendje

Szent Ágoston írja: „Minden teremtmény természetében a fölséges Alkotó akarata mutatkozik meg. — Isten törvényei szerint forognak az égi sarkok és futnak pályájukon a csillagok, világít a nap nappal és a hold éjszaka és tartja rendjét a világegyetem napokon, hónapokon, éveken, napéveken és holdéveken át az idők folytonos változandóságában" (Isten állama 21, 8; Soliloquia I. 1, 4).

\+

Isten kezdettől fogva nagy és sokszerű r e n d e t helyezett a világba. Megadta minden teremtménynek a maga természetét és egyben a törvényét.

Isten azt akarja, hogy minden teremtmény kövesse ezt a törvényt. Az értelem nélküli teremtmények vakon és kényszerűen követik a természeti erőket és ösztönöket, amelyeket Isten beléjük helyezett. Nekünk embereknek azonban a teremtés rendjét fel kell i s m e r n ü n k é s s z a b a d a k a r a t t a l k ö v e t n ü n k. A törvényt, amelyet Isten a teremtés rendjébe helyezett, természettörvénynek nevezzük.

Mivel a teremtés rendje Istentől ered, szent ez a rend. Bölcsen és szeretettel tervezte meg és benne szent akaratát nyilvánítja ki nekünk. Aki a teremtés rendjét megsérti, vétkezik Isten ellen és kezet emel az ő keze művére.

A keresztény Istentől különleges képességet kap a teremtés rendjének követésére. Minthogy a Hit megvilágosítja és az Egyház tanítja őt, Isten rendjét világosabban tudja felismerni. Mivelhogy Isten nagyobb kegyelmeket kínál neki, Isten rendjét könnyebben tudja megtartani.

Vedd fontolóra: 1. Isten már kezdettől fogva miben nyilvánította ki akaratát az embereknek? 2. Miként követik a teremtés rendjét az értelem nélküli teremtmények? 3. Miként kell nekünk, embereknek követnünk a teremtés rendjét? 4. Hogyan nevezzük a törvényt, amelyet Isten a teremtés rendjébe helyezett? 5. Mi ad a kereszténynek különleges képességet a teremtés isteni rendjének megtartására?

187. Miért szent a teremtés rendje?

A teremtés rendje azért szent, mert Istentől ered és Isten benne nyilvánítja ki nekünk szent akaratát.

Útravaló: Követem a teremtés isteni rendjét, mert ezzel földi és örök boldogságomat építem.

Feladat: 1. Nevezz meg parancsokat, amelyeket már a teremtés rendjéből megismerhetünk. 2. Miért vétkeztünk, ha a teremtés rendjét megsértjük?

92. Isten parancsai

Isten a Sínai-hegyen rettenetes jelek kíséretében hirdette ki a Tíz Parancsot. Sűrű felhő takarta el a hegyet, villámlott, dörgött és harsonazengés zúgott. A Sínai-hegy füstölt, mint egy olvasztó kemence, mert az Úr tűzben szállott le rá. Mózes a táborból Isten elé vezette a népet és Isten a tűzből kihirdette a Tíz Parancsot. Az izraeliták a félelemtől remegve hátráltak. Mózes ekkor így szólt hozzájuk: „Isten azért jött, hogy féljétek őt és ne vétkezzetek." (Lásd: 2 Móz. 19 és 20)

+

Isten az ő atyai szeretetében a Tíz Parancsot is megadta nekünk. Ezzel kifejezetten és ünnepélyesen kinyilvánította akaratát és megerősítette a teremtés rendjét. A parancsok határozottan és biztosan megmondják, mit kell tennünk. Útmutatóink a földi és örök boldogság felé.

Krisztus megerősítette a Tíz Parancsot. Követésükre figyelmeztetett; megmagyarázta nekünk a parancsokat és példájával megmutatta, hogyan kell megtartanunk azokat. — A Tíz Parancs rövidített formáját a katekizmusból tanuljuk.

Krisztus mindenekelőtt a szeretet parancsát kötötte lelkünkre. Azt mondja: „Szeresd a te Uradat Istenedet teljes szívedből és teljes lelkedből, teljes elmédből és teljes erődből. Ez a legnagyobb és első parancs. A második pedig hasonló ehhez: Szeresd felebarátodat mint tenmagadat" (Mt. 22, 37-39; Mk. 12, 30-31).

A szeretet parancsa a főparancs. Ha ezt megtartjuk, a többit is megtartjuk. Szent Pál írja: „Azt, hogy ne paráználkodjál, ne ölj, ne lopj, a másét ne kívánd és a többi parancsot mind összefoglalja ez az egy szó: Szeresd felebarátodat mint tenmagadat. A szeretet nem cselekszik rosszat a felebarátnak. A törvény teljesítése tehát a szeretet" (Róm. 13, 9-10).

Vedd fontolóra. 1. Miért adta Isten a Tíz Parancsot? 2. Hogyan erősítette meg Krisztus a Tíz Parancsot? 3. Miért a szeretet parancsa a főparancs?

188. Hogyan szól Isten Tíz Parancsa?

Én vagyok a te Urad Istened.

1. **Rajtam kívül más istened ne legyen.**
2. **Isten nevét hiába ne vegyed.**
3. **Emlékezz meg arról, hogy az Úr napját megszenteljed.**
4. **Atyádat és anyádat tiszteljed.**
5. **Ne ölj.**
6. **Ne paráználkodjál.**
7. **Ne lopj.**
8. **Hamis tanúságot ne tégy felebarátod ellen.**
9. **Felebarátod feleségét ne kívánjad.**
10. **Felebarátodtól semmit se kívánj, ami az övé.**

189. Hogyan szól a főparancs?

„Szeresd a te Uradat Istenedet teljes szívedből és teljes lelkedből, teljes elmédből és teljes erődből. Ez a legnagyobb és első parancs. A második pedig hasonló ehhez: szeresd felebarátodat mint tenmagadat."

Útravaló: Isten parancsa minden esetben a leghelyesebb. Ha mások rosszat tesznek, én nem tartok velük.

Isten szava: Jézus mondotta: „Aki parancsaimat ismeri és megtartja, az szeret engem" (Jn. 14, 21). — A gazdag ifjúnak ezt mondotta: „Ha be akarsz menni az életre, tartsd meg a parancsokat" (Mt. 19, 17). — „Szeretetünk Isten iránt abban áll, hogy megtartjuk parancsait" (1 Jn. 5, 3).

Feladat: 1. Hazudni, lopni, ölni akkor is bűn volna, ha Isten a Tíz Parancsban azt n e m tiltja meg? Okold meg a választ. 2. Más lenne a világ, ha az emberek a Tíz Parancsot megtartanák?

A 118. zsoltárból: Egész szívvel kereslek téged, eltévesztenem ne hagyd rendelésed. Áldott vagy Uram! Légy nekem mondásaidban mesterem! Oktass engem törvényed értenem, és egész szívemmel én megőrizem. Törvényed, Uram, hogyan szeretem! naphosszat mindazon elmélkedem. Igéd lábamnak lámpafény, világosság útamnak ösvenyén. Énekelje nyelvem dícséreted, mert igazság minden ítéleted.

93. A lelkiismeret

Midőn Salamon atyjának, Dávidnak halála után király lett, az Úr megjelent neki álmában és ezt mondotta: „Kérj, amit akarsz és megadom néked." Salamon ezt válaszolta: „Uram Isten, te királlyá tetted szolgádat, de én kicsiny gyermek vagyok. Adj ezért szolgádnak értelmes szívet, hogy ítélni tudja népedet és megkülönböztethesse a jót és rosszat." (Lásd: 3 Kir. 3, 5-9)

+

Isten azt kívánja, hogy akaratát a magunk belátásából teljesítsük. Ezért képességet adott annak felismerésére, hogy mit tegyünk és mit ne tegyünk. Ezt a képességet l e l k i i s m e r e t n e k nevezzük.

Cselekedeteink előtt a lelkiismeret i n t a jóra, vagy ó v a rossztól; cselekedeteink után d i c s é r minket, ha jót tettünk (jó lelkiismeret) és b á n t minket, ha rosszat tettünk (rossz lelkiismeret).

Azt, hogy mit tegyünk és mit ne tegyünk, lelkiismeretünk az o k o s s á g sarkalatos erénye által hozza tudomásunkra. Az okossággal felismerjük és végbe visszük az igazi jót.

Amikor lelkiismeretünk világosan mondja: „Ezt tedd!" vagy: „Ezt ne tedd!", mindenképpen követnünk kell. Aki lelkiismeretének világos szavára nem hallgat, oktalanul cselekszik és vétkezik Isten ellen. — Sem parancsra, sem fenyegetésre nem szabad eltántorodnunk attól, hogy lelkiismeretünk szerint cselekedjünk.

Ha lelkiismeretünket hűségesen követjük, okosan cselekszünk és lelkiismeretesek vagyunk. Isten örömmel és békével ajándékoz meg minket; nem gyötör minket a lelkiismeretfurdalás és örülünk, hogy a jót tettük.

Aki a lelkiismeretére gyakran nem hallgat, abban eltompul a lelkiismeret. Aki ismételten lelkiismerete ellen cselekszik, lelkiismeretlenné válik, egyre súlyosabb bűnökbe esik és végezetül megrögződik azokban; olyan, mint egy vak, aki szakadék felé tart.

Lelkiismeretünk tévedhet is, mert a bűn elhomályosította. Ezért a teremtés rendjéhez, Isten parancsaihoz, Krisztus példájához és az Egyház tanításához és parancsaihoz kell igazodnia, hogy helyesen határozhasson. Nehéz esetekben kérjünk megvilágosítást Istentől és tanácsot szüleinktől, lelkipásztorainktól, tanítóinktól vagy más megbízható személyektől.

Vedd fontolóra: 1. Mit művel a lelkiismeret cselekedeteink előtt? — és mit azután? 2. Kit mondunk lelkiismeretesnek? 3. Kit mondunk lelkiismeretlennek? 4. Mire vezet, ha valaki folyton lelkiismerete ellen cselekszik? 5. Mihez kell igazodnia a lelkiismeretnek? 6. Mit kell nehéz esetekben tennünk, hogy helyesen felismerjük a jót és rosszat?

190. Mit ismerünk fel a lelkiismeret által?
A lelkiismeret által felismerjük, mit tegyünk és mit ne tegyünk.

191. Mikor kell lelkiismeretünket követnünk?
Lelkiismeretünket akkor kell követnünk, amikor világosan mondja: „Ezt tedd!" vagy: „Ezt ne tedd!"

Útravaló: Ha lelkiismeretemet követem, nem vagyok az embereknek és szenvedélyeimnek rabja, hanem Isten szabad fia.

Isten szava: „A parancs, amelyet ma neked meghagyok, nincsen az égben, hogy azt mondhatnád: 'Ki tud felmenni közülünk az égbe, hogy lehozza nékünk?' És nincs a tengeren túl sem, hogy azt hozhatnád fel ürügyül: 'Ki tud közülünk átkelni a tengeren, hogy elhozza nékünk?' Ez az ige nagyon közel van hozzád: a szívedben van és így megtarthatod" (5. Móz. 30, 11-14).

Közmondás: Lelkiismeret ezer tanú. — Jó lelkiismeret nem fél száz prókátortól. — Rossz lelkiismeret lidérccel álmodik. — Nagy hóhér a rossz lelkiismeret.

Feladat: 1. Hogyan szólalt meg a lelkiismeret a) Ádámban és Évában, b) Káinban, c) József fivéreiben, d) Dávidban, e) a tékozló fiúban, f) a bűnbánó latorban a kereszten? 2. Mutasd ki, miként esett Júdás egyre nagyobb bűnökbe, amiért lelkiismeretére nem hallgatott.

Lelkiismereted jótanácsára ügyelj,
semmi sincsen hozzád annál hívebb.

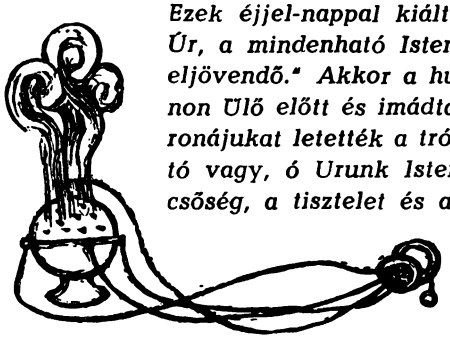
Sir. 37, 17

ISTEN ELSŐ PARANCSA

Mivel Isten a mi Teremtőnk és legfőbb Urunk, első és szent kötelességünk, hogy egyedül őt imádjuk és neki minden erőnkből szolgáljunk. Isten parancsolja: „Rajtam kívül más istened ne legyen."

94. Isten imádása

Szent János egyszer elragadtatásba esett. Az égben egy királyi trónt látott, és a trónon ült valaki, akinek a tekintete ékkövek ragyogásához hasonlított. A trón fölött szivárvány ívelt. A trón körül huszonnégy vén ült fehér ruhába öltözve. Fejükön arany koronát viseltek. A trón közelében négy élőlény volt. Ezek éjjel-nappal kiáltották: „Szent, szent, szent az Úr, a mindenható Isten, aki volt és aki van és aki eljövendő." Akkor a huszonnégy vén leborult a Trónon Ülő előtt és imádta az örökkön örökké Élőt. Koronájukat letették a trón elé és ezt mondották: „Méltó vagy, ó Urunk Istenünk, hogy tiéd legyen a dicsőség, a tisztelet és a hatalom, mert te teremtettél mindent és minden a te akaratod által jött létre." (Lásd: Jel. 4.)

+

Isten az ég és föld Teremtője és Ura. Ő végtelenül fölöttébb való mindennél, amit teremtett. Szinte semmik vagyunk előtte. Fölsége előtt reszketnek az ég angyalai. Annál inkább kell nekünk Isten végtelen nagysága előtt alázattal és hódolattal meghajolnunk és őt legfőbb Urunknak elismernünk és tisztelnünk; Istent imádnunk kell.

Csak Istent szabad imádnunk, mert egyedül ő a mi Teremtőnk és legfőbb Urunk. Aki egy teremtményt legfőbb urává tesz és aként imádja, bálványimádó. — Aki teremtett dolgoknak olyan titkos erőt tulajdonít, amilyent Isten nem adott, például aki csillagokból vagy kártyából akarja kiolvasni a jövendőt (jóslás), vagy aki bizonyos dolgokat, számokat és napokat sorsdöntőnek tart, a babonaság bűnébe esik. — Aki a gonosz szellemek segítségével csodához hasonló jelenségeket akar előidézni, a varázslás bűnébe esik.

Nekünk mindennel dicsérnünk és tisztelnünk kell Istent, ami mi vagyunk és amink van; testünk is és minden dolog Isten dicsőségére van teremtve. Ezért Istent külsőleg is imádnunk kell: szóbeli imádsággal és énekkel, kezünk összetételével és térdhajtással, gyertyafénnyel és zenével, az oltár díszével és a liturgikus ruhák szépségével.

A közösség is Isten kezéből jön: a család, az Egyház, az állam. Istent ezért közösen és nyilvánosan is tisztelnünk kell.

Krisztus megmutatta nekünk, hogyan kell az Atyát imádnunk. Figyelmeztet minket, hogy Istent ne csak külsőleg, hanem bensőnkben és egész szívünkből is imádjuk. Ha imádásunkban Krisztussal egyesülünk, akkor az Atya igazi imádói vagyunk. (Lásd: Jn. 4, 23-24).

Vedd fontolóra: 1. Hogyan szól Isten első parancsa? 2. Ki esik a bálványimádás bűnébe? 3. Ki esik a babonaság bűnébe? 4. Miért kell Istent külsőleg is imádnunk? 5. Miért kell Istent közösen és nyilvánosan is tisztelnünk? 6. Mikor vagyunk az Atya igazi imádói?

192. Mit parancsol Isten az első parancsban?

Isten az első parancsban azt parancsolja, hogy egyedül őt imádjuk, mert egyedül ő az ég és föld Teremtője és legfőbb Ura.

Útravaló: Gyakran egyedül is bemegyek a templomba, letérdelek és ezt mondom: „Itt vagy, szent és nagy Istenem, imádlak téged."

Szavak Isten imádására: „Istenem, milyen nagy és szent és csodálatos vagy te! Te vagy az egész világ Ura. A te gondolataid meghaladnak

minden emberi gondolatot. Hatalmad nagyobb minden földi hatalomnál. Szerelmed oly erős és gyöngéd, hogy szívem föl sem foghatja. Csodállak téged, alávetem magamat neked, imádlak téged, nagy és szeretett Uram és Istenem." — „Dicsérünk téged, áldunk téged, imádunk téged, dicsőítünk téged, hálát adunk neked nagy dicsőségedért" (a szentmise-áldozat Glóriájából).

95. Isten akaratának teljesítése

Jézus egyszer ezt mondotta a népnek: „Nem mindaz, aki azt mondja nekem: 'Uram, Uram', megy be a mennyek országába, hanem az, aki mennyei Atyám akaratát cselekszi" (Mt. 7, 21).

+

Ha Istent valóban imádjuk, uralmának is alávetjük magunkat. Készek vagyunk arra, hogy mindenben teljesítsük akaratát, miként Krisztus, a mi Mesterünk. Amit Isten akar, az szent és üdvös nekünk. Az ő akarata mutatja nekünk a helyes utat életünk minden helyzetében.

Isten némely dolgot parancsol, némely dolgot tilt. Amit Isten parancsol, meg kell tennünk, amit tilt, el kell kerülnünk. Isten olykor kedvet támaszt bennünk valami jóra anélkül, hogy parancsolná. Akaratát ekkor is örömest kell végbe vinnünk és sem lustaságból, sem kényelemszeretetből nem szabad megtagadnunk. A szentek azon voltak, hogy Isten kívánságait az élet legkisebb dolgaiban is örömmel és nagylelkűen vigyék végbe.

Isten akaratát akkor is teljesítenünk kell, ha Isten áldozatot kíván tőlünk vagy szenvedést bocsát ránk. Isten akaratába belenyugodva Jézussal kell imádkoznunk: „Atyám, ne az én akaratom legyen, hanem a tiéd" (Lk. 22, 42).

Istennek minden emberrel külön-külön megvan a maga terve. Igyekeznünk kell, hogy felismerjük az ő tervét. Gyakran kell imádkoznunk, hogy utunkat megmutassa nekünk és erőt adjon hűségesen és eltökélten végigjárni azt.

Vedd fontolóra:. 1 Mit kell tennünk, ha Istent valóban imádjuk? 2. Mit kell tennünk, ha Isten bennünk kedvet támaszt valami jóra anélkül, hogy megparancsolná? 3. Mit kell tennünk, ha Isten áldozatot kíván tőlünk vagy szenvedést bocsát ránk?

193. Miért kell Isten akaratát teljesítenünk?
Isten akaratát azért kell teljesítenünk,
1. mert Isten a mi legfőbb Urunk,
2. mert akarata nekünk üdvös.

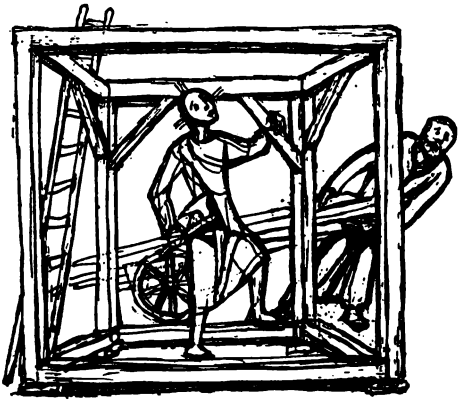
Útravaló: Mihelyt felismerem, hogy Isten kíván tőlem valamit, mindjárt ezt mondom: Igen Atyám!

Isten szava: „Aki mennyei Atyám akaratát cselekszi, az az én fivérem, nővérem és anyám" (Mt. 12, 50). — Mária mondotta: „Íme az Úr szolgáló leánya, legyen nekem a te igéd szerint!" (Lk, 1, 38) — „Elmúlik e világ és annak bűnös kívánsága. De aki megteszi Isten akaratát, megmarad örökké" (1 Jn. 2, 17).

A szentek tanításából: „Csak egy igazi nemesség van: Isten akaratának teljesítése" (Aranyszájú Szent János)

Ima: „Ó Uram, azt akarom, amit te. Úgy akarom, ahogy te. Azért akarom, amiért te. Addig akarom, amíg te" (XI. Kelemen pápa).

Feladat: 1. Hogyan ismerheted fel, amit Isten tőled akar? 2. Sokszor mi az oka annak, hogy az emberek Isten akaratát nem teljesítik? 3. Mikor különösen nehéz Isten akaratának teljesítése?

96. A jó szándék

Szent Pál írja: „Akár esztek, akár isztok vagy bármi mást tesztek, tegyetek mindent Isten dicsőségére" (1 Kor. 10, 31).

+

Isten gyermekei vagyunk, ezért mindent Istenért kell tennünk, amit teszünk. Így kell megmutatnunk törekvéseinket, hogy Istent tiszteljük és szeretjük, hogy hálásak vagyunk neki és teljesítjük akaratát. Ezt a törekvést j ó s z á n d é k n a k nevezzük.

A jó szándék megszenteli a munkát és pihenést, az örömöt és fájdalmat és egyre bensőbben köt minket Istenhez; még a mindennapi élet legjelentéktelenebb foglalatosságait is értékessé teszi az Isten előtt és gyarapítja menynyei jutalmunkat. Minél tisztább és tökéletesebb a szándék, annál nagyobb az érdem.

A jó szándékot gyakorta fel kell indítanunk. Mindenekelőtt munkánkat kell a jó szándékkal megszentelnünk, mert időnk legnagyobb részét munkában töltjük. A jó szándékot e szavakkal indíthatjuk fel: „Mindent Isten dicsőségére", „Isten nevében", „Mindent érted, Istenem", „Jézus, mindent a kedvedért".

Óvakodnunk kell attól, hogy a jót rossz szándékkal tegyük. A farizeusok például a jót nem Isten dicsőségére tették, hanem azért, hogy lássák az emberek. Jézus mondja: „Bizony mondom nektek, megkapták jutalmukat" (Mt. 6, 5).

Vedd fontolóra: 1. Mikor jó a szándékunk? 2. Miért nagy a jó szándék értéke? 3. Mikor kell a jó szándékot felindítanunk? 4. Miként indíthatjuk fel a jó szándékot?

194. Miért kell a jó szándékot gyakorta felindítanunk?

A jó szándékot azért kell gyakorta felindítanunk, mert általa Istent tiszteljük, minden cselekedetünket megszenteljük és mennyei jutalmunkat gyarapítjuk.

Útravaló: Minden reggel felindítom magamban a jó szándékot és napközben többször megújítom.

Közmondás: A jó út is rosszra vezet, ha gonosz a szándékod. — Ki dolgát Istennél kezdi, jól végzi.

A szentek tanításából: „Az Úr nem annyira a munka nagyságát nézi, mint inkább a szeretetet, amellyel végezzük" (Avilai Szent Teréz).

97. A szentek tisztelete

A szmirnai keresztények 156-ban egy körlevélben számoltak be püspökük, Szent Polikárp vértanúhaláláról. Ezt írják: „Imádjuk Krisztust, mert Isten Fia. A vértanúkat pedig, akik mindenestől föláldozták magukat Királyuknak és Mesterüknek, szeretjük, mert ők az Úr tanítványai és követői. Bárcsak mink is az ő társaik lehetnénk és hozzájuk hasonló tanítványok!" A vértanú szent püspök földi maradványairól ezt írják: „Drágábbak nekünk, mint a drágakövek és kedvesebbek, mint az arany. Alkalmas helyen temettük el. Örömünnepet ülve ott gyülekezünk egybe vértanúságának évfordulóján."

+

A szentek Isten kiváló barátai és kegyelmének remekművei. Ők mindenekfölött szerették és hősiesen szolgálták Istent. Isten megdicsőíti őket az egekben és gyakran csodákkal tünteti ki őket a földön. Ezért szeretjük és tiszteljük a szenteket.

A szenteket aként tiszteljük, hogy emlékük et ünnepeljük és közbenjárásukért könyörgünk. Megköszönjük Istennek a szenteknek adott kegyelmeket és kérjük őt, hogy közbenjárásukra mink is hozzájuk hasonlókká váljunk. A szenteket rendszerint haláluk évfordulóján ünnepeljük, mert ez az ő mennyei születésük napja.

A szentek példát mutatnak nekünk Krisztus követésében. Ha életrajzukat olvassuk, megismerjük hős életüket és fölkel bennünk a vágy, hogy példájukat kövessük.

Tiszteljük a szentek testét is és egynémely dolgot, amelyet a földön használtak. Ezek a szentek drága emlékei, amelyeket relikviáknak, vagyis ereklyéknek nevezünk. — A szentek képét is tiszteletben tartjuk. Ezáltal magukat a szenteket tiszteljük.

A képek a szentek szeretetére és követésére ösztönöznek minket. — Isten a szentek ereklyéit és képeit sok esetben csodával tüntette ki és a szentek tisztelőit sokszor különleges kegyelmekkel ajándékozza meg.

Vedd fontolóra: 1. Miért Isten kiváló barátai a szentek? 2. Hogyan dicsőíti meg Isten a szenteket? 3. Rendszerint mikor üljük meg a szentnek az ünnepét? 4. Miben segítenek minket a szentek életrajzai? 5. Mik az ereklyék?

195. Miért tiszteljük a szenteket?

A szenteket azért tiszteljük, mert ők Isten barátai és maga az Isten dicsőíti meg őket.

196. Hogyan tiszteljük a szenteket?

A szenteket úgy tiszteljük, hogy
1. emléküket ünnepeljük és közbenjárásukat kérjük,
2. példájukat követjük,
3. ereklyéiket és képeiket tiszteletben tartjuk.

197. Miért tiszteljük a szentek ereklyéit?

A szentek ereklyéit azért tiszteljük,
1. mert a szentek drága emlékei,
2. mert Isten gyakran csodákkal tüntette ki azokat.

198. Miért tartjuk tiszteletben a szentek képeit?

A szentek képeit azért tartjuk tiszteletben,
1. mert eként magukat a szenteket tiszteljük,
2. mert a képek a szentek tiszteletére és követésére ösztönöznek minket.

Útravaló: Szerzek magamnak egy könyvet a szentek életéről és érdeklődéssel olvasom. Főként védőszentemet akarom megismerni, akinek nevét viselem; hozzá könyörgök és őt követem.

Az Egyház életéből: A magyar nép nagy szentjei: Szent István, Szent Imre, Szent Margit, Szent László, Szent Erzsébet. — Több szentet különleges ügyekben hívunk segítségül, például Szent Józsefet a családi gondokban, Xavéri Szent Ferencet a hittérítés ügyében, Aquinói Szent Tamást a tanulmányok és iskolák ügyében, Pádovai Szent Antalt az anyagi gondokban.

Válaszod az ellenvetésekre: Némelyek így beszélnek: „A szentek ereklyéinek a tisztelete babona." — Ezt válaszold: „Elhalt szüleink sírját, képeit és emléktárgyait is tiszteletben tartjuk. A szentek ereklyéinek és képeinek tiszteletét pedig Isten csodákkal ismerte el." — Mások ezt mondják: „A szentek tisztelete nem térít el minket Isten dicsőítésétől?" — Ezt válaszold: „A szentekben Istent tiszteljük, hiszen szentségüket tőle kapták. A szentek helyes tisztelete arra serkent minket, hogy Istent magasztaljuk és még jobban szolgáljuk."

Feladat: 1. Miben tudod védőszentedet követni? 2. Mit tudsz plébániatemplomunk védőszentjéről? 3. Mit tudsz az egyházmegye védőszentjéről? 4. Ki Magyarország védőszentje? 5. Még melyik ország védőszentjét ismered? 6. Nevezz meg szenteket, akikhez különleges ügyekben fordulhatunk. 7. Kik az ifjúság védőszentjei és példaképei? 8. Melyik szent ünnepét tudod? 9. Nevezz meg szenteket, akinek ismertetőjeleit ismered. 11. Mit válaszolsz annak, aki ezt mondja: „Ti katolikusok imádjátok a szenteket"?

98. Mária tisztelete

Midőn Gábriel angyal Szűz Máriához jött, ezt mondotta neki: „Üdvöz légy, malasztal teljes, az Úr van teveled." Ezután Mária útra kelt és elment a hegyek közé rokonához, Erzsébethez. Amikor Erzsébet meghallotta Mária köszöntését, betelt Szentlélekkel és nagy szóval szólva felkiáltott: „Áldott vagy te az asszonyok között és áldott a te méhednek gyümölcse!" (Lásd: Lk. 1, 26-45)

+

Isten Máriát fölébe emelte minden angyalnak és szentnek és megadta neki a kegyelem teljét. Fiának anyja ő és legszentebb az asszonyok között. Ő a mi anyánk is és Istennél szüntelenül könyörög érettünk. Ezért t i s z t e l j ü k Máriát egészen k ü l ö n ö s k é p p e n.

Gyakran imádkozzuk az Ü d v ö z l é g y e t. Ez két részből áll: egy dicsérő és egy kérő imádságból. — A dicsérő imádság Gábriel angyal köszöntésével kezdődik: „Üdvöz légy Mária, malaszttal teljes, az Úr van teveled." Ezért nevezzük az egész imádságot „Angyali üdvözletnek". Miközben Máriát az angyal szavaival köszöntjük, a kegyelem teljére emlékezünk, amellyel Isten őt megajándékozta és arra gondolunk, hogy mennyire közel van ő az Istenhez. — Ezután Erzsébet szavaival dicsérjük őt és kedves Fiát, Jézust, a mi Megváltónkat: „Áldott vagy te az asszonyok között és áldott a te méhednek gyümölcse, Jézus". — A kérő imádságot az Egyház csatolta hozzá: „Asszonyunk Szűz Mária, Istennek szent Anyja, imádkozzál érettünk, bűnösökért, most és halálunk óráján.

Amen". Ezekkel a szavakkal kérjük Máriát az ő hatalmas közbenjárásáért Istennél.

A szentolvasóban és az „Úrangyalában" az Üdvözlégyet többször megismételjük. Miközben az imádság szavait mondjuk, a megváltás titkaira gondolunk.

Szűz Mária két legnagyobb ünnepe a Szeplőtlen Fogantatás és Mária mennybemenetelének ünnepe. — Májusban Mária oltárát virágokkal díszítjük és májusi ájtatosságot tartunk. Október havában naponként imádkozzuk a szentolvasót az Egyház nagy szándékaiért. A hétköznapok között a szombat Mária napja. — Örömünkben és bajunkban Szűz Mária kegyhelyeire zarándokolunk, amelyeket Isten csodálatos kegyelmi jelekkel tüntetett ki.

Vedd fontolóra: 1. Mit kérünk az Üdvözlégy második részében? 2. Mire gondoljunk, miközben a szentolvasóban az Üdvözlégyet mondjuk? 3. Melyik Szűz Mária két legnagyobb ünnepe? 4. Mely hónapok vannak Máriának szentelve?

199. Miért tiszteljük Máriát egészen különösképpen?
Máriát azért tiszteljük egészen különösképpen, mert ő Isten anyja és a mi mennyei anyánk.

Útravaló: Egy nap se múljék el Üdvözlégy nélkül! Ha meglátom Szűz Mária képét, mindig szeretettel köszöntöm.

Isten szava: Mária így szólt Erzsébethez: „Íme, mostantól fogva boldognak hirdet engem minden nemzedék" (Lk. 1, 48).

Imádság: „Oltalmad alá futunk" — „Üdvöz légy Királyné" — „Most segíts meg, Mária" — „Lorettói litánia".

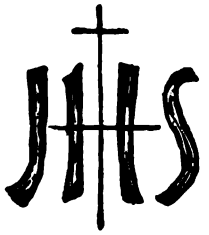
Feladat: 1. Írd le a tőled ismert Mária-énekek kezdetét. 2. Plébániatemplomunkban hol látható Mária képe vagy szobra? 3. Hogyan ábrázolja őt? 4. Nevezz meg Mária-kegyhelyeket. 5. Függessz egy Mária-képet ágyad fölé. 6. Gyűjts jó Mária-képeket. 7. Állítsd össze a Mária-ünnepek naptárát.

Méltóságos égi Mátka,
Benned nőtt az ég Királya,
Hogy szegényes emberségünk
Megszerezze égi részünk.

Angelus Silesius

ISTEN MÁSODIK PARANCSA

Mivel Isten szent, szent nekünk az ő neve is és minden, ami Istennek van szentelve. Isten parancsolja: „Isten nevét hiába ne vegyed."

99. Isten nevének tisztelete

„Dicsérjétek Úrnak szolgái, dicsérjétek az Úr nevét. Legyen áldott az Úr neve mostantól és örökké. Napfelkeltétől napnyugtáig dicsértessék az Úr neve. Fölséges az Úr minden nemzetek felett, dicsősége nagyobb, mint az egek" (112. Zsolt. 1-4).

+

Isten végtelenül szent és imádásra méltó. Ezért Istenről csak tisztelettel szabad beszélnünk és nevét szentnek kell tartanunk. Jézus nevét és más szent szavakat és neveket is (például: kereszt, szentség) csak tisztelettel és hálaérzettel szabad kimondanunk. Isten a második parancsban azt parancsolja, hogy szenteljük meg az ő nevét.

E parancs ellen vétkezik, aki könnyelműen vagy haraggal mondja ki az Isten nevét vagy más szent neveket, különösen, ha átkozódva teszi ezt. — Némelyek odáig ragadtatják magukat, hogy gyalázzák az Istent, vagy rosszat mondanak róla, vagyis káromolják őt. Az is káromolja Istent, aki Istennek járó tiszteletet követel magának. Az Ószövetségben olvassuk: „Aki káromolja az Úr nevét, halállal lakoljon; kövekkel verje őt agyon az egész sokaság" (3 Móz. 24, 16).

Isten szent nevét senki sem mondotta ki nagyobb tisztelettel, áhítattal és szeretettel, mint Jézus, az Isten Fia. Tőle tanuljuk meg a legjobban, hogyan kell Isten nevét szeretnünk és tisztelnünk.

Vedd fontolóra: 1. Ki szegi meg Isten második parancsát? 2. Ki esik az átkozódás bűnébe? 3. Ki esik a káromkodás bűnébe? 4. Kitől tanuljuk meg a legjobban, hogyan kell Isten nevét tisztelnünk?

200. Mit parancsol Isten a második parancsban?
Isten a második parancsban azt parancsolja, hogy szenteljük meg az ő nevét.

201. Miért kell Isten nevét megszentelnünk?
Isten nevét azért kell megszentelnünk, mert Isten végtelenül szent.

Útravaló: A keresztvetésnél lassan és áhítattal mondom ki a három isteni személy nevét. — Ha hallom, hogy valaki Isten nevével visszaél, azonnal így imádkozom: „Dícsértessék a Jézus Krisztus", vagy: „Dicsőség az Atyának és Fiúnak és Szentlélek Istennek."

Közmondás: Égre követ ne dobj, mert fejedre fordul.

Feladat: Keress neveket, amelyekkel a Szentírás, az imádságok és énekek Istent megnevezik.

100. Az Istennek szentelt dolgok és személyek tisztelete

Jézus egyszer bement a templomba és mindazokat kikergette onnét, akik ott adtak-vettek. Fölforgatta a pénzváltók asztalait, a galambárusok székeit és ezt mondotta nekik: „Írva van: Az én házam az imádság háza, ti pedig azt rablóbarlanggá tettétek" (Mt. 21, 12-13).

+

Ha Istent szeretjük és tiszteljük, tiszteljük az Istennek szentelt helyeket, dolgokat és személyeket is, például az Isten házát, a temetőt, a keresztet, az oltárt, a szent edényeket, a papokat és szerzeteseket.

Különösképpen szentek nekünk a szentségek, elsősorban az Oltáriszentség. Bennük a szent Isten egészen közel jön hozzánk. Ezért kell gondosan előkészülnünk vételükre és méltóképpen fogadnunk. — A Szentírás is szent, mert az Isten szava van benne.

Aki az Istennek szentelt helyeket, dolgokat, személyeket megbecsteleníti vagy meggyalázza, szentségtörést követ el: megfosztja Istent a neki járó tisztelettől. Különösen súlyos szentségtörés az Oltáriszentséget megbecsteleníteni vagy méltatlanul venni. Az is vétkezik Isten ellen, aki szent helyeken illetlenül viselkedik, szent dolgokkal hanyagul és tiszteletlenül bánik és tiszteletlen a papokhoz és szerzetesekhez.

Vedd fontolóra: 1. Nevezz meg helyeket és dolgokat, amelyek Istennek vannak szentelve. 2. Miért kell különösképpen tisztelnünk a szentségeket? 3. Miért kell tisztelnünk a Szentírást? 4. Miért kell tisztelettel lennünk a papokhoz és szerzetesekhez? 5. Ki vétkezik az Istennek szentelt dolgok tisztelete ellen? 6. Ki követ el szentségtörést?

Útravaló: A szent dolgokat, például a szentolvasót, szentelt gyertyát és szentelt vizet, a Szentírást és a vallásos könyveket tisztelettel kezelem. — Nem engedem, hogy élcelődjenek a Szentírásról, az Istentiszteletről vagy gyónásról. — A szent dolgokat, amelyek már nincsenek használatban, nem dobjuk el, hanem vagy elégetjük vagy elföldeljük.

Isten szava: „Ne illessétek fölkentjeimet, prófétáimnak ártani ne merjetek!" (104. Zsolt. 15).

Feladat: 1. Hogyan fejezzük ki tiszteletünket a) a templomban, b) a szentelt víz vételekor, c) szent áldozáshoz menet, d) a gyóntatószék előtt? 2. Milyen szent vagy szentelt tárgyak vannak nálunk odahaza? — milyenek a mi községünkben?

101. Az eskü

Mikor Jézust elfogták, a főtanács hamis bizonyítékot keresett ellene, hogy halálra ítélhesse. De nem találtak semmit, noha sok hamis tanú jelentkezett. A főpap ekkor fölkelt és ezt mondotta Jézusnak: „Megesketlek téged az élő Istenre, hogy mondd meg nekünk, te vagy-e a Krisztus, az Isten Fia?" Jézus ezt felelte: „Te mondád." (Lásd: 26, 59-64).

+

Szükséges néha, hogy valaki külön is megerősítse kijelentését afelől, amit látott, hallott vagy tett. Ilyen fontos esetekben — főleg a törvényszék előtt — szabad a mindentudó Istent tanúnak hívnunk arra, hogy az igazságot mondjuk. Esküt teszünk éspedig m e g e r ő s í t ő e s k ü t.

Tanúnak hívhatjuk Istent akkor is, amikor valami fontos dologban ígéretet akarunk tenni, hogy ígéretünket megtartjuk. Ezt az esküt í g é r e t i e s k ü n e k nevezzük. Ilyen eskü például a hivatalnok szolgálati esküje. Aki fontos dolgot eskü alatt megígér, ígéretét köteles megtartani, különben súlyos bűnt követ el.

Aki fontos dologban az igazságra esküszik, t i s z t e l i Istent. mert ezzel elismeri Isten mindentudását, igazságosságát és mindenhatóságát és aláveti magát Isten szent ítéletének.

Aki tudva hamisságra esküszik, Istent hazugságra hívja tanúnak és a h a m i s e s k ü bűnébe esik. Káromolja a mindentudó és szent Istent és megrendíti a hűséget és bizalmat az emberek között. Ezért a hamis eskü egyike a legnagyobb bűntetteknek. Az

is vétkezik, aki könnyelműen esküszik, például ha nincsen fontos ok, vagy ha nem egészen bizonyos annak igazságában, amire esküszik, vagy abban, hogy ígéretét meg tudja tartani. — Aki arra esküszik, hogy valami rosszat tesz, vétkezik, mert Istent bűne segítőtársává akarja tenni; ezt az esküt nem szabad megtartani. — Aki egy fontos dolgot esküvel megígért és azt nem tartja meg, jóllehet megtarthatná, az e s k ü s z e g é s bűnébe esik.

Krisztus nem tiltotta meg az esküt; ő maga is megesküdött a főtanács előtt. Mégis azt akarja, hogy meglegyünk eskü nélkül is. Ezt mondja: „Egyáltalán ne esküdjetek. Beszédetek legyen: igen, igen, nem, nem. Ami ezeken túl van, az a gonosztól van" (Mt. 5, 34/37).

Vedd fontolóra: 1. Mi a megerősítő eskü? 2. Mi az ígéreti eskü? 3. Miért tisztelet az eskü Isten iránt? 4. Ki esik a hamis eskü bűnébe? 5. Milyen esetben nem szabad esküdnünk? 6. Milyen esetben nem szabad az esküt megtartanunk? 7. Ki esik az esküszegés bűnébe?

202. *Mit tesz esküdni?*
Esküdni annyit tesz, mint Istent tanúnak hívni vagy arra, hogy az igazságot mondjuk, vagy arra, hogy ígéretünket megtartjuk.

203. *Miért a legnagyobb bűntettek egyike a hamis eskü?*
A hamis eskü azért a legnagyobb bűntettek egyike,
1. mert Istent hazugságra hívja tanúnak és ezzel káromolja őt,
2. mert a hamis eskü megrendíti a hűséget és bizalmat az emberek között.

Útravaló: Inkább mindent elveszíteni, semmint hamis esküt tenni.

A Szentírásból: Heródes esküje példa arra, hogy milyen esküt nem szabad tenni és megtartani.

A történelemből: Nagy Károly császár törvénye szerint levágták annak a jobbkezét, aki hamisan esküdött.

102. A fogadalom

Midőn Jákob fölocsúdott álmából, amelyben a mennyei létrát látta, ezt mondotta: „Valóban az Úr van ezen a helyen, és én nem tudtam." Majd fogadalmat tett: „Ha az Úr megőriz az úton és szerencsésen visszavezet atyám házába, akkor ezen a helyen oltárt építek az Úrnak és neki áldozom mindannak a tizedét, amit nekem ad." (Lásd: 1 Móz. 28, 16-22)

+

Sokan megígérnek az Istennek egy jótettet, hogy ezáltal tiszteletüket még inkább kifejezzék, és erre az ígéretükre bűn terhe alatt kötelezik magukat. Megígérik például, hogy egy kápolnát építtetnek, zarándoklatot tartanak, segítenek egy embertársukon vagy más egyebet tesznek, ami Istennek örömet okoz. — A szerzetesek megígérik, hogy lemondanak a magántulajdonról, szűzen élnek és előljáróiknak engedelmeskednek. Az ilyen ígéretet fogadalomnak nevezzük.

A fogadolom által tiszteljük az Istent és még szorosabban kapcsolódunk hozzá. A fogadalom áldozat, amelyet Istennek bemutatunk és egyben támasztéka ingatag akaratunknak.

Aki Istennek valamit megfogad, annak fogadalmát meg kell tartania. Aki fogadalmát egy fontos dologban megszegi, súlyos bűnt követ el. „Ha mit fogadtál az Istennek, ne késsél megadni; sokkal jobb fogadást nem tenni, mintsem fogadás után az ígéretet nem teljesíteni" (Préd. 5, 34).

Mielőtt valaki fogadalmat tesz, jól meg kell fontolnia. Súlyos fogadalom esetében tanácsot kell kérni a lelkiatyától. Az is forduljon lelkiatyjához, aki azt hiszi, hogy fogadalmát nem tudja megtartani. Fontos okokból az Egyház változtathat a fogadalmon, vagy fölmentést adhat alóla.

Vedd fontolóra: 1. Milyen fogadalmat lehet tenni az Istennek? 2. Milyen fogadalmat tesznek a szerzetesek? 3. Mit kell tenni fogadalomtétel előtt?

204. Mit jelent fogadalmat tenni?

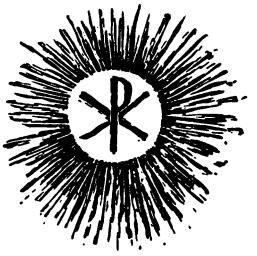
Fogadalmat tenni annyit jelent, mint Istennek egy jótettet megígérni, bűn terhe alatt elkötelezve magunkat.

Útravaló: Csak olyan fogadalmat teszek, amelyről tudom, hogy meg is tarthatom.

ISTEN HARMADIK PARANCSA

Mivel egész életünk Istené, a hét egyik napját egészen neki kell szentelnünk. Isten parancsolja: „Emlékezz meg arról, hogy az Úr napját megszenteljed."

103. Részvétel a szentmise-áldozaton vasár- és ünnepnap

„Az Úr napja tisztelendő és szent nap nekünk, mert az Üdvözítő e napon a feltámadás fényében ragyog, mint a felkelő nap, miután eloszlatta a pokol sötétségét; ezt a napot Krisztus, az igazságosság felkelő napja ragyogja be" (Turini Szent Maxim).

+

A mi Urunk Jézus Krisztus vasárnap támadt fel dicsőségesen halottaiból és a Szentlelket is vasárnap küldötte el. A keresztények ezért ünneplik már az apostoli idők óta a v a s á r n a p o t és nem a szombatot mint a zsidók. A vasárnap minket az új teremtésre emlékeztet, amely a mi Urunk feltámadásával kezdődött. Az „Úr napjának" is nevezzük, mert ez a nap egészen az övé. (Lásd: Jel. 1, 10).

Az ü n n e p n a p o k o n az Egyház megváltásunk egy-egy titkát, a Szűz Anya és más szentek emlékét ünnepli. A legrégibb és legnagyobb ünnep a húsvét, a mi Urunk feltámadásának napja.

A legfontosabb ünnepek a parancsolt ünnepek, amelyeket minden hivőnek meg kell ülnie. Az Egyház előírja első parancsában: „Tartsd meg a parancsolt ünnepnapokat".

Vasárnap és a parancsolt ünnepnapokon mindannyian egybegyűlünk a szent Eukarisztia ünneplésére. Meghallgatjuk Krisztus örömhírét, áhítattal részt veszünk a szentmise-áldozaton és ha lehetséges, vesszük az Úr Testét. Az Egyház előírja a második parancsban: „Vasár- és ünnepnap áhítattal végy részt a szentmise-áldozaton". Ez a parancs mindenkit kötelez, aki életének hetedik évét már betöltötte. Csak súlyos okok mentenek fel alóla: betegség és betegápolás, vasárnapi szolgálat a munkában vagy túl nagy távolság a templomtól, különösen rossz idő esetén.

Aki fontos ok nélkül nem vesz részt a vasárnapi szentmise-áldozaton, súlyos bűnt követ el. Az is vétkezik, aki túl későn jön, készakartan figyelmetlen vagy háborgatja a szent szertartást. — Aki a szentmisét rádión vagy távolbalátó készüléken követi, ezzel még nem teljesítette az Egyház parancsát.

Vasárnap szentbeszédet is kell hallgatnunk, hogy hitünket egyre jobban megismerjük és örömmel élhessünk abban. Jézus mondja: „Aki Istentől van, Isten igéit hallgatja" (Jn. 8, 47). — Délután vagy este vegyünk részt a vecsernyén vagy a litánián.

A vasárnapi szentmise-áldozat a hét betetőzése. Az egyházközség hivei együtt és külön adják meg Krisztus által dicsőítő áldozatukat az Istennek, és kegyelmet, örömöt és erőt kapnak a hétköznapokra.

Vedd fontolóra: 1. Miért ünnepeljük a vasárnapot? 2. Mit ünnepel az Egyház az ünnepnapokon? 3. Melyik a legrégibb és legnagyobb ünnep? 4. Hogyan szól az Egyház első parancsa? 5. Miként ünnepeljük Megváltónk emlékét a vasár- és ünnepnapokon? 6. Hogyan szól az Egyház második parancsa? 7. Mondj okokat, amelyek fölmentenek a vasárnapi szentmisén való részvétel alól. 8. Ki vét az Egyház második parancsa ellen? 9. Miért kell vasárnap szentbeszédet hallgatnunk?

205. Miért ünnepeljük a vasárnapot az Úr napjául?

A vasárnapot azért ünnepeljük az Úr napjául, mert Krisztus vasárnap támadt fel és vasárnap küldötte el a Szentlelket.

Útravaló: A vasárnapi szentmise-áldozat nekem a hét legfontosabb eseménye. Ha vasárnap nem tudnék a szentmisére menni, otthon imádkozom el a miseimádságokat és figyelek az Úrfelmutatás harangszavára.

Válaszod az ellenvetésekre: Némely gyermek így panaszkodik: „Az én szüleim az Egyház ellen vannak és nem engednek engem a misére. Mit tegyek?" — Ezt válaszold: „Kérd meg őket szépen, hogy engedjenek el. Ha mégsem engednek, nem követsz el bűnt, de akkor sem, ha titokban mégis elmégy." — Némelyek így beszélnek: „Vasárnap én szívesebben imádkozom Istenhez a szabad természet ölén." — Ezt válaszold: „Isten szabad természetében imádkozni jó. Isten azonban megkívánja tőlünk, hogy őt vasár- és ünnepnap mindenekelőtt a szentmise-áldozat közös ünneplésével imádjuk. Az Egyház erre kötelez minket Krisztus Urunk nevében. Aki nem vesz részt ezen az ünneplésen, megveti Isten akaratát, Krisztus áldozatát és az Egyház parancsát." — Némelyek így beszélnek: „Nekem nincs időm arra, hogy vasárnap templomba menjek." — Ezt válaszold: „A hétnek 168 órája van. Ha ebből e g y e t l e n órát sem tudsz szabaddá tenni Isten szolgálatára, ezzel azt mutatod ki, hogy téged az Isten nem nagyon érdekel."

Mondás: Milyenek voltak vasárnapjaid, olyan lesz halálod napja.

Feladat: 1. Miért veszel részt vasárnap a szentmisén? 2. Mit tehetsz azért, hogy vasárnap lehetőleg minden gyermek szentmisére menjen? 3. Melyek a mi parancsolt ünnepeink? 4. Melyek a világi ünnepek?

104. A vasárnapi munkaszünet

Midőn Isten a Sínai-hegyen parancsot adott a hetedik nap megszentelésére, ezt mondotta: „Hat napon át dolgozz és intézd a dolgaidat, a hetedik nap azonban a nyugalom napja a te Urad Istened tiszteletére. Azon semmiféle munkát ne végezz se te, se fiad, se lányod, se alkalmazottad, se az idegen, aki kapudon belül tartózkodik" (2 Móz. 20, 9-10).

\+

A vasár- és ünnepnapok a n y u g a l o m napjai. Ezeken a napokon abbahagyjuk hétköznapi munkánkat. Vasárnap a nehéz testi munkák (szolgai munkák) tilosak és csak akkor szabad elvégeznünk, ha okvetlenül szükségesek.

Vasár- és ünnepnap gyűjtsünk új erőt. Üdítsük fel testünket és szellemünket, lelkünket pedig emeljük magasabb rendű dolgok világába. Olvassuk például jó írók műveit és örvendezzünk valami szépnek, amire a munkanapokon nincs időnk.

A vasár- és ünnepnapot örömest töltsük együtt. Igen kedves, ha az egész család együtt megy a templomba és együtt szórakozik. Időt kell szakítanunk rokonainknak, barátainknak és ismerőseinknek is, főként azonban a betegeknek és elhagyatottaknak.

Aki vasár- és ünnepnap fontos ok nélkül nehéz testi munkát végez vagy végeztet, bűnt követ el a vasárnapi nyugalom ellen. A vasárnapot megszentségtelenítik a mértéktelen ivás, túlhajtott sport és bűnös mulatságok is. A késő éjszakába nyúló szombati mulatozások veszélyeztetik a vasárnap igazi megszentelését.

Vedd fontolóra: 1. Milyen esetekben szabad vasárnap szolgai munkát végezni? 2. Mire kell felhasználnunk a vasárnapot? 3. Hogyan erősíthetjük vasárnap a családi közösség kötelékét? 4. Mi szentségteleníti meg a vasárnapot?

206. Milyen munkák tilosak vasár- és ünnepnap?

Vasár- és ünnepnap tilosak a súlyos testi munkák, hacsak elvégzésük nem okvetlenül szükséges.

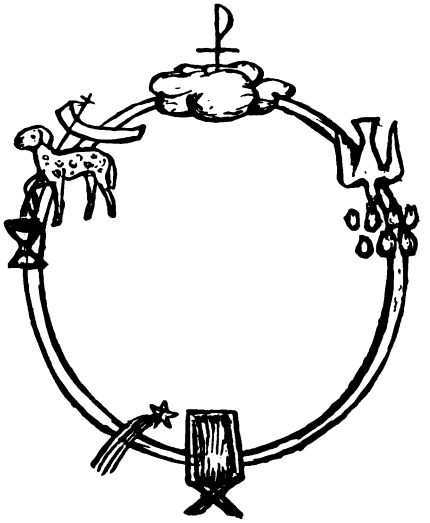
Útravaló: A vasárnap Istené. Nem szentségtelenítem meg mértéktelen mulatozással, még kevésbé bűnnel.

Feladat: 1. Hogyan lehet a családban már szombaton előkészíteni a vasárnap megünneplését: a) milyen munkákat lehet előre elvégezni? b) hogyan tudunk bensőnkben felkészülni? 2. Miként lehet a családi körben jól eltölteni a vasárnapot? 3. Mivel tudok ebben segíteni?

105. A szent napok és szent idők

A. A keresztény hét

A hét első és legfontosabb napja a vasárnap. Krisztus, a mi megváltónk és Urunk, e napon támadt fel halottaiból. Vasárnap egybegyűlünk, hogy a szent Eukarisztiában a mi Urunk Jézus Krisztus halálának és feltámadásának emlékét ünnepeljük. A vasárnap megünneplése erőt ad nekünk, hogy egész héten át Isten gyermekeiként éljünk. — Csütörtök este Jézus halálfélelmére gondolunk, amelyet az Olajfák hegyén kiállott. — Pénteken megemlékezünk az ő szenvedéséről és haláláról. Sok helyen ezeken a napokon harangszó figyelmeztet minket az imádságra.

B. Az egyházi év

Az egyházi év két ünnepkörből áll: a karácsonyi és húsvéti ünnepkörből. A két ünnepkör között vannak az egyszerű vasárnapok.

A karácsonyi ünnepkör

Karácsony ünnepére az **ádventtel** készülünk. Ez a szó megérkezést jelent. Ádventben az Egyház emlékezetünkbe idézi a mi Urunk első eljövetelét Betlehemben és jelzi, hogy a világ végén vissza fog jönni. Ádventben négy vasárnap van. A liturgikus szín viola.

A karácsonyi időnek két főünnepe van. **Karácsonykor** (december 25) ünnepeljük isteni Megváltónk születését. Az **Úr Megjelenésének** ünnepén (vízkereszt, január 6) azon örvendezünk, hogy Krisztus, a világegyetem Ura, minden népnek megmutatkozott. Karácsony után negyven nappal (február 2) ünnepeljük Jézus bemutatását a templomban vagy **Gyertyaszentelő Boldogasszonyt**. (Gyertyaszentelés.) Ezeken az ünnepeken a liturgikus szín fehér.

A vízkeresztet követő vasárnaptól a böjtbevezetőig (hetvenedvasárnapig) 2—6 vasárnap van, amelyeket vízkereszt utáni vasárnapoknak nevezünk.

A húsvéti ünnepkör

Húsvét ünnepére a **böjtbevezetővel** és a **nagyböjttel** készülünk föl. Az egyházi szín nagyhét szerdájáig a viola, kivéve a szentek ünnepeit. A nagyböjti misékben nincsen Glória, és áldás előtt nem azt mondja a pap, hogy „Ite missa est", hanem azt, hogy „Benedicamus Domino". Ebben az egész időszakban elmarad az Allelúja.

A böjtbevezető kilenc héttel húsvét előtt kezdődik és hetvened vasárnaptól a hamvazószerda előtti keddig (húshagyókedd) tart.

A nagyböjt negyven napig tart. Hamvazószerdán kezdődik és nagyszombaton végződik. A kereszténység első századaiban a hittanulókat ekkor készítették elő a keresztségre. A megkereszteltek, akik meghatározott bűnöket követtek el, nyilvánosan vezekeltek. Nekünk is arra kell fordítanunk ezt az időt, hogy hitünket elmélyítsük, bűneinkből megtérjünk és életünket megújítsuk. Az Egyház felszólítja a hívőket, hogy imádkozzanak, böjtöljenek, alamizsnálkodjanak, böjti prédikációkat hallgassanak és gyakran járuljanak a szentségekhez; megtiltja, hogy nyilvános táncokban részt vegyenek.

Hamvazószerdán az Egyház szentelt hamut szór a fejünkre, így emlékeztetve minket arra, hogy egyszer meghalunk és hogy vezekelnünk kell.

Húsvét előtt két héttel van feketevasárnap. Ezen a napon kezdődik a szenvedés ideje. A templomokban eltakarják a feszületeket és a képeket. A nagyhét virágvasárnappal kezdődik. E vasárnapon körmenetet tartunk annak emlékére, hogy Jézus bevonult Jeruzsálembe és hódolunk Krisztusnak, a mi Királyunknak.

Nagycsütörtökön az Utolsó Vacsorára emlékezünk, amelyen az Úr a szent Eukarisztiát alapította. Ezen a napon minden templomban csak egy pap ünnepli az Eukarisztiát; a többi papok és hívők vele együtt mutatják be a szent áldozatot és veszik az Úr testét, miként egykor az apostolok az Utolsó Vacsorán. Glória után elnémulnak a harangok és az orgona. A nagycsütörtök liturgikus színe a fehér.

Nagypénteken a mi Urunk szenvedésének és halálának és a sötétség hatalma fölött való győzelmének emlékét ünnepeljük. Előbb felolvassák vagy eléneklik a Szenvedés (Passió) történetét. Ezután következnek a könyörgések minden emberért. Ezek végeztével a pap leleplezi és imádja a Szent Keresztet; hódolunk Krisztusnak, a mi Megváltónknak, a bűn és halál legyőzőjének. Végül a pap és a hívők magukhoz veszik az Úr testét. Nagypénteken a liturgikus szín fekete. — Feltámadásig a szent sírt látogatjuk.

Húsvét ünnepe húsvét éjjel kezdődik. A pap a templom bejárata előtt megszenteli az új tüzet és a húsvéti gyertyát. Az égő húsvéti gyertyát, a Feltámadott jelképét, a sötét templomba viszik, a pap és a hívők az új fény lángján meggyújtják gyertyáikat; ezután a szerpap ünnepélyes énekben (Exsultet) hirdeti ki ennek a valóban boldog éjszakának az örömét. Az énekelt olvasmányok után a pap megszenteli a keresztvizet és a hívők közössége megújítja a keresztségi fogadalmat. Ekkor megkezdődik a húsvéti szentmise-áldozat. Újjongva ünnepeljük megváltásunk emlékét. Gloriánál megszólalnak a harangok és az orgona. A szentlecke után a pap elénekli a húsvéti Allelúját. — Húsvét a legnagyobb ünnep. Húsvét ünnepének és az egész húsvéti ünnepkörnek liturgikus színe a fehér.

Húsvét után negyven napra ünnepeljük Krisztus mennybemenetelét. Mivel Krisztus ezen a napon vált meg a földtől, a nagymise evangéliuma után kioltják a húsvéti gyertyát. — A mennybemenetel ünnepét a három keresztjáró nap előzi meg.

Ötven napra húsvét után ünnepeljük pünkösdöt. Krisztus e napon küldötte el Egyházának a Szentlelket és e napon árasztotta ránk a megváltás kegyelmét. Húsvét ünnepét a pünkösd tetőzi be. Pünkösd ünnepének és hetének liturgikus színe a vörös.

A pünkösd után következő szombattal bezárul a húsvéti ünnepkör. A pünkösd után következő első vasárnaptól az egyházi év végéig 24—28 vasárnap van, a „pünkösd utáni" vasárnapok. E vasárnapok liturgikus színe a zöld.

Más ünnepek

A pünkösd után következő vasárnap ünnepeljük a Szentháromság ünnepét és a következő csütörtökön Úrnapját. Pünkösd után a harmadik pénteken van Jézus Szívének ünnepe, október utolsó vasárnapján Krisztus Király ünnepe.

Szűz Mária legfontosabb ünnepei a Szeplőtelen Fogantatás december 8-án, Mária születése szeptember 8-án, Gyümölcsoltó Boldogasszony március 25-én, Mária Mennybemenetele augusztus 15-én és a Világ Királynőjének ünnepe május 31-én.

Fontosabb szentek ünnepei: Szent József ünnepe, mint az Egyház védőszentjéé március 19-én és mint a munkások védőszentjéé május 1-én, Keresztelő Szent János ünnepe június 24-én, Szent Péter és Pál ünnepe június 29-én, Szent István ünnepe augusztus 20-án, Mindenszentek ünnepe november 1-én. November 2 a Halottak napja.

Ezenkívül minden egyházmegye és egyházközség megünnepli a pléb iatemplom felszentelésének és védőszentjének ünnepét.

106. Az egyházi böjt

A Jordán vizében való megkeresztelkedés után a Lélek a pusztába vitte Jézust, hogy megkísértse őt a Sátán. Miután negyven nap és negyven éjjel böjtölt, megéhezett. Akkor hozzálépett a kísértő és ezt mondotta neki: „Ha Isten fia vagy, mondd, hogy ezek a kövek kenyérré váljanak." Jézus ezt felelte: „Írva van: Nemcsak kenyérrel él az ember, hanem minden igével, amely az Isten szájából jő" (Mt. 4, 1-4).

+

Krisztus és a szentek példájára mi, keresztények is böjtölünk. Tartózkodunk az eledeltől, hogy lelkünket Istenhez emeljük; hogy

Krisztus áldozatában egyesüljünk és bűneinkért vezekeljünk, lemondunk valamiről, ami meg van engedve; lemondunk a megengedett kívánságokról, hogy rosszra való hajlamainkat gyöngítsük. — Nagyböjtben így imádkozik az Egyház: „Örök Isten, te a testi böjt által elnyomod a bűnöket, fölemeled a lelket, erőt adsz és gazdagon jutalmazol." — Ha lehetséges, adjuk a szegényeknek, amit böjttel megtakarítottunk.

Az Egyház külön parancsban indítja böjtölésre a híveket. Az Egyház harmadik parancsa így szól: „Tartsd meg a parancsolt böjt és megtartóztatás napjait."

A böjti napokon csak egyszer szabad jóllaknunk; reggel és este csak néhány erősítő falatot vehetünk magunkhoz. Nagyböjt kezdetén minden évben kihirdetik, hogy melyek a böjti napok. Nagyböjtben böjtölésünkkel előkészülünk a mi Urunk szenvedésének és feltámadásának ünneplésére.

Minden keresztény 21 éves korától 59 éves koráig köteles megtartani a parancsolt böjti napokat. A böjt alól föl vannak mentve a betegek, gyöngék és lábadozók, azonkívül a nehéz testi munkások és azok, akik hivatásbeli kötelességeiket nem tudnák ellátni, ha böjtölnének. Kétség esetén a gyóntató atyához kell fordulni tanácsért.

A megtartóztatás napjain semmiféle húseledelt nem szabad magunkhoz vennünk. A megtartóztatás napjai az év minden péntekje, hamvazószerda és még néhány böjti nap. Pénteken az Úr halálának emlékére mondunk le a húseledelről.

Aki életének hetedik évét betöltötte, annak a megtartóztatás napjain nem szabad húseledelt fogyasztania. A megtartóztatás napjai alól fel vannak mentve a betegek, utasok, vendéglősök vendégeikkel és családtagjaikkal együtt és azok, akik nemkatolikusoknál vagy szállodában laknak és étkeznek, azonkívül azok, akik igen nehéz testi munkát végeznek, munkahelyükön étkeznek vagy egésznapi élelmüket magukkal kell vinniök. Nagypénteken a betegeket kivéve senkinek sem szabad húst ennie.

Vedd fontolóra: 1. Ha lehetséges, mire fordítsuk amit böjttel megtakarítottunk? 2. Hogyan szól az Egyház harmadik parancsa? 3. Milyen napokat nevezünk böjti napoknak? 4. Honnét tudjuk meg, hogy melyek a böjti napok? 5. Ki köteles böjtölni? 6. Ki van fölmentve a böjt alól? 7. Miért mondunk le pénteken a húseledelről? 8. Kikre kötelezők a megtartóztatás napjai? 9. Ki van fölmentve a húseledeltől való megtartóztatás alól?

207. *Mire kötelez minket az Egyház a böjti napokon?*
A böjti napokon csak egyszer szabad jóllaknunk és reggel és este csak néhány erősítő falatot vehetünk magunkhoz.

208. *Mire kötelez minket az Egyház a megtartóztatás napjain?*
A megtartóztatás napjain nem szabad húst enni.

209. *Mivel áld meg az Isten, ha böjtölünk?*
Isten a böjt által elnyomja a bűnt, fölemeli a lelket, erőt ad és gazdagon jutalmaz.

Útravaló: Pénteken és böjti napokon Isten szeretetéből szívesen lemondok valami kedves ételemről vagy szórakozásról.

Feladat: 1. Milyen áldozatokat hozhatunk a böjti napokon? 2. Mikor vannak nálunk a böjti napok? 3. És mikor a megtartóztatás napjai?

ISTEN NEGYEDIK PARANCSA

Isten minket a család, az állam, az Egyház és az emberiség közösségébe illesztett. A társadalomban ránk háruló kötelességeinket Isten ebben a parancsban szabta meg: „Atyádat és anyádat tiszteljed".

107. Az emberek társas élete

XIII. Leó pápa írja: „Az emberi társadalomnak olyannak kell lennie, mint amilyen egy soktagú test, amelynek egyik vagy másik tagja fontosabb ugyan a többinél, mégis szükségesek egymásért és együtt törekednek a közjóra."

+

Isten az embert olyannak teremtette, hogy t á r s a s é l e t e t k e l l é l n i e. Ezt mondotta: „Nem jó, hogy az ember egyedül van: alkossunk hozzá illő segítőt is" (1 Móz. 2, 18).

Csak a többi emberek társaságában tudjuk minden képességünket kifejleszteni, a világot uralmunk alá hajtani, földi és örök célunkat elérni.

Már puszta születésünk által s z á m o s k ö z ö s s é g n e k lettünk a t a g j a i; hozzátartozunk egy családhoz, egy falu vagy egy város lakosságához, egy néphez és államhoz és az egész emberiség nagy családjához. A keresztség által az Egyház tagjai lettünk.

A legfontosabb közösségek a család, az állam és az Egyház. Vannak más közösségek is, amelyek meghatározott célokért vannak alapítva, mint például az egyesületek, társulatok és szövetkezetek.

Egy társadalom tagjainak kötelességeik vannak egymás iránt. A társadalomban kölcsönösen tisztelniök és szeretniök kell egymást, meg kell adniok, ami másokat megillet és ügyelniök kell a mások javára. „Senki se keresse csak a maga javát, hanem a másét is" (Fil. 2, 4).

A társadalom tagjainak azonban kötelességeik vannak a társadalom iránt is. Szükséges, hogy a társadalom rendjébe illeszkedjenek, elismerjék és kövessék a vezetőséget és a köz javáért együtt dolgozzanak. Senkinek sem szabad csupán magára gondolnia. Mindenkinek készen kell lennie arra, hogy a társadalomért áldozatot hozzon.

A társadalomnak is vannak kötelességei az egyes tagok iránt. Tiszteletben kell tartania az egyén méltóságát és gondoskodnia kell arról, hogy mindenki megkapja, ami jogosan megilleti őt; segítenie kell, hogy mindenki hozzájusson ahhoz, amire szüksége van, de egymagában nem tudja megszerezni.

A társadalom tagjainak kötelességeit egymás iránt, a társadalom tagjainak kötelességeit a társadalom iránt és a társadalom kötelességeit az egyének iránt az igazságosság sarkalatos erénye szabályozza.

A legnagyobb és legszebb közösség a Szentek Közössége. A Szentek Közössége minden népből és minden korszakból Krisztusban egyesít embereket, akik közösen munkálkodnak az Isten dicsőségén és az egyének üdvösségén.

Vedd fontolóra. 1. Miért nem jó az embernek, ha egyedül van? 2. Nevezd meg a közösségeket, amelyekben élsz. 3. A társadalomban melyek

a tagok kötelességei egymás iránt? 4. Melyek a tagok kötelességei a társadalom iránt? 5. Melyek a társadalom kötelességei az egyes tagok iránt? 6. Melyik a legnagyobb és legszebb közösség?

210. Miért élünk együtt az emberekkel?

Azért élünk együtt az emberekkel, mert Isten olyannak teremtett minket, hogy csak társas életet élve érhetjük el földi és örök célunkat.

Útravaló: Azon vagyok, hogy gyengébb és szegényebb osztálytársaim is megkapják, ami őket megilleti. — Senkit sem nézek le anyanyelve, faja vagy vallása miatt.

Isten szava: „Adjátok meg mindenkinek, ami neki jár: akinek tisztelet, tiszteletet, akinek hódolat, hódolatot" (Róm. 13, 7).

Feladat: 1. Kiknek kell dolgozniok azért, hogy neked a) kenyered, b) cipőd, c) tankönyved legyen? 2. Miért van egy kisgyermek a mások szeretetére utalva? 3. Mivel tudsz hozzájárulni ahhoz, hogy az osztályban egyetértés legyen köztetek?

Hordozzátok egymás terhét;
így teljesítitek Krisztus törvényét. Gal. 6, 2

108. Édesapánk, édesanyánk

Gyermekkorában Jézus Máriával és Józseffel élt Názáretben. Tizenkét éves korában a húsvét megünneplésére velük zarándokolt Jeruzsálembe. Ünnep után visszatért velük Názáretbe és engedelmeskedett nekik. (Lásd: Lk. 2, 41-51)

+

Isten az ő nagy szeretetében **szülőket** adott nekünk. Ők ajándékozták nekünk az életet, ők gondoznak és nevelnek minket. A szülők Isten helyettesei és véghetetlen sok jóban részesítenek bennünket. Isten megbízásából mutatják nekünk az üdvösségbe vezető utat. Ezért kell szüleinket tisztelnünk és szeretnünk, nekik engedelmeskednünk és szívből hálával adóznunk.

Tiszteletünk aként nyilvánul meg szüleink iránt, hogy nagyra becsüljük őket, tisztelettudóan beszélünk velük és róluk, udvariasak és kedvesek vagyunk hozzájuk. — A szülői tisztelet ellen vétkezik, aki

szüleit megveti vagy szégyeli őket, szemtelen velük vagy tiszteletlenül beszél róluk. Az Ószövetségben ez volt érvényben: „Aki megveri atyját vagy anyját, halállal lakoljon. Aki megátkozza atyját vagy anyját, halállal lakoljon" (2 Móz. 21, 15/17).

Szeretetünk aként nyilvánul meg szüleink iránt, hogy imádkozunk érettük, örömöt szerzünk nekik és erőnkhöz mérten segítünk rajtuk, különösen ha már öregek vagy betegek. Ők már akkor gondoskodtak rólunk, amikor mi még egészen kicsinyek és tehetetlenek voltunk. „Fiam, gondod legyen atyádra öregségében és ne szomorítsd meg őt életében" (Sir. 3, 14). — Szüleinket akkor is szeretnünk kell, ha nem Isten akarata szerint élnek. Szeretetünkkel és imádságunkkal kell segítenünk őket, hogy a helyes utat ismét megtalálják. — Vétkezünk a köteles szeretet ellen, ha szüleinkhez közönyösek vagyunk, nem imádkozunk értük, bánatot okozunk vagy rosszat kívánunk nekik és nem segítünk rajtuk a betegségben és szükség idején.

Isten azt akarja, hogy szüleinknek örömest és híven engedelmeskedjünk. Szent Pál mondja: „Gyermekek! fogadjatok szót mindenben szüleiteknek, mert ez kedves az Úrnak" (Kol. 3, 20). — Engedelmesség nélkül nincsen boldogság a családban. — Aki szüleivel nyakas vagy dacos és aki nekik csak duzzogva, feleselve, nemakarózva vagy egyáltalán nem engedelmeskedik, vétkezik a köteles engedelmesség ellen. — Ha a szülők olyasvalamit parancsolnának, ami Isten akaratával ellenkezik, nem szabad engedelmeskednünk nekik.

A köteles engedelmesség nem kötelez, ha a gyermekek önállókká lettek és már nem élnek a szülői házban. A tiszteletnek és szeretetnek azonban mindig meg kell maradnia. Jézus mindhalálig szerette anyját: még a keresztfán is gondoskodott róla.

Vedd fontolóra: 1. Milyen jótéteményeket köszönhetünk szüleinknek? 2. Miként nyilvánul meg tiszteletünk szüleink iránt? 3. Ki vétkezik a szülői tisztelet ellen? 4. Miként nyilvánul meg szeretetünk szüleink iránt? 5. Ki vétkezik a szülői szeretet ellen? 6. Hogyan kell engedelmeskednünk szüleinknek? 7. Ki vétkezik a gyermeki engedelmesség ellen? 8. Mikor nem szabad a szülőknek engedelmeskednünk?

211. Mit parancsol Isten a negyedik parancsban?

Isten a negyedik parancsban megparancsolja, hogy szüleinket tiszteljük, szeressük és nekik engedelmeskedjünk.

212. *Miért kell szüleinket tisztelnünk, szeretnünk és nekik engedelmeskednünk?*

Szüleinket azért kell tisztelnünk, szeretnünk és nekik engedelmeskednünk, mert

1. ők Isten helyettesei,

2. végtelen sok jóban részesítenek minket,

3. ők mutatják meg nekünk az üdvösségbe vezető utat.

Útravaló: Szüleimnek minden örömöt megszerzek, amit csak tudok. Mindennap imádkozom értük.

Isten szava: „Tiszteljed anyádat életének minden napján. Gondolj arra, micsoda veszedelmet állott ki miattad, mikor méhében hordozott" (Tób. 4, 3-4). — „A szemet, mely megcsúfolja atyját és lenézi anyja szülését, vájják ki a hollók és egyék meg a sasok fiai" (Péld. 30, 17).

Feladat: 1. Mivel fejezhetem ki tiszteletemet szüleim iránt? 2. Mivel tudok örömet szerezni nekik? 3. Hogyan viselkedtek atyjukkal Absalom, Tóbiás és Héli fiai? 4. Gondold meg, hány szelet kenyeret kaptál eddig szüleidtől? Mekkora torony lenne e kenyérszeletekből?

109. Testvérek, rokonok és barátok

Midőn József fivérei Egyiptomból útnak indultak atyjukhoz, József az ő kis öccsét, Benjámint magánál akarta tartani. Ekkor előlépett Júda és ezt mondotta: „Én ezért a fiúért kezességet vállaltam atyámnál. A gyermek helyett hadd maradjak tehát én az én uram szolgálatában, a gyermek pedig hadd térjen vissza testvéreivel. Nélküle úgysem tudnék visszatérni atyámhoz." József ekkor már nem bírta magát tovább tartóztatni: fölfedte kilétét fivérei előtt és sírva borult a nyakukba. (Lásd: 1 Móz. 44 és 45)

+

A szülők után testvéreink állanak hozzánk a legközelebb. Ezért szívből szeretnünk kell őket, segítenünk kell nekik, jó viszonyban kell lennünk velük. Figyelmeseknek kell lennünk hozzájuk és tiszteletben kell tartanunk jogaiakat. Az idősebb testvéreknek fel kell

karolniok a fiatalabbakat. Nagy kegyelem Istentől, ha testvérek között nőhetünk fel.

A rokonok is közelebb állanak hozzánk, mint a többi emberek. Legyünk hozzájuk is kedvesek és örömest segítsünk rajtuk, különösen ha öregek és szükséget szenvednek; idősebb rokonainkkal az őket megillető tisztelettel kell bánnunk.

A jó barát Isten ajándéka. Az igazi barátok nagyra becsülik egymást is hívek maradnak egymáshoz örömben és bánatban. Imádkoznak egymásért és segítenek egymáson.

Krisztus a mi testvérünk és barátunk lett és szeretett minket mindhalálig. Így mutatta meg, miként szeressük testvéreinket és barátainkat.

Vedd fontolóra: 1. Melyek a mi kötelességeink testvéreink iránt 2. Miként kell bánnunk rokonainkkal? 3. Mit kell a jóbarátoknak egymásért tenniök?

Útravaló: Ha köztünk, testvérek között nézeteltérés támad, azon gondolkodom, mi ennek az oka? Mit tehetünk, hogy mindenki megkapja, ami megilleti őt és ismét helyreálljon az egyetértés?

Közmondás: Nincs nehezebb seb, mint amit rokonkéz ejt.

Feladat: 1. Mit tehetnek a nagyobb testvérek a kisebbekért? 2. Miért nagy ajándéka Istennek, ha több testvér között nőhetünk fel? 3. Mit várhat el barátjától egy ifjú — és barátnőjétől egy leány?

Íme, milyen jó, mily gyönyörűséges
együtt lakozniok a testvéreknek!

132. Zsolt. 1

110. Tisztelet az elöljárók és öregek iránt

XIII. Leó pápa írja: „Minden emberi közösségnek föltétlenül elöljáróra van szüksége, mert fej és irányító hatalom nélkül szétesnék és nem tudná elérni a célokat, amelyekért létrejött."

+

Szüleink megbízásából tanítók és mesterek oktatnak és nevelnek minket. Szükséges, hogy tisztelettel illessük őket is és szorgalmasan dolgozva készséggel engedelmeskedjünk nekik. Vétkezik aki tiszteletlenül vagy arcátlanul viselkedik velük, nem engedelmeskedik nekik és a munkában rest vagy hanyag.

Akik már állásban vannak, tisztelniök kell elöljáróikat és hűségesen kell ellátniok kötelességeiket. — Ha valaki családnál van alkalmazásban, részt vesz a család házi életében. Ezért alkal-

mazkodnia kell a házirendhez és ügyelnie kell a család javaira és tekintélyére.

Az öregeknek sajátos méltóságuk van. Sokat tapasztaltak életük folyamán és többnyire sokat is tettek. Ezért kell az öregeket tisztelettel övezнünk, megbecsülnünk őket és felajánlanunk nekik szolgálatainkat. A Szentírás mondja: „Ősz fő előtt kelj fel és tiszteld az öreg ember személyét" (3 Móz. 19, 32).

Vedd fontolóra: 1. Mik a kötelességeink tanítóink és mestereink iránt? 2. Mivel vétkezhetünk tanítóink és mestereink ellen? 3. Mit kíván Isten attól, aki már állásban van? 4. Miből ered az öregek sajátos méltósága? 5. Mik a kötelességeink az öregek iránt?

Közmondás: Öregség, elsőség. — Ősz fej előtt süveget vess.

Útravaló: Mindent megteszek, hogy a tanítás öröm legyen a tanítónak is, a tanítványnak is.

111. A szülők és előljárók kötelességei

Midőn Antiochusz király az izraelitákat hitük miatt üldözte, maga elé idézett egy anyát is hét gyermekével. Noha szörnyen megkínozták őket, egyik fiú sem tántorodott el hitétől. A legkisebbnek megesküdött Antiochusz, hogy gazdaggá és boldoggá teszi, ha megtagadja atyáinak törvényét. De az anya ezt mondotta fiának: „Drága gyermekem, légy irgalommal hozzám! Kilenc hónapig hordoztalak méhemben, három évig tápláltalak és mindezideig neveltelek. Kérlek fiam, tekints az égre és a földre: mindezt a semmiből teremtette az Isten. Ő teremtett minket, embereket is. Ne félj hát ettől a hóhértól. Szenvedd el a halált, hogy testvéreiddel együtt visszakapjalak téged is az irgalmasság idején." (Lásd: 2 Makk. 7)

+

A szülőknek szent kötelességük gyermekeiket szeretni és az ő földi boldogulásukról és örök üdvösségükről gondoskodni. Kötelesek gyermekeiket táplálni, ruházni, munkára serkenteni, egészségükre ügyelni és boldogulásukat elősegíteni. Főként imádkozniok kell érettük és szavukkal és példájukkal a keresztény életre

nevelni őket. Gyermekeiket nem szabad elkapatniok és elkényeztetniök, hanem szeretettel, igazságosan és erélyesen kell őket vezetniök.

A katolikus szülőknek, ha ez lehetséges, gyermekeiket olyan iskolába kell iratniok, ahol katolikus nevelésben részesülnek. Arra is ügyelniök kell, hogy gyermekeiket rossz társaság vagy erkölcstelen könyvek meg ne rontsák.

Midőn a gyermekek felnőttek, hivatásuk és az élettárs megválasztásában a szülőknek segíteniök kell őket tanácsukkal és imádságukkal, anélkül azonban, hogy akaratukat rájuk kényszerítenék.

Az elöljárók kötelesek alárendeltjeiket megbecsülni, velük igazságosan bánni és érdekeikkel törődni. Időt kell adniok a vallásos élet gyakorlására, pihenésre és továbbképzésre és meg kell védeniök őket a testi és lelki veszedelmektől.

A szülők és elöljárók példaképe a mennyei Atya. Tőle tanulhatják meg, miként kell gyermekeikkel és az alárendeltekkel igazságosan és kedvesen, szigorúan és szelíden bánni.

Vedd fontolóra: 1. Mik a szülők kötelességei gyermekeik iránt? 2. A katolikus szülőknek, ha lehetséges, milyen iskolába kell iratniok gyermekeiket? 3. A szülőknek mivel kell támogatniok gyermekeiket hivatásuk és élettársuk megválasztásában? 4. Mik az elöljárók kötelességei alárendeltjeik iránt?

Útravaló: Megkönnyítem szüleimnek kötelességeik teljesítését.

Közmondás: Otthon kedvére nevelt gyermek végre borjúból ökörré válik. — Egy botlásért csánkját nem vágjuk el a gyermeklónak. — Vad a szelíd gyümölcs is, míg meg nem érik. — Minemű a mag, olyan a gyümölcse.

112. Az állam és a népek közössége

Pilátus ezt mondotta Jézusnak: „Nem tudod, hogy hatalmam van megfeszíteni és hatalmam van elbocsátani téged?" Jézus ezt felelte: „Semmi hatalmad sem volna felettem, ha onnan felülről nem kaptad volna" (Jn. 19, 10-11).

+

Az állam nak, Isten akaratából, azokat a feladatokat kell megoldania, melyeket az egyének, a családok és kisebb közösségek nem képesek megoldani. Gondoskodnia kell a közjóról. Feladata például a törvényhozás, igazságszolgáltatás, a bűnözők büntetése, államszerződések kötése és az ország védelme ellenséges támadás vagy nemzeti csapások idején. Azonkívül meg kell védenie az egyének jogait és gondoskodnia kell a terhek igazságos elosztásáról.

Az állampolgárok kötelessége az állam törvényeit megtartani, az államhatalmat tisztelni és erejükhöz képest együttműködni a közjó kialakításában. Például kötelesek részt venni a választásokon; szavazatukat azokra a jelöltekre kell adniok, akik alkalmasak erre a hivatalra és bizonyos, hogy tiszteletben tartják Isten jogait. Kötelesek adót fizetni és országukat veszély esetén életükkel védelmezni.

Az államhatalomnak Isten és az állam törvényeihez kell igazodnia. Aki állami hivatalt tölt be, kötelességét lelkiismeretesen kell ellátnia, mindenkinek meg kell adnia, ami jogosan megilleti és egyéni érdekeit alá kell rendelnie a közjónak.

Minden nép tagja a népek nagy családjának. Minden nép sajátos feladatot kapott Istentől az egész emberiségért. Ezért kell becsülnünk a többi népeket és államokat is.

Vedd fontolóra: 1. Miként gondoskodik az állam a közjóról? 2. Nevezz meg néhány állampolgári kötelességet. 3. Mi az államhatalom kötelessége? 4. Miért tartjuk tiszteletben a többi népeket is?

213. Mi az állam feladata?
Az állam feladata a közjóról való gondoskodás.

214. Mik a kötelességeink nekünk, mint állampolgároknak?
Mint állampolgárok, kötelesek vagyunk
1. az állam törvényeit és rendeleteit megtartani,
2. az államhatalmat tisztelni,
3. együttműködni a közjó kialakításában.

Útravaló: Népemet és hazámat szeretem, hálás vagyok minden szépért és jóért, amit kaptam tőle. De becsülöm a többi népeket is és elismerem, ami jó bennük.

Isten szava: „Adjátok meg a császárnak, ami a császáré és Istennek, ami az Istené" (Mt. 22, 21). — „Inkább kell engedelmeskedni Istennek, mint az embereknek" (Ap. Csel. 5, 29).

Imádság a hazáért: Kérünk téged ó Urunk, oltalmazd szüntelenül a mi hazánkat és bölcsességed fényével világosítsad meg azokat, akik kormányozzák. Add, hogy felismerjék, mi szolgál a nép javára és kegyelmeddel engedd végrehajtani azt, ami helyes.

Közmondás: Nemcsak Budán harangoznak delet. — Nem egész világ Baranya, laknak Somogyban is. — Igaz törvényt ne ronts, jó rendtartást ne bonts.

Feladat: 1. A te véleményed szerint a jók mivel járulhatnak hozzá, hogy népünk és államunk életében az Isten akarata teljesüljön? 2. Olykor egy állam ügyeit rosszindulatú emberek vezetik. Mi lehet ennek az oka?

Az igazságosság és béke csókot váltanak

84. Zsolt.

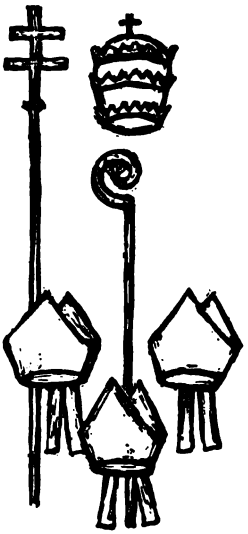
113. Az egyházi hatóság

Antióchiai Szent Ignác vértanú püspök 107-ben ezt írta a szmirnai egyházközségnek: „A püspöknek úgy engedelmeskedjetek mindannyian mint Jézus Krisztus az Atyának és a papoknak mint az apostoloknak. Egyházi ügyben semmit se tegyetek a püspök megkérdezése nélkül. Ahol a püspök, ott legyen a nép is, miként az Egyház is ott van, ahol Krisztus."

+

A pápának, a püspököknek és papoknak hatalmuk van arra, hogy minket Krisztus nevében vezessenek. Általuk kaptuk a keresztségben a kegyelmi életet, ők nyújtják nekünk a Mennyei Kenyeret és ők

nevelnek minket Isten fiaivá. Krisztust képviselik és ők a mi lelki atyáink. Tisztelettel, szeretettel és engedelmességgel tartozunk nekik.

Az Egyház előljárói, a pápa és a püspökök, parancsokat adnak, hogy az Egyház életét kellő módon szabályozzák, a hivőket megóvják a bűntől és ellanyhulástól és a keresztény életben megtartsák őket. Krisztus e hatalmat akkor adta az apostoloknak és utódaiknak, amikor ezt mondotta nekik: „Amit megköttök a földön, meg van kötve a mennyben is" (Mt. 18, 18). Azt akarja, hogy Egyházának parancsait lelkiismeretesen megtartsuk.

Krisztus Titokzatos Testében eleven tagoknak kell lennünk. Ezért a papok és püspökök munkáját mindannyiunknak, különösen a megbérmáltaknak, erőnkhöz mérten támogatnunk kell. Hitünket meg kell vallanunk, az Egyház liturgikus életében tevékenyen részt kell vennünk, gyakran kell a szentségekhez járulnunk és tehetségünkhöz képest munkálkodnunk kell embertársaink üdvösségéért. Kötelességünk az is, hogy az Egyházat feladatai elvégzésében pénzzel és adományokkal, például az egyházi adóval segítsük.

Vedd fontolóra: 1. A pápának, a püspököknek és papoknak miért tartozunk tisztelettel, szeretettel és engedelmességgel? 2. Mivégett adnak parancsokat az Egyház előljárói? 3. Miért kell az Egyház parancsait lelkiismeretesen megtartanunk? 4. Hogyan kell támogatnunk a püspökök és papok munkáját?

215. Hogyan szól az Egyház öt legfontosabb parancsa?

1. Az Anyaszentegyház parancsolt ünnepeit üljed meg.

2. Vasár- és ünnepnap végy részt a szentmise-áldozaton.

3. Tartsd meg a parancsolt böjti napokat és ne egyél húst a megtartóztatás napjain.

4. Bűneidet minden esztendőben gyónd meg és legalább húsvét táján vedd magadhoz az Oltáriszentséget.

5. Tiltott időben ne tarts menyegzőt.

Útravaló: Ez Egyházat a Szentlélek vezeti, tehát sohasem mondom: „Ez csak az Egyház parancsa".

Isten szava: „Becsüljétek meg azokat, akik közöttetek fáradoznak és mint előljáróitok az Úrban oktatnak titeket. Munkájuk miatt legyetek iránt uk különösen nagy szeretettel" (1 Tessz. 5, 12-13).

Az Egyház egyéb parancsai: Az Egyház megkívánja tagjaitól, hogy katolikus módon kössenek házasságot, gyermekeiket mindjárt születésük után megkereszteltessék, minden gyermeküket katolikusnak neveljék, életveszélyben a szentségeket magukhoz vegyék. Megtiltja nekik, hogy hit- és erkölcsellenes könyveket olvassanak, szekták és hitellenes egyesületek tagjai legyenek, vegyesházasságot kössenek, holttestüket elégettessék.

ISTEN ÖTÖDIK PARANCSA

Isten testet és életet adott nekünk és ezzel testi és szellemi képességeket, hogy helyesen használjuk azokat az ő dicsőségére és a mi javunkra. Isten az életet ezzel a paranccsal védi: „Ne ölj".

114. Testünk és testi életünk

„Nem tudjátok, hogy testetek a Szentlélek temploma, aki bennetek lakik és akit az Istentől vettetek? Nem tudjátok, hogy nem vagytok a magatokéi? Nagy volt a ti vételáratok! Dicsőítsétek meg tehát az Istent testetekben" (1 Kor. 6, 19-20).

+

Testünket Isten teremtette, csodálatosan berendezte és lelket lehelve belé életet adott neki. Az Isten Fia emberi testet öltött magára. A Szentlélek testünket a keresztségben megszentelte és templomává tette. Isten a világ végén dicsőségesen fel akarja támasztani. Ezért testünket és testi életünket szentnek kell tartanunk. Testünkkel, életünkkel és egészségünkkel törődnünk kell, mert Isten ránkbízta és számonkéri tőlünk. Testünket tisztán kell tarta-

nunk, megfelelően táplálnunk és ruháznunk, edzenünk, kiképeznünk és erősítenünk és neki nyugalmat és felüdülést szereznünk.

Aki egészségét elhanyagolja vagy kellő ok nélkül veszélyezteti, bűnt követ el. A mértéktelen evés, ivás, dohányzás és a túlhajtott sport súlyos károkat okozhatnak az egészségnek. A gyermekeknek és serdülőknek az alkohol és nikotin kis mennyiségben is ártalmas. — Még súlyosabban vétkezik, aki életét szükségtelenül veszélynek teszi ki. — Különösen nagy annak a vétke, aki szántszándékkal véget vet életének. Az öngyilkos Isten jogait bitorolja, mert Isten az élet és halál egyedüli ura. Megtagadja a szolgálatot Istennek és eldobja magától a keresztet, amelyet Krisztussal kellene hordoznia; kivonja magát a társadalomban rászabott kötelességek alól és nagy csapást mér családjára. Ő pedig örökre elkárhozik.

A test és az élet mindazonáltal nem a legnagyobb érték. Sok esetben meg van engedve, sőt parancsolva, hogy az egészséget és életet kockára tegyük, például a Hitért vagy a felebarát javáért. Krisztus mondja: „Nagyobb szeretete senkinek sincs annál, aki életét adja barátaiért" (Jn. 15, 13).

Azt, hogy testünkkel, életünkkel és egészségünkkel milyen mértékben kell törődnünk, a mértékletesség sarkalatos erénye szabja meg.

Vedd fontolóra: 1. Hogyan kell testünkkel törődnünk? 2. Miként vétkezhetünk egészségünk ellen? 3. Hogyan vétkezhet élete ellen az ember? 4. Miért különösen nagy bűn az öngyilkosság? 5. Mikor szabad és kell egészségünket és életünket kockára tennünk?

216. *Miért kell tisztelnünk testünket?*
Testünket azért kell tisztelnünk, mert Isten teremtette, megszentelte és a világ végén dicsőségesen föltámasztja.

217. *Miért kell életünkkel és egészségünkkel törődnünk?*
Életünkkel és egészségünkkel azért kell törődnünk, mert Isten bízta ránk és számonkéri tőlünk.

218. *Ki az élet és halál egyedüli ura?*
Az élet és halál egyedüli ura az Isten.

Útravaló: Egészségemet és életemet többre becsülöm mint az élvezeteket és csúcseredményeket.

Isten szava: „Jobb a szegénynek, ki ép és egészséges, mint a gazdagnak, ki gyenge és nyavalyaverte" (Sir. 30, 14).

Az Egyház életéből: Aki megöli magát, nem részesülhet egyházi temetésben.

Közmondás: Mértékletesség többet ér orvosnál. — Két halála van, ki önmagának gyilkosa,

Feladat: 1. Melyek az egészség védelmének legfontosabb szabályai? 2. Mivel ronthatják meg egészségüket a fiatalok?

Becsüld a testedet meg, mint nemes lakhelyet,
Mert Isten képe mását kell ottan őrzened.

Angelus Silesius

115. Szellemi hajlamaink és képességeink

Jézus egyszer ezt a hasonlatot mondotta: „Egy ember, aki idegenbe készült, átadta szolgáinak vagyonát. Az egyiknek adott öt talentumot, a másiknak kettőt, a harmadiknak pedig egyet. Aki öt talentumot kapott, menten kereskedni kezdett vele és másik ötöt nyert rajta. Hasonlóképpen az is, aki kettőt kapott, másik kettőt szerzett. Aki pedig egyet kapott, elment, gödröt ásott és elrejtette ura pénzét. Amikor az úr visszajött és számadást tartott szolgáival, a szorgalmasakat megjutalmazta, a restet pedig megbüntette" (Lásd: Mt. 25, 14-30). +

A testi erőknél magasabb rendűek szellemi hajlamaink és képességeink, mindenekelőtt az értelem, az akarat, az emlékezés és az érzelem. Ezek Istennek rendkívül becses ajándékai: ezek emelik az embert a föld minden teremtménye fölé.

A szellemi hajlamokért és képességekért Istennek hálával tartozunk, azokat fejlesztenünk kell és helyesen használnunk. Ezért kell iskolába járnunk, szorgalmasan tanulnunk és lelkiismeretesen felkészülnünk életünk feladataira. Szívünket ki kell tárnunk minden igaznak, jónak és szépnek, hallgatnunk kell nevelőinkre és követnünk a nagy emberek példáját.

Aki szellemi hajlamait és képességeit könnyelműségből vagy kényelemszeretetből elhanyagolja, bűnt követ el. Semmibe veszi Isten adományait és később csak magát okolhatja, ha életének feladatait rosszul látja el.

Azt, hogy szellemi hajlamainkat és képességeinket miként kell helyesen használnunk, a mértékletesség sarkalatos erénye szabja meg.

Vedd fontolóra: 1. Milyen szellemi hajlamokat és képességeket ismersz? 2. Miért rendkívül becsesek ezek? 3. Hogyan kell ezeket fejlesztenünk? 4. Mivel vétkezhetünk szellemi hajlamaink és képességeink ellen?

Útravaló: Nem közönyösen akarok élni, de vizsgálódni, mérlegelni és cselekedni.

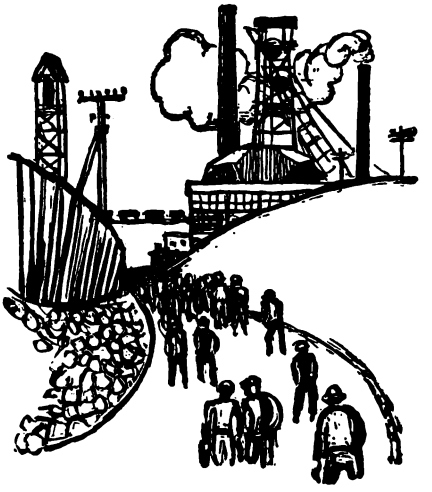
Közmondás: Ki ifjantan nem gyűjt, vénségében nem fűt. — Heverő testben bújdosik az elme. — Ész nélkül cselekedni baromság, ész ellen cselekedni vétek. — Nem pintes kannából merítik a bölcsességet. — Jól fogant gondolat okosan születik. — Arany elmének gyöngy a gondolatja.

Feladat: 1. Hogyan használhatom ki a szabad időt továbbképzésemre? 2. Hogyan jutok jó könyvekhez? 3. Honnét tudhatom meg, hogy egy film nekem való-e, vagy sem?

116. Munka és hivatás

Isten az első embert a Gyönyörűség Paradicsomába helyezte, hogy művelje és őrizze azt. Miután Isten megformálta és Ádámhoz vezette Évát, megáldotta mind a két embert és ezt mondotta nekik: „Töltsétek be a földet és hajtsátok uralmatok alá. Uralkodjatok a tenger halain, az ég madarain és a föld állatain." (Lásd: 1 Móz. 1 és 2)

\+

Isten a bűnbeesés előtt megbízta az embert azzal, hogy a földet művelje és uralma alá hajtsa. Testi és szellemi képességeinket arra kell használnunk, hogy a föld kincseit és erőforrásait hasznosítsuk. Isten azt akarja, hogy d o l g o z z u n k. A munka által részt vehetünk Isten működésében.

A munka áldást hoz ránk a földön és az örök életben. Munkánkkal megszerezzük magunknak és másoknak a mindennapi kenyeret és jólétet. A munka edzi és fejleszti képességeinket és megőrzi testünk és lelkünk egészségét; megóv az unalomtól és elégedetlenségtől, sok kísértéstől és bűntől. A munka az öröm egyik forrása és mennyei jutalmat szerez nekünk.

A bűnbeesés óta a munka nemcsak öröm, hanem t e h e r is. Isten mondotta: „Arcod verítékével edd a kenyeredet" (1 Móz. 3, 19). Mégis

szorgalmasan és lankadatlanul kell dolgoznunk. A nehéz munka egy része annak a próbának, amelyet a földön ki kell állanunk, és üdvös vezeklés bűneinkért.

Az embereknek különböző a hivatásuk. Nekünk azt a pályát kell választanunk, amelyre képességeinkkel, hajlamainkkal és életkörülményeinkkel Isten kijelölt minket. Hogy igazi hivatásunkat felismerjük, Istentől megvilágosítást kell kérnünk, magunkat lelkiismeretesen számba vennünk és szüleinktől, tanítóinktól és szakemberektől tanácsot kérnünk.

Legfőbb hivatásunk az Isten dicsőítése. Ezt a hivatásunkat mindig betölthetjük, akkor is, ha betegek vagy munkanélküliek vagyunk.

Vedd fontolóra: 1. Mivel bízott meg minket az Isten, midőn ezt mondotta: „Hajtsátok uralmatok alá a földet?" 2. Milyen áldást hoz ránk a munka a földön és az örök életben? 3. Mióta teher a munka? 4. Miért kell dolgoznunk akkor is, ha nehéz? 5. Mire kell ügyelnünk a pályaválasztásnál? 6. Mi a legfőbb hivatásunk?

219. Miért kell dolgoznunk?

Azért kell dolgoznunk, mert ez Isten akarata és mert a munka áldás.

Útravaló: Az iskolában és otthon szorgalmasan és lelkiismeretesen dolgozom. Ha most megszokom a tétlenséget és rendetlenséget, talán soha többé nem tanulok meg jól dolgozni.

Isten szava: „Mindenki dolgozzék és keze munkájával tisztességgel keresse meg kenyerét, hogy legyen miből adjon a szükölködőknek is" (Ef. 4, 28).

Közmondás: Törd meg a diót, ha belét meg akarod enni. — Amint veted a pendelyhálót, úgy veszed a keszeget. — Nem nyer a kemence mellett ülő koronát. — Mesterembernek ha piszkos is a keze, mégis aranyos. — Igaz szeretet nem érzi a munkát.

Jézus Krisztus dicsértessék utcán, völgyön, hegyeken.
Készítsétek birodalmát szögek, téglák, csavarok.
Dicsérjétek iratokkal költők, bölcsek, doktorok.
Dicsérjétek fiatokkal családok és otthonok.

117. Gondoskodás örök üdvösségünkről

Egy diák egyszer nagy bizakodva mondotta Néri Szent Fülöpnek, hogy a közelgő vizsgákat sikeresen fogja letenni. Szent Fülöp ekkor megkérdezte, mik a jövendő tervei. Az ifjú így felelt: „Ügyvéd akarok lenni: mindenki azt mondja, hogy erre a pályára vagyok teremtve." — „És aztán?" — „Mint ügyvéd nagy nevet szerzek ma-

gamnak, aztán szép családi otthont rendezek be és gazdag ember leszek." — „És aztán?" — „Aztán remélem, magas hivatalt kapok a római törvényszéken." — „És aztán?" — „Aztán nagy nyugdíjjal nyugalomba megyek." — „És aztán?" — „Aztán egy napon majd meg is kell halnom." Ekkor a szent az ifjú fejét magához vonta és ezt suttogta fülébe: „És aztán?" — A fiatal ember sohasem feledte el ezt a párbeszédet.

+

Örök üdvösségünk fontosabb a világ minden javánál. Krisztus mondja: „Keressétek először az Isten országát és az ő igazságát" (Mt. 6, 33). Ezért mindannak, amit a földön teszünk, örök üdvösségünket kell szolgálnia: gondolatainknak és törekvéseinknek, imádságunknak és munkánknak, az evésnek és ivásnak, a játéknak és pihenésnek.

Örök üdvösségünket nem szabad veszélyeztetnünk. Földi boldogulásunkkal nem szabad oly sokat törődnünk, hogy lelkünk üdvössége ennek kárát vallja. Küzdenünk kell rosszra való hajlamaink ellen és le kell győznünk magunkat. Késznek kell lennünk még arra is, hogy lemondjunk pénzről és javakról, megbecsülésről és szabadságról, sőt életünkről, semmint kockára tegyük örök üdvösségünket. Krisztus mondja: „Mit használ az embernek, ha az egész világot megnyeri is, lelkének pedig kárát vallja?" (Mt. 16, 26)

Hogy szenvedélyeinket megtanuljuk féken tartani, gyakorolnunk kell az önlegyőzést; például mondjunk le önként valamiről, ami meg van engedve. Aki engedi, hogy a szenvedélyek úrrá legyenek rajta, megnyitja lelkét az ördögnek. Önlegyőzés nélkül nincsen keresztény élet.

Hogy örök üdvösségünket elnyerhessük, Isten gyermekeiként kell élnünk. A bűnt eltökélten kerülnünk kell és jócselekedeteinkkel érdemeket kell szereznünk a mennyei életre.

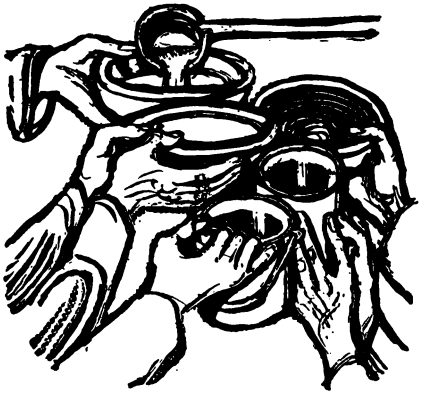
Vedd fontolóra: 1. Milyen célt kell szolgálnia minden földi cselekedetünknek? 2. Mikor helytelen fáradozásunk a földi boldogulásért? 3. Mire kell készeknek lennünk örök üdvösségünkért? 4. Miért kell gyakorolnunk az önlegyőzést? 5. Mit kell tennünk az örök üdvösség elnyeréséért?

220. *Mely szavakkal int minket Jézus, hogy először örök üdvösségünkkel törődjünk?*
Jézus mondja: „Mit használ az embernek, ha az egész világot megnyeri is, lelkének pedig kárát vallja?"

Útravaló: Fontos döntések előtt fölvetem a kérdést: „Mi szolgálja jobban örök üdvösségemet?"

Isten szava: „Jobb neked csonkán vagy sántán bemenned az életre, mint két kézzel vagy két lábbal az örök tűzre vettetned" (Mt. 18, 8). — „Nem tudjátok, hogy a pályán a versenyzők mind futnak ugyan, de csak egy nyeri el a díjat? Úgy fussatok, hogy elnyerjétek!" (1 Kor. 9, 24)

Az önuralom gyakorlása: Ébredés után azonnal fölkelni — nem mutatni minden fájdalmat — nagy bosszúságban megőrizni a nyugalmat — erős szomjúságban nem inni azonnal — a játékot rögtön abbahagyni, amint szólítanak szüleim — izgalmas könyvet olvasás közben letenni — egy érdekes hírt nem azonnal elújságolni. — Milyen hasonló gyakorlatokat tudsz még mondani?

118. Felebarátunk teste és léte

Páli Szent Vince 1619-ben megkezdte a párizsi börtönökben a rabok gondozását. Amikor látta szörnyűséges helyzetüket, először is testi állapotukon akart segíteni. Kondérokban hordta nekik a levest, kitakarította a szennyes cellákat, bekötözte a gennyes sebeket és mindent megtett, hogy a betegekről leszedjék a láncokat és kórházba vigyék őket.

+

Isten szemében minden ember teste és léte drága. Ezért kell felebarátunk testét és életét nekünk is tisztelnünk és testi jólétét elősegítenünk.

Különösen azoknak tartozunk segítséggel, akik szükséget látnak. Gyakorolnunk kell az irgalmasság testi cselekedeteit: ételt

adni az éhezőknek, italt a szomjazóknak, a szegényeket ruházni, az utasoknak szállást adni, a rabszolgákat kiváltani, a betegeket látogatni, a holtakat eltemetni. (Lásd: Mt. 25, 34-46) Krisztus e cselekedetek szerint fog megítélni minket az Utolsó Ítélet napján.

Vétkezik felebarátja ellen, aki nem törődik vele bajában. Az is vétkezik ellene, aki igazságtalanul bántalmazza vagy megsebesíti, egészségét rontja vagy testét és lelkét veszélynek teszi ki. Vétkezünk felebarátunk élete ellen akkor is, ha sértő, igazságtalan vagy durva bánásmóddal életét megkeserítjük vagy megrövidítjük. Aki igazságtalanul megöl egy embert, égbekiáltó bűnt követ el. Isten ezt mondotta Káinnak: „Öcséd, Ábel vére hozzám kiált a földről" (1 Móz. 4, 10).

Isten nem akarja, hogy lemondjunk a védekezésről, ha jogtalanul megtámadnak minket. Ezért jogos önvédelemből mindenkinek szabad magát és másokat megvédenie, sőt a támadót megsebesítenie vagy szükség esetén meg is ölnie. — A törvényes hatóságnak joga van súlyos bűncselekményeket halállal büntetni. — Igazságos háborúban a katonáknak joguk van harc közben megölni az ellenséges katonákat.

Aki másnak az egészségében kárt tett, jogtalanul megsebesítette vagy megölte őt, az erejéhez mérten köteles jóvátenni a kárt. amit felebarátjának vagy családjának okozott.

Állatokat csak akkor szabad ölnünk, ha ez szükséges vagy hasznos. De fölöslegesen nem szabad szenvedést okoznunk nekik. Aki örömét leli az állatkínzásban, bűnt követ el. Tisztelnünk kell minden élőlényt, mert Isten kezéből származik.

Vedd fontolóra: 1. Miért kell tisztelnünk embertársaink testét és lélek? 2. Különösen kiknek tartozunk segítséggel? 3. Ki vétkezik felebarátja élete ellen? 4. Milyen esetekben szabad valakit megölni? 5. Mi a kötelessége annak, aki kárt tett felebarátja testében vagy életében?

221. Melyek az irgalmasság testi cselekedetei?

Az irgalmasság testi cselekedetei ezek:

1. éhezőknek ételt adni,
2. szomjazóknak italt adni,
3. szegényeket ruházni,
4. utasoknak szállást adni,
5. rabszolgákat kiváltani,
6. betegeket látogatni,
7. holtakat eltemetni.

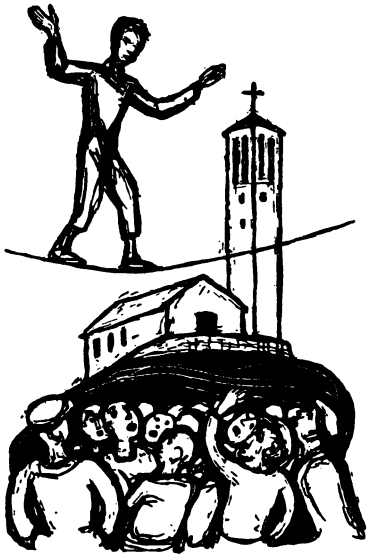
Útravaló: Midőn kenyeremet eszem, megnézem, hogy valaki más nem éhezik-e mellettem.

Isten szava: „Tegyünk jót mindenkivel, főképpen hittestvéreinkkel" (Gal. 6, 10). — „Boldogok az irgalmasok, mert majd önekik is irgalmaznak" (Mt. 5, 7).

Az Egyház életéből: Az inségesek megsegítéséről számos szerzetes rend, szervezet és egyesület gondoskodik.

Közmondás: Könnyű a szegényt kinevetni, de nehéz fölruházni. — Nincs gyümölcsözőbb a szegény tenyerénél. — Szegény ember szándékát boldog Isten bírja. — Ki a szegényt ruházza, teremtőjét dicséri.

Feladat: 1. A fölsoroltakon kívül az irgalmasságnak milyen más testi cselekedeteit ismered még? 2. Mire kell ügyelni a betegek látogatásánál? 3. Az irgalmasságnak milyen cselekedeteit gyakorolták a) Tóbiás, b) Sarepta özvegye, c) a jeruzsálemi egyházközség keresztényei? — Keress még más példákat a Szentírásban. 4. Mivel lehet vétkezni az ötödik parancs ellen a) játékban, b) sportban, c) utcai közlekedésben?

119. Gondoskodás felebarátunk örök üdvösségéről

Gyermekkorában Don Bosco vasárnap délutánonként a falu népét gyakran hívta meg egy mutatványra. Mint kötéltáncos lépett föl és ügyességével napestig szórakoztatta a falut. Amikor megszólalt az esti harangszó, jutalomként azt kérte a nézőktől, hogy vele együtt imádkozzák a szentolvasót. Így vonta őket a jóra, megakadályozva, hogy a vasárnapi pihenőt rosszra használják.

\+

Isten Fia azért lett emberré és halt meg a kereszten, hogy minden ember elnyerje az örök életet. Ezért kell nekünk is törődnünk f e l e b a r á t u n k ü d v ö s s é g é v e l. Szent Pál erre figyelmeztet: „Karoljátok fel egymást, amint Krisztus is magáévá tett titeket Isten dicsőségére" (Róm. 15, 7).

Embertársainkat imával, jó szóval, példával és tettel segíthetjük abban, hogy Istenhez találjanak. Az Egyház figyelmünkbe ajánlja

az irgalmasság lelki cselekedeteit: a bűnösöket meginteni, a tudatlanokat oktatni, a kételkedőknek jó tanácsot adni, a szomorúakat vigasztalni, a bántalmakat békével tűrni, az ellenünk vétőknek megbocsátani, az élőkért és holtakért imádkozni.

Sokan vétkeznek felebarátjuk lelki üdve ellen. Némelyeknek egészen mindegy, hogy embertársuk jó vagy rossz úton jár. — Sokan egyenesen alkalmat adnak a bűnre: ártó beszédeket folytatnak, rossz példát adnak, erkölcstelen könyveket terjesztenek vagy másokat rossz társaságba csábítanak. — Vannak akik idegen bűnökben vétkesek: nem akadályozzák meg mások bűnét, noha megtehetnék; hallgatnak róla, dicsérik, sőt közreműködnek benne. — Még nagyobb annak a bűne, aki valakit szántszándékkal bűnre csábít. Aki felebarátját halálos bűnre csábítja, szörnyű bűnt követ el. Jézus mondja: „Aki bűnre csábít egyet e kicsinyek közül, akik énbennem hisznek, jobb volna annak, ha malomkövet kötnének a nyakára és a tengerbe süllyesztenék" (Mt. 18, 6). Aki másnak alkalmat ad a bűnre vagy bűnre csábít, a megbotránkoztatás bűnébe esik.

Aki felebarátja lelkében kárt okozott, a kárt erejéhez mérten jóvá kell tennie. Meg kell kísérelnie, hogy meggyőző beszéddel és példával visszavezesse őt a helyes útra. Mindenesetre imádkoznia kell érte.

Vedd fontolóra: 1. Miért kell embertársaink üdvösségével törődnünk? 2. Mivel segíthetünk másoknak abban, hogy Istenhez találjanak? 3. Ki vétkezik felebarátja lelki üdve ellen? 4. Hogyan lehet megkísérelnünk, hogy jóvá tegyük a felebarátunk lelkében okozott kárt?

222. *Melyek az irgalmasság lelki cselekedetei?*
Az irgalmasság lelki cselekedetei ezek:
1. bűnösöket meginteni,
2. tudatlanokat oktatni,
3. kételkedőknek jó tanácsot adni,
4. szomorúakat vigasztalni,
5. bántalmakat békével tűrni,
6. ellenünk vétőknek megbocsátani,
7. élőkért és holtakért imádkozni.

223. *Mely szavakkal óv minket Jézus attól, hogy felebarátainknak alkalmat adjunk a bűnre?*
Jézus mondja: „Aki bűnre csábít egyet e kicsinyek közül, akik énbennem hisznek, jobb volna annak, ha malomkövet kötnének a nyakára és a tengerbe süllyesztenék."

224. *Mit kell annak tennie, aki felebarátja testében vagy lelkében kárt okozott?*

Aki felebarátja testében vagy lelkében kárt okozott, a kárt erejéhez mérten jóvá kell tennie.

Útravaló: Az irgalmasság melyik lelki cselekedetét gyakorolhatom ma?

Isten szava: „Figyeljünk egymásra, hogy szeretetre és jótettekre serkentsük egymást" (Zsid. 10, 24).

A szentek tanításából: „Egy gramm jó példa többet ér egy mázsa szónál" (Szalézi Szent Ferenc).

Az irgalmasság más lelki cselekedetei: Meghívni valakit az Istentiszteletre — szent gyónásra és szent áldozásra bátorítani — jó folyóiratokat terjeszteni — jó könyveket kölcsön adni — örömöt okozni másoknak látogatással, játékkal, szórakoztatással — valakit jó emberekkel megismertetni — kicsinyeknek Istenről beszélni.

Feladat: 1. Mi a teendőd, ha valamelyik társad rossz könyveket vagy képeslapokat olvas — ha valaki rossz társaságba került? 2. Mit tehetsz a pogányok lelki üdvéért? 3. Keress a Szentírásban példákat az irgalmasság lelki cselekedeteire.

Bűnösök közt cinkos, aki néma.

Babits Mihály

ISTEN HATODIK ÉS KILENCEDIK PARANCSA

Isten a házasság és tisztaság magas javait a hatodik és kilencedik paranccsal védi: „Ne paráználkodjál" — „Felebarátod feleségét ne kívánjad".

120. A férfi és nő helyes viszonylata

Amikor Isten Ádámot megteremtette, ezt mondotta: „Nem jó, hogy az ember egyedül van: alkossunk hozzá illő segítőt is.". Isten mély álmot bocsátott Ádámra, kivette egyik bordáját, egy asszonyt formált abból és Ádámhoz vezette. Isten megáldotta az első embereket és ezt mondotta nekik: „Szaporodjatok és sokasodjatok és töltsétek be a földet." (Lásd: 1 Móz. 2, 18-24; 1, 28)

+

Isten a férfit és a nőt a maga képe-mására teremtette és mind a kettejüknek sajátos természetet és feladatot adott. Ezért szükséges, hogy a férfi és a nő egymást kölcsönösen tisztelje és segítse.

Az emberek legnagyobb részét Isten a házasságra rendelte. A házasságban a férfinak és a nőnek szeretetben és hűségben kell egymással élniök és gyermekeknek életet adniok. Gyermekeiket és magukat a szeretet által boldoggá kell tenniök és együtt kell haladniok az üdvösségbe vezető úton.

Krisztus mondja: „Amit Isten egybekötött, ember el ne válassza" (Mt. 19, 6). Súlyos bűn és nagy szerencsétlenség, ha a házastársak az egymás iránti hűséget megszegik. Ezt a bűnt házasságtörésnek nevezzük. Isten a hatodik parancsban megparancsolta: „Ne paráználkodjál" (2 Móz. 20, 14). A házasságtörés rossz gondolatokkal és kívánságokkal kezdődik. Isten ezért parancsolta a kilencedik parancsban: „Felebarátod feleségét ne kívánjad" (2 Móz. 20, 17). Krisztus mondja: „Aki egy asszonyra néz, hogy őt megkívánja, már házasságtörést követett el vele szívében" (Mt. 5, 28).

A fiúknak és lányoknak azon kell lenniök, hogy igazi férfiakká és nőkké váljanak. Viselkedésük egymás között legyen egyszerű és természetes, de udvariasan tartózkodó. A szerelmeskedések gyakran tönkreteszik a képességet egy jövendő nagy szerelemre. A szerelem nem játék. Egy könnyelmű ismeretség az egész életet elronthatja. Aki boldog akar lenni, tudnia kell várni, amíg meg nem érik a házasságra.

Vannak akik életkörülményeik miatt nem házasodnak meg, például betegségük, foglalkozásuk vagy családjuk miatt. Isten rájuk is bíz egy feladatot, amely életüknek értelmet és tartalmat ad. E feladatban házasság nélkül is boldogságot találnak.

Mások azért mondanak le a házasságról, mert egészen Krisztusnak, a mennyei Jegyesnek szentelik magukat és Isten országában valamilyen különleges szolgálatot vállalnak. Ezek Istentől megszentelt szüzességben élnek. Isten nagyon szereti a szűz embereket.

Vedd fontolóra: 1. A férfinak és a nőnek hogyan kell egymás iránt viselkednie? 2. Mi a férfi és a nő feladata a házasságban? 3. Hogyan szól a hatodik parancs? 4. Hogyan szól a kilencedik parancs? 5. Hogyan viselkedjenek a fiúk és a lányok egymás között? 6. Sokan mi okból nem házasodnak?

225. *Mely szavakkal parancsolja Jézus a házassági hűséget?*
Jézus mondja: „Amit Isten egybekötött, ember el ne válassza. Aki egy asszonyra néz, hogy őt megkívánja, már házasságtörést követett el vele szívében".

Útravaló: Jóravaló ifjú — tiszta lány akarok lenni.

Feladat: 1. Milyen sajátos javakkal tüntette ki Isten a férfit? — milyenekkel a nőt? 2. Nevezz meg hivatásokat, amelyeket többnyire férfiak látnak el. 3. Nevezz meg női hivatásokat.

121. A szemérmesség és tisztaság

Szent Perpétuát keresztény hite miatt halálra ítélték és a cirkuszban a tömeg szemeláttára vadállatok elé vetették. Amikor az arénába lépett, nekirohant egy vadállat és szarvával felöklelte. Miközben földre zuhant, ruhája elszakadt. Perpétua ekkor azonnal ruháját hozta rendbe, hogy meztelenségét befödje; többet törődött szemérmével, mint fájdalmával.

+

Az ember teste minden tagjával és képességével együtt Isten műve és jó. A nemi szerveket is Isten teremtette és jók. A szeméremérzet késztet minket arra, hogy ezeket a testrészeket elfedjük.

Isten azt akarja, hogy mások előtt szükségtelenül ne vetkőzzünk le és a nemi szerveket könnyelműen ne nézzük vagy érintsük. Aki Istennek ezt az akaratát tiszteletben tartja, annak cselekedete szemérmes, aki pedig nem tartja meg, annak cselekedete szemérmetlen. — Mindaz, ami testünk tisztántartására és egészségünk ápolására szükséges, Istentől való és jó.

A szemérmesség az ember születésének és növekedésének erőit védi. Isten azt akarja, hogy ezeket az erőket tiszteljük és óvjuk minden visszaéléstől. Aki nem él vissza ezekkel az erőkkel, annak cselekedete tiszta, aki pedig visszaél velük, annak cselekedete tisztátlan.

A tisztaság ellen mindenekelőtt az vétkezik, aki szemérmetlen dolgot cselekszik magával vagy másokkal, vagy aki önszántából átengedi magát mások szemérmetlen cselekedeteinek; ugyancsak vétkezik, aki szemérmetlen gondolatokkal foglalkozik, szemérmetlen dolgot kíván, vagy magát szükség nélkül annak a veszélynek teszi ki, hogy a szemérmetlenség bűnébe esik. — Amíg valaki azon van, hogy visszautasítsa a szemérmetlen gondolatokat és kívánságokat, addig nem vétkezik, sőt cselekedete tiszta.

A tisztaság nagy jó. Sajátos méltóságot és szépséget ad az embernek. A tiszta emberek Isten kedveltjei. Főként rájuk illik a szó: „Boldogok a tisztaszívűek, mert ők meglátják az Istent" (Mt. 5, 8). Szent Pál mondja: „Nem tudjátok, hogy testetek a bennetek

lakó Szentlélek temploma, akit az Istentől vettetek és hogy nem vagytok a magatokéi?" (1 Kor. 6, 19)

A tisztátlanság nagy szerencsétlenség az emberre. Megszentségteleníti a Szentlélek templomát és sok más bűnre is vezet. Gyakran betegségbe, nyomorba és gyalázatba taszít és nem ritkán bűnbánat nélküli halál a vége.

Hogy tisztáik maradjunk, mindenekelőtt szemérmesnek kell lennünk; a szemérmesség a tisztaság pajzsa. Ügyelnünk kell szemünkre, fülünkre, gondolatainkra és fegyelmeznünk kell ösztöneinket. A rendszeres munka, a természetes és egészséges élet és a derűs szív sok veszélytől megóv minket. Legnagyobb segítségünk a buzgó ima, a gyakori gyónás és szent áldozás. Szívből kell szeretnünk Krisztust és gyermekeként kell tisztelnünk Máriát, a mi Anyánkat.

Hogy tiszták maradjunk, kerülnünk kell mindent, ami tisztátlanságra vezet: rossz könyveket és képeket, rossz filmeket, látványosságokat és táncokat, rossz társakat és rossz társaságot, kihívó öltözködést, henyélést és renyheséget. A kísértésnek azonnal ellen kell állanunk; ilyenkor jó egy röpima és valami elfoglaltság. Küzdelem nélkül tisztaságunkat nem tudjuk megőrizni.

Vedd fontolóra: 1. Mire késztet minket a szeméremérzet? 2. Kinek a cselekedete szemérmes? 3. Kinek a cselekedete tiszta? 4. Ki vétkezik a tisztaság ellen? 5. Miért nagy jó a tisztaság? 6. Miért nagy szerencsétlenség a tisztátlanság az emberre?

226. *Miért kell óvnunk a tisztaságot?*
A tisztaságot azért kell óvnunk, mert
1. sajátos méltóságot és szépséget ad az embernek,
2. Isten a tisztákat nagyon szereti.

227. *Mit kell tennünk, hogy tiszták maradjunk?*
Hogy tiszták maradjunk,
1. szemérmesnek kell lennünk és fegyelmeznünk kell magunkat,
2. a szentségekből kell élnünk,
3. kerülnünk kell a közeli alkalmat és a kísértésnek azonnal ellen kell állanunk.

228. *Mely szavakkal int minket Szent Pál a tisztaságra?*
„Nem tudjátok, hogy testetek a benneteket lakó Szentlélek temploma?"

Útravaló: Nem gondolok és nem teszek semmit, amit Isten előtt rejtenem kellene.

Isten szava: „Ébren legyetek és imádkozzatok, hogy kísértésbe ne essetek" (Mt. 26, 41). — „A paráznák osztályrésze a tűzzel és kénkővel égő tóban lesz. Ez a második halál" (Jel. 21, 8). — „A kívánság, mihelyt fogant, bűnt szül, a bűn pedig, ha végbeviszik, halált okoz" (Jak. 1, 15).

Életszabályok: Isten mindent lát! — Ne tűrj illetlen beszédeket környezetedben. — Az osztályban csatlakozz a jókhoz. — Győzd le kíváncsiságodat. — Győzd le az emberi félelmet. — A rossz folyóiratok, képek és könyvek tűzre valók. — Az ember születéséről csak olyan személyt kérdezz, aki ezt tiszteletben tartja, például szüleid vagy nevelőid.

A tisztaság védőszentjei: Szűz Mária, Szent József, Szent Ágnes, Gonzágai Szent Alajos, Mária Goretti.

Közmondás: Ahol szemérem, ott becsület.

Feladat: 1. Mondj példákat a Szentírásból a szemérmességre és tisztaságra. 2. A tisztaság ellen elkövetett bűnökre milyen büntetéseket említ a Szentírás? 3. Milyen más bűnökbe vitte Dávidot a tisztátlanság?

Minden embernek joga van a magántulajdonra. Kötelességeinket a magántulajdon és a mások tulajdona dolgában Isten a hetedik és tizedik parancsban szabta meg: „Ne lopj" — „Felebarátodtól semmit se kívánj, ami az övé".

122. A magántulajdon

Mielőtt Árpádházi Szent Erzsébet Thüringia fejedelemasszonya lett, a wartburgi fejedelmi udvarban tömérdek pénzt tékozoltak el ünnepségekre és játékokra. Amikor azonban az ő férje, Lajos lett a fejedelem, Erzsébet véget vetett az esztelen pazarlásnak. Takarékosan vezette az udvar háztartását és gondoskodott arról, hogy az adósságokat kifizesse. Meglátogatta azonban a szegényeket is és mindent megadott nekik, amire szükségük volt. Egyszer egy nagy szárazság idején kiürítette egész pénztárát és kenyeret adott az éhező népnek.

+

A földkerekség minden java az Istené, mert mindent Ő teremtett. Mindennek Isten az u r a é s l e g f ő b b b i r t o k o s a. De nekünk is részt ad a dolgok felett való uralmából.

Isten akarata szerint minden embernek joga van arra, hogy legyen m a g á n t u l a j d o n a. Mindenkinek legalább annyit kell birtokolnia, amennyiből magáról és családjáról gondoskodhat. Ha az egyén nem szerezhetne tulajdont és nem tarthatná meg, túlságosan függene másoktól és szabadsága veszélybe kerülne. Azonkívül a munkakedv és a kezdeményezés szelleme is aláhanyatlanék.

Tulajdonunkat b e c s ü l e t e s e n k e l l m e g s z e r e z n ü n k, például munka, vétel, csere, ajándék vagy örökség által. Amit valaki nem becsületesen szerez meg, például lopással vagy csalással, az nem válik tulajdonává.

Mindaz, amink van, Isten tulajdona marad. Mi csak kezelői vagyunk Isten tulajdonának. Ezért szabad a dolgokat csak úgy használnunk, ahogyan Isten akarja. Tulajdonunkat l e l k i i s m e r e t e s e n kell kezelnünk és gondoznunk, takarékosan és helyesen föl-

használnunk. Szívünket mindig nyitva kell tartanunk szükséget látó embertársainkért és Isten országának nagy feladataiért. Nem szabad sohasem felednünk, hogy Isten a föld javait az emberiség egész családjának szánta és egyszer majd számonkér minket sáfárkodásunkról.

A pénz és jólét nem lehet legfőbb gondunk. Óvakodnunk kell a mohóságtól, kapzsiságtól és zsugoriságtól. Jobb a földön szűkölködni és a mennybe jutni, mint földi javakra vadászni és örökre elveszni. Krisztus mondja: „Ne gyűjtsetek magatoknak kincseket a földön, ahol a moly és a rozsda megemészti és ahol tolvajok betörnek és lopnak. Gyűjtsetek magatoknak kincset a mennyben. Mert ahol a kincsed, ott a szíved is" (Mt. 19, 6, 19-21).

Isten szeretetéből sokan lemondanak a magántulajdonról. (Önkéntes szegénység.) Megfogadják a tanácsot, amit Krisztus a gazdag ifjúnak adott: „Ha tökéletes akarsz lenni, menj, add el amid van és oszd el a szegényeknek. Aztán jer és kövess engem" (Mt. 19, 21).

Vedd fontolóra: 1. Miért minden az Istené? 2. Miért van minden embernek joga magántulajdonra? 3. Legalább mennyit kell minden embernek birtokolnia? 4. Miképpen szerezhetünk magántulajdont? 5. Hogyan kell tulajdonunkat kezelnünk? 6. Mitől kell óvakodnunk a pénz és jólét megszerzésében?

229. Miért kell lelkiismeretesen bánnunk tulajdonunkkal?

Tulajdonunkkal azért kell lelkiismeretesen bánnunk, mert Isten a dolgok legfőbb birtokosa és számonkér minket sáfárkodásunkról.

Útravaló: Pénzemet nem fecsérlem haszontalan dolgokra, hanem perselyembe teszem és takarékoskodom. Így később vehetek magamnak egy értékesebb holmit, örömet okozhatok másoknak vagy adhatok valamit egy jó célra.

Isten szava: „Éljetek kapzsiság nélkül, elégedjetek meg azzal, amitek van" (Zsid. 13, 5). — „Aki birtokolja e világ javait és szűkölködni látja testvérét és elzárja előle szívét, hogyan élhet abban az Isten szeretete?" (1 Jn. 3, 17) — „Ha bőven lesz, bőven adj; ha szűken lesz, törekedjél, hogy a keveset is szívesen nyújtsd" (Tób. 4, 9).

Az Egyház életéből: XIII. Leó pápa és XI. Piusz pápa a „Rerum novarum" és a „Quadragesimo anno" kezdetű híres apostoli körlevelekben fejtették ki az Egyház tanítását a magántulajdonról.

Közmondás: Ne örülj a hamis majorságnak. — A fösvénynek amije van, nincs. — A holtakon is adót szedne. — Még körme szennyét is sajnálja elvetni. — Megfejné a kútágast. — Lidércet imád, csakhogy pénzt hoz-

zon. — Nehéz jámborul gazdagodni. — Mit Istentől elszánsz, elviszi az ördög.

Feladat: 1. Mondj példákat a pénz jó és rossz felhasználására. 2. Vizsgáld magadat: Gondosan bánok-e a) ruhámmal és cipőmmel, b) iskolatáskámmal, c) füzeteimmel és könyveimmel, d) játékszereimmel, e) pénzemmel?

123. A mások tulajdona

Midőn Tóbiás megvakult, felesége, Anna, szövőmunkára járt naponta, így keresve kenyeret. Egy napon bérén fölül ajándékba kapott még egy kecskegödölyét is, amelyet hazavitt. Amikor Tóbiás a kecskét mekegni hallotta, ezt mondotta: „Vigyázzatok! Ha tán lopott jószág, adjátok vissza gazdájának, mert nem szabad nekünk lopott jószágot ennünk." (Lásd: Tób. 2, 10-23)

+

Minden embernek joga van arra, hogy tulajdonát mások tiszteletben tartsák. Isten azt akarja, hogy t i s z t e l e t b e n t a r t s u k mások tulajdonát.

Aki mások tulajdonát k e z e l i, l e t é t b e n t a r t j a v a g y h a s z n á l j a, úgy kell ügyelnie rá, mint a sajátjára. Arra is gondosan kell ügyelnünk, ami a közösségé. A kölcsönkapott dolgokat idejében vissza kell adnunk. Az adósságokat pontosan kell visszafizetni. Aki talál valamit, keresnie kell a tulajdonost, hogy visszaadja neki.

Mások tulajdona ellen vétkezik, aki idegen jószágot jogtalanul e l t u l a j d o n í t, például aki csen, lop, sikkaszt vagy rabol. Nem sokkal jobb a tolvajnál az sem, aki rosszakaratból a talált vagy kölcsönkért holmit nem adja vissza, adósságát nem fizeti meg vagy visszatartja a megszolgált munkabért. Aki lopott jószágot elfogad, vásárol vagy tudva rejteget, az o r g a z d a. Az orgazda és a tolvaj egy húron pendülnek. A tolvajhoz hasonló az is, aki másokat becsap, például hamis mértékkel, hamis mérleggel, hamis pénzzel,

rossz munkával vagy silány áruval; aki többet számít fel munkájáért vagy szállítmányáért, mint ami megilletné; aki zsarol, vagyis embertársa szorult helyzetéből hasznot akar húzni. — Az is vétkezik mások tulajdona ellen, aki idegen jószágot saját hibájából megrongál vagy veszni enged.

A tulajdon elleni bűnök a szívben kezdődnek. Aki azt kívánja, hogy mások tulajdonát jogtalanul eltulajdonítsa, vétkezik a tizedik parancs ellen: „Felebarátodtól semmit se kívánj, ami az övé".

Aki idegen jószágot jogtalanul birtokol, azt vissza kell adnia a jogos tulajdonosnak vagy örököseinek. Ha nem tudja megállapítani, hogy ki a tulajdonos, az idegen javakat jótékony célra kell fordítania. Aki mások tulajdonában a maga hibájából kárt tett, a kárt erejéhez mérten jóvá kell tennie.

Vedd fontolóra: 1. Miért kell mások tulajdonát tiszteletben tartanunk? 2. Melyek a kötelességeink mások tulajdona iránt? 3. Mivel vétkezhetünk mások tulajdona ellen? 4. Ki vétkezik a tizedik parancs ellen?

230. *Mi a kötelessége annak, aki mások tulajdonában kárt tett?* **Aki mások tulajdonában kárt tett, a kárt erejéhez mérten jóvá kell tennie.**

Útravaló: Sohasem veszek el semmit, ami nem az enyém. Még otthon sem.

ISTEN NYOLCADIK PARANCSA

Az emberi együttélés csak akkor lehet jó, ha az emberek igazmondók és egymás becsületét tiszteletben tartják. Ezért parancsolja az Isten: „Hamis tanúságot ne tégy felebarátod ellen".

124. Az igazmondás

Szalézi Szent Ferenc kisgyermek korában egyszer levett egy szép selyemszalagot egy munkásnak a kabátjáról, amelyet munka közben ott hagyott. Később a szalagot mindenütt keresték és jelentették az ügyet a grófnak, a kis Ferenc apjának. A gróf kerestetni kezdte a tolvajt. Végül kisfiát is megkérdezte: „Mondd, nem tudsz te valamit egy selyemszalagról?" Ferenc egy pillanatig majdnem engedett a kísértésnek, hogy tettét letagadja, mert félt atyja haragjától és szégyelte magát a cselédség előtt. De aztán atyja lába elé vetette magát, beismerő vallomást tett és sírva kért tőle bocsánatot.

+

Isten megadta nekünk a képességet, hogy gondolatainkat kifejezzük és másokkal közöljük. Ha úgy beszélünk és aként viselkedünk, ahogy szívünkben érezzük, igazmondók vagyunk.

Az igazmondás igen nagy jó. Isten maga végtelenül igazmondó. Az igazmondás megnemesít minket bensőnkben és bizalmat és biztonságot kelt az emberek között. Isten ezért kívánja, hogy igazmondók legyünk.

Az igazmondás ellen az vétkezik, aki hazudik, vagyis aki tudva valótlanságot mond. Sohasem szabad hazudnunk, még akkor sem, ha másnak ezzel használnánk vagy magunkat kisegítenők a bajból. (Szükséghazugság.) A tréfából mondott hazugság akkor válik bűnné, ha nem derül ki, hogy tréfáról van szó. Aki fontos dologban hazudik, vagy hazudik, noha tudja, hogy hazugsága nagy kárt okoz, súlyos bűnt követ el. — Vétkezik az igazmondás ellen a képmutató is, vagyis aki magát jobbnak, kedvesebbnek és jámborabbnak mutatja, mint amilyen, azonkívül, aki álnok, hamis vagy másoknak hízeleg.

A hazugság nagy rossz. Aki hazudik, az ördögöt követi, aki a „hazugság atyja" (Jn. 8, 44). Isten nem szereti a hazug embert: „A hazug ajkak utálatosak az Úrnál" (Péld. 12, 22). A hazugság megrontja a szívet, megrendíti a bizalmat az emberek között és mérhetetlen zavart okoz a világban.

Az igazmondás nem kötelez minket arra, hogy mindig kimondjuk, amit gondolunk. Okosságból vagy szeretetből néha hallgatnunk kell, például, ha egy titkot kell őriznünk, vagy nem akarunk valakit megsérteni.

Ha valamire ígéretet tettünk, vagy szerződést kötöttünk, ígéretünket vagy a szerződést meg kell tartanunk. Hűségesnek kell lennünk; Isten végtelenül hűséges. Ő megtartja szavát és a velünk kötött szövetséget. A hűtlenség és árulás elválasztják az embereket, a hűség egybekapcsolja őket.

Vedd fontolóra: 1. Miért igen nagy jó az igazmondás? 2. Ki vétkezik az igazmondás ellen? 3. A hazugságnak milyen fajtáit ismered? 4. Mi a képmutatás? 5. Miért nagy rossz a hazugság? 6. Mikor nem kell megmondanunk az igazságot? 7. Mit kell tennünk, ha valamire ígéretet tettünk vagy szerződést kötöttünk?

231. *Ki igazmondó?*
Igazmondó az, aki úgy beszél és aként cselekszik, ahogy szívében érzi.

232. *Miért kell igazmondónak lennünk?*
Azért kell igazmondónak lennünk, mert
1. Isten igazmondó,
2. az igazmondás bensőnkben megnemesít minket,
3. az igazmondás bizalmat kelt az emberek között.

233. *Mik a hazugság következményei?*
A hazugság megrontja a szívet, megrendíti a bizalmat és zavart okoz a világban.

Útravaló: Az igazság mindenek fölött!

Isten szava: „Beszédetek legyen: Igen, igen — nem, nem" (Jak. 5. 12). — „Szakítsatok a hazugsággal és mindenki mondjon igazat felebarátjának, hiszen egymásnak tagjai vagyunk" (Ef. 4, 25).

Közmondás: A hazugok cérnája gyenge. — Külső szín is tud hazudni, mint a száj. — Ha nincs igazság, elveszhet a világ. — Idő az igazságot jobban kideríti, mint a bíró. — Könnyebb a hazug embert, hogysem a sánta kuvaszt elérni. — Addig szolgád a szó, míg ki nem mondottad. — Legnehezebb az igaz szó.

Feladat: 1. Mikor szükséges az igazmondáshoz különös bátorság? 2. Némelyek mi okból hazudnak? 3. Sokan mikor viselkednek képmutató módon? 4. Keress a Szentírásban példákat a) az igazmondásra, b) a hazugságra és a képmutatásra.

125. Becsületünk

Amikor Jézus a főtanács előtt a főpap kérdésére válaszolt, egy szolga arcul csapta őt, mondván: „Így felelsz a főpapnak?" Jézus ezt válaszolta neki: „Ha rosszul szólottam, bizonyítsd be nekem a rosszat, ha pedig jól, miért ütsz engem?" (Jn. 18, 22-23)

+

Ha azon vagyunk, hogy kötelességünket híven megtegyük, jogunk van arra, hogy embertársaink tiszteljenek és becsüljenek minket. A tiszteletet, amelyben minket mások részesítenek, b e c s ü l e t n e k, jó névnek, jó hírnek vagyis külső becsületnek nevezzük.

A becsület n a g y j ó. „Jobb a jó név sok gazdagságnál" (Péld. 22, 1). Ezért törődnünk kell becsületünkkel. Nem szabad könnyelműen kockára tennünk és ha szükséges, meg kell védenünk. Mindenekelőtt olyanoknak kell lennünk, hogy a megbecsülést megérdemeljük. Aki inkább a hírnevet keresi, mint az érdemet, becsvágyó.

Az emberektől kapott megbecsülés n e m a l e g f ő b b j ó. Sokkal fontosabb ennél, hogy Isten mit gondol rólunk, vagyis a belső becsület. Az Istentől tudott becsületünket senki sem veheti el tőlünk. Ha Isten úgy kívánja, le kell mondanunk arról, hogy az emberek becsüljenek minket. Krisztus mondja: „Boldogok vagytok, midőn az emberek miattam szidalmaznak és üldöznek titeket és hazudozva minden rosszat fognak rátok. Örüljetek és vigadjatok, mert jutalmatok bőséges a mennyben" (Mt. 5, 11-12).

Vedd fontolóra: 1. Mi a becsület? 2. Miért kell törődnünk becsületünkkel? 3. Hogyan kell becsületünkkel törődnünk? 4. Ki a becsvágyó? 5. Mi fontosabb annál, hogy az emberek becsüljenek minket?

Útravaló: Jobb lenni, mint látszani.

Isten szava: Krisztus mondotta a zsidóknak: „Ti egymástól veszitek a dicsőséget és nem keresitek azt a dicsőséget, amely egyedül az Istentől jön" (Jn. 5, 44).

Közmondás: Aki becsületes, holtig becses.

Feladat: 1. Hogyan védhetjük meg helyesen becsületünket? 2. Mondj eseteket, amikor az emberek megbecsüléséről le kell mondani.

Annyi az ember, amennyi Isten szemében,
sem több, sem kevesebb.

Az arsi plébános

126. A mások becsülete

Szent Ágoston, a nagy püspök és egyházatya ezt a mondást tétette ebédlője falára: „Ez a vendégszerető ház nem tűri, hogy másokról rosszat mondjanak."

+

Másoknak is többet ér a becsület, mint a gazdagság. Felebarátunk becsületét ezért *még nagyobb tiszteletben* kell tartanunk, mint tulajdonát. Másokról jól kell vélekednünk, beszélnünk és meg kell adnunk nekik az őket megillető tiszteletet. Ha mások becsületét jogtalanul megtámadják, bátran meg kell védenünk. Másnak a hibáiról csak fontos okokból szabad beszélnünk, például azért, hogy megjavuljon, vagy hogy másokat megvédjünk.

Felebarátja becsülete ellen *vétkezik*, aki felebarátjáról elégséges ok nélkül rosszat gondol (hamis gyanú). Még nagyobb annak a bűne, aki mások rejtett hibáit szükség nélkül kibeszéli (megszólás), másokat meggyanúsít, mások hibáit felnagyítja, vagy valakiről valótlan rosszat állít (rágalom). Felebarátja becsületét az is megsérti, aki nyilvánosan szidalmazza, megszégyeníti vagy gyalázza. Vétkezik az is, aki tetszéssel hallgatja mások becsületének sértegetését. — Aki mások becsületét súlyosan megsérti, súlyosan vétkezik.

Aki mások becsületében kárt tett, a kárt erejéhez mérten *jóvá kell tennie*. A rágalmazónak vissza kell vonnia rágalmait. Aki valakit nyilvánosan szidalmazott, annak nyilvánosan kell bocsánatot kérnie.

Vedd fontolóra: 1. Miért kell mások becsületét tiszteletben tartanunk? 2. Ki vétkezik mások becsülete ellen? 3. Ki követi el a hamis gyanú bűnét? 4. Ki vétkezik megszólással? 5. Ki vétkezik rágalmazással?

234. Miként tiszteljük felebarátunk becsületét?

Felebarátunk becsületét aként tiszteljük, hogy
1. jól vélekedünk és beszélünk róla,
2. súlyos ok nélkül nem beszélünk hibáiról.

235. Mi a kötelessége annak, aki mások becsületében kárt tett?

Aki mások becsületében kárt tett, a kárt erejéhez mérten jóvá kell tennie.

Útravaló: Ha mások súlyos hibáiról beszélnek nekem, mindenekelőtt felteszem magamban a kérdést: igaz-e, amit mondanak? Ha úgy látom, hogy igen, fontolóra veszem, kinek szóljak: magának az érdekeltnek, valaki másnak, vagy jobb, ha hallgatok.

Isten szava: „Mit nézed a szálkát felebarátod szemében, a magad szemében pedig nem veszed észre a gerendát? Vesd ki előbb a gerendát tenszemedből és azután lásd, hogy kivedd a szálkát felebarátod szeméből" (Mt. 7, 3-5).

Közmondás: Magát tiszteli, aki mást tisztel.

Feladat: 1. Mivel tudom kifejezni tiszteletemet a) a felnőttek, b) a gyermekek iránt? 2. Hogyan tehetem jóvá az okozott kárt a) ha valakinek a valóságos hibáit ok nélkül kibeszéltem, b) ha valakit megrágalmaztam?

NEGYEDIK RÉSZ

A VÉGSŐ DOLGOK

„A halottak föltámadását és az örök életet. Amen" (11. és 12. hitágazat).

AZ EMBER VÉGSŐ DOLGAI

Földi próbaidőnk a halállal és a külön ítélettel végződik. Lelkünk ezután vagy a mennybe, vagy a tisztítótűzbe, vagy a pokolba kerül.

127. A halál és a külön ítélet

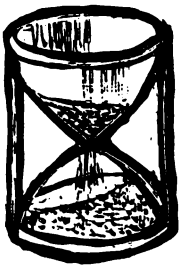
Az üldöztetés idején Szent Ciprián püspök így bátorította híveit: „Csak az fél a haláltól, aki Krisztust nem ismeri." Midőn később őt magát is a bíró elé hurcolták és halálra ítélték, ezt mondotta: „Hála legyen Istennek". A vesztőhelyen utoljára letérdelt, hogy imádkozzék. Azután fölkelt, huszonöt aranyat adott a hóhérnak, bekötötte a maga szemét és várta a hóhér csapását.

+

Minden embernek meg kell halnia, mert Ádám, az első ember, vétkezett. „Egy ember által jött e világba a bűn és a bűn által a halál" (Róm. 5, 12).

Krisztus tökéletes engedelmességgel és a legtisztább szeretettel vette magára a halált. Az ő példájára nekünk is engedelmesen és megadással kell fogadnunk a halált mennyei Atyánk kezéből.

Kriszus az ő halála által kiérdemelte nekünk az örök életet. Átváltoztatta a halált. Így a halál annak, aki Krisztusban hal meg, az örök élet kapuja.

Nem tudjuk, mikor, hol és hogyan halunk meg. Egyet azonban tudunk: ha Isten gyermekeiként halunk meg, örökre megszabadulunk, ha halálos bűnben halunk meg, örökre elveszünk. Ezért kell mindig Isten gyermekeiként élnünk: így mindenkor készen állhatunk a halálra.

A halál pillanatában a lélek elválik a testtől. A test visszakerül a földbe és elenyészik. Lelkünk azonban nem enyészhet el, mert szellem. Lelkünk a halál után azonnal Isten ítélőszéke elé kerül. Számot kell adnia minden gondolatáról, szaváról, cselekedetéről és az elmulasztott jóról. Ez a külön ítélet. „El van határozva, hogy az ember egyszer meghaljon; utána következik az ítélet" (Zsid. 9, 27). A külön ítélet után a lélek vagy a mennyországba, vagy a tisztítótűzbe, vagy a pokolba kerül.

Vedd fontolóra: 1. Milyen érzülettel halt meg Jézus? 2. Hogyan kell nekünk a halált fogadnunk? 3. Miért kell állandóan készen lennünk a halálra? 4. Mikor vagyunk felkészülve a halálra? 5. Mi történik a halál pillanatában? 6. Mi történik a testtel? 7. Hová kerül a lélek a külön ítélet után?

236. Miért kell minden embernek meghalnia?

Azért kell minden embernek meghalnia, mert Ádám, az első ember, vétkezett.

237. Hová kerül a lélek a halál pillanatában?

A lélek a halál pillanatában Isten ítélőszéke elé kerül, hogy számot adjon minden gondolatáról, szaváról, cselekedetéről és az elmulasztott jóról.

Útravaló: Mindig fel vagyok készülve a halálra. Imádkozom, hogy halálom órája jól teljék el.

Isten szava: „Boldogok a holtak, akik az Úrban haltak meg. Cselekedeteik követik őket" (Jel. 14, 13).

Ima: „A hirtelen és váratlan haláltól ments meg Uram minket!"

A gyászmise prefációjából: „Híveidnek az élete megváltozik ugyan, Urunk, de nem szűnik meg; midőn e földi élet szállása porrá válik, a mennyben örök lakóhely vár rájuk."

A szentek tanításából: „Nem halhat meg rosszul, aki helyesen élt, és aligha halhat meg jól, aki rosszul élt" (Szent Ágoston). — „Nem a halál jön értem, hanem a jó Isten (Kis Szent Teréz).

Közmondás: Halál ellen nincs fű kertben. — Nem lehet a halált ajándékokkal megkerülni. — Ki ocsút vet, gazt arat. — Ki mint őröl, úgy süt.

Feladat: 1. Mit tehetsz azért, aki baleset következtében talán rövidesen meghal? 2. Gondold meg, milyen váratlanul meghalhatnak a gyermekek is.

Esdekelve hajtok térdet
S porladozó szívvel kérlek:
Add, hogy boldog véget érjek.

Celánói Tamás: Dies irae

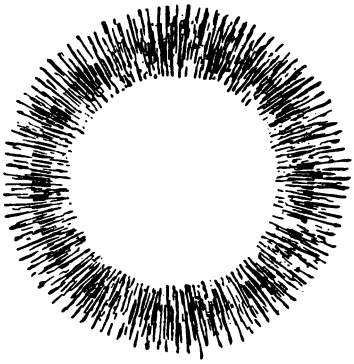
128. A mennyország

Midőn Szent Pál börtönben volt az Evangélium hirdetéséért és szeme előtt látta a halált, ezt írta a filippieknek: „E kettő között vívódom: szeretnék meghalni és Krisztussal lenni, ami a legjobb volna, de tiértetek meg szükséges, hogy életben maradjak" (Fil. 1, 23-24).

+

Aki Isten kegyelmében hal meg és nem terheli semmi bűn és büntetés, a halál után azonnal a mennybe jut.

A boldogok a mennyben színről-színre látják a háromszemélyű egy Istent a maga dicsőségében, és örök szeretetben egyesülnek vele. Ez a mennyország legnagyobb öröme. — A boldogok látják Krisztust, az Istenembert, megdicsőült emberségében. Közösségben élnek az angyalokkal és szentekkel. Megszabadultak minden bajtól és tökéletesen boldogok. A mennyben viszontlátják rokonaikat és barátaikat, akik az Úrban húnytak el. — A mennyország örömei oly nagyok, hogy képzeletünk föl sem éri. „Szem nem látta, fül nem hallotta és emberi szívbe nem hatolt föl, amit Isten azoknak készített, akik őt szeretik" (1 Kor. 2, 9).

A mennyország örömei nem minden boldognak egyformán nagyok. „Mindenki a maga jutalmát nyeri majd el munkája szerint" (1 Kor. 3, 8). — Aki a földön jobban szerette és hívebben szolgálta az Istent, a mennyben is nagyobb részt kap Isten szeretetéből. „Aki bőven vet, bőven is arat" (2 Kor. 9, 6).

Vedd fontolóra: 1. Milyen örömet élveznek a boldogok a mennyben? 2. Miért nem egyformán nagy minden boldog égi öröme?

238. Ki jut halála után azonnal a mennybe?
Halála után az jut azonnal a mennybe, aki Isten kegyelmében hal meg és nem terheli semmi bűn és büntetés.

239. Mi a boldogok legnagyobb öröme a mennyben?
A boldogok a mennyben színről-színre látják az Istent és örök szeretetben egyesülnek vele.

Útravaló: Úgy járok a föld kerekén, hogy mindig a mennybe megyek én.

Isten szava: „Most csak tükörben, homályosan látunk, akkor pedig majd színről-színre" (1 Kor. 13, 12). — „Örüljetek és vigadjatok, mert jutalmatok bőséges a mennyben" (Mt. 5, 12). — „Adjatok és adnak majd nektek is: jó és tömött, megrázott és túlcsorduló mértékkel mérnek majd öletekbe" (Lk. 6, 38).

Szómagyarázat: Ez a szó: „ég" jelenti 1. a látható eget, amelyet a földről látunk, 2. a láthatatlan eget, vagyis az állapotot és teret, amelyben a boldogok Istent látják.

Égi Város, boldog Város,
ki magas kősziklán állasz,
a biztos kikötő mellett:
messzeségből üdvözöllek!

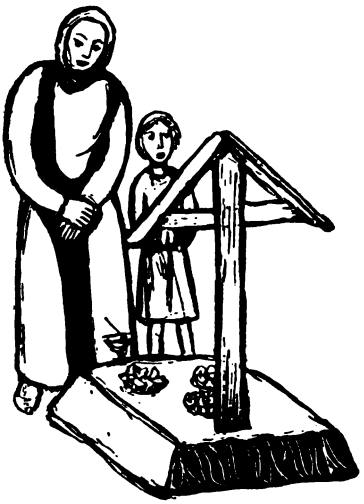
Lavardini Hildebert, 12 század

129. A tisztítótűz

Midőn Júdás Makkabeus a szíreket legyőzte, katonái a csata után Istenhez imádkoztak, hogy megbocsássa az elesettek bűneit. Júdás ezenkívül nagy mennyiségű ezüstpénzt gyűjtött és Jeruzsálembe küldötte, hogy ott a megholtakért engesztelő áldozatot mutassanak be. (Lásd: 2 Makk. 12, 32-46)

+

Aki Isten kegyelmében hal meg, de még nem szabadult meg minden bűntől és büntetéstől, nem juthat azonnal a mennybe. Szent János írja a Mennyei Városról: „Nem lép be oda semmi tisztátalan" (Jel. 21, 27). Akinek még vezekelnie kell bűneiért, előbb a tisztulás helyére kerül, amit t i s z t í t ó t ű z n e k vagy purgatóriumnak nevezünk.

A tisztítótűzben szenvedő lelkek keservesen bánják bűneiket és égnek a vágytól a szent és jó Isten után. Súlyos szenvedéssel kell a bűneikért járó büntetést levezekelniök. Legnagyobb szenvedésük az, hogy Istent még nem látják, legnagyobb vigaszuk, hogy őt nemsokára meg fogják látni és mindörökre megmenekülnek.

Maguk a tisztítótűzben szenvedő lelkek semmit sem tehetnek szenvedésük megrövidítéséért. De Krisztus, az ő Megváltójuk, szüntelenül közbenjár érettük az Atyánál és őáltala Mária és az ég többi szentjei is. Krisztus által a mi imádságaink és áldozataink is segíthetik a szenvedő lelkeket abban, hogy szenvedésük hamar véget érjen.

A tisztítótűz az Utolsó Ítéletig tart. Az Utolsó Ítélet után csak mennyország és pokol lesz.

Vedd fontolóra: 1. Mit szenvednek a lelkek a tisztítótűzben? 2. Mi rövidítheti meg a lelkek szenvedését a tisztítótűzben? 3. Meddig tart a tisztítótűz?

240. Ki jut a tisztítótűzbe?

A tisztítótűzbe az jut, aki Isten kegyelméből hal meg, de bűneiért még vezekelnie kell.

Útravaló: Imádságomban mindennap megemlékezem a tisztítótűzben szenvedő lelkekről.

Feladat: 1. Mely napokon gondolunk halottainkra? 2. Hogyan segíthetünk a tisztítótűzben szenvedő lelkeken?

Segítsük őket foltjaik levenni,
mik itt szennyezték, hogy tisztulva, könnyen
tudjanak csillagos körökbe menni.

Dante

130. A pokol

Jézus egyszer ezt a példabeszédet mondotta el: „Volt egyszer egy gazdag ember. Bíborba és patyolatba öltözködött és dúsan lakmározott mindennap. És volt egy Lázár nevű koldus is, aki szeretett volna jóllakni a morzsalékokból, melyek a gazdag asztaláról lehullottak, de senki sem adott neki. Történt pedig, hogy meghalt a koldus, és az angyalok Ábrahám kebelébe vitték. Meghalt a gazdag is, és eltemették a pokolban. Kínjai között fölemelte szemét és így kiáltott: „Atyám, Ábrahám, küldd el Lázárt, hogy ujja hegyét vízbe mártva hűsítse meg nyelvemet, mert nagyon kínlódom e lángban." (Lásd: Lk. 16, 19-24)

+

Szörnyű szerencsétlenség halálos bűnben meghalni. Aki Isten szeretetét és irgalmát mindvégig visszautasította és halálos bűnben halt meg, ezáltal maga-magát mindörökre elszakította Istentől. Isten megátkozza őt és pokolba megy.

A kárhozottak a pokolban s o h a s e m l á t h a t j á k a dicsőséges és jó Istent és örökre el vannak taszítva tőle; ez a pokol legnagyobb kínja. El vannak szakítva Krisztustól is és ki vannak zárva a Szentek Közösségéből. Azonkívül a pokol tüzének kínjait viselik, rossz lelkiismeretük folytonosan gyötri őket és a gonosz szellemek és a többi kárhozottak társaságában kell élniök. A földön abban a hiszemben éltek, hogy meglehetnek Isten nélkül, most már tudják,

hogy Isten nélkül lehetetlen boldogan élni. Átkozzák önmagukat és szüntelen kétségbeesés gyötri őket. Büntetésük sohasem ér **véget,** hanem tart az egész örökkévalóságon át.

A kárhozottak nem egyformán szenvednek. Isten igazságos; aki súlyosan vétkezett, annak büntetése is súlyosabb.

Krisztus nem azért beszélt a pokolról, hogy megfélemlítsen, hanem azért, hogy figyelmeztessen és megmentsen minket. Ő szereti a bűnösöket és vissza akarja őket hívni, amíg idejük van.

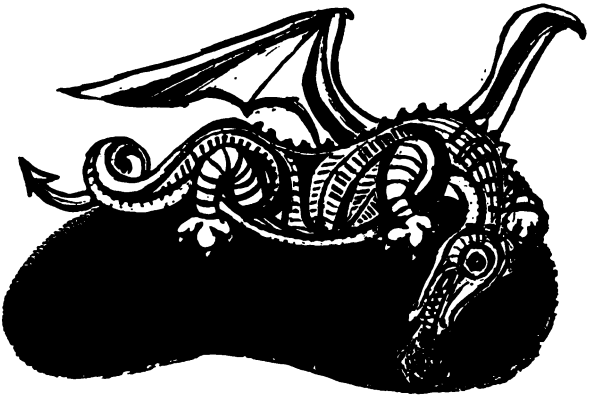
Vedd fontolóra: 1. Miért szörnyű szerencsétlenség halálos **bűnben** meghalni? 2. Mi a kárhozottak szenvedése? 3. Miért nem szenvednek a kárhozottak egyformán? 4. Milyen szándékkal beszélt Krisztus a pokolról?

241. Ki jut a pokolba?

A pokolba az jut, aki halálos bűnben hal meg.

242. Mi a pokol legnagyobb büntetése?

A kárhozottak sohasem láthatják Istent és örökre el vannak taszítva tőle.

Útravaló: Ha az a veszély fenyeget, hogy halálos bűnbe esem, a pokol kínjaira gondolok.

Isten szava: „Rettenetes az élő Isten kezébe esni!" (Zsid. 10, 31) — „A király így fog szólani a balján állókhoz: 'Távozzatok tőlem átkozottak az örök tűzre, amely az ördögnek és az ő angyalainak készült.' Ezek örök büntetésbe mennek, az igazak pedig az örök életbe" (Mt. 25, 41/46). — „Ezek örök kárhozattal lakolnak, távol az Úr színétől és fölséges hatalmától" (2 Tessz. 1, 9).

Az Egyház életéből: Az Egyház a szentmisében naponként imádkozza az átváltozás előtt: „Ments meg minket az örök kárhozattól!" — „Jaj annak, aki most nevet a poklon, de aztán tapasztalnia kell maga-magán, mielőtt hitt volna benne" (Cezáriai Euzébiusz).

Ki itt belépsz, hagyj fel minden reménnyel!

Dante

131. A keresztény temetés

Szalmanaszár király az izraelitákat Asszíriába deportálta. Fia, Szennakerib sokukat megölte és megtiltotta, hogy a holttesteket eltemessék. Tóbiás azonban, egy jámbor izraelita férfiú, Istentől jobban félt, mint a királytól. A halottakat elrejtette házában és éjjelente eltemette őket. A király ezért üldözte Tóbiást. Istennek azonban tetszett Tóbiás bátor és jámbor tette. Ráfael angyal később ezt megmondotta néki: „Mikor könnyhullatással imádkoztál és eltemetted a halottakat, én az Úr elé vittem imádságodat." (Lásd: Tób. 1, 18-23)

+

A keresztény teste a Szentlélek temploma; Istent szolgálja és a világ végén dicsőségesen fel fog támadni. A keresztény testét ezért illeti meg tisztelet holta után is. Az Egyház a holttestnek a temetés szent szertartásával ad tiszteletet és szentelt földbe temeti el.

A keresztény holttestét a f ö l d b e kell temetni, mint ahogy Krisztus holttestét is a földbe temették. Földbe kerül, mint a vetőmag, mert a világ végén új életre kel. „Elvetik a romló testet és föltámad a romolhatatlan" (1 Kor. 15, 42). Némely nyelvben ezért nevezik a temetőt Isten szántóföldjének.

Némelyek meghagyják, hogy haláluk után testüket égessék el (halotthamvasztás), mert azt hiszik, hogy a halállal mindennek vége. Az Egyház megtiltja híveinek, hogy testüket elégettessék. Aki mégis ezt akarja és rendelkezését nem vonja vissza, nem járulhat a szentségekhez és nem részesülhet egyházi temetésben.

Vedd fontolóra: 1. Miért illeti meg tisztelet a holttestet is? 2. Mivel tiszteli az Egyház a keresztény holttestét? 3. Miért kell a keresztény holttestét földbe temetni? 4. Miért akarják némelyek holttestüket elégettetni? 5. Az Egyház milyen büntetéssel sújtja azt a hivőt, aki meghagyja, hogy holttestét elégessék?

Útravaló: Rokonaim és mások sírját szeretettel látogatom és gondozom.

Feladat: 1. A keresztény sírokon milyen jeleket és képeket látunk? 2. A Szentírásnak mely szavai alkalmasak sírfeliratnak? 3. Mivel fejezhetjük ki részvételünket egy halott rokonainak?

A KERESZTÉNY TEMETÉS SZERTARTÁSA

A ravatalnál. A pap elimádkozza a 94. zsoltárt; az egyes versszakok után a kántor vagy a kórus megismétli: „Körülvettek engem a halál sóhajtásai. A pokol fájdalmai körülvettek engem". (Circumdederunt.) Zakariás éneke (Benedictus) után a pap körüljárja a ravatalt és a halottat meghinti szentelt vízzel, majd megtömjénezi. Eközben a hívek csendben elimádkozzák a Miatyánkot. Utána a pap könyörög, hogy az Úr vonja el a halott lelkét a pokol kapujától és akik a mennyben Istennek szolgálnak, védjék a mi földi életünket. Az 50. zsoltár (Miserere) eléneklése után a pap újból könyörög, hogy Isten bírói ítélete ne nehezedjék a halott lelkére, hiszen amíg élt, a Szentháromság jelét viselte magán. — Végezetül a hívek magyarul éneklik: Ments meg engem Uram az örök haláltól! (Sz. V. U. 243)

Menet közben a kántor vagy a kórus azt kívánja a halottnak, hogy a paradicsomba vezessék őt az angyalok és az egykori szegény Lázárral örök élete legyen. Ezután eléneklik a 129. zsoltárt (De profundis).

A sírnál könyörög a pap, hogy Isten e sírt megáldja és őrzőjéül küldje el szent angyalát. Könyörög, hogy az, akinek testét idetemeti, a szentekkel együtt mindörökké örvendezzék Istenben. — Körüljárja a koporsót és a halottat mégegyszer meghinti szentelt vízzel, majd megtömjénezi, miközben a hívek csendben a Miatyánkot imádkozzák. Ennek végén a pap könyörög Istenhez, hogy adjon a halott lelkének és minden megholt hivő lelkének örök békét és világosságot.

A VILÁG VÉGE ÉS AZ ÖRÖK BETELJESÜLÉS

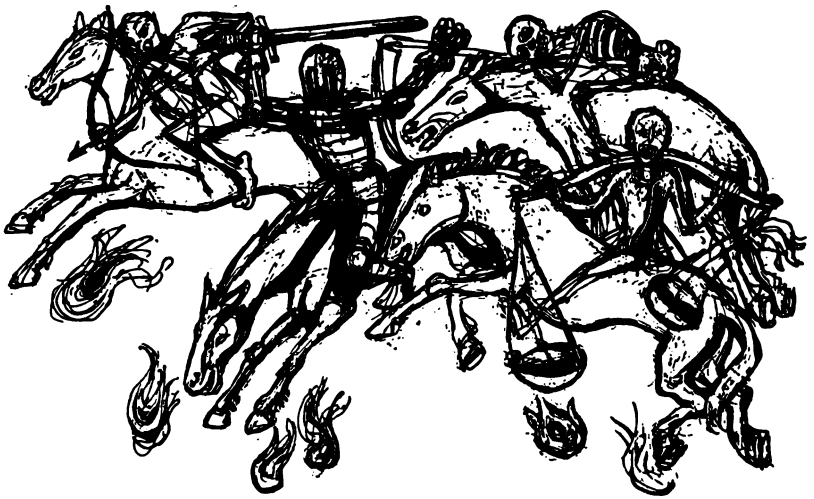
Isten még nem vitte végbe szent terveit. Azon a napon, amelyet az Atya előre meghatározott, Krisztus újra eljön, hogy az embereket megítélje és a világ művét bevégezze.

132. Krisztus jövendölései a világ utolsó napjairól

Az Urat egyszer megkérdezték tanítványai, hogy milyen jelek előzik meg az ő eljövetelét és a világ végét. Jézus ezt mondotta: „Vigyázzatok, senki el ne ámítson titeket. Mert sokan jönnek majd az én nevemben és azt mondják: 'Én vagyok a Krisztus' és sokat megtévesztenek. Hallotok majd háborúról és háborús hírekről. Szorongatás alá vetnek és megölnek titeket és nevem miatt gyűlölni fog titeket minden nép. Sokan megbotránkoznak, elárulják és gyűlölni fogják egymást, és sokakban kihűl a szeretet. Aki pedig állhatatos marad mindvégig, az üdvözül. Isten országának ezt az örömhírét pedig hirdetni fogják az egész világon bizonyságul minden népnek. És ekkor jön el a vég." (Lásd: Mt. 23, 3-14)

+

Krisztus előre megmondotta, hogy tanítását a világ végéig az egész földkerekségen hirdetni fogják. Minden népnek

meg kell hallania Isten országának örömhírét, mielőtt a vég bekövetkeznék.

Krisztus azt is előre megmondotta, hogy tanítását sokan viszszautasítják, az Egyházat támadják, a keresztényeket megkísértik, üldözik és megölik. „Ha engem üldöznek, titeket is üldözni fognak" (Jn. 15, 20). Azonkívül a népeket újból és újból háborúk, forradalmak, éhínség és rettenetes csapások fogják sújtani. Ilyen szorongattatásokban sok keresztény gyöngének mutatkozik és elhagyja hitét.

Krisztus azonban azt is megígérte, hogy Egyházát minden megpróbáltatásban támogatni fogja: „A pokol kapui nem vesznek erőt rajta" (Mt. 16, 18). — „Íme, én veletek vagyok mindennap a világ végéig" (Mt. 28, 20). Krisztus megígérte apostolainak és minden hivőnek, hogy a Szentlélek által megvilágosítja és megerősíti őket és így képesek lesznek hűségesek maradni üldözésben és szorongatásban, megmutatva a világnak, hogy Krisztus él és győzedelmeskedik.

Nem sokkal a világ vége előtt a Sátán még egyszer összeszedi minden erejét Isten országa ellen. A gonoszok úgy fognak élni, mintha nem volna Isten, utolsó ítélet és örökkévalóság. (Lásd: Mt. 24, 37-39) Hamis próféták lépnek majd föl, sokakat megtévesztenek és a Hit megtagadására bírnak. Végezetül föllép az Antikrisztus, „a bűn embere, a kárhozat fia, az ellenszegülő, aki mindannak föléje emeli magát, amit Istennek mondunk és úgy mutatja magát, mintha Isten volna." A Sátán hatalmából mindenféle hamis erőtétel, jel és csoda kíséri és sokan hisznek neki. Krisztus azonban az ő eljövetelekor isteni erővel fogja a Sátánt megsemmisíteni. (Lásd: 2 Tessz. 2, 3-11)

Krisztus mindezt előre megmondotta nekünk, hogy midőn ez megtörténik, meg ne tévedjünk, bátorságunkat el ne veszítsük és mindvégig meg ne tántorodjunk.

Vedd fontolóra: 1. Meddig hirdetik az Evangéliumot a föld minden népének? 2. Milyen szenvedéseket és szorongatásokat jövendölt meg Krisztus a világ utolsó napjaira? 3. Mit ígért meg Krisztus arra az időre, ami a világ végéig hátra van? 4. Mi történik majd a földön nem sokkal a világ vége előtt? 5. Miért adott nekünk Krisztus jövendöléseket a világ végéről?

Útravaló: Midőn a hitetlenség és igazságtalanság orcátlanul páváskodik, nem lepődöm meg: Krisztus ezt megmondotta előre.

133. A világ vége és a halottak feltámadása

Midőn Jézus a végső idők megpróbáltatásairól beszélt tanítványainak, ezt mondotta: „Ama gyötrelmes idők után a nap elhomályosul, a hold nem ad világosságot, a csillagok lehullanak az égről és a világrendszer fölbomlik. A földkerekség népei meglátják az Emberfiát, amint jön az ég felhőin nagy hatalommal és fönséggel. Elküldi angyalait, és azok egybegyűjtik az ő választottait a szélrózsa minden irányából." *(Lásd: Mt. 24, 29-31)*

+

A világ végét Isten határozza meg. Ő méri ki az időt és ő az örökkévalóság királya. Csak ő tudja, meddig fog tartani ennek a világnak az ideje, csak neki van hatalma ahhoz, hogy végét vesse. Ezért mondja Krisztus: „Virrasszatok, mert nem tudjátok sem a napot, sem az órát" (Mt. 25, 13).

A világ végén Krisztus újra eljön és az egész világ előtt kinyilvánítja isteni dicsőségét. Eljövetelekor megrendül az egész teremtés. Eljövetele jelzi, hogy letelt a régi világ ideje, amelyben Isten dicsősége még el volt rejtve és megkezdődik az új világ ideje, amelyben Isten az egész teremtést betölti dicsőségével. Ezért nevezzük a világ végét Krisztus napjának is.

Midőn Krisztus újra eljön, isteni hatalommal maga elé hív minden embert. A halottak is meghallják hangját és föltá-

madnak. Krisztus mondja: „Eljön az óra, melyben mindnyájan, akik a sírokban vannak, meghallják az Isten Fia szavát és előjönnek; akik jót cselekedtek, föltámadnak az életre, akik pedig gonoszat cselekedtek, föltámadnak az ítéletre" (Jn. 5, 28-29). A jók az Úr hangját kimondhatatlan örömmel, a gonoszok pedig rémülettel hallják.

Föltámadáskor a halottak teste örökre egyesül lelkükkel. A gonoszok teste rút lesz; visszatükrözi szívük gonoszságát és kétségbeesését is. A jók teste azonban ragyogni fog, mint Krisztus megdicsőült teste.

Vedd fontolóra: 1. Ki határozza meg a világ végét? 2. Mit jelent ez a szó: „Krisztus napja"? 3. Miről lehet majd megtudni, hogy a világ régi ideje letellett? 4. Mit tesz majd Krisztus, midőn újra eljön? 5. Hogyan hallják majd az emberek Krisztus hívását? 6. Milyen lesz a feltámadottak teste a világ végén?

243. Mit mond Krisztus a halottak feltámadásáról?

Krisztus mondja: „Eljön az óra melyben mindnyájan, akik a sírokban vannak, meghallják az Isten Fia szavát és előjönnek; akik jót cselekedtek, feltámadnak az életre, akik pedig gonoszat cselekedtek, feltámadnak az ítéletre."

Útravaló: „Elmúlik e világ és az ő kívánsága. Ám aki az Isten akaratát cselekszi, megmarad örökké" (1 Jn. 2, 17).

Isten szava: „Várjuk a boldog reményt, a mi nagy Istenünk és Üdvözítőnk, Jézus Krisztus dicsőséges eljövetelét" (Tit. 2, 13). — „Mindnyájan el fogunk változni, mégpedig hirtelenül, egy szempillantás alatt a végső harsonaszóra" (1 Kor. 15, 51-52). — „Krisztus újjáalakítja gyarló testünket és hasonlóvá teszi az ő dicsőséges testéhez" (Fil. 3, 21).

Válaszod az ellenvetésekre: Az ádventisták, Jehova tanúi és más szekták tagjai azt mondják, hogy a világ végét előre ki lehet számítani. — Ezt válaszold: „Jézus megmondotta: 'Azt a napot és azt az órát senki sem tudja, csak az Atya' " (Mk. 13, 32).

Élet és halál elképed,
Mert a teremtés felébred
Felelni a Törvény-Széknek.

Nagy Király, kit minden retteg,
De a jókat véded, mented,
Válts meg, kútja kegyelemnek!

Celánói Tamás: Dies irae

134. Az utolsó ítélet

Kínszenvedése előtt ezt mondotta Jézus az ő tanítványainak: „Midőn az Emberfia az ő fölségében eljő és vele mind az angyalok, akkor ő leül fölségének a trónján. Összegyűjtenek eléje minden nemzetet és ő elválasztja őket egymástól, miként a pásztor elválasztja a juhokat a bakoktól. A juhokat jobbjára állítja, a bakokat pedig baljára. Akkor így szól a király a jobbján állókhoz: 'Jöjjetek, Atyám áldottai, vegyétek birtokba a világ kezdetétől nektek készített országot.' Aztán így szól a balján állókhoz: 'Távozzatok tőlem, átkozottak, az örök tűzre, amely az ördögnek és angyalainak készült. Ezek örök büntetésbe mennek, az igazak pedig örök életbe." (Lásd: Mt. 25, 31-46)

+

A halottak feltámadását az ítélet követi. „Isten meghatározott egy napot, amelyen igazságban ítélkezni fog a világon" (Ap. Csel. 17, 31). Akkor már vége annak az időnek, amelyben béketűrően elviselte a bűnösöket. A gonoszoknak megmutatja egész haragját, a jóknak egész szeretetét. Ezt az ítéletet Utolsó Ítéletnek nevezzük.

Isten „Jézus Krisztus által fog ítélkezni" a világ fölött (Róm. 2, 16). „Az Atya az ítéletet egészen a Fiúra bízta" (Jn. 5, 22). Krisztus váltotta meg a világot, neki kell megítélnie is.

A megdicsőült Úr színe előtt minden kiderül, amit tettünk. „Megvilágítja a sötétség titkait és nyilvánosságra hozza a szívek

szándékait" (1 Kor. 4, 5). A jók a gonoszoktól elválnak. Krisztus azután kimondja az ítéletet. Aki az Istent szerette és szolgálta, azt Krisztus magához hívja és neki adja az örök életet; aki elhagyta Istent és mindvégig nem tért vissza hozzá, azt Krisztus eltaszítja magától és örök halálra kárhoztatja.

Az Ítélet után a jók testestől és lelkestől bemennek az örök életbe, a gonoszok pedig testestől és lelkestől a pokolba taszíttatnak. A test azért vesz részt a jutalomban és büntetésben, mert a földön is részt vett a jóban vagy rossz cselekedetekben.

Krisztus az Utolsó Ítéleten kimondja végítéletét a Sátán fölött is. Elveszi minden hatalmát és mindörökre a pokolra száműzi őt.

Utolsó ítélet azért lesz, hogy Isten szentségét, igazságosságát és bölcsességét minden ember elismerje, Krisztus az egész világ előtt megdicsőüljön és a jók elnyerjék a megérdemelt tiszteletet és a gonoszok a megérdemelt szégyent. Akkor már Istent senki sem tagadhatja vagy vádolhatja, Krisztust senki sem támadhatja vagy utasíthatja vissza, a jókat senki sem nyomhatja el, senki sem gúnyolhatja és gyötörheti őket. „Akkor az istentelenek lelkük kínjában felnyögnek: 'Ezek azok, akiket mi valaha nevetségeseknek tartottunk és szidalmakkal illettünk. Mi, balgatagok, az ő életüket bolondságnak mondottuk és a végüket becstelennek. Íme, mint számláltatnak most az Isten fiai közé és a szentek között a helyük' " (Bölcs. 5, 3-5).

Vedd fontolóra: 1. Ki tartja az Utolsó Ítéletet? 2. Mi történik az Utolsó Ítéleten? 3. Miért kell a testnek is részt vennie az örök jutalomban vagy az örök büntetésben? 4. Mi történik a Sátánnal az Utolsó Ítéleten?

244. Mi következik a halottak feltámadása után?

A halottak feltámadása után következik az Utolsó Ítélet.

245. Hogyan szól majd az isteni Bíró ítélete?

A jókhoz így szól majd az isteni Bíró: „Jöjjetek Atyám áldottai, vegyétek birtokba a világ kezdetétől nektek készített országot." A gonoszokhoz: „Távozzatok tőlem átkozottak az örök tűzre, mely az ördögöknek és angyalainak készült."

246. Miért lesz Utolsó Ítélet?

Utolsó Ítélet azért lesz, hogy

1. Isten bölcsességét és igazságosságát minden ember elismerje,

2. Krisztus az egész világ előtt megdicsőüljön,

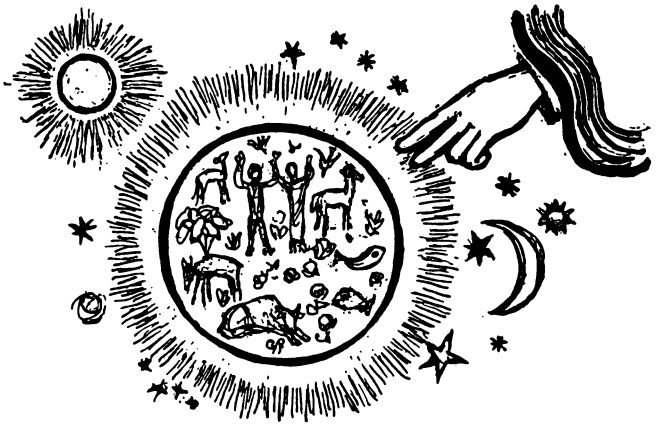
3. a jók elnyerjék a megérdemelt tiszteletet és a gonoszok a megérdemelt szégyent.

Útravaló: Mielőtt valamit tennék vagy nem tennék, felvetem magamban a kérdést, megállhatok-e így az Isten ítélőszéke előtt?

Isten szava: „Ki tudja elviselni az ő eljövetelének napját és ki állhat meg az ő láttára? Mert olyan ő, mint az olvasztótűz" (Mal. 3, 2). — „Íme, a felhőkön jő és látni fogja őt minden ember, azok is, akik őt keresztülszúrták" (Jel. 1, 7). — „A föld királyai, nagyjai és hadvezérei, a gazdagok és hatalmasok, a szolgák és szabad emberek a hegyek barlangjaiba és a sziklák közé rejtőztek. A hegyeknek és a szikláknak ezt kiáltották: Essetek ránk és rejtsetek el minket a trónon ülő szeme elől és a Bárány haragja elől! Mert eljött a haragjuk nagy napja. Ki képes megállni?" (Jel. 6, 15-17)

Feladat: 1. Mely hasonlatokban beszél az Úr Jézus az Utolsó Ítéletről? 2. Keress képeket az Utolsó Ítéletről és írd le, milyenek. 3. A gyászmise melyik részében van szó az Utolsó Ítéletről?

Vesédbe vizsgál a Világ Bírája.
Elillant életed akkor visszaperelnéd,
Jajongva, hogy csak egy napod legyen még
S amit nem tettél, buzgón sírva tennéd.
Meglátod ott a szentek és szegények győzedelmét.

135. A látható világ újjáalakítása

Isten ezt ígérte nekünk Izaiás próféta által: „Íme, én új eget és új földet teremtek; a régieket nem is emlegetik és nem is jutnak senkinek eszébe. Örvendeztek és vigadtok majd mindörökké azoknak, amiket majd teremtek" (Iz. 65, 17-18).

+

Midőn Isten az Utolsó Ítéleten megmutatja minden hatalmát, akkor az egész látható világ újjá fog alakulni. (Lásd: Mt. 19,28). Nem semmisül meg, mert Isten nem semmisíti meg azt, amit teremtett. De „elmúlik ennek a világnak az alakja" (1 Kor. 7, 31). Isten szentségének és szeretetének a tüzében átváltozik és tökéletessé válik. „Mi az ő ígérete szerint új eget és új földet várunk, amelyben az igazság lakik" (2 Pét. 3, 13). A világ végén a látható világ újjáalakítását is az ő Fia, Krisztus által viszi végbe az Atya. „Isten mindent alája vetett neki" (1 Kor. 15, 27).

Krisztus a látható világot megszabadítja minden rossztól és rendetlenségtől, mely a bűn miatt érte és betölti örök dicsőséggel. A maga módján a teremtésnek is részt kell vennie Krisztus testének dicsőségében.

Midőn a látható világ újjáalakult, akkor azzá vált, amivé Isten már kezdettől fogva rendelte: Isten ragyogó lakásává az emberek

között. Ezzel teljesedik be a megváltás műve. — Akkor Krisztus az egész megváltott teremtést átadja Atyjának. (Lásd: 1 Kor. 15, 24)

Vedd fontolóra: 1. Isten ki által alakítja újjá a világot? 2. Miként alakítja át Krisztus a világot?

247. Mi történik a látható világgal a világ végén?

A látható világ a világ végén átváltozik és újjáalakul.

Útravaló: Istennek e gyönyörű világa, amelyet most látok itten, még gyönyörűbb lesz, midőn Isten újjáalakítja.

Isten szava: Jézus mondja: „Ég és föld elmúlnak, de az én igéim el nem múlnak" (Mt. 24, 35).

Feladat: A lepke és a tavasz miért jelképezi a világ megújulását? Mondj még más jelképeket is.

136. Isten országa, teljes dicsőségében

A Jelenések könyvében olvassuk: „Új eget és új földet láttam. Az első ég és az első föld elmúlt, és a tenger nincsen többé. És láttam a Szent Várost, az Új Jeruzsálemet Istentől leszállani az égből. Olyan volt, mint a vőlegénynek fölékesített menyasszony. A trón felől harsány szózatot hallottam: 'Íme az Isten hajléka az emberek között. Ő velük fog lakni és azok az ő népe lesznek és maga az Isten lesz velük. Letöröl majd szemükről minden könnyet. Nem lesz többé halál, sem gyász, sem jajveszékelés, sem fájdalom. Ami addig volt, elmúlt.' Így szólt, aki a trónon ült: 'Íme, megújítok mindent' " (Jel. 21, 1-5).

+

Az új teremtésben végre egyedül a három személyű egy Isten uralkodik fölöttünk és lakik közöttünk. Megmutatja nekünk teljes dicsőségét és szeretetében örökké boldoggá tesz minket. Az egész megváltott teremtést betölti örök békével.

Az új teremtésben Krisztus, az Isten emberré lett Fia, az Atyával és a Szentlélekkel uralkodik majd felettünk és mindörökre velünk marad. Arcáról ránkragyog az isteni dicsőség; az egész megváltott

világ magasztalását fölajánlja az Atyának és minket megajándékoz az örök élet teljességével.

Az új teremtésben testünk és lelkünk, szemünk és szívünk, minden gondolatunk, érzelmünk és akaratunk betelik Isten dicsőségével. Kimondhatatlan örömmel újjongunk és örök szeretetben egyesülünk a Szentháromsággal és angyalaival és szentjeivel.

Akkor minden elmúlott, ami a régi világé volt. A Hitből látás lett, a reményből birtoklás. Nincsen többé kísértés és küzdelem, éhség és szomjúság, szenvedés és halál, mert a győzelmet már kivívtuk és az örök életet elnyertük. Nincsen többé szakadás: egy az ég és a föld, az angyalok seregei és Isten gyermekei minden népből és korszakból egyesültek Istenben. Nincsenek már templomok, mert maga a megváltott teremtés az Isten ragyogó háza. Nincsenek többé évek és napok, mert mindenki az Isten örökkévalóságában él és üli az ünnepet, amelyet az Atya a világ kezdetétől készített.

Ez Isten országa, teljes dicsőségében, amelyet Krisztus hirdetett nekünk. Ez az örök haza, amely után szívünk kívánkozik. Ez a Bárány menyegzője, amely után az Egyház úgy óhajtozik mint menyasszony. Ezt mondja Krisztusnak, az ő Jegyesének: „Jöjj el, Uram Jézus!" (Jel. 22, 20).

Vedd fontolóra: 1. Írd le, milyen lesz az élet az új teremtésben. 2. Mi nem lesz többé az új teremtésben?

Útravaló: Szívből köszönöm Istennek, hogy meghívott dicsőséges országába. Mindennap örülök az én nagy szerencsémnek.

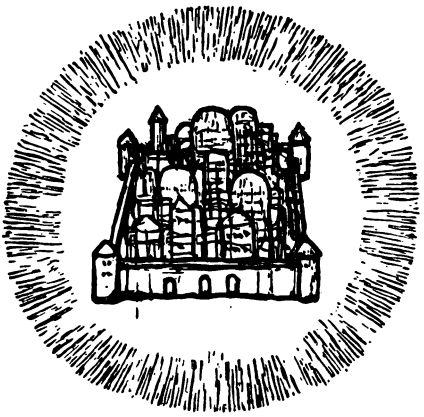
Isten szava: „Az igazak ragyognak majd Atyjuk országában, mint a nap" (Mt. 13, 43). — „Megmutatta nekem az Élet vizének folyóját, amely az Isten és a Bárány trónjából eredt, ragyogva mint a kristály" (Jel. 22, 1). — „Isten és a Bárány trónja áll majd ott és szolgái szolgálnak neki. Látni fogják az ő arcát és homlokukon viselik a nevét. Az Isten megvilágosítja őket és uralkodni fognak örökkön-örökké" (Jel. 22, 3-5).

A szentek tanításából: „Sóvárgunk az eljövendő Jeruzsálem után és minél nagyobb a sóvárgásunk, annál nagyobb türelemmel viselünk el érte mindent" (Szent Ágoston).

Feladat: 1. Miért nincs szükség a hét szentségre az új teremtésben? 2. Miért nem lehet többé megszegni az Isten parancsait? 3. Mi valósult meg már eddig is Isten országából?

A keresztények várakozása: Newman bíboros írja: „A mi földünk, amely minden tavasszal újra zsendül, egy napon a dicsőségnek és fénynek új világában újjá sarjad. Az lesz az örök tavasz. Megjön, bármennyire késsék is. Ezért mondjuk mindennap ezt:

JÖJJÖN EL A TE ORSZÁGOD!

Tág szemem a végtelenbe néz
És látom ott a mennybeli
Világot földerengeni.

FÜGGELÉK

NÉHÁNY SZABÁLY A KERESZTÉNY ÉLETRE

Reggel fölébredvén, mindjárt vess keresztet, gondolj örvendező szívvel az Istenre és ajánld föl neki az új napot: „Mindent neked teszek, Uram." Ha megjött az ideje, kelj föl nyomban és öltözködj fel. Ezután mondd el reggeli imádat, ha lehet, térden állva. Ezt sohase mulaszd el. Ezenkívül újítsd meg föltett külön szándékodat is. Ha csak módod van rá, végy részt a szentmise-áldozaton. Ennél jobbra nem fordíthatod a reggel idejét.

Ezután láss napi munkádhoz. Munkádat szorgalmasan és lelkiismeretesen végezd.

Napközben örömmel gondolj Istenre; Isten minden pillanatban rád gondol. Köszöntsed gyakran őt. Vesd föl magadban a kérdést többször is, hogy Isten mit kíván tőled, és tedd meg készségesen.

Mindennap sok az alkalom arra, hogy jót tégy. Ez Isten adománya. Mindig figyelj erre és használd ki. Vidd a világba Isten örömét és szeretetét.

Akikkel érintkezel, légy azokhoz figyelmes, udvarias, barátságos és szolgálatkész. Különösen ügyelj arra, hogy sohase beszélj durván és szeretetlenül. Kerüld a rossz társaságot és légy óvatos azokkal szemben, akiket nem ismersz.

Ne ülj asztalhoz imádság nélkül. Örülj mindennek, amit Istentől kapsz, de tarts mértéket és ne légy válogatós. Evés után ne feledd a hálaadást.

Szabad idődet jól hasznosítsad. Ne henyélj sohasem. Segíts szüleidnek a munkában: ők sokat dolgoznak érted. Törődj testvéreiddel és segíts szomszédaidnak és ismerőseidnek is, ha szükséges. Szabad idődet töltsd jó barátok és könyvek társaságában.

Kerüld és vesd meg a középszerűséget. A földi élet rövid, és Isten elé tökéletes művel kell lépned. Csak a legjobb elég jó.

Minden körülmények között őrizd meg nyugalmadat. Ne kápráztasson el a sebesség. Isten gyermekei nem türelmetlenkednek és nem idegeskednek.

Viseld türelmesen a szenvedést és a nehézségeket. Gondolj erre: Krisztus, az én Mesterem, mennyit szenvedett érettem ártatlanul. Minden bajodat Istennek áldozva viseld el és ő bőségesen megjutalmaz.

Ünnepeld meg vidáman a vasárnapot és más ünnepnapokat. A magad hibájából sohase mulaszd el a szentmisét. Ha lehetséges, minden szentmisén, amelyen résztveszel, járulj a szent áldozáshoz. Milyenek voltak vasárnapjaid, olyan lesz halálod napja.

Állj ellent a kísértésnek. Ne tedd még a legkisebb engedményt sem. Ha nagy szerencsétlenségedre halálos bűnbe esnél, indítsd föl magadban a tökéletes bánatot, kérd egész szívedből Istent, hogy megbocsásson neked és mihelyt lehetséges, menj gyónni. Gyónj rendszeresen. Egy fiatal kereszténynek havonként legalább egyszer meg kell tisztulnia a bűnbánat szentségében.

A kegyelmet tartsd életed legnagyobb szerencséjének. Isten egyetlen kegyelme a világ értékeinek rendjében többet ér, mint együttvéve valamennyi természetes érték.

Midőn nyugovóra térsz, sohase mulaszd el esti imádat. Tarts lelkiismeretvizsgálatot és bánd meg bűneidet. Ezenkívül azt is vizsgáld meg, hogy föltett külön szándékodat megtartottad-e. Ha nagyon fáradt vagy, imádkozz rövidebben, de mindig figyelmesen. Mielőtt lefekszel, vess keresztet és a szentelt vízzel áldd meg magadat és a világot. Nincs szebb, mint ha elalvás előtt utolsó gondolatod Istennél időzik.

IMÁDSÁGOK

Keresztvetés: Az Atyának és Fiúnak és Szentlélek Istennek nevében. Amen.

Az Úr imája: Mi Atyánk, ki vagy a mennyekben, szenteltessék meg a te neved; jöjjön el a te országod; legyen meg a te akaratod, miképpen mennyben, azonképpen itt a földön is; mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma; és bocsásd meg a mi vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétőknek; és ne vígy minket a kísértésbe, de szabadíts meg a gonosztól. Amen.

Az angyali üdvözlet: Üdvöz légy Mária! malaszttal teljes, az Úr van teveled, áldott vagy te az asszonyok között és áldott a te méhednek gyümölcse, Jézus. — Asszonyunk Szűz Mária, Istennek szent Anyja! imádkozzál érettünk, bűnösökért most és halálunk óráján. Amen.

Katolikus köszöntés: Dicsértessék a Jézus Krisztus! — Mindörökké. Amen.

A Szentháromság dicsőítése: Dicsőség az Atyának és Fiúnak és Szentlélek Istennek, miképpen kezdetben vala, most és mindörökké. Amen.

Az apostoli hitvallás: Hiszek egy Istenben, mindenható Atyában, mennynek és földnek teremtőjében. És a Jézus Krisztusban, ő egy Fiában, a mi Urunkban; aki fogantaték Szentlélektől, születék Szűz Máriától; kínzaték Poncius Pilátus alatt; megfeszítteték, meghala és eltemetteték; szálla alá poklokra, harmadnapon halottaiból föltámada; fölméne a mennyekbe, ül a mindenható Atya Istennek jobbja felől; onnét lészen eljövendő ítélni eleveneket és holtakat. Hiszek Szentlélekben; egy katolikus keresztény Anyaszentegyházat, szenteknek egyességét; bűnöknek bocsánatát; testnek föltámadását és az örök életet. Amen.

Reggeli imádság: Mennyei Atyám, örökkévaló Istenem, hálát adok neked, amiért az elmúlt éjszakán megőriztél minden veszedelemtől, az ördög cselvetésétől és a hirtelen haláltól. Íme, újból kérlek Istenem: tarts meg engem ma is szent neved dicséretére és lelkem üdvösségére. Amen.

+

Üdült erőben ébredünk,
Ágyunkból frissen fölkelünk
S kérünk Atyánk, ma légy velünk,
Hozzád emeljük énekünk.

Neked korán zendül szavunk,
Hozzád buzgón sóhajtozunk,
Hogy Szentek Szentje, általad
Kezdődjék ez a drága nap.

Azért kiált feléd imánk,
Hogy bajt ne hagyj szakadni ránk
S ajkunkat oktasd mennybeli
Dicséreted elzengeni!

Ezt add nekünk, kegyes Atya
És egylényegű Egy-Fia
S Vigasztaló Lélek, aki
Uralkodsz minden századon.

Szent Ambrus

+

Örök Teremtő — Istenünk,
Ki éjt igazgatsz mint napot
És öntesz únhatatlanul
Időt és minden korszakot,

Az úton-járók fénye már
Az éjben ébred, a sugár,
A hajnal fénye földereng
És a kakas-szó messze zeng.

Frissen tehát fölserkenünk:
Fölkelti mind a resteket,
Henyélő népet kelteget
S lomhákat korhol a kakas.

Minden szívet elönts te Fény,
Rest álmainkat űzzed el,
Megvallunk minden reggelen
S amit fogadtunk, úgy legyen.

Szent Ambrus

+

Mindenható Úr Isten, aki e nap kezdetéhez elvezettél minket, őrizz meg bennünket kegyelmed erejével, hogy ne essünk ma semmi bűnbe, hanem a te parancsaid teljesítésére szolgáljon minden szavunk, erre irányuljanak gondolataink és cselekedeteink. — Szűz Mária és a szentek legyenek közbenjáróink az Úrnál, hogy elnyerhessük az ő segítségét és szabadítását, aki él és uralkodik mindörökké. Amen.

Evés előtt: Uram, áldj meg minket és az ajándékokat, amelyeket a Te jóságodból magunkhoz veszünk, a mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen.

A mennyei asztal részesévé tegyen minket az örök dicsőség királya. Amen.

Evés után: Hálát adunk neked, Úr Isten, minden jótéteményedért, ki élsz és uralkodol mindörökké. Amen.

Uram, adj kegyelmesen minden jótevőnknek a te szent nevedért örök boldogságot. Amen.

És a megholt hívek lelkei Isten irgalmából nyugodjanak békességben. Amen.

Midőn „Úrangyalára" harangoznak: Az Úr angyala köszönté Szűz Máriát és ez méhébe fogadá a Szentlélektől szent Fiát. Üdvözlégy Mária...

Íme az Úr szolgáló leánya, legyen nekem a te igéd szerint. Üdvözlégy Mária...

És az Ige testté lőn és miköztünk lakozék. Üdvözlégy Mária...

Imádkozzál érettünk Istennek szent Anyja.

Hogy méltók lehessünk Krisztus ígéreteire.

Könyörögjünk. Kérünk téged, Úr Isten, öntsd lelkünkbe szent malasztodat, hogy akik az angyali üzenet által szent Fiadnak, Jézus Krisztusnak megtestesülését megismertük, az ő kínszenvedése és keresztje által a föltámadás dicsőségébe vitessünk a mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen.

Esti imádság: Urunk, Istenünk, a nap fáradalma után üdíts fel bennünket békességes álommal, hogy gyöngeségünk újra megerősödjék és testtel, lélekkel a tieid lehessünk. Amen.

+

A napvilág leáldozott;
Kérünk, Teremtőnk, tégedet,
Maradj velünk kegyelmesen,
Őrizzed, óvjad népedet.

A rossz álmok távozzanak
És minden éji képzelet.
Ellenségünket űzzed el,
Hogy testünket ne rontsa meg.

Add meg, kegyelmes jó Atyánk,
És Egyszülöttje, add nekünk,
És Szentlélek, Vigasztalónk,
Örök, felséges Istenünk. Amen.

Nagy Szent Gergely

+

Uram, hálát adok neked, hogy a semmiből teremtettél és mind a mai napig megtartottál engem. Hálát adok neked, hogy szent Véreddel megváltottál és az Anyaszentegyház tagjává tettél. De látod az én feledékenységemet. Kérlek, világosítsd meg értelmemet és indítsd meg szívemet, hogy felismerjem és megbánjam mulasztásaimat és bűneimet. (Lelkiismeretvizsgálat.) Bánom, hogy ellened vétettem, én Istenem, mert téged mindennél jobban szeretlek. Ne nézd az én méltatlanságomat, hanem a te szent Fiad keserves kínjait. Kegyelmeddel segítsd meg erőtlenségemet. Uram, a te kezedbe ajánlom lelkemet. — Asszonyunk, Szűz Mária, irgalmasságnak anyja, őrizz meg minket minden ellenségünktől, most és halálunk óráján. Amen.

+

Uram, védj meg minket ébren és őrizz meg minket álmunkban, hogy Krisztussal virrasszunk és békében nyugodjunk.

Kérünk Uram, látogasd meg ezt a hajlékot és az ellenség minden cselvetését messze űzd el tőle, szent angyalaid lakozzanak benne, békében őrizzenek minket és a te áldásod legyen rajtunk mindenkor. A mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen.

Szentelt víz vételénél: Áldjon meg engem a mindenható és irgalmas Isten, az Atya, a Fiú és a Szentlélek. Amen.

Glória: Dicsőség a magasságban Istennek és béke a földön a jóakaratú embereknek. Dicsérünk téged. Áldunk téged. Imádunk téged. Dicsőítünk téged. Hálát adunk neked nagy dicsőségedért, Úr Jézus Krisztus, Egyszülött Fiú, Isten Báránya, az Atyának Fia, ki elveszed a világ bűneit, irgalmazz nekünk. Aki elveszed a világ bűneit, hallgasd meg könyörgésünket. Aki az Atya jobbján ülsz, irgalmazz nekünk. Mert egyedül te vagy a Szent, egyedül te vagy az Úr, egyedül te a legfölségesebb, Jézus Krisztus. A Szentlélekkel együtt az Atya Isten dicsőségében. Amen.

+

Felajánlás, a bor és víz elegyítésekor: Isten, ki az emberi természet méltóságát csodálatosan megalkottad és még csodálatosabban helyreállítottad, add hogy ennek a víznek és bornak titka által annak istenségében részesüljünk, aki emberi természetünk részesévé lenni méltóztatott, Jézus Krisztus, Fiad, Urunk, aki mint Isten veled él és uralkodik a Szentlélekkel együtt mindörökké. Amen.

+

Sanctus: Szent, szent, szent az Úr, a seregek Istene. Tele van az ég és föld dicsőségeddel. Hozsanna a magasságban! Áldott, ki az Úr nevében jő! Hozsanna a magasságban.

+

Átváltozás előtt: Kérünk, Isten, kegyeskedjél mindenben megáldani, jóváhagyni, tökéletessé és előtted tetszővé tenni ezt az adományt, hogy számunkra szeretett Fiadnak, a mi Urunk Jézus Krisztusnak testévé és vérévé váljék.

+

Átváltozás után: Íme ezért megemlékezünk, Urunk, mi a te szolgáid és szent néped is, Fiad, Krisztus Urunk üdvözítő szenvedéséről, halottaiból való föltámadásáról, dicsőséges mennybemeneteléről; a tőled kapott adományokból fölajánljuk szent felségednek a tiszta áldozatot, a szent áldozatot, a szeplőtelen áldozatot: az örök élet szent kenyerét és az örök üdvösség kelyhét.

+

Dicsőítés az eukarisztikus imádság végén: Általa, Vele és Benne neked, mindenható Atya Istennek, a Szentlélekkel egyetemben minden tisztelet és dicsőség.

+

Szentáldozás után: Tiszta szívvel fogadjuk, amit ajkunk vett, Urunk, és a múló adomány legyen nekünk örök orvosság.

SZOLGÁLAT A SZENTMISE-ÁLDOZATNÁL

A ministráns Istennek szolgál az oltárnál és a hívek helyett felel a pap imádságaira. — A pappal együtt térdet hajt az oltár előtt, fölmegy és leteszi a misekönyvet, azután a lépcső előtt letérdel a pap mellé.

Lépcsőima

Pap: (Keresztvetés) In nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti. Amen. Introibo ad altare Dei.	Az Atyának és Fiúnak és Szentléleknek nevében. Amen. Bemegyek az Úrnak oltárához.
Ministráns: *Ad Deum, qui laetificat juventutem meam.*	Mert ő nekem ujjongó örömem.
P.: Judica me Deus et discerne causam meam de gente non sancta, ab homine iniquo et doloso erue me.	Ítélj meg engem, Isten, fogd pártom a gonosz nép ellenében, ádáz és álnok ember ellen te légy menedékem.
M.: *Quia tu es Deus fortitudo mea: quare me repulisti et quare tristis incedo, dum affligit me inimicus.*	Mert te vagy, Istenem, az én erősségem. Miért, hogy elvetettél? Miért járok szomorúan, mikor szorongat engem ellenségem?
P.: Emitte lucem tuam et veritatem tuam: ipsa me deduxerunt et adduxerunt in montem sanctum tuum et in tabernacula tua.	Fényességed és igazságod küldd el, vezérem az legyen s a te szentséges hegyedre, sátradba az vigyen.
M.: *Et introibo ad altare Dei: ad Deum, qui laetificat iuventutem meam.*	És bemegyek az Úrnak oltárához, mert ő nekem ujjongó örömem.
P.: Confitebor tibi in cithara Deus, Deus meus: quare tristis es anima mea, et quare conturbas me?	És dicsérlek tégedet citerával, Isten, én Istenem. Mért vagy én lelkem szomorú? Mért háborgatsz engemet?
M.: *Spera in Deo, quoniam adhuc confitebor illi: salutare vultus mei et Deus meus.*	Bízzál az Úrban! Áldani fogom még az én orcámnak megszabadítóját, az én Istenemet.
P.: Gloria Patri et Filio et Spiritui Sancto.	Dicsőség az Atyának és Fiúnak és Szentléleknek.
M.: *Sicut erat in principio et nunc et semper et in saecula saeculorum. Amen.*	Miképpen kezdetben volt, most és mindörökké. Amen.

P.: Introibo ad altare Dei.

Bemegyek az Úrnak oltárához.

M.: *Ad Deum, qui laetificat iuventutem meam.*

Mert ő nekem ujjongó örömem.

P.: Adiutorium nostrum in nomine Domini. (Keresztvetés.)

Az Úr nevében a mi segítségünk.

M.: *Qui fecit caelum et terram.*

Aki eget és földet alkotott.

P.: Confiteor Deo - - - mea culpa - - - orare pro me ad Dominum Deum nostrum.

Gyónom - - - én vétkem - - - imádkozzatok érettem Urunknál, Istenünknél.

M.: *Misereatur tui omnipotens Deus, et dimissis peccatis tuis perducat te ad vitam aeternam.*

Könyörüljön meg rajtad a mindenható Isten, bocsássa meg bűneidet és vezessen téged az örök életre.

P.: Amen.

Amen.

M.: (Mélyen meghajolva) *Confiteor Deo omnipotenti, beatae Mariae semper Virgini, beato Michaeli Archangelo, beato Joanni Baptistae, sanctis apostolis Petro et Paulo, omnibus sanctis et tibi pater, quia peccavi nimis, cogitatione, verbo et opere* (háromszor a mellet verve), *mea culpa, mea culpa, mea maxima culpa. Ideo precor beatam Mariam semper Virginem, beatum Michaelem Archangelum, beatum Joannem Baptistam, sanctos apostolos Petrum et Paulum, omnes sanctos et te pater, orare pro me ad Dominum Deum nostrum.*

Gyónom a mindenható Istennek, a boldogságos, mindenkor szeplőtelen Szűz Máriának, Szent Mihály főangyalnak, Keresztelő Szent Jánosnak, Szent Péter és Pál apostoloknak, minden szenteknek és neked, atyám, hogy sokat vétkeztem gondolattal, szóval és cselekedettel. Én vétkem, én vétkem, én igen nagy vétkem. Ezért kérem a boldogságos, mindenkor szeplőtelen Szűz Máriát, Szent Mihály főangyalt, Keresztelő Szent Jánost, Szent Péter és Pál apostolokat, minden szenteket és téged, atyám, imádkozzatok érettem Urunknál, Istenünknél.

P.: Misereatur vestri omnipotens Deus, et dimissis peccatis vestris perducat vos ad vitam aeternam.

Könyörüljön meg rajtatok a mindenható Isten, bocsássa meg bűneiteket és vezessen titeket az örök életre.

M.: *Amen.*

Amen.

P.: (Keresztvetés.) Indulgentiam, absolutionem et remissionem peccatorum nostrum tribuat nobis omnipotens et misericors Dominus.

Bűneink bocsánatát, föloldozását és elengedését adja meg nekünk a mindenható és irgalmas Úr.

M.: *Amen.*

Amen.

P.: Deus tu conversus vivificabis nos.	Fordulj felénk, Isten, hozz életre minket.
M.: *Et plebs tua laetabitur in te.*	És a te néped vigadoz tebenned.
P.: Ostende nobis Domine misericordiam tuam.	Engedd, Uram, irgalmadat látnunk.
M.: *Et salutare tuum da nobis.*	És hozd el már szabadulásunk.
P.: Domine, exaudi orationem meam.	Hallgasd meg, Uram, imádságomat.
M.: *Et clamor meus ad te veniat.*	És kiáltásom jusson eléd.
P.: Dominus vobiscum.	Az Úr legyen veletek.
M.: *Et cum spiritu tuo.*	És a te lelkeddel.

A ministráns a lépcsőimádság után föláll és a lépcső sarkán állva marad. A bevonulási ének után:

Kyrie

P.: Kyrie eleison.	Uram, irgalmazz nekünk.
M.: *Kyrie eleison.*	Uram, irgalmazz nekünk.
P.: Kyrie eleison.	Uram, irgalmazz nekünk.
M.: *Christe eleison.*	Krisztus, kegyelmezz nekünk.
P.: Christe eleison.	Krisztus, kegyelmezz nekünk.
M.: *Christe eleison.*	Krisztus, kegyelmezz nekünk.
P.: Kyrie eleison.	Uram, irgalmazz nekünk.
M.: *Kyrie eleison.*	Uram, irgalmazz nekünk.
P.: Kyrie eleison.	Uram, irgalmazz nekünk.

Glória után

P.: Dominus vobiscum	Az Úr legyen veletek.
M.: *Et cum spiritu tuo.*	És a te lelkeddel.

Napi könyörgés végén

P.: Per omnia saecula saeculorum.	Mindörökkön örökké.
M.: *Amen.*	Amen.

Szent lecke végén

A pap hátratekint.	
M.: *Deo gratias.*	Hála legyen Istennek.

Amikor a pap elmegy az oltár közepére, a ministráns átviszi a misekönyvet az Evangélium oldalára.

Evangéliumra

P.: Dominus vobiscum.	Az Úr legyen veletek.
M.: *Et cum spiritu tuo.*	És a te lelkeddel.
P.: Sequentia sancti Evangelii - - -	Következik a szent Evangélium - - -
M.: *Gloria tibi Domine.*	Dicsőség neked, Uram!
A pap az Evangélium végén megcsókolja a misekönyvet.	
M.: *Laus tibi Christe.*	Dicséret neked, Krisztus!

Credo után

P.: Dominus vobiscum.	Az Úr legyen veletek.
M.: *Et cum spiritu tuo.* (Letérdel.)	És a te lelkeddel.

Felajánláskor

Mikor a pap leveszi a kehelytakarót, a ministráns egyszer csönget és elhozza a két kannácskát a borral és vízzel. Miután a pap a borból és vízből öntött a kehelybe, a ministráns helyére viszi a kannácskákat és visszatér a vízzel és a kéztörlővel. Kézmosás után a tálcára jutott vizet az arra szolgáló edénybe önti és a tálcát a kannácskával helyére teszi; majd átveszi a kéztörlőt, összehajtva leteszi és az oltár lépcsőjének közepén letérdel.

Orate fratres

P.: Orate fratres - - -	Imádkozzatok, testvéreim - - -
M.: *Suscipiat Dominus sacrificium de manibus tuis ad laudem et gloriam nominis tui, ad utilitatem quoque nostram totiusque Ecclesiae suae sanctae.* (Fölkel és a lépcső jobb szélére áll.)	Fogadja el az Úr ez áldozatot kezedből az ő nevének dicséretére és dicsőségére, a mi javunkra és egész Anyaszentegyházának üdvére.
P.: Amen.	Amen.

Csendes könyörgés végén

P.: Per omnia saecula saeculorum.	Mindörökkön örökké.
M.: *Amen.*	Amen.
P.: Dominus vobiscum.	Az Úr legyen veletek.
M.: *Et cum spiritu tuo.*	És a te lelkeddel.
P.: Sursum corda.	Föl a szívekkel.

M.: *Habemus ad Dominum.*	Felemeltük az Úrhoz.
P.: Gratias agamus Domino Deo nostro.	Adjunk hálát Urunknak, Istenünknek.
M.: *Dignum et justum est.* (Letérdel.)	Méltó és igazságos.

Sanctus

A ministráns háromszor csönget.

Átváltozás előtt

Amikor a pap kezébe veszi az ostyát, a ministráns egyszer csönget.

Átváltozás és Úrfelmutatás

Midőn a pap letérdel, a ministráns egyszer csönget; mikor a pap fölmutatja a Szent Ostyát, háromszor csönget; mikor újra letérdel, egyszer csönget. Ugyanígy csönget a szent Vér fölmutatásánál. Ettől fogva térdel a szent áldozásig.

Az eukarisztikus imádság (kánon) végén

P.: Per omnia saecula saeculorum.	Mindörökkön örökké.
M.: *Amen.*	Amen.

Pater noster végén

P.: Et ne nos inducas in tentationem.	És ne vígy minket a kísértésbe.
M.: *Sed libera nos a malo.*	De szabadíts meg a gonosztól.
P.: Amen.	Amen.

A szent Test megtörése alatt

P.: Per omnia saecula saeculorum.	Mindörökkön örökké.
M.: *Amen.*	Amen.
P.: Pax Domini sit semper vobiscum.	Az Úr békéje legyen mindig veletek.
M.: *Et cum spiritu tuo.*	És a te lelkeddel.

Domine non sum dignus

A ministráns háromszor csönget.

Áldozáskor

A ministráns elimádkozza a Confiteort.

P.: Misereatur - - - vitam aeternam.	Könyörüljön meg - - - örök életet.
M.: *Amen.*	Amen.
P.: Indulgentiam - - - misericors Dominus.	Bűneitek bocsánatát - - - irgalmas Úr.
M.: *Amen.*	Amen.

A Domine non sum dignus-nál háromszor csönget és az áldoztató tányérkát a hívek álla alá tartva segít a papnak az áldoztatásnál.

Áldozás után

Midőn a pap a kelyhet odanyújtja, a ministráns bort önt abba. Mikor a pap másodszor nyújtja a kelyhet, a ministráns előbb bort, aztán vizet önt a pap ujjaira. Azután visszateszi a kannácskákat és átviszi a misekönyvet a másik oldalra.

Hálaadó imádság

P.: Dominus vobiscum.	Az Úr legyen veletek.
M.: *Et cum spiritu tuo.*	És a te lelkeddel.
P.: Per omnia saecula saeculorum.	Mindörökkön örökké.
M.: *Amen.*	Amen.
P.: Dominus vobiscum.	Az Úr legyen veletek.
M.: *Et cum spiritu tuo.*	És a te lelkeddel.
P.: Ite missa est. (Vagy: Benedicamus Domino.)	Menjetek, vége a misének. (Vagy: Mondjunk áldást az Úrnak.)
M.: *Deo gratias.*	Hála legyen Istennek.

Áldás

P.: Benedicat vos omnipotens Deus: Pater et Filius et Spiritus Sanctus.	Áldjon meg titeket a mindenható Isten: az Atya, a Fiú és a Szentlélek.
M.: *Amen.*	Amen.

Utolsó evangélium

P.: Dominus vobiscum.	Az Úr legyen veletek.
M.: *Et cum spiritu tuo.*	És a te lelkeddel.
P.: Initium sancti Evangelii secundum Joannem.	Kezdődik a szent Evangélium János szerint.
M.: (Hármas keresztvetés) *Gloria tibi Domine.*	Dicsőség neked, Uram.
M.: az evangélium végén: *Deo gratias.*	Hála legyen Istennek.

A szentmise-áldozat végeztével a ministráns elhozza a misekönyvet, a pappal együtt térdet hajt az oltár előtt és a pap előtt haladva visszamegy a sekrestyébe.

KERESZTÉNY ÉLET

Az isteni erények felindítása: Istenem, h i s z e k tebenned, mert örökké igazmondó vagy. — Istenem, r e m é l e k tebenned, mert végtelenül hű és irgalmas vagy. — Istenem, mindennél jobban s z e r e t l e k, mert végtelenül jó és szeretetreméltó vagy.

A sarkalatos erények: Az o k o s s á g g a l felismerjük és végbevisszük az igazi jót. Az okosság az erények szülőanyja. — Az i g a z s á g o s s á g g a l megadjuk mindenkinek, ami őt megilleti. — A m é r t é k l e t e s s é g g e l megtartjuk mindenben a kellő határokat. — A l e l k i e r ő s s é g g e l elviselünk minden nehézséget, amivel a jó megvalósítása e világban jár és mindenben megtesszük azt, amit Isten akar.

A nyolc boldogság: Boldogok a lelki szegények, mert övék a mennyek országa. — Boldogok a szelídek, mert övék lesz a föld. — Boldogok, akik sírnak, mert ők majd vigasztalást találnak. — Boldogok, akik éhezik és szomjazzák az igazságot, mert ők kielégítést nyernek. — Boldogok az irgalmasok, mert majd őnekik is irgalmaznak. — Boldogok a tisztaszívűek, mert ők meglátják az Istent. — Boldogok a békességesek, mert ők Isten fiainak fognak hívatni. — Boldogok, akik üldözést szenvednek az igazságért, mert övék a mennyek országa.

Önfeláldozás: Fogadd el, Uram, egész szabadságomat. Fogadd el emlékező tehetségemet, értelmemet és egész akaratomat. Amim van és amivel rendelkezem, mind te adtad nekem. Mindezt visszaadom neked egészen és mindenestől átadom szent akaratodnak, hogy rendelkezzél vele. Csak a hozzád való szeretetet és kegyelmedet add nekem, és én elég gazdag leszek és nem kívánok többé semmi egyebet. Amen. (Loyolai Szent Ignác)

LELKI TÜKÖR

Utoljára mikor gyóntam? — Ha sokáig nem gyóntam, mi volt az oka? — Érvényes volt utolsó gyónásom? Bevallottam minden halálos bűnömet? — Ha nem: szándékosan vagy feledékenységből hagytam ki valamit?

I s t e n

Hálával gondoltam-e arra, hogy minden jót és szépet Isten teremtett? — hogy Isten mindenütt és mindig jelen van? — hogy minden javam Isten ajándéka? — hogy akaratát mindenkor végbe kell vinnem, akkor is, ha nehéz? — hogy szeretnem kell, amit Isten szeret és gyűlölnöm, amit Isten gyűlöl?

1. parancs. Van a világon valaki vagy valami, akit vagy amit jobban szeretek Istennél? — Imádság előtt gondoltam-e arra, hogy most Istennel szeretnék beszélni? — Imádkoztam-e reggel és este, evés előtt és evés után? — Szerettem-e Istenre gondolni, róla hallani, róla olvasni? — Olvastam-e a Szentírást? — Felindítottam-e magamban naponként a jó szándékot? — Megtartottam-e amit Istennek fogadtam?

2. parancs. Játszottam Isten és a szent dolgok nevével? — Kiejtettem Isten nevét könnyelműen, gyalázkodva, káromkodva? — Keresztvetésnél gondoltam-e a három isteni személyre? — Imádkoztam-e magamban, ha valakit káromkodni hallottam? — Esküdöztem könnyelműen, hamisan? — Tisztelettel bántam-e a szentségekkel, különösen a szent Eukarisztiával? — A szent helyeken tisztelettudóan viselkedtem-e? — Van-e lakásunkban feszület, szentelt víz, szent kép? — Hogyan viselkedtem őrzőangyalom iránt? — Ismerem, szeretem, követem-e védőszentemet?

3. parancs. Vasár- és ünnepnap részt vettem-e a szentmise-áldozaton? — Idejében érkeztem-e? — Megtettem-e mindent, hogy szüleim is részt vegyenek a szent áldozaton? — A szentmisén gondoltam-e az Úr Jézus kínszenvedésére? — Mondottam-e, hogy egyesülni akarok Jézus Krisztus ál-

dozatával és felajánlottam-e magamat a mennyei Atyának? — Szívesen egyesültem-e az Úr Jézussal a szent Eukarisztiában? — Gondoltam-e arra, hogy ki jön hozzám és ki van nálam a szent Eukarisztiában? — Gondoltam-e a szentmisén a tisztítótűzben szenvedő lelkekre, a távollevőkre és súlyos bűnökben élő embertársaimra is? — Helyesen használtam-e fel a vasárnapi munkaszünetet? — Megfeledkeztem a betegekről, az elhagyatottakról és a temetőben nyugvó halottakról? — Elgondolkoztam-e arról, amit a szentbeszédben hallottam? — Ismerem-e az egyházi év ünnepköreit és legfőbb ünnepeit? — Ezeken az ünnepeken elgondolkodom-e megváltásunk titkairól? — Ha templom közelében járok, szeretek-e betérni oda a Szentháromság rövid meglátogatására?

Felebarátaim, énmagam

4. parancs. Szeretem-e szüleimet? — Tisztelettel beszéltem-e velük és róluk? — Udvarias, kedves, áldozatkész, hálás voltam-e irántuk? — Vagy megvetettem, szégyenlettem őket, szemtelen, engedetlen, duzzogó, dacos, feleselő, közönyös voltam irántuk? — Bocsánatot kértem-e, ha megbántottam őket? — Ha betegek voltak, ápoltam-e őket, örömet okoztam-e nekik? — Segítettem-e nekik munkájukban? — Imádkoztam-e értük? — Kértem-e őket, hogy a családban közösen is imádkozzunk? — Éreztettem-e velük, hogy abban nem szabad nekik engedelmeskednem, ami Isten akaratával ellenkezik?

Testvéreimet, rokonaimat szerettem, segítettem-e? — Nem voltam-e önző irántuk? — A barátságban őszinte és önzetlen voltam-e? — Szeretetem akkor is megmaradt-e, ha megmondták hibámat?

Tanítóimat, nevelőimet szorgalmasan dolgozva tiszteltem-e? — Tisztelettel beszéltem-e róluk mások előtt? — Vagy kibeszéltem hibáikat, gúnyoltam őket hátuk mögött? — Megbecsültem-e az öreg embereket? — Örömet okoztam-e nekik figyelmességemmel, játékommal, segítségemmel? — Tiszteltem-e a munkás embereket?

Tisztelettel voltam-e a papok, szerzetesek iránt? — Imádkoztam-e a papnövendékekért, hittérítőkért, püspökökért, pápáért? — Segítettem-e munkájukban? (Ministráció, betegek látogatása, újságárusítás, stb.)

Osztálytársaim és játszótársaim iránt igazságos voltam-e? — Engedtem-e másokat is érvényesülni és nyerni? — Pártját fogtam-e annak, akit igazságtalanul bántottak? — Lenéztem a gyengébbeket, tehetségtelenebbeket? — Segítettem-e annak, aki segítségemet kérte? — Hálás vagyok-e azoknak, akiknek a ruházatot, élelmet, jó utakat, közlekedési eszközöket, a szellemi javakat és a tanulás lehetőségét köszönhetem?

5. parancs. Megvertem valakit, csúfolódtam, gyűlölködtem? — Haragot tartottam? — Irígykedtem valakire vagy kárörvendő voltam? — Bocsánatot kértem-e attól, akit megbántottam? — Türelemmel viseltem-e, ha bántottak? — Megbocsátottam-e annak, aki megbántott? — Alkalmat adtam valakinek a bűnre ártó beszédekkel, rossz példával, erkölcstelen könyvekkel? — Dicsértem másnak a bűnét, vagy részt is vettem abban? — Jóvá

tettem-e a kárt, amelyet más lelkében okoztam? — Segítettem-e visszahozni azt, aki rossz útra tévedt? — Vigasztaltam-e azt, aki szomorkodott, sírt, gyászolt? — Imádkoztam-e szükségben lévő embertársaimért és segítettem-e szűkölködő osztálytársaimon? — Tisztán tartottam, edzettem-e testemet? — Reggeli ébredés után nyomban fölkeltem-e? — Veszélyeztettem-e egészségemet dohányzással, ivással? — Hogyan tartottam a hústól való megtartóztatás napjait? — Tudom-e, hogy miért mondok le a húseledelről ezeken a napokon? — Szívesen mondok-e le valamiről? — Torkos vagyok?

6. és 9. parancs. Tudom-e, hogy Isten milyen csodálatosan rendezte be testemet? — Testem nemi szervét Isten szent tervének megfelelően használtam-e? — Az emberi élet keletkezéséről csak tiszteletreméltó személyekkel beszéltem-e? — Kerültem-e a romlott társakat, filmeket, látványosságokat? — Szívesen henyéltem tétlenül, unatkozva? — Szándékosan foglalkoztam szemérmetlen dolgokkal, nézegettem szemérmetlen képeket? — Beszélgettem szemérmetlen dolgokról? — Szemérmetlen dolgot tettem magammal vagy mással? — Átengedtem magamat mások szemérmetlen cselekedetének? — Kerestem a veszélyt? — Küzdöttem-e a kíváncsiság ellen? — A kísértésben gondoltam-e arra, hogy testem a Szentháromság lakóhelye?

7. és 10. parancs. Eltulajdonítottam a mását? Mit? — Visszaadtam-e? — Elfogadtam, rejtegettem lopott jószágot? — Visszaadtam-e a kölcsönkért holmit? — Talált holmi gazdáját kerestem-e? — Becsaptam valakit hamis pénzzel, áruval? — Megrongáltam másnak a tulajdonát? — Törekedtem-e az okozott kárt jóvátenni? — Követelődző, kapzsi, zsugori voltam? — Megosztottam-e mással, amim van? — Örültem-e, ha másnak is megvan, ami nekem van? — Vigyáztam-e gondosan ruhámra, könyveimre, játékszereimre?

8. parancs. Rosszat gondoltam valakiről elégséges ok nélkül? (Hamis gyanú). — Kibeszéltem szükség nélkül másnak a rejtett hibáit? (Megszólás) — Valótlan rosszat fogtam valakire? (Rágalom). — Visszavontam-e a rágalmat? — Bocsánatot kértem-e attól, akit nyilvánosan szidalmaztam? — Tetszéssel hallgattam mások becsületének sértegetését? — Védelmére keltem-e annak, akit távollétében megrágalmaztak? — Megőriztem-e a rámbízott titkot? — Szándékosan valótlanságot mondtam? Mi okból? — Jobbnak mutattam magamat, mint amilyen vagyok? — Ígéretemet, eskümet megtartottam-e? — Vigyáztam-e arra, hogy tisztán és becsületesen álljak Isten és az emberek előtt? — Többre tartottam az emberek véleményét Isten ítéleténél?

Végső kérdések. Minden este megvizsgálom-e lelkiismeretemet? — Gondoltam-e arra, hogy bűneimmel ártok a Szent Egyháznak és jócselekedeteimmel használok a Szent Egyháznak? — Félek-e a halálos bűntől? Amikor halálos bűn veszélye fenyeget, gondolok-e arra, hogy Isten barátságát elveszteni a legszörnyűbb szerencsétlenség? — Türelmesen viselem-e a bajt, betegséget? — Szeretek-e áldozatot hozni? — Úgy élek-e, hogy bármikor kész vagyok meghalni? — Úgy élek-e, hogy az Úr Jézus visszajövetelére várok?

A SZENT OLVASÓ

Az Atyának és Fiúnak és Szentlélek Istennek nevében. Amen.
Hiszek egy Istenben - - - Dicsőség az Atyának - - - Miatyánk - - -
Üdvöz légy Mária - - -, aki hitünket növelje.
Üdvöz légy Mária - - -, aki reményünket erősítse.
Üdvöz légy Mária - - -, aki szeretetünket tökéletesítse.
Dicsőség az Atyának - - - Miatyánk - - -

Az örvendetes olvasó titkai:

1. akit te, Szent Szűz, a Szentlélektől fogantál,
2. akit te, Szent Szűz, Erzsébetet látogatván hordoztál,
3. akit te, Szent Szűz, a világra szültél,
4. akit te, Szent Szűz, a templomban bemutattál,
5. akit te, Szent Szűz, a templomban megtaláltál.

A fájdalmas olvasó titkai:

1. aki érettünk vérrel verítékezett,
2. akit érettünk megostoroztak,
3. akit érettünk tövissel megkoronáztak,
4. aki érettünk a keresztet hordozta,
5. akit érettünk keresztre feszítettek.

A dicsőséges olvasó titkai:

1. aki halottaiból feltámadott,
2. aki a mennybe fölment,
3. aki nekünk a Szentlelket elküldötte,
4. aki téged, Szent Szűz, a mennybe fölvett,
5. aki téged, Szent Szűz, a mennyben megkoronázott.

A KERESZTSÉGBEN TETT ÍGÉRET MEGÚJÍTÁSA

Hiszek egy Istenben: az Atyában és Fiúban és Szentlélekben. Hiszem mindazt, amit a római katolikus Anyaszentegyház tanít. Ebben az egyedül üdvözítő hitben akarok élni és halni. Valamint a szent keresztségben ellene mondottam, úgy most is ellene mondok a Sátánnak, a bűnnek és minden rosszra vezető alkalomnak és kísértésnek. Újra fogadom neked, Istenem, hogy mindazokat a parancsokat, amelyeket vagy egyenesen magad, vagy Anyaszentegyházad által adtál, híven megtartom; hogy téged mindenek fölött szeretlek, felebarátomat pedig úgy, mint enmagamat. Ments meg engem minden gonosztól, erősíts meg mindvégig a jóban, hogy a megszentelő kegyelem fehér köntösét, amelyet a szent keresztségben nyertem, egykor a te ítélőszéked előtt tisztán és szeplőtlenül bemutassam és az örök életre eljuthassak. Amen.

A SZENTÍRÁS KÖNYVEI

Ószövetség

Történeti könyvek:

Mózes 5 könyve (Móz.)
Józsue (Józs.)
Bírák (Bír.)
Rúth (Rúth)
Királyok 4 könyve (Kir.)
Krónikák 2 könyve (Krón.)
Ezdrás (Ezdr.)
Nehemiás (Neh.)
Tóbiás (Tób.)
Judit (Judit)
Eszter (Eszt.)
Makkabeusok 2 könyve (Makk.)

Oktató könyvek:

Jób (Jób)
Zsoltárok (Zsolt.)
Példabeszédek (Péld.)
Prédikátor (Préd.)
Énekek éneke (Én.)
Bölcsesség (Bölcs.)
Jézus, Sirák fia (Sir.)

Prófétai könyvek:

Izaiás (Iz.)
Jeremiás (Jer.)
Báruk (Bár.)
Ezekiel (Ez.)
Dániel (Dán.)
Ózeás (Óz.)
Jóel (Jóel)
Ámosz (Ám.)
Abdiás (Abd.)
Jónás (Jón.)
Mikeás (Mik.)
Náhum (Náh.)
Habakuk (Hab.)
Szofoniás (Szof.)
Aggeus (Agg.)
Zakariás (Zak.)
Malakiás (Mal.)

Újszövetség

Történeti könyvek:

Máté evangéliuma (Mt.)
Márk evangéliuma (Mk.)
Lukács evangéliuma (Lk.)
János evangéliuma (Jn.)
Apostolok cselekedetei (Ap. Csel.)

Oktató könyvek:

Szent Pál levelei:
1 a rómaiakhoz (Róm.)
2 a korintusiakhoz (Kor.)
1 a galatákhoz (Gal.)
1 az efezusiakhoz (Ef.)
1 a filippiekhez (Fil.)
1 a kolosszeiekhez (Kol.)
2 a tesszalonikaiakhoz (Tessz.)
2 Timóteushoz (Tim.)
1 Tituszhoz (Tit.)
1 Filemonhoz (Filem.)
1 a zsidókhoz (Zsid.)

Katolikus levelek:

Szent Jakab levele (Jak.)
Szent Péter 2 levele (Pét.)
Szent János 3 levele (Jn.)
Szent Júdás levele (Júd.)

Prófétai könyv:

Jelenések könyve (Jel.)

TARTALOM

BEVEZETÉS

1. Gazdag hivatásunk és feladatunk a világon 5
2. Az Egyház hitünk őrzője és tanítója . . 6
3. Isten országának örömhíre 8

ELSŐ RÉSZ

Isten és a mi megváltásunk

Isten, a mi mennyei Atyánk

4. Isten szól hozzánk 11
5. Isten igaz és hűséges, örök és változatlan . . 12
6. Isten megismerhető a teremtett világból is . . 14
7. Isten gondoskodik rólunk 16
8. Isten mindenütt jelen van és mindent tud . . 17
9. Isten szent és igazságos 19
10. Isten a rosszat jóra fordítja 21
11. Isten a szenvedés által vezet minket az üdvösségre 22
12. Isten végtelenül bölcs és mindenható 24
13. Isten irgalmaz a bűnösnek 25
14. Isten a szeretet 27
15. Isten végtelenül tökéletes 28

A világ teremtése, a bűnbeesés és ígéret a megváltásra

16. Isten termetette a világot . . . 30
17. Isten teremtette az angyalokat . . . 31
18. Isten teremtette az embert 33
19. Az első emberek bűnbe estek 35
20. Az eredeti bűn következményei az emberiségre 37
21. Isten megígérte a megváltást 39

Jézus Krisztus, a mi Urunk

22. Jézus Krisztus meghirdette Isten országát . 41
23. Jézus Krisztus tanította az embereket . . 43
24. Jézus Krisztus egészen Atyjának élt . . 44
25. Jézus Krisztus megkönyörült az embereken 45
26. Jézus Krisztus Isten Fia és igaz Isten 47

A Megváltó megtestesülése, szenvedése és megdicsőülése

27. Az Isten Fia emberré lett 49
28. A Megváltó anyja a Boldogságos Szűz Mária . 51
29. Isten Fiát a választott nép vezetői nem fogadták el 53
30. Jézus Krisztus magára vette a kereszthalált . . 55
31. Jézus Krisztus halála által megváltott minket . . 57
32. Jézus a kereszten végtelen értékű áldozatot hozott 58
33. Jézus Krisztus leszállott a halottak közé . . 60
34. Jézus Krisztus feltámadt halottaiból 61
35. Jézus feltámadása kétségtelenül bizonyítva van 63
36. Jézus Krisztus felment a mennybe 65
37. Jézus Krisztus a mi Urunk . . 67
38. Jézus Krisztus ismét el fog jönni 69

A Szentlélek és az ő működése

39. A Szentlélek leszállott az apostolokra . . 71
40. Isten a Szentlélek, mint az Atya és a Fiú . . . 72
41. A Szentlélek sokféle módon működik az Egyházban 73
42. A Szentlélek megvilágosít és megerősít minket . 75
43. A Szentlélek megszentel minket 76

A Szentháromság titka

44. A Szentháromság 78

MÁSODIK RÉSZ

Az Egyház és a szentségek

Az Egyház alapítása és szervezete

45. Jézus Krisztus az Egyház alapítását nyilvános működése idején kezdte meg 80
46. Jézus Krisztus az ő halála által életet adott az Egyháznak . 82
47. Feltámadása után Jézus Krisztus bevégezte egyházának alapítását 83
48. Az Egyház Krisztus titokzatos teste . . 86
49. Az Egyház szent szervezete 87

Az Egyház működése

50. Az Egyház hirdet és tanít 89
51. Az Egyház a Szentírásból és a szájhagyományból meríti tanítását 92
52. A világ térítése 94

53. Az Egyház szent liturgiája . . . 96
54. Az Egyház szentségeket oszt ki . 98
55. Az Egyház áld és szentel 100
56. Az Egyház kormányzó feladata . . . 102
57. A szórványban élő katolikusok gondozása . 103
58. Az egy igaz egyház 105
59. A szentek egyessége 107
60. Mária a mi Anyánk és Királynőnk . . 109

Megszentelődésünk a keresztségben

61. A megtérés 111
62. A keresztség kiszolgáltatása . . . 113
A gyermekek ünnepélyes megkeresztelése . 115
A szükségkeresztelés 117
63. A keresztség az új élet forrása . 118
64. A Hit 120
65. Életünk a Hitben . . 122
66. A remény . . . 124
67. Az Istenszeretet . . 126
68. A felebaráti szeretet . 128
69. Krisztus követése . . 130

Az imádság

70. Jézus imádkozni tanít . . 132
71. Hogyan kell imádkoznunk . 135
72. Az imádság rendje . 137

A bérmálás szentsége

73. A bérmálás kiszolgáltatása . 140
74. A bérmálás kegyelme . . 142

A szent Eukarisztia

75. A szent Eukarisztiát Jézus Krisztus rendelte 144
76. Az Egyház ünnepli a szent Eukarisztiát 146
77. Az Eukarisztia ünneplésében megújul a keresztáldozat 148
78. Az eukarisztikus lakomán az örök élet kenyerét vesszük 150
79. Az Oltáriszentség megőrzése és imádása . . 153
Amit a szentmise-áldozatról tudnunk kell 155

Az új életet fenyegető veszélyek

80. A kísértés . . 160
81. A halálos bűn . . 162
82. A bocsánatos bűn . 165

A bűnbánat és a bűnbánat szentsége

83. A bűnbánat 167
84. A bűnbánat szentsége . . . 169
85. A bűnbánat szentségének vétele . 171
A gyónás módja 175
86. A búcsú 176

A keresztény súlyos betegség idején

87. A betegek kenetének szentsége 178
Hogyan szolgáltatják ki a betegeknek a szentségeket . 180

Az állapotbeli szentségek

88. Az egyházi rend 181
Az egyházi rendek kiszolgáltatása . 183
89. A házasság szentsége 184

Szerzetesi állapot

90. A szerzetesi állapot . 187

HARMADIK RÉSZ

Élet az Isten parancsai szerint

Miként adja tudtunkra Isten az ő parancsait

91. A teremtés isteni rendje . 190
92. Isten parancsai . . . 191
93. A lelkiismeret . 193

Isten első parancsa

94. Isten imádása . . . 195
95. Isten akaratának teljesítése . 197
96. A jó szándék . . . 198
97. A szentek tisztelete . 200
98. Mária tisztelete . . 202

Isten második parancsa

99. Isten nevének tisztelete 204
100. Az Istennek szentelt dolgok és személyek tisztelete . 205
101. Az eskü 206
102. A fogadalom 208

Isten harmadik parancsa

103. Részvétel a szentmise-áldozaton vasár- és ünnepnap . . 209
104. A vasárnapi munkaszünet 211
105. A szent napok és szent idők 212
106. Az egyházi böjt 215

Isten negyedik parancsa

107. Az emberek társas élete 217
108. Édesapánk, édesanyánk 219
109. Testvérek, rokonok és barátok 221
110. Tisztelet az elöljárók és öregek iránt . . 222
111. A szülők és elöljárók kötelességei . . . 223
112. Az állam és a népek közössége 224
113. Az egyházi hatóság 226

Isten ötödik parancsa

114. Testünk és testi életünk 228
115. Szellemi hajlamaink és képességeink . . . 230
116. Munka és hivatás 231
117. Gondoskodás örök üdvösségünkről 232
118. Felebarátunk teste és léte 234
119. Gondoskodás felebarátunk örök üdvösségéről . 236

Isten hatodik és kilencedik parancsa

120. A férfi és nő helyes viszonylata . . 238
121. A szemérmesség és tisztaság . . . 240

Isten hetedik és tizedik parancsa

122. A magántulajdon . . 243
123. A mások tulajdona . 245

Isten nyolcadik parancsa

124. Az igazmondás . . 246
125. Becsületünk . . . 248
126. A mások becsülete . 249

NEGYEDIK RÉSZ

A végső dolgok

Az ember végső dolgai

127. A halál és a külön ítélet 251
128. A mennyország . . . 253

129. A tisztítótüz 255
130. A pokol 256
131. A keresztény temetés . . . 258
A keresztény temetés szertartása . 259

A világ vége és az örök beteljesülés

132. Krisztus jövendölései a világ utolsó napjairól . 260
133. A világ vége és a halottak feltámadása . . 262
134. Az utolsó ítélet 264
135. A látható világ újjáalakítása 267
136. Isten országa, teljes dicsőségében 268

FÜGGELÉK

Néhány szabály a keresztény életre . 271
Imádságok 272
A szentmise-áldozat imádságaiból . 275
Szolgálat a szentmise-áldozatnál . 276
Keresztény élet 282
Lelki tükör 283
A szent olvasó 286
A keresztségben tett ígéret megújítása . 286
A Szentírás könyvei 287

Soha, édes nevelő Hazám,
feledékenységben nem volt előttem emlékezeted,
sőt kívántam és kerestem abban módot,
hogy velem való dajkálásaidat
hálá-adó szolgálattal valami részből megköszönjem,
és benned-lakozó atyámfiainak
csekély értékem szerént kedveskedjem.

Noha pedig kisded az ajándék,
mellyel néked, szerelmes nevelőm, magamat kelletem:
de, lélek üdvösségében jár, nem kétlem, kedvesen vészed,
ha az örök boldogság kívánásának
valami szikrája gerjedez benned.
Szerencséltessen, vezessen, oktasson az Úr Isten, édes Hazám,
és bővelkedtessen minden áldomásaival. Amen.

Pázmány Péter